1. Identifikační údaje

1. 1. Název školního vzdělávacího programu

„Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání - Duhová škola“

DUHOVÁ ŠKOLA

Od hraní k vědění

„ Nikdo se moudrým nerodí, ale stává se jím. “

Seneca

1. 2. Údaje o škole:

Základní škola a Mateřská škola T. G. Masaryka Rouchovany

Adresa: Rouchovany 131, 675 57

Ředitel školy: Mgr. Vlasta Nováková

Telefon: 568 865 224

E-mail: reditel@zsrouchovany.cz

www.zsrouchovany.cz

IČO: 47438371

IZO: 04743871

REDIZO: 600 121 704

Mgr. Marek Seifer

Digitálně podepsal Mgr. Marek Seifer
Datum: 2026.08.31 18:10:36 +02'00'

1. 3. Zřizovatel:

Obec Rouchovany

Rouchovany 35

675 57

telefon: 568 865 220

1. 4. Platnost dokumentu od:

Platnost od 1. 9. 2007
Projednáno v pedagogické radě 21. 4. 2007.
Opravy a dodatky na základě kontroly ČŠI – březen 2008.
Opravy a dodatky na základě kontroly ČŠI – duben 2012.
Úpravy na základě změn v RVP ZV a Standardů – červen 2013.
Úpravy na základě změn v RVP ZV vycházející ze **zákona č. 82/2015 Sb. -** tato úprava je legislativním ukotvením tzv. **společného vzdělávání** a zahájením procesu nového způsobu **podpory vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných –** září 2016.
Úpravy na základě změn v RVP ZV – zařazení výstupů povinného plavání do předmětu TV ve 3. a 4. třídě a na základě zařazení bruslení do předmětu TV ve 3., 4. a 5. třídě – od 1. 9. 2017.
Přidání druhého cizího jazyka – německého a změny, související se změnou ředitelky školy – od 1. 9. 2018.
Úpravy na základě změn v RVP ZV – zařazení nového vzdělávacího oboru Informatika, nové digitální kompetence a úpravy související se zavedením povinného cizího jazyka – anglického – od 2. třídy, úprava učebního plánu – od 1. 9. 2022.

2. Charakteristika školy

2. 1. Úplnost a velikost školy, základní informace o škole

Základní škola poskytuje základní vzdělání. Směřuje k naplnění kompetencí stanovených rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání. Kompetence představují soubory znalostí, dovedností, návyků a postojů, které jsou využitelné v učení i v životě a umožňují žákům efektivně a odpovídajícím způsobem jednat v různých situacích.

O konkrétních prostředcích a postupech, jak toho dosahovat, budou pojednávat další oddíly tohoto dokumentu. Základní škola Rouchovany je plně organizovaná škola s 9 postupnými ročníky. Nachází se v blízkém okolí Jaderné elektrárny Dukovany. Škola nemůže být jen o vážné práci. Mimořádné dny školního roku jsou pravidelně v termínovém kalendáři a znamenají nejen oživení školního života, ale i mnohem více. Škola má již nadstandardní programy pro naše žáky. Na podzim slavíme pravidelně Den Stromů. Pro žáky 1. stupně je realizován netradiční způsob výuky pod názvem Den podle Amose. O Mikuláši žáci 9. ročníku obcházejí třídy menších dětí s bohatou nadílkou, s kterou zavítají i do mateřské školy. Každým rokem pořádá naše škola Vánoční florbalový turnaj o putovní pohár, kterého se účastní i okolní školy. Vánoční besídky pro rodiče a seniory se staly velmi navštěvovanými. Také Adventní zpívání pěveckého souboru Petrklíč v místním kostele se na naší škole stalo již tradicí. S nástupem do nového roku si připomínáme obnovu samostatného českého státu projektem Den České republiky. Na masopust se připravuje celá škola. Školní akademie je spojena s oslavou Dne matek. K pravidelným akcím patří návštěvy divadelních představení, výstavy, soutěže a exkurze. Každoročně zařazujeme také projektové vyučování k tematice Dopravní výchovy a Mimořádných událostí. I tímto způsobem se snažíme ovlivňovat příznivě klima školy a atmosféru ve třídách, aby tzv. skryté kurikulum působilo pokud možno v souladu s tím oficiálně proklamovaným.

Škola je spádovou školou pro okolní obce. Do naší školy dojíždí žáci z okolních obcí. Objekt školy tvoří jedna budova, nová moderní sportovní hala a víceúčelové sportovní hřiště s umělým povrchem.

Školní kuchyně je situována v objektu mateřské školy. V budově školy je pouze výdejna obědů.

2. 2. Charakteristika pedagogického sboru

Pedagogický sbor školy tvoří ředitelka, zástupce ředitelky, 10 učitelů (včetně 1 výchovného poradce pro 1. a 2. stupeň) a 1 vychovatelka školní družiny. Sbor je smíšený, převažují v něm ženy. Věk učitelů se pohybuje od mladých spolupracovníků až po zkušené kolegy. Ve sboru

jsou zastoupeni pedagogové s kvalifikací pro dyslektickou a logopedickou péčí o žáky, a to především na 1. stupni.

Logopedický asistent se zaměřuje zejména:

- Na podporu přirozeného rozvoje komunikačních schopností a dovedností u dětí v předškolním věku
- Na prevenci vzniku poruch řeči a na rozvoj a stimulaci komunikačních schopností a dovedností dětí/žáků v mateřských školách nebo základních školách
- Na vyhledávání dětí a žáků s poruchami a vadami řeči a sluchu v mateřských a základních školách
- Na přímou práci s dětmi postiženými vadou výslovnosti
- V souladu se svým pracovním zařazením zabezpečuje výuku, resp. předškolní přípravu zdravotně postižených dětí/žáků.

Prioritou školy je vzdělávání a výchova žáků podle poznatků o psychosomatickém vývoji dětí a mládeže, a proto je kladen velký důraz na další vzdělávání pedagogických pracovníků. Rozhodujícími oblastmi DVPP jsou anglický jazyk, německý jazyk, psychologie, pedagogika, osobnostní a sociální výchova, moderní metody v didaktice předmětů a v neposlední řadě i práce s výpočetní a komunikační technikou. V uplynulých letech téměř 100 % pedagogů prošlo úrovní Z ve školení práce na počítači v projektu PI SIPVZ, 100% pedagogů prošlo úrovní P (úvodní modul) a přibližně 25 % z nich absolvovalo počítačovou grafiku a digitální fotografie. Cílem je rutinní práce na počítači, komunikace prostřednictvím elektronické pošty a využívání výpočetní, komunikační a prezentační techniky ve vhodných případech i ve výuce žáků.

2. 3. Dlouhodobé projekty

Projekty dotvářejí obsah vzdělávacího procesu ročníků i celé školy. Zařazované formy projektů jsou: ročníkové (krátkodobé, celoroční) a celoškolní (taktéž krátkodobé i celoroční). Příprava, realizace, výstupy a evaluace projektů zvyšují efektivitu vyučovacího procesu, motivují žáky a podporují spolupráci všech pedagogů a žáků (např. sběr pomerančové kůry, třídění odpadu, sběr papíru, aj.).

2. 4. Spolupráce se zákonnými zástupci a jinými subjekty

Zákonní zástupci dostávají informace o výsledcích vzdělávání prostřednictvím žákovských knížek, na třídních schůzkách, konzultačních dnech a také při osobním rozhovoru či telefonicky. Zástupci zákonných zástupců, jejichž děti chodí do jednotlivých tříd, tvoří Radu rodičů SRPŠ. Rada se schází přibližně 5x za školní rok, popř. dle potřeby. Rada je vedením

školy informována o činnosti školy, o výsledcích vzdělávání, záměrech a dalším rozvoji. Zákonní zástupci se též vyjadřují k aktuálním problémům vzdělávání a výchovy dětí.
Na základě zákona č. 561/2004 Sb. § 167 a §168 zřizovatel zřizuje Školskou radu. Ve Školské radě zastupují školu 3 členové zvolení pedagogickými pracovníky školy.
Další spolupráce školy:
Spolupráce se zřizovatelem (finanční a materiální zabezpečení školy).
Spolupráce s OPPP (vyšetřování žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných, se specialisty dalších odd. - neurolog, psycholog).
CDV Třebíč, NIDV Jihlava (DVU- přípravy seminářů dle zájmu učitelů, další doplňování vzdělání).
Spolupráce se školami v okolí (partnerská škola Myslibořice, výměna zkušeností, sportovní utkání, srovnávací testy).
Spolupráce s místními organizacemi (Sokol- Rouchovanská 25, Klub přátel T. G. Masaryka v Rouchovanech, s místní farností - výuka náboženství, poskytování prostorů fary pro školní akce; knihovna - seznámení s fungováním knihovny - pro 1. třídu knižní upomínka s darovaným členským průkazem; Rybářský svaz; Myslivecký svaz).
Spolupráce s místními podnikateli a podnikateli v nejbližším okolí (sponzorské dary na školní ples, sponzorování DFS Rouchováček).
Spolupráce se ZUŠ Hrotovice (detašované pracoviště, prezentace práce - koncerty),
Spolupráce s Českou policií (přednášky, demonstrace ve výuce).
Dětský folklorní soubor Rouchováček je členem Folklorního sdružení České republiky.

2. 5. Školní družina

Školní družina je základním článkem zařízení výchovy mimo vyučování. ŠD není pokračováním školního vyučování, ani ho nikterak nenahrazuje. Hlavním posláním je zabezpečení zájmové činnosti, odpočinku a rekreace žáků. Vhodné střídání práce a odpočinku přispívá k odstranění únavy z předchozí školní činnosti, učí ušlechtilé zábavě, pomáhá uspokojovat a rozvíjet kulturní potřeby a rozmanité zájmy žáků. Mimo činnosti výchovně vzdělávací ŠD plní funkci sociální, tzn. dohled nad žáky po určitou dobu před nebo po skončení vyučování. ŠD pracuje v kontextu dalších subjektů nabízejících aktivity mimo vyučování (zájmové kroužky, ZUŠ, apod.).

3. Charakteristika ŠVP

Co chceme a kam směřujeme.

Škola má některá specifika a klade důraz na některé oblasti výchovy a vzdělávání, které ji odlišují od ostatních škol, tím dochází k její profilaci:

3. 1. Zaměření školy

Na základě analýzy materiálních a výchovně vzdělávacích podmínek si škola stanovila tyto priority:

- **jazykovou vybavenost žáků**
- **osvojení základů matematiky, její aplikaci v praxi**
- **práci s výpočetní a komunikační technikou**
- **pohybovou a sportovní výchovu**
- **ekologickou výchovu, realizovanou v duchu hlavních zásad Metodického pokynu k environmentálnímu vzdělávání, avšak s širším záběrem i na oblast zdravého životního stylu včetně prevence patologických jevů**

Jazykovou vybaveností nemyslíme jen studium cizích jazyků, ale v první řadě zvládnutí jazyka mateřského a následně také osvojení základů dalších světových jazyků (zpravidla anglického, německého a ruského). Od 3. třídy je výuka anglického jazyka povinná.

Matematika jako jeden ze základů praktického života, logika a metodologie patří mezi stěžejní předměty školy.

Bez informačních technologií již dnešní život není možný. Proto od 5. třídy budeme učit děti základy jejich obsluhy a využívání. Budeme podporovat zavádění a využívání výpočetní techniky do výuky všech dovedností.

Na zdravý pohyb nelze zapomínat v žádné době. Naše škola nabízí moderní sportovní halu a venkovní sportovní areál. Každé dítě navštěvuje 2 hodiny tělesné výchovy a může využívat jiné sportovní aktivity. Pořádáme a zúčastňujeme se na turnajích ve florbalu v rámci školy a za účastí také jiných škol. Ke sportu vedeme děti i při pořádaných lyžařských a plaveckých výcvicích.

Konkrétními aktivitami ekologické výchovy (třídění odpadu ve škole i mimo ni, hledání cest k šetření energií v rámci školy, péče o školní zeleň) chceme u dětí vytvářet vědomí odpovědnosti za životní prostředí.

Nabídka školní družiny a zájmových kroužků uspokojí všechny zájemce o smysluplné využití volného času.

Děti se speciálními potřebami nesmějí žít vedle nás, ale s námi. Naše škola jim to svým integračním programem plně umožňuje. Zajišťuje, aby se každý žák prostřednictvím výuky přizpůsobené individuálním potřebám, případně s využitím podpůrných opatření, optimálně vyvíjel a dosahoval svého osobního maxima.

3. 2. Výchovné a vzdělávací strategie

- chceme učit žáky takovým znalostem a dovednostem, které dobře uplatní v životě, tzn. méně encyklopedických poznatků ale více se soustředit na činnostní učení se zaměřením na praxi;
- zavádět do výuky efektivní metody výuky, jako je skupinové (kooperativní) a projektové vyučování, kterými vedeme žáky k týmové práci, k vzájemné pomoci, sounáležitosti a vzájemnému respektu;
- vést žáky k dodržování stanovených pravidel, zejména pravidel školního řádu;
- chceme stejnou péči věnovat všem žákům;
- chceme klást důraz na všeobecné a rovné vzdělání pro všechny, neboť pro úspěšný rozvoj dítěte má velký význam život v populačně přirozené skupině (ve skupině jsou zastoupeni žáci s různými vlohami, nadáním a vlastnostmi);
- nechceme preferovat jen intelektuální nadání, ale chceme stejně podporovat žáky i s jiným druhem nadání, jako je hudební, pohybové, manuální, estetické apod.;
- provádět rozumnou integraci dětí zaostávajících či jinak postižených přímo ve třídách základní školy s ostatními dětmi.

Cíle základního vzdělávání

1. Umožnit žákům osvojit si strategii učení a motivovat je pro celoživotní učení

Rozvoj postojů, dovedností a způsobů rozhodování metodami, které umožňují přímou zkušenost. Dostatek informačních zdrojů a učebních impulsů (nabídek) - knihovna, internet, exkurze. Propojení informací se skutečným životem. Samostatnost, organizace vlastní činnosti. Vlastní úsudek, iniciativa, tvořivost, zodpovědnost. Komunikační dovednosti, spolupráce, práce v týmu. Poznávání vlastních možností. Prezentace vlastních výsledků. Tvořivost (práce na projektech). Účast na organizaci vzdělávání. Práce v motivujícím prostředí. Práce s přiměřeným učivem. Hodnocení formou zpětné vazby. Hodnocení za to, co žák zvládá, ne za to, co neumí. Výuka bez situací nerovnosti a ponížení. Stanovení dílčích cílů. Zařazování metod, které podporují zvídavost. Využívání kladného hodnocení. Dobré výsledky podporují motivaci. Osobní příklad.

2. Podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení

Poznatky nejsou žákům předkládány v hotové podobě. Uplatňování mezipředmětových vztahů. Objevování vzájemných vztahů a příčin přírodních, společenských a dalších jevů a dějů. Přechod od frontálního vyučování k aktivizujícím metodám. Praktická cvičení. Uplatňování základních myšlenkových operací – srovnávání, třídění, analýza, syntéza, zobecňování, abstrakce. Rozvíjení schopnosti logického uvažování. Řešení problémů na základě kritického zhodnocení informací. Podpora netradičních způsobů řešení.

3. Vést žáky k všestranné, účinné a otevřené komunikaci

Prostor pro střetávání a komunikaci různými formami (ústně, písemně, výtvarnými prostředky, pomocí technických prostředků atd.). Dodržování etiky komunikace (věcnost, naslouchání, prostor pro různé názory, respektování originálních, nezdařených aj. názorů). Základ pro hledání a objevování problémů. Základ spolupráce a společného prožívání. Předpoklad poznávání sebe a vztahů k jiným. Práce v týmu.

4. Rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci a úspěchy vlastní i druhých

Jasná pravidla pro soužití ve škole - práva, povinnosti, sankce. Atmosféra demokracie a přátelství. Kooperativní učení, spolupráce ve výuce. Osobní odpovědnost za výsledky společné práce. Spolupráce učitelů a podíl na řízení školy. Spolupráce se zákonnými zástupci a dalšími partnery.

5. Připravovat žáky k tomu, aby se projevovali jako svébytné, svobodné a zodpovědné osobnosti, uplatňovali svá práva a plnili své povinnosti

Učit se samostatně rozhodovat a nést důsledky za svá rozhodnutí. Demokracii a svobodu nezaměňovat za anarchii. Nutnost dodržování mravních hodnot a slušného jednání. Vhodnou formou prosazovat své zájmy. Učit se argumentovat. Pracovat se školním řádem. Školní parlament – účast zástupců tříd.

6. Vytvářet u žáků potřebu projevovat pozitivní city v chování, jednání a v prožívání životních situací, rozvíjet vnímavost a citlivé vztahy k lidem, svému prostředí i k přírodě

Chápání bohatství a složitost citového života, rozvíjet citovou otevřenost vůči podnětům z prostředí, ve kterém žijí. Orientace ve vlastním citovém životě a v citových vztazích. S pomocí dospělých řešit své citové vztahy. Učit otevřeně a kultivovaně projevovat své city. Učit ohleduplnému a citlivému vztahu k lidem, k přírodě a ke kulturním a etickým hodnotám. Vést k uvědomění si citové nevyzrálosti v období dospívání.

7. Učit žáky aktivně rozvíjet a chránit své fyzické, duševní a sociální zdraví a být za ně odpovědný

Čistota prostředí školy. Vhodné hygienické zázemí. Vhodné prostředí - účelnost, funkčnost, estetičnost, bezpečí - spoluúčast na jeho úpravě. Organizace denního režimu ve prospěch žáků (časová, obsahová). Zdravý stravovací a pitný režim.

Kompenzační a hygienické přestávky v učení. Pohybové relaxační přestávky, dostatečná nabídka pohybových aktivit pro každého (včetně víkendových a prázdninových zájezdů). Škola bez kouře a drog. Důsledná prevence šikany a násilí.

Vztahy ve škole - úcta, sounáležitost, uznání. Respektování individuálních rozdílů, motivační hodnocení.

8. Vést žáky k toleranci a ohleduplnosti k jiným lidem, jejich kulturám a duchovním hodnotám, učit je žít společně s ostatními lidmi

Chápání principů a fungování demokracie v osobním životě i ve škole a společnosti. Otevřenost vůči spolužákům. Solidarita s druhými. Rozvíjení kritických postojů k negativním projevům ve škole i společnosti. Integrace žáků vyžadujících speciální péči. Uvažování v evropských a celosvětových souvislostech. Rozvíjení schopnosti empatie. Multikulturní výchova – porozumění odlišnému způsobu života lidí z jiných kultur. Vytváření podmínek pro adaptaci žáků z jiných kulturních prostředí. Ohleduplnost vůči starým a nemocným lidem.

9. Pomáhat žákům poznávat a rozvíjet vlastní schopnosti v souladu s reálnými možnostmi a uplatňovat je spolu s osvojenými vědomostmi a dovednostmi při rozhodování o vlastní životní a profesní orientaci

Uplatňování sebehodnocení žáků. Harmonogram informační a poradenské činnosti v oblasti profesní orientace. Osvojování základních pracovních dovedností a návyků.

10. Pomáhat žákům orientovat se v digitálním prostředí a vést je k bezpečnému, sebejistému, kritickému a tvořivému využívání digitálních technologií při práci, při učení, ve volném čase i při zapojování do společnosti a občanského života.

Klíčové kompetence mají žákům pomáhat při získávání základů všeobecného vzdělávání. Úroveň klíčových kompetencí získaných na základní škole není konečná, ale tvoří základ pro další celoživotní učení a orientaci v každodenním praktickém životě.

KOMPETENCE K UČENÍ – umožnit žákům osvojit si strategii učení a motivovat je pro celoživotní učení

Během výuky klademe důraz na čtení s porozuměním, práci s textem, vyhledávání informací. Žáky vedeme k sebehodnocení. Individuálním přístupem k žákům, maximalizujeme jejich šanci prožít úspěch. Žákům umožňujeme ve vhodných případech realizovat vlastní nápady, podněcujeme jejich tvořivost. Žáci se zúčastňují různých soutěží. Učíme se vytvářet takové situace, v nichž má žák radost z učení pro samotné učení a pro jeho další přínos. Zadáváme dětem zajímavé domácí úkoly.

KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMU – podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů

Výuka je vedena tak, aby žáci hledali různá řešení problému a aby si svoje řešení dokázali obhájit. Ve vhodných oblastech vzdělávání používáme netradiční úlohy. Při výuce motivujeme žáky v co největší míře problémovými úlohami z praktického života. Žáci si postupně zdokonalují kompetenci práce s informacemi ze všech možných zdrojů: ústních, tištěných mediálních a počítačových včetně internetu, aby je uměli vyhledávat, třídit a vhodným způsobem využívat. Žáci jsou vedeni úměrně k svému věku k používání internetu. Podle svých schopností a dovedností se žáci zapojují do soutěží. Děti vedeme k aktivnímu podílu na všech fázích činností (na plánování, přípravě, realizaci i hodnocení).

KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ – vést žáky k všestranné a účinné komunikaci

Vedeme žáky ke vhodné komunikaci se spolužáky, s učiteli a ostatními dospělými ve škole i mimo školu. Učíme žáky argumentovat a vhodnou formou obhajovat svůj vlastní názor a zároveň poslouchat názor jiných. Začleňujeme metody kooperativního učení a jejich prostřednictvím vedeme děti ke spolupráci při vyučování. Podporujeme komunikaci s jinými školami.

KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ - rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci vlastní a druhých

Během vzdělávání mimo jiné používáme skupinovou práci žáků, vzájemnou pomoc při učení. Sociální kompetence vyvozujeme na praktických cvičeních a úkolech. Usilujeme, aby žáci prokázali schopnost střídat role ve skupině. Žáky vedeme k respektování společně dohodnutých pravidel chování, na jejichž formulování se sami podílejí. Učíme je zároveň

odmítavému postoji ke všemu, co narušuje dobré vztahy mezi žáky. Chceme žáky naučit základům kooperace a týmové práce.

KOMPETENCE OBČANSKÉ- připravovat žáky jako svobodné a zodpovědné osobnosti, uplatňující svá práva a plnící své povinnosti

Ve třídních kolektivech žáci společně stanovují pravidla chování. Školní řád navazuje na pravidla chování vytvořená ve třídách. Klademe důraz na environmentální výchovu, ekologicky myslícího jedince. Žáky vedeme k třídění odpadu (viz environmentální plán školy).

KOMPETENCE PRACOVNÍ - pomáhat žákům poznávat a rozvíjet své schopnosti i reálné možnosti a uplatňovat získané vědomosti a dovednosti při profesní orientaci

Žáky motivujeme k aktivnímu zapojení do oblasti Svět práce. Vedeme je k objektivnímu sebehodnocení a posouzení s reálnými možnostmi při profesní orientaci. Výuku doplňujeme o praktické exkurze. Na škole je vypracován celoškolní plán k volbě povolání. Výběrem volitelných předmětů pomáháme žákům při profesní orientaci.

KOMPETENCE DIGITÁLNÍ

žák:

- ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhoduje, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít
- získává, vyhledává, kriticky posuzuje, spravuje a sdílí data, informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu
- vytváří a upravuje digitální obsah, kombinuje různé formáty, vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků
- využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce
- chápe význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamuje se s novými technologiemi, kriticky hodnotí jejich přínosy a reflektuje rizika jejich využívání
- předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky

3. 3. Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Žákem se speciálními vzdělávacími potřebami je žák, který k naplnění svých vzdělávacích možností nebo k uplatnění a užívání svých práv na rovnoprávném základě s ostatními potřebuje poskytnutí podpůrných opatření. Podpůrná opatření realizuje škola a školské zařízení na základě plánu pedagogické podpory (PLPP) a pro žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními od druhého stupně tvorbou IVP.

PLPP sestavuje třídní učitel nebo učitel konkrétního vyučovacího předmětu za pomoci výchovného poradce. PLPP má písemnou podobu. Před jeho zpracováním budou probíhat rozhovory s jednotlivými vyučujícími, s cílem stanovení např. metod práce s žákem, způsobů kontroly osvojení znalostí a dovedností. Výchovný poradce stanoví termín přípravy PLPP a organizuje společné schůzky s rodiči, pedagogy, vedením školy i žákem samotným.

V případě podpůrného opatření (spočívajícího v úpravě očekávaných výstupů) pro žáky s LMP od třetího stupně podpory, bude pro tvorbu IVP využívána minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření stanovená v RVP ZV. IVP může být během roku upravován podle potřeb žáka.

K vybudování bezbariérového přístupu do školy při současném stavebním řešení by bylo zapotřebí velmi vysokých finančních nákladů.

Pro úspěšné vzdělávání těchto žáků zabezpečujeme:

- uplatňování principu diferenciace a individualizace vzdělávacího procesu při organizaci činností a při stanovování obsahu, forem i metod výuky
- všechna stanovená podpůrná opatření při vzdělávání žáků
- při vzdělávání žáka, který nemůže vnímat řeč sluchem, jako součást podpůrných opatření vzdělávání v komunikačním systému, který odpovídá jeho potřebám a s jehož užíváním má zkušenost
- při vzdělávání žáka, který při komunikaci využívá prostředky alternativní nebo augmentativní komunikace, jako součást podpůrných opatření vzdělávání v komunikačním systému, který odpovídá jeho vzdělávacím potřebám
- v odůvodněných případech odlišnou délku vyučovacích hodin pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami nebo dělení a spojování vyučovacích hodin

- pro žáky uvedené v § 16 odst. 9 školského zákona případné prodloužení základního vzdělávání na deset ročníků
- formativní hodnocení vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami
- spolupráci se zákonnými zástupci žáka, školskými poradenskými zařízeními a odbornými pracovníky školního poradenského pracoviště, v případě potřeby spolupráci s odborníky mimo oblast školství (zejména při tvorbě IVP)
- spolupráci s ostatními školami.

3. 4. Vzdělávání žáků mimořádně nadaných

Nadaným žákem se rozumí jedinec, který při adekvátní podpoře vykazuje ve srovnání s vrstevníky vysokou úroveň v jedné či více oblastech rozumových schopností, v pohybových, manuálních, uměleckých nebo sociálních dovednostech.
Zařazení nadaných žáků do základního vzdělávání vyžaduje od učitelů náročnější přípravu na vyučování v jednotlivých předmětech. Pro tyto žáky je zapotřebí zvýšené motivace k rozšiřování základního učiva do hloubky především v těch vyučovacích předmětech, které reprezentují nadání dítěte. Na žáky s hudebním nadáním klade učitel vyšší nároky odpovídající jejich dovednostem a schopnostem. Vhodným způsobem je zapojuje do činností v hodině – mohou doprovázet na hudební nástroj, předzpívávat píseň … Žákům výtvarně nadaným jsou zadávány náročnější práce – volí různé techniky, jsou podporováni v mimoškolních aktivitách, navštěvují výtvarné obory při základních uměleckých školách. Žáci nadaní spíše technicky, manuálně zruční, jsou směřováni k zapojení do zájmových aktivit organizovaných školou nebo základní uměleckou školou. Při samotné výuce bývají pověřováni náročnějšími částmi při plnění zadaných úkolů, jsou pověřováni vedením skupiny. Pohybově nadaní žáci jsou podporovaní v rozvíjení všech pohybových aktivit, především těch, kde žák projevuje největší zájem a talent. Žáci jsou zapojováni do sportovních soutěží, ať už v rámci školy, nebo mimo ni. Reprezentují školu. Velmi často se stává, že tito žáci mají výkyvy v chování. Je nutné toto chování usměrňovat s pedagogickým optimismem a taktně, avšak důsledně. Usměrňujeme žáky v osobnostní výchově, vedeme je k rovnému přístupu k méně nadaným spolužákům, k toleranci, ochotě pomáhat slabším. Není výjimkou, že vyniká-li žák v jedné oblasti, v jiné je průměrný.

Individuální vzdělávací plán mimořádně nadaného žáka sestavuje třídní učitel ve spolupráci s učiteli vyučovacích předmětů, ve kterých se projevuje mimořádné nadání žáka, s výchovným poradcem a školským poradenským zařízením. IVP mimořádně nadaného žáka má písemnou podobu a při jeho sestavování spolupracuje třídní učitel s rodiči mimořádně nadaného žáka. Při sestavování IVP vycházíme z obsahu IVP stanoveného v § 28 vyhlášky č. 27/2016 Sb. Práce na sestavní IVP jsou zahájeny okamžitě po obdržení doporučení školského poradenského zařízení. IVP je sestaven nejpozději do jednoho měsíce od obdržení doporučení školského poradenského zařízení. Součástí IVP je termín vyhodnocení naplňování IVP a může též obsahovat i termín průběžného hodnocení IVP, je-li to účelné. IVP může být zpracován i pro kratší období než je školní rok. IVP může být doplňován a upravován v průběhu školního roku.

Výchovný poradce zajistí písemný informovaný souhlas zákonného zástupce žáka, bez kterého nemůže být IVP prováděn. Výchovný poradce po podpisu IVP zákonným zástupcem žáka a získání písemného informovaného souhlasu zákonného zástupce žáka předá informace o zahájení poskytování podpůrných opatření podle IVP pověřené osobě, která je zaznamená do školní matriky.

3. 5. Průřezová témata

Začlenění průřezových témat

Průřezová témata reprezentují ve vzdělávacím programu okruhy aktuálních problémů současného světa a jsou nedílnou součástí základního vzdělávání.

Tematické okruhy průřezových témat procházejí napříč vzdělávacími oblastmi a umožňují propojení vzdělávacích oborů. Abychom této možnosti využili co možná nejlépe, nevytváříme pro průřezová témata samostatné vyučovací předměty, ale integrujeme je do jiných vyučovacích předmětů a realizujeme jejich obsah formou projektů, ve kterých musí žáci používat znalosti a dovednosti z různých vzdělávacích oborů.

Průřezová témata:

- **Osobnostní a sociální výchova (OSV)**

Osobnostní a sociální výchova má každodenní využití v běžném životě. Specifikem je, že se učivem stává sám žák a běžné situace každodenního života. Smyslem tématu je pomáhat každému žákovi hledat vlastní cestu k životní spokojenosti založené na vztazích k sobě samému, lidem a světu.

- **Výchova demokratického občana (VDO)**

Výchova demokratického občana má vybavit žáka základní úrovní občanské gramotnosti, která vyjadřuje způsobilost orientovat se v problémech a konfliktech demokratické společnosti. Využívá ke své realizaci nejen tematických okruhů, ale i zkušeností a prožitků žáků.

- **Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (VMEGS)**

Výchova k myšlení v evropských a globálních podporuje ve vědomí a jednání žáků tradiční evropské hodnoty (humanismus, svobodnou vůli, morálku, atd.). Propojení s digitálními technologiemi umožňuje samostatně získávat, vyhodnocovat a sdílet informace. Ty pak usnadňují orientaci v nabídce vzdělávání a pracovních příležitostí, navazování kontaktů a rozvíjení zájmů.

- **Multikulturní výchova (MuV)**

Umožňuje žákům seznamovat se s různými kulturami, jejich tradicemi a hodnotami. Rozvíjí smysl pro spravedlnost, solidaritu a toleranci. U menšinových etnik rozvíjí kulturní specifika a poznání kultury celé společnosti. Dotýká se mezilidských vtahů ve společnosti.

- **Environmentální výchova (EV)**

Environmentální výchova vede jedince k pochopení složitosti vztahů člověka a životního prostředí. Vede k aktivní účasti na ochraně a utváření prostředí, ovlivňuje životní styl a hodnotovou orientaci žáků.

- **Mediální výchova (MeV)**

Mediální výchova nabízí elementární poznatky a dovednosti týkající se mediální komunikace a práce s médii. Mediální výchova má žáka vybavit základní úrovní mediální gramotnosti, schopností analyzovat nabízená sdělení, posoudit jejich věrohodnost a vyhodnotit jejich komunikační záměr.

Tematické okruhy všech průřezových témat jsou integrovány do vzdělávacích obsahů vyučovacích předmětů. Osobnostní a sociální výchova jsou na 1. stupni běžnou součástí výuky ve všech vyučovacích předmětech, proto zde není toto průřezové téma vyplněno. Projekty (součásti celoročního plánu školy pro l. i 2. stupeň), které na škole probíhají, prolínají všechna z níže uvedených průřezových témat.

1. **Osobnostní a sociální výchova**

	1. stupeň					2. stupeň			
Tematické okruhy	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
OSOBNOSTNÍ ROZVOJ									
Rozvoj schopností poznávání						M, ČJ, D, AJ, TV, Z, EtV	D, ČJ, AJ, TV	M, IT, ČJ, AJ, VV TV, OV	IT, ČJ, AJ, TV D
Sebepoznání a sebepojetí						AJ, PČ, TV, Z, EtV	TV	OV, TV, AJ	TV, AJ
Seberegulace a sebeorganizace						IT, D, F, AJ, EtV	Př, IT, F, D, AJ	Ch, F, OV, VV, D, TV, AJ	M, F, D, VV, D, TV, AJ
Psychohygiena						Př, IT, EtV			Ch, TV
Kreativita						VV, Z, IT, EtV	VV, IT	VV, IT	VV, IT
SOCIÁLNÍ ROZVOJ									
Poznávání lidí						PČ, ČJ, D OV, IT, AJ EtV	M, ČJ, D, NJ, IT, AJ	Vkz, ČJ, D, NJ, IT, AJ	Z, ČJ, D, IT, AJ
Mezilidské vztahy						PČ, Vkz, D, IT, EtV	D, IT	Ch, D, Vkz, OV, IT	TV, D, IT, Z

Komunikace						PČ, ČJ, IT, AJ, EtV	ČJ, Z, IT, AJ	ČJ, Vkz, TV, IT, AJ	ČJ, TV, AJ
Kooperace a kompetice						M, PČ, D EtV	D	Ch, D	D, Z
MORÁLNÍ ROZVOJ									
Řešení problémů a rozhodovací dovednosti						M, PČ, ČJ, D, TV, AJ EtV	ČJ, D, TV, AJ	M, ČJ, D, OV, TV, Aj	M, Ch, TV, OV, ČJ, D, AJ
Hodnoty, postoje, praktická etika						IT, D, TV EtV	M, D, TV	Ch, D, OV, TV, AJ	M, Ch, D, OV, TV, AJ

2. Výchova demokratického občana

Tematické okruhy	1. stupeň					2. stupeň			
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Občanská společnost a škola	Prv	Prv	Prv	Vl	Vl	IT, OV, AJ	IT, NJ, AJ	Př, IT, AJ	IT, Z, AJ
Občan, občanská společnost a stát				Vl	Vl	D	D, OV	M, D, OV	Ch, D, Z
Formy participace občanů v politickém životě				Vl		D	OV, D	Př, M, D	D, OV
Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování				Vl	Vl	D	D, OV	D	Ch, D, OV

3. Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Tematické okruhy	1. stupeň					2. stupeň			
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Evropa a svět nás zajímá			Prv, AJ	Vl, AJ, Př, ČJ	Vl,TV, AJ	M, D, AJ, Z, IT	D, NJ, AJ, IT	Př, D, NJ, IT, AJ	Ch, D, NJ, OV, IT, AJ
Objevujeme Evropu a svět				Vl, IT	Vl, TV, HV, Př, AJ	M, IT, D, AJ, Z	Př, IT, D, AJ	M, IT, D, AJ, Z	M, Př, IT, D, OV, AJ
Jsme Evropané				Vl	Vl,TV	Př,VV, D	M, VV, D	Ch, VV, D	M, Ch, Př, VV, D, OV

4. Multikulturní výchova

Tematické okruhy	1. stupeň					2. stupeň			
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Kulturní diference	HV Prv	HV Prv	HV AJ	AJ, HV VV	Vl, AJ	AJ, EtV	NJ, AJ	IT, VV, NJ, AJ	IT, OV, VV, NJ, AJ
Lidské vztahy	Prv	Prv	Prv	Vl ČJ, VV Př	Vl	IT, ČJ, D, F, EtV	IT, ČJ, D, OV, F	Př, IT, ČJ, D, F, Vkz	Ch, IT, ČJ, D, F, OV
Etnický původ				Vl, ČJ	Vl, HV		D	D, Př, IT	IT, D, OV
Multikulturalita			AJ	AJ, VV Vl	AJ,Vl, VV	AJ, EtV	NJ, AJ	Př, IT, NJ, AJ	IT, Z, AJ, NJ, OV
Princip sociálního smíru a solidarity				Vl, VV		IT, D	IT, D	D	D, Ch, Z, OV

5. Environmentální výchova

Tematické okruhy	1. stupeň					2. stupeň			
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Ekosystémy	Prv VV PČ	Prv VV		Př	Př	Př	Př, Z	Z, Ch	Ch
Základní podmínky života	Prv VV	Prv VV		Př, Vl	Př,Vl	Př, D F	M, Př, Z F	Př, F	Př, Ch F
Lidské aktivity a problémy životního prostředí		Prv		Př, Vl, ČJ, VV	Př, M, VV, TV, Vl, PČ	Př, PČ IT, EtV	Z, D, OV, Vkz, IT, Př	Z, Ch, Př F, D, M	Př, Z, Ch F, D
Vztah člověka k prostředí	Prv VV	Prv VV		Př, Vl, VV	Př, M, VV, TV, Vl, PČ	Př, IT, D EtV	M, Př, IT, Vkz, D, OV, Z	Ch, Př, D, Z	Ch, Př, D

6. Mediální výchova

Tematické okruhy	1. stupeň					2. stupeň			
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení				Vl, ČJ	IT, ČJ	IT, ČJ EtV	ČJ F	ČJ, F, Ch	ČJ Př
Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality				IT		IT, EtV		Ch	Ch
Stavba mediálních sdělení				IT		ČJ VV	ČJ VV	ČJ VV, Př	ČJ VV
Vnímání autora mediálních sdělení	HV	HV		HV, VV, ČJ	HV			VV	Ch VV
Fungování a vliv médií ve společnosti			HV	ČJ, Vl		EtV		Ch, Př, IT	Ch, Př, IT, ČJ, D

4. Učební plán

Učební plán pro 1. stupeň

Vzdělávací oblast	Vzdělávací obor	Vyučovací předmět	Ročník					Celkem předměty ŠVP	RVP	Z toho DČD
			1.	2.	3.	4.	5.			
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura	Český jazyk a literatura	10	9	9	7	6	42	33	8
	Cizí jazyk	Anglický jazyk	-	1	3	3	3	9	9	1
Matematika a její aplikace	Matematika a její aplikace	Matematika	5	5	5	5	5	25	20	5
Informatika	Informatika	Informatika	-	-	-	1	1	2	2	-
Člověk a jeho svět	Člověk a jeho svět	Prvouka	2	2	3	-	-	7	11	1
		Vlastivěda	-	-	-	1	2	3		-
		Přírodověda	-	-	-	1	2	3		1
Umění a kultura	Hudební výchova	Hudební výchova	1	1	1	1	1	5	12	-
	Výtvarná výchova	Výtvarná výchova	1	1	1	2	2	7		-
Člověk a zdraví	Tělesná výchova	Tělesná výchova	2	2	2	2	2	10	10	-
Člověk a svět práce	Člověk a svět práce	Pracovní činnosti	1	1	1	1	1	5	5	-
Celková povinná časová dotace Z toho volná disponibilní časová dotace			22	22	25	24	25	118		16

2. stupeň – 6. – 9. ročník

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	RVP	6. roč.	7. roč.	8. roč.	9. roč.	ŠVP	Dis. hod
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a lit.	15	4	4	4	5	15+2	2
	Cizí jazyk (anglický)	12	3	3	3	3	12	
	Druhý cizí jazyk (německý)		-	2	2	2	6	
Matematika a její aplikace	Matematika	15	4	5	5	5	15+4	4
	Finanční gramotnost		-	-	-	1	+1	1
Informatika	Informatika	4	1	1	1	1	4	-
Člověk a společnost	Dějepis	10	2	2	2	2	7+1	1
	Občanská výchova		1	1	-	1	3	
Člověk a příroda	Fyzika	20	2	2	2	2	6+2	2
	Chemie		-	-	2	2	3+1	1
	Přírodopis		2	2	2	2	6+2	2
	Zeměpis		2	2	2	2	5+3	3
	Ekologie		1	-	-	-	+1	1
Umění a kultura	Hudební výchova	9	1	1	1	-	3	
	Výtvarná výchova		2	2	1	1	6	
Člověk a zdraví	Tělesná výchova	10	2	2	2	2	8	
	Výchova ke zdraví		1	-	1		2	
Člověk a svět práce	Pracovní výchova	3	1	1	1	1	3+1	1
Pov. vol. předmět			-	-	-	-	-	
Disponibilní hodinová dotace		24						
Celkem povinně hodin		122	29	30	31	32	122	18

Poznámky k učebnímu plánu

Tabulka počtu hodin učebního plánu podle vzdělávacích oblastí a oborů vycházejících z RVP ZV uvádí počet hodin ve vazbě na jednotlivé vzdělávací oblasti RVP.

Volná disponibilní časová dotace je na I. stupni plně využita na navýšení časové dotace v povinné části učebního plánu (8 hodin v předmětu Český jazyk, 1 hodina v předmětu Anglický jazyk, 5 hodin v předmětu Matematika, 2 hodiny v oblasti Člověk a jeho svět). V případě žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními je možné využít disponibilní časovou dotaci v ŠVP na prvním i druhém stupni k zařazení a realizaci
předmětů speciálně pedagogické péče, jsou-li tato podpůrná opatření žákovi doporučena školským poradenským zařízením a zákonný zástupce žáka souhlasil s jejich poskytováním.

Ve výuce cizích jazyků nabízí učební plán výuku prvního cizího jazyka od druhé třídy a druhého cizího jazyka od sedmé třídy.

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Další cizí jazyk je možné nahradit v nejlepším zájmu žáka-cizince vzdělávacím obsahem vzdělávacího oboru Cizí jazyk.

Ve vzdělávací oblasti Informatika je předmět Informatika vyučován v 4. – 9. ročníku. Ve 4. ročníku žáci začínají řádně, od 5. ročníku zatím bez návaznosti, nemusí tedy naplnit všechny výstupy z tohoto předmětu.

Očekávané výstupy vzdělávací oblasti Člověk a příroda jsou naplňovány v předmětech Fyzika, Chemie, Přírodopis, Zeměpis a Ekologie. Očekávané výstupy oblasti Člověk a společnost v předmětech Dějepis a Občanská výchova.

Disponibilní časová dotace je na druhém stupni využita na posílení základních předmětů, na realizaci průřezových témat v jednotlivých předmětech převážně formou začlenění do klasických vyučovacích hodin či formou projektů a exkurzí nebo může být využita na zařazení předmětů speciálně pedagogické péče, jsou-li tato podpůrná opatření žákovi doporučena školským poradenským zařízením a zákonný zástupce žáka souhlasil s jejich poskytováním, v nejlepším zájmu žáka s přiznanými podpůrnými opatřeními od třetího stupně k nahrazení jiným vzdělávacím obsahem v rámci IVP nebo v nejlepším zájmu žáka cizince k nahrazení vzdělávacím obsahem vzdělávacího oboru Cizí jazyk.

Žáci si mohou dále vybírat z nabídky zájmových útvarů.

Nabídka povinně-volitelných předmětů v časové dotaci 2 hodin týdně od 7. ročníku již nebude realizována vzhledem k jinému využití disponibilní časové dotace.

5. Vzdělávací oblasti

Vzdělávací obsah základního vzdělávání je rozdělen do devíti vzdělávacích oblastí. Jednotlivé vzdělávací oblasti jsou tvořeny jedním *vzdělávacím oborem* nebo více obsahově blízkými *vzdělávacími obory*:

- Jazyk a jazyková komunikace *(Český jazyk a literatura, Cizí jazyk Další cizí jazyk)*
- Matematika a její aplikace *(Matematika a její aplikace)*
- Informatika *(Informatika)*
- Člověk a jeho svět *(Člověk a jeho svět)*
- Člověk a společnost *(Dějepis, Občanská výchova)*
- Člověk a příroda *(Fyzika, Chemie, Přírodopis, Zeměpis)*
- Umění a kultura *(Hudební výchova, Výtvarná výchova)*
- Člověk a zdraví *(Výchova ke zdraví, Tělesná výchova)*
- Člověk a svět práce *(Člověk a svět práce)*

Jednotlivé vzdělávací oblasti jsou v úvodu vymezeny charakteristikou vzdělávací oblasti, která vyjadřuje postavení a význam vzdělávací oblasti v základním vzdělávání a charakterizuje vzdělávací obsah jednotlivých vzdělávacích oborů dané vzdělávací oblasti. Dále je v této části naznačena návaznost mezi vzdělávacím obsahem 1. stupně a 2. stupně základního vzdělávání.

5. 1. Jazyk a jazyková komunikace

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast Jazyk a jazyková komunikace zaujímá stěžejní postavení ve výchovně vzdělávacím procesu. Dobrá úroveň jazykové kultury patří k podstatným znakům všeobecné vyspělosti absolventa základního vzdělávání. Jazyková výuka, jejímž cílem je zejména podpora rozvoje komunikačních kompetencí, vybavuje žáka takovými znalostmi a dovednostmi, které mu umožňují správně vnímat různá jazyková sdělení, rozumět jim, vhodně se vyjadřovat a účinně uplatňovat i prosazovat výsledky svého poznávání.

Obsah vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace se realizuje ve vzdělávacích oborech Český jazyk a literatura, Cizí jazyk a Další cizí jazyk. Kultivace jazykových dovedností a jejich využívání je nedílnou součástí všech vzdělávacích oblastí.

Dovednosti získané ve vzdělávacím oboru Český jazyk a literatura jsou potřebné nejen pro kvalitní jazykové vzdělání, ale jsou důležité i pro úspěšné osvojování poznatků v dalších

oblastech vzdělávání. Užívání češtiny jako mateřského jazyka v jeho mluvené i písemné podobě umožňuje žákům poznat a pochopit společensko-kulturní vývoj lidské společnosti. Při realizaci daného vzdělávacího oboru se vytvářejí předpoklady k efektivní mezilidské komunikaci tím, že se žáci učí interpretovat své reakce a pocity tak, aby dovedli pochopit svoji roli v různých komunikačních situacích a aby se uměli orientovat při vnímání okolního světa i sebe sama.

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Český jazyk a literatura má komplexní charakter, ale pro přehlednost je rozdělen do tří složek: Komunikační a slohové výchovy, Jazykové výchovy a Literární výchovy. Ve výuce se však vzdělávací obsah jednotlivých složek vzájemně prolíná.

V *Komunikační a slohové výchově* se žáci učí vnímat a chápat různá jazyková sdělení, číst s porozuměním, kultivovaně psát, mluvit a rozhodovat se na základě přečteného nebo slyšeného textu různého typu vztahujícího se k nejrůznějším situacím, analyzovat jej a kriticky posoudit jeho obsah. Ve vyšších ročnících se učí posuzovat také formální stránku textu a jeho výstavbu.

V *Jazykové výchově* žáci získávají vědomosti a dovednosti potřebné k osvojování spisovné podoby českého jazyka. Učí se poznávat a rozlišovat jeho další formy. Jazyková výchova vede žáky k přesnému a logickému myšlení, které je základním předpokladem jasného, přehledného a srozumitelného vyjadřování. Při rozvoji potřebných znalostí a dovedností se uplatňují a prohlubují i jejich obecné intelektové dovednosti, např. dovednosti porovnávat různé jevy, jejich shody a odlišnosti, třídit je podle určitých hledisek a dospívat k zobecnění. Český jazyk se tak od počátku vzdělávání stává nejen nástrojem získávání většiny informací, ale i předmětem poznávání.

V *Literární výchově* žáci poznávají prostřednictvím četby základní literární druhy, učí se vnímat jejich specifické znaky, postihovat umělecké záměry autora a formulovat vlastní názory o přečteném díle. Učí se také rozlišovat literární fikci od skutečnosti. Postupně získávají a rozvíjejí základní čtenářské návyky i schopnosti tvořivé recepce, interpretace a produkce literárního textu. Žáci dospívají k takovým poznatkům a prožitkům, které mohou pozitivně ovlivnit jejich postoje, životní hodnotové orientace a obohatit jejich duchovní život.

Verbální i neverbální komunikace se může vhodně rozvíjet i prostřednictvím *Dramatické výchovy* jako doplňujícího vzdělávacího oboru.

Cizí jazyk a Další cizí jazyk přispívají k chápání a objevování skutečností, které přesahují oblast zkušeností zprostředkovaných mateřským jazykem. Poskytují živý jazykový základ a předpoklady pro komunikaci žáků v rámci integrované Evropy a světa.

Osvojování cizích jazyků pomáhá snižovat jazykové bariéry a přispívá tak ke zvýšení mobility jednotlivců jak v jejich osobním životě, tak v dalším studiu a v budoucím pracovním uplatnění. Umožňuje poznávat odlišnosti ve způsobu života lidí jiných zemí i jejich odlišné kulturní tradice. Prohlubuje vědomí závažnosti vzájemného mezinárodního porozumění a tolerance a vytváří podmínky pro spolupráci škol na mezinárodních projektech.

Požadavky na vzdělávání v cizích jazycích vycházejí ze Společného evropského referenčního rámce pro jazyky, který popisuje různé úrovně ovládání cizího jazyka. Vzdělávání v Cizím jazyce předpokládá dosažení úrovně A2, vzdělávání v Dalším cizím jazyce předpokládá dosažení úrovně A1 (podle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky).

Úroveň A2: Žák – rozumí větám a často používaným výrazům vztahujícím se k oblastem, které se ho bezprostředně týkají (např. základní informace o něm/ní a jeho/její rodině, o nakupování, místopisu a zaměstnání). Komunikuje prostřednictvím jednoduchých a běžných úloh, jež vyžadují jednoduchou a přímou výměnu informací o známých a běžných skutečnostech. Popíše jednoduchým způsobem svou vlastní rodinu, bezprostřední okolí a záležitostí týkající se jeho nejnaléhavějších potřeb.

Úroveň A1: Žák – rozumí známým každodenním výrazům a zcela základním frázím, jejichž cílem je vyhovět konkrétním potřebám, a tyto výrazy a fráze používá. Představí sebe a ostatní a klade jednoduché otázky týkající se informací osobního rázu, např. o místě, kde žije, o lidech, které zná, a věcech, které vlastní, a na podobné otázky odpovídá. Jednoduchým způsobem se domluví, mluví-li partner pomalu a jasně a je ochoten mu pomoci.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- pochopení jazyka jako prostředku historického a kulturního vývoje národa, a důležitého sjednocujícího činitele národního společenství
- pochopení jazyka a jako důležitého nástroje celoživotního vzdělávání
- rozvíjení pozitivního vztahu k mateřskému jazyku a jeho chápání jako zdroje pro rozvoj osobního i kulturního bohatství

- rozvíjení pozitivního vztahu k mnohojazyčnosti a respektování kulturní rozmanitosti
- vnímání a postupnému osvojování jazyka jako prostředku k získávání a předávání informací, k vyjádření jeho potřeb i prožitků a ke sdělování názorů
- zvládnutí pravidel mezilidské komunikace daného kulturního prostředí a rozvíjení pozitivního vztahu k jazyku v rámci interkulturní komunikace
- samostatnému získávání informací z různých zdrojů a k zvládnutí práce s jazykovými a literárními prameny i s texty různého zaměření
- získávání sebedůvěry při vystupování na veřejnosti a ke kultivovanému projevu jako prostředku prosazení sebe sama
- individuálnímu prožívání slovesného uměleckého díla, ke sdílení čtenářských zážitků, k rozvíjení pozitivního vztahu k literatuře i k dalším druhům umění založených na uměleckém textu a k rozvíjení emocionálního a estetického vnímání
- ovládání běžně používaných digitálních zařízení, aplikace a služby; využívání při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatnému rozhodování, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít
- získávání, vyhledávání, kritickému posuzování, spravování a sdílení dat, informací a digitálního obsahu, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu
- využívání digitálních technologií, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce

5. 1. 1. ČESKÝ JAZYK A LITERATURA

Charakteristika vyučovacího předmětu – 1. stupeň

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět Český jazyk a literatura se vyučuje jako samostatný předmět ve všech ročnících.

Vzdělávání v předmětu Český jazyk a literatura:

- směřuje k ovládnutí základních jazykových jevů pro dorozumívání v ústní i písemné podobě
- k osvojování a rozvíjení čtenářských schopností
- vede k využívání různých zdrojů informací – př. slovníky, Pravidla českého pravopisu, časopisy, encyklopedie, katalogy pro rozšiřování znalostí a dovedností potřebných pro další vývoj

Vyučovací předmět český jazyk a literatura je úzce spjat s ostatními vyučovacími předměty. V předmětu se realizují tematické okruhy průřezového tématu. Osobnostní a sociální výchova, Výchova demokratického občana, Multikulturní výchova, Mediální výchova, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvíjení klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- učitel vede žáky ke stálému zdokonalování čtení, žák rozumí přečtenému textu
- učitel vytváří podmínky pro získávání dalších informací potřebných k práci
- učitel stanovuje dílčí vzdělávací cíle v pravopisu
- žáci jsou motivováni k aktivnímu zapojování se do vyučovacího procesu
- vytváří si optimální podmínky pro učení

Kompetence k řešení problémů

- žák rozpozná problém
- žáci navrhují různá řešení problémů, dokončují úkoly a zdůvodňují své závěry
- žáci si vzájemně pomáhají, spolupracují
- učitel hodnotí práci žáků způsobem, který jim umožňuje vnímat vlastní pokrok

Kompetence komunikativní

- dodržuje pravidla slušné komunikace, vhodně využívá jazykové prostředky, drží se tématu
- učitel vede žáky k výstižnému a kultivovanému projevu

- žáci dokáží prezentovat své myšlenky a názory, dokáží je obhájit, argumentovat

Kompetence sociální a personální

- učitel organizuje práci ve skupinách, aby žáci spolupracovali při řešení problémů
- učitel vede žáky k prezentaci svých myšlenek a názorů a k vzájemnému respektu
- učitel vytváří příležitosti pro relevantní komunikaci mezi žáky
- žák spoluvytváří a respektuje dohodnutá pravidla skupiny
- žáci respektují pokyny pedagogů

Kompetence občanské

- učitel využívá literatury naučné i vědecké k vytváření postoje k přírodě, k životnímu prostředí
- učitel vede žáky k ohleduplnosti
- žák se dokáže rozhodnout a je za své rozhodnutí odpovědný
- žák hodnotí svoji práci, také práci ostatních
- žáci se učí o kulturních tradicích národa a regionu

Kompetence pracovní

- učitel vede žáky k organizování a plánování učení
- učitel požaduje dodržování dohodnuté kvality, postupů, termínů
- žák dodržuje stanovená pravidla práce

Kompetence digitální

- ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhoduje, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít
- získává, vyhledává, kriticky posuzuje, spravuje a sdílí data, informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu
- využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace
Vyučovací předmět - Český jazyk a literatura
Ročník: 1.

Výstup	***Učivo***	***Průřezová témata***	***Poznámky***
Rozlišuje jednotlivá písmena tiskací, psací, malá a velká, správně přečte jednotlivé hlásky a písmena Skládá slabiky, slova, čte slabiky, slova, rozliší je Tvoří jednoduché věty Hlasitě čte jednoduché texty se správnou intonací a zřetelnou spisovnou výslovností Rozumí přečtenému textu, dokáže jej reprodukovat, vyjádří se k přečtenému textu	Písmeno, hláska Přípravná sluchová a zraková cvičení Zvuková a grafická analýza, syntéza slov Čtení textů s důrazem na upevňování čtenářských dovedností a návyků Uplatnění přirozené intonace, reprodukce textu	OSV - rozvoj schopnosti poznávání (smyslové vnímání – zrak, sluch, hmat, cvičení paměti, pozornosti, problémové úlohy, rébusy, rozvoj slovní zásoby, tělovýchovné chvilky, tvoření vět na daná slova, dovyprávění příběhu) - sociální rozvoj (vzájemné poznávání a soužití v třídním kolektivu, seznámení s pravidly chování ve škole, učit se umět si naslouchat, spolupráce ve dvojicích) VDO - občanská společnost a škola (účast na akcích školy – recitační soutěž, akademie) MV - kulturní diferenciace (jedinečnost každého, vyprávění o sobě, co rád dělám, zvyky rodin, hodnocení mezilidských vztahů v přečtených textech, např. pohádky)	

Výstup	***Učivo***	***Průřezová témata***	***Poznámky***
Zvládá základy hygienických návyků při psaní Píše jednotlivé prvky písmen a číslic Píše správné tvary písmen a číslic Napíše slabiky, jednoduchá slova a věty Přepíše tiskací písmo do psací podoby Opisuje podle předlohy	Sezení, držení psacího náčiní, umístění sešitu, hygiena zraku Přípravné cviky pro uvolnění ruky, orientace v liniatuře Správné tvary písmen a číslic, spojování písmen do slabik Kontrola vlastního písemného projevu		
Seznamuje se se základy literatury Dramatizuje jednoduchý text Vypráví příběh podle obrázkové osnovy Recituje zpaměti báseň Sděluje krátké zprávy, respektuje základní pravidla rozhovoru	Jazykolamy, říkadla, hádanky, rozpočitadla, básně, pohádky, dětský časopis, ilustrace Reprodukce textu, dějová posloupnost Přednes básní ve vhodném frázování a tempu		

Výstup	*Učivo*	*Průřezová témata*	*Poznámky*
	Poslech literárních textů a básní Krátké mluvené projevy, prosba, poděkování, omluva, pozdrav		

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace
Vyučovací předmět - Český jazyk a literatura
Ročník: 2.

Výstup	*Učivo*	*Průřezová témata*	*Poznámky*
Rozlišuje spisovný a nespisovný jazyk Spisovně se vyjadřuje ve větách Vyjadřuje svůj názor, pocity, učí se naslouchat druhému	Vyjadřovací schopnosti, výslovnost		
Vypráví děj dle obrázkové osnovy	Vypravování příběhů, pohádek		
Cvičí se v schopnosti vypravovat a popisovat	Vypravování příhod, líčení různých situací, popis s využitím obrázku, konkrétního předmětu		
Snaží se respektovat základní formy společenského styku	Oslovení, pozdrav, poděkování, omluva, blahopřání Chování v konkrétních situacích, dramatizace		
Napíše pravopisně správně větu	Velké písmeno na začátku věty, interpunkční znaménka		
Určí pořádek vět v textu	Sled vět v řeči mluvené a psané		
Rozliší druhy vět	Druhy vět podle postoje mluvčího, melodie věty		
Rozliší slova ve větě	Věta – slovo, slovní význam / slova nadřazená, podřazená, mnohoznačná, protikladná, citově zabarvená, spisovná, nespisovná / Psaní slova a předložky		
Rozlišuje slovo, slabiku, hlásku a písmeno	Rozdělení slov na slabiky, rozdíl mezi hláskou a písmenem		
Rozdělí slovo na konci řádku	Dělení slov na konci řádku		
Rozdělí hlásky	Samohlásky, souhlásky, dvojhlásky, slabikotvorné r, l		
Rozlišuje krátké a dlouhé samohlásky	Psaní ú/ů, výslovnost krátkých a dlouhých samohlásek		

Výstup	*Učivo*	*Průřezová témata*	*Poznámky*
Píše i/í po měkkých souhláskách Píše y/ý po tvrdých souhláskách	Rozdělení souhlásek: měkké, tvrdé obojetné Psaní i/y po měkkých a tvrdých souhláskách, v některých cizích slovech		
Vyjmenuje hlásky v abecedním pořadí Seznámí se s názvy slovních druhů Rozlišuje podstatná jména, slovesa, předložky a spojky Seznamuje se s pravopisem vlastních jmen	Abeceda, seznámení Slovní druhy Podstatná jména, slovesa, předložky, spojky – vyhledávání v textu, využití Rozlišování obecných a vlastních jmen, procvičování pravopisu jmen místních		
Rozlišuje zvukovou a psanou podobu slabiky dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě Poznává párové souhlásky na konci a uvnitř slov	Výslovnost a psaní slov se skupinami dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě Poznávání a psaní párových souhlásek na konci a uvnitř slova		
Rozlišuje větu jednoduchou a souvětí	Věta jednoduchá a souvětí, funkce spojek		
Čte plynule s porozuměním jednoduché texty nahlas i potichu Dbá na správnou intonaci Orientuje se v textu Dokáže vyprávět přečtený text	Hlasité, tiché čtení textů pro děti – čtení o přírodě, zvířatech, příběhy o dětech pro děti, pohádky Čtení dialogů, dramatizace Společná mimočítanková četba Čtenářský deník – besedy nad knihami Čtení z dětských časopisů Ilustrátoři dětských knih Vánoční a velikonoční hry, básně, říkadla, zvyky Řešení hádanek a slovních hříček		
Recituje básně, naslouchá přednesu Rozlišuje poezii a prózu	Poezie pro děti, sloka, verš, rým Poslech četby, poezie a prózy		

Výstup	*Učivo*	*Průřezová témata*	*Poznámky*
Napíše správné tvary písmen abecedy a číslic Píše velká tiskací písmena Opisuje a přepisuje jednoduché texty	Psaní písmen a číslic podle normy psaní v přirozené velikosti a liniatuře, sklon písma Psaní velkých tiskacích písmen pro výuku geometrie Spojování písmen, slabik, čitelnost, úhlednost, celková úprava psaní		

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace
Vyučovací předmět-Český jazyk a literatura
Ročník: 3.

Výstup	*Učivo*	*Průřezová témata, mezipředmětové vztahy*	*Poznámky*
Rozlišuje hlásky, slabiky, slova, věty Rozlišuje párové souhlásky uvnitř a na konci slova Rozlišuje význam slov Učí se rozlišovat další významy slov Seznamuje se se stavbou slova Rozlišuje slova příbuzná Pamětně zvládá řady vyjmenovaných slov Přiřazuje slova příbuzná ke slovům vyjmenovaným Učí se pravopis i/y po obojetných souhláskách Třídí ohebné a neohebné slovní druhy Pozná podstatné jméno Rozlišuje podstatná jména obecná a vlastní, procvičuje pravopis Rozlišuje rod podstatných jmen, orientačně se seznámí s životností u rodu mužského Rozlišuje číslo podstatných jmen Vyjmenovává pádové otázky Učí se určovat pád podstatných jmen Pozná sloveso Učí se rozlišovat slovesné tvary Rozlišuje osobu, číslo a čas sloves	Hlásky, slabiky, stavba slova, věta Párové souhlásky Synonyma, antonyma Homonyma, slova citově zabarvená, spisovná-nespisovná, slova zdrobnělá Abeceda Stavba slova-kořen slova, část předponová, příponová Slova příbuzná Vyjmenovaná slova Slovní druhy Podstatná jména Slovesa Další slovní druhy		

Výstup	*Učivo*	*Průřezová témata, mezipředmětové vztahy*	*Poznámky*
Pozná předložku, spojku; orientačně rozlišuje další slovní druhy Učí se vyhledávat ve větě jednoduché základní skladební dvojici, vyznačí ji ve větě Učí se rozlišovat větu jednoduchou a souvětí, určuje počet vět v souvětí, učí se zapsat vzorec souvětí Vybírá vhodné jazykové prostředky k vyjadřování Souvisle se vyjadřuje a klade otázky Souvisle vypravuje podle obrázkové osnovy Sestavuje nadpis k textům Učí se členit jazykový projev Učí se vybírat vhodné jazykové prostředky Popíše jednoduchý předmět a činnost Používá další formy společenského styku ústně i písemně Zdokonaluje se v plynulém čtení, umí číst potichu i předčítat Čte s porozuměním, vede si svůj čtenářský deník Využívá četbu jako zdroj informací Převypráví pohádku, povídku, pověst Charakterizuje literární postavu, atmosféru příběhu Vyjadřuje svůj postoj ke knize Přednese báseň, rozlišuje verš, sloku, rým Pracuje s říkadlem, pranostikou, příslovím, hádankou Zapojuje se do dramatizace pohádky, básně Poznává další dětské autory a ilustrátory	Podmět a přísudek ve větě jednoduché Věta jednoduchá a souvětí Vypravování Popis předmětu, zvířete, pracovní postup Žádost, telefonování, přivítání, rozloučení, sdělování přání, dopis, psaní adresy, vyplnění pohlednice Čtení Klasická pohádka, regionální či místní pověst Báseň Lidová slovesnost Divadlo –(herec -divák, jeviště-hlediště, scénář, dějství, loutka, maňásek) Dle výběru učitele Psaní	MV - kritické čtení - vliv médií ve společnosti MKV - lidské vztahy, princip slušného chování, tolerance, empatie a vžití se do role druhého MKV-kulturní diference- vlastní kulturní zakotvení, spisovatelé, básníci	

Výstup	*Učivo*	*Průřezová témata, mezipředmětové vztahy*	*Poznámky*
Dbá na písemnou úpravu všech sešitů Používá předepsané tvary písmen a číslic Dodržuje hygienu čtení a psaní Zlepšuje kontrolu vlastního písemného projevu Zdokonaluje se ve vyplňování formulářů	Podací lístek, poštovní poukázka, přihláška, pozvánka		

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace
Vyučovací předmět - Český jazyk a literatura
Ročník: 4.

Výstup	*Učivo*	*Průřezová témata, mezipředmětové vztahy*	*Poznámky*
Seznámí se jazykem jako s prostředkem komunikace	Mateřský jazyk	MKV-etnický původ-rovnocennost všech etnických skupin a kultur, odlišnost lidí, ale i jejich vzájemná rovnost	
Rozliší větu jednoduchou a souvětí Určí základní skladebné dvojice ve větě jednoduché Seznámí se s pravidlem shody přísudku s podmětem Z vět jednoduchých vytvoří souvětí	Věta, souvětí		
Rozlišuje slova jednoznačná, mnohoznačná, synonyma, opozita, slova citově zabarvená Užívá slova spisovná, výstižná, slova citově zabarvená Rozlišuje slova ohebná a neohebná	Slovo		
Rozlišuje předpony a předložky a správně je píše určí slovní základ (předpona, kořen, přípona)	Stavba slova		
Zná vzory podstatných jmen Určuje rod, číslo, pád a vzor Skloňuje podst. jm. podle vzorů Píše správně zeměpisné názvy	Podstatná jména		
Pozná zvratná slovesa, neurčitek Určuje osobu, číslo, čas	Slovesa		

Výstup	*Učivo*	*Průřezová témata, mezipředmětové vztahy*	*Poznámky*
Časuje slovesa v času přítomném, minulém, budoucím Vyhledává v abecedním seznamu (rejstřík, slovník, telef. seznam) Správně píše skupiny bě – bje, pě, vě – vje, mě – mně Vypravuje podle osnovy Popisuje jednoduchou věc Při vypravování a popisu užívá slova výstižná, spisovná, citově zabarvená Kultivovaně se dorozumívá ve škole i mimo školu Vyjadřuje se v běžných situacích Zvládne jednoduchou grafickou úpravu textu Čte nahlas i potichu Rozumí přiměřeně náročnému textu a umí ho reprodukovat Odliší podstatné a okrajové informace Dokáže si vybrat četbu podle svého zájmu a udělat zápis do deníku	Abeceda Skupiny bě – bje, pě, vě – vje, mě – mně Vyjadřovací schopnosti Čtení Literární výchova	MKV-kulturní diference-poznávání Vlastního kulturního zakotvení -lidské vztahy-uplatňování principu slušného chování, tolerance, solidarita, empatie MDV-kritické čtení a vnímání mediálních sdělení-reklama MKV-lidské vztahy-vztahy mezi kulturami	

Výstup	*Učivo*	*Průřezová témata, mezipředmětové vztahy*	*Poznámky*
Seznámí se s autory dětských knih spisovatelé a básníci - B. Němcová, K. J. Erben, J. Seifert, F. Halas, Z. Krubel, M. Macourek, H. Ch. Andersen, A. Lindgrenová, R. Kipling			

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace

Vyučovací předmět - Český jazyk a literatura

Ročník: 5.

Výstup	***Učivo***	***Průřezová témata, mezipředmětové vztahy***	***Poznámky***
Čte přiměřeně rychle a plynule s prvky uměleckého přednesu Rozpozná umělecké vybrané žánry – zná pojmy rým, verš, sloka Volně reprodukuje text Vytvoří zkrácený zápis textu Recituje básně (přiměřené věku) Dramatizuje vhodný text Sestaví osnovu k popisu a vyprávění Podle osnovy se jasně a srozumitelně vyjadřuje Zachovává posloupnost děje a hlavní linii příběhu Napíše dopis, telegram, příspěvek do časopisu, pozvánku, oznámení Určí slovní druhy určí rod, číslo, pád, vzor podst. jmen Skloňuje podstatná jména podle vzorů Určí druhy přídavných jmen Zvládá gramatiku měkkých a tvrdých příd. jmen Pozná základní druhy zájmen a číslovek Časuje slovesa ve všech časech v ozn. způsobu	Texty v čítance, mimočítanková četba, časopisy, ilustrace ke knize, audio nahrávky Literární postava a její postoj, rozhlasový pořad a televizní vysílání, divadelní představení, herci, hlavní a vedlejší postava, film, televizní inscenace - scénář Pohádka (druhy pohádek), pověst, bajka, báje, dobrodružná četba rým, verš, sloka, lyrická, epická báseň, Popis předmětu, popis pracovního postupu, líčení zážitků, dopis, telegram, vypravování Osnova vypravování, oznámení, zpráva Slovní druhy Podstatná jména, vzory podstatných jmen Přídavná jména, druhy přídavných jmen, skloňování přídavných jmen Zájmena (druhy, skloňování některých zájmen), Číslovky (druhy, skloňování některých číslovek)	Osobnostní a sociální výchova - rozvoj schopnosti poznávání (smyslové vnímání) - sociální rozvoj (soužití v třídním kolektivu, pravidla chování ve škole, spolupráce ve skupině) Výchova demokratického občana - občanská společnost a škola (účast na akcích školy – recitační soutěž, akademie) Multikulturní výchova - kulturní diferenciace (jedinečnost každého) - lidské vztahy	

Výstup	*Učivo*	*Průřezová témata, mezipředmětové vztahy*	*Poznámky*
Určuje slovesný způsob Pozná zvratné sloveso Rozlišuje jednoduché a složené slovesné tvary Zvládá gramatiku psaní příčestí minulého	Slovesa (slovesná osoba, číslo, čas, způsob), příčestí minulé	Mediální výchova - tvorba mediálního sdělení - práce ve skupině - fungování a vliv médií ve společnosti	
Rozpozná přímou řeč a větu uvozovací Užívá přímou řeč ve vypravování	Přímá řeč, interpunkce v řeči přímé		
Určí podmět a přísudek ve větě Rozlišuje podmět holý, rozvitý, několikanásobný Rozlišuje přísudek holý, rozvitý, několikanásobný	Skladba: základní větné členy, větné členy – přívlastek, podmět holý, rozvitý a několikanásobný, věty s podmětem nevyjádřeným, přísudek holý, rozvitý a několikanásobný, shoda přísudku s podmětem		
Určí větu hlavní a vedlejší Pozná spojovací výrazy v souvětí	Souvětí, věta hlavní, vedlejší		
Určí kořen, předponu a příponu Vyznačí slovotvorný základ Zvládá gramatiku psaní předpon	Stavba slova: kořen, předpona, přípona, slovotvorný základ, předpony (s-, z-, vz-, roz-, bez-, od-, nad-, pod-, před-, ob-, v-), slova příbuzná, zdvojené souhlásky		
Zvládá gramatiku psaní předložek s, z	Předložky s, z		

Charakteristika vyučovacího předmětu – 2. stupeň

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět český jazyk a literatura se vyučuje jako samostatný předmět v 6., 7., 8. a 9. ročníku.

Vzdělávání ve vyučovacím předmětu český jazyk a literatura je zaměřeno na:

- rozvíjení kultivovaného písemného i ústního projevu
- vyjádření reakcí a pocitů žáků
- pochopení role v různých komunikačních situacích
- orientaci při vnímání okolního světa i sebe sama.
- porozumění různým druhům psaných i mluvených jazykových projevů, poznání záměru autora, hlavní myšlenky
- vnímání literatury jako specifického zdroje poznání a prožitků
- využívání různých zdrojů informací (slovníky, encyklopedie, katalogy, bibliografie, internet) pro rozšiřování znalostí a dovedností potřebných k dalšímu vzdělávání a sebevzdělávání.

Vyučovací předmět český jazyk a literatura je úzce spjat s dramatickou výchovou (literatura, sloh), dějepisem (např. období Velké Moravy – misijní činnost Konstantina a Metoděje, husitství, veleslavínské období, období národního obrození), informačními a komunikačními technologiemi (komunikace prostřednictvím elektronické pošty, dodržování vžitých konvencí a pravidel – forma vhodná pro danou technologii, náležitosti apod.), hudební výchovou (lidová slovesnost, melodrama, písničkáři, …).

Předmětem prolínají průřezová témata:

OSV – mluvní cvičení, verbální a neverbální sdělení, poznávání lidí dle příběhů, dovednost zapamatovat si, soc. dovednosti, mezilidské vztahy, řešení problémů,…

VDO – demokratické zásady v dílech spisovatelů, formování volních a charakterových rysů (sebekontrola, rozvíjení vynalézavosti, nápaditosti, tvořivosti,…)

EGS – poznávání života v jiných zemích (deníky, cestopisy,…)

EV – lidová slovesnost a příroda, člověk a příroda, příroda a dobrodružství,…

MDV – výběr literatury, mediální sdělení a jeho hodnocení, reklama, zpravodajství, média v každodenním životě, spolupráce se školním časopisem

MKV – Češi a národní obrození

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Učitel

- vede žáky k vyhledávání a třídění informací
- vede žáky k užívání správné terminologie
- zohledňuje rozdíly ve znalostech a pracovním tempu jednotlivých žáků
- sleduje při hodině pokrok všech žáků
- vede žáky k využívání výpočetní techniky

Žáci

- vyhledávají a třídí informace a propojují je do širších významových celků
- osvojují si základní jazykové a literární pojmy
- kriticky hodnotí výsledky svého učení a diskutují o nich
- využívají prostředků výpočetní techniky

Kompetence k řešení problémů

Učitel

- zadává úkoly způsobem, který umožňuje volbu různých postupů
- vede žáky k plánování postupů

Žáci

- vyhledávají informace vhodné k řešení problému
- využívají získaných vědomostí a dovedností k objevování různých variant řešení
- samostatně řeší problémy a volí vhodné způsoby řešení
- uvážlivě rozhodují

Kompetence komunikativní

Učitel

- zadává úkoly, při kterých žáci mohou spolupracovat
- vede žáky k tomu, aby brali ohled na druhé
- vede žáky k výstižné argumentaci

Žáci

- formulují a vyjadřují své myšlenky a názory v logickém sledu, výstižně a kultivovaně se vyjadřují ústně i písemně

- naslouchají promluvám druhých lidí a vhodné na ně reagují
- účinně se zapojují do diskuse a vhodně obhajují své názory
- rozumí různým typům textů a záznamů
- využívají informačních a komunikačních prostředků

Kompetence sociální a personální

Učitel

- vyžaduje dodržování pravidel slušného chování
- dodává žákům sebedůvěru
- vede žáky k dodržování pravidel

Žáci:

- účinně spolupracují ve skupině
- podílejí se na utváření příjemné atmosféry v týmu
- věcně argumentují

Kompetence občanské

Učitel

- zadává skupině úkoly způsobem, který vylučuje, aby jeden žák pracoval za ostatní
- motivuje žáky k prozkoumávání názorů a pohledů lišících se od jejich vlastních
- motivuje žáky k zájmu o kulturní dědictví

Žáci

- respektují přesvědčení druhých lidí
- chrání naše tradice, kulturní i historické dědictví
- aktivně se zapojují do kulturního dění
- mají pozitivní postoj k uměleckým dílům

Kompetence pracovní

Učitel

- vede žáky k dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví
- učitel vede žáky k využívání znalostí v běžné praxi
- vede k dodržování bezpečnostních pravidel pro práci s výpočetní technikou

Žáci

- dodržují hygienu práce
- dodržují bezpečnostní pravidla pro práci s výpočetní technikou
- využívá svých znalostí v běžné praxi

Kompetence digitální

Žák

- ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhoduje, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít
- získává, vyhledává, kriticky posuzuje a sdílí data, informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu
- vytváří a upravuje digitální obsah, kombinuje různé formáty, vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků
- využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace
Vyučovací předmět: Český jazyk a literatura (jazyková výchova)
Ročník: 6.

Výstup	**Učivo**	**Mezipředm. vztahy, průřezová témata, projekty, kurzy**	**Poznámky**
- dokáže pracovat se základními jazykovými příručkami - odliší spisovný a nespisovný jazykový projev - rozpozná nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov - ovládá pravopisné jevy lexikální a morfologické - dokáže rozpoznat ohebné slovní druhy - uvědomuje si vztah mezi základními větnými členy	Obecné poučení o jazyce (jazykové příručky) Zvuková stránka jazyka (spisovná a nespisovná výslovnost) Slovní zásoba a tvoření slov (způsoby tvoření slov a obohacování slovní zásoby) Pravopis (lexikální a morfologický) Tvarosloví (ohebné slovní druhy) Skladba (základní větné členy) Pravopis (shoda přísudku s podmětem)	Na základě výběru textu	Pravopis – v průběhu celého školního roku Hlasová hygiena

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace
Vyučovací předmět: Český jazyk a literatura (komunikační a slohová výchova)
Ročník: 6.

Výstup	**Učivo**	**Mezipředm. vztahy, průřezová témata, projekty, kurzy**	**Poznámky**
- rozpozná jednoduché případy manipulativní komunikace - osvojuje si základní normy písemného vyjadřování, zvládá jednoduchou grafickou úpravu textu - dokáže odlišit a použít přímou a nepřímou řeč - dokáže výstižně vyjadřovat vlastní postoje a pocity - komunikuje pohotově a přiměřeně v běžných komunikačních situacích	Oslovení Korespondence (vzkaz, pohled, dopis, e-mail) Vypravování, popis, charakteristika Dialog a monolog v životě (řečnictví)	OSV – mluvní cvičení, verbální a neverbální sdělení Dě – starověké Řecko a Řím ČJ (lit.) - řecké a římské báje a pověsti EGS – rodinné příběhy z cest MKV – charakt. člověka MDV – mediální sdělení (jeho hodnocení)	Doporučujeme výuku v blocích, spolupráci se školním časopisem (MDV) Záznamy o zlepšování dovedností žáka Zpracování informací z textů Posouzení mluveného projevu u spolužáků

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace
Vyučovací předmět: Český jazyk a literatura (literární výchova)
Ročník: 6.

Výstup	**Učivo**	**Mezipředm. vztahy, průřezová témata, projekty, kurzy**	**Poznámky**
- rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších - přednáší zpaměti literární texty přiměřené věku - zvládá dramatizaci jednoduchého textu - vyjádří své pocity z přečteného textu - podle svých schopností volně reprodukuje text, případně tvoří vlastní literární text na dané téma	Lidová slovesnost (hádanky, říkadla, rozpočitadla, slovní hříčky,…) Pohádky Poezie a próza s tématem Vánoc (bible) Řecké eposy, řecké báje a pověsti, římské báje Příběhy odvahy a dobrodružství	HV - lidové písně, lidová slovesnost, hudební pojmy a nástroje Dě - křesťanství, Židé Dě – starověké Řecko a Řím VV - řecké a římské umění OSV – projekt Pohádka, poznávání lidí dle příběhů, dovednost zapamatovat si (báseň) MDV – výběr literatury EGS – život dětí v jiných zemích EV – lidová slovesnost a příroda, příroda a dobrodružství	V průběhu roku: základy lit. teorie, literárně-výchovné aktivity (divadlo, besedy, výstavy...), čtenářský deník Interpretace lit. textu s užitím jiných médií (televize, film) Jazyková tvořivost (básně, povídky)

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace
Vyučovací předmět: Český jazyk a literatura (jazyková výchova)
Ročník: 7.

Výstup	**Učivo**	**Mezipředm. vztahy, průřezová témata, projekty, kurzy**	**Poznámky**
- ovládá pravopisné jevy morfologické - chápe přenášení pojmenování - používá samostatně výkladové a jiné slovníky pro určení významu slova - rozlišuje větné členy, ovládá základní pravopisné jevy syntaktické ve větě jednoduché	Tvarosloví (ohebné slovní druhy, důraz na slovesa, neohebné slovní druhy) Slovní zásoba (význam slova, slova jednoznačná, mnohoznačná, synonyma) Skladba (stavba věty – základní a rozvíjející větné členy) Útvary národního jazyka (příbuznost jazyků)	Na základě výběru textu	Pravopis – v průběhu celého školního roku lexikální a syntetický

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace
Vyučovací předmět: Český jazyk a literatura (komunikační a slohová výchova)
Ročník: 7.

Výstup	**Učivo**	**Mezipředm. vztahy, průřezová témata, projekty, kurzy**	**Poznámky**
- rozlišuje slohové rozvrstvení slovní zásoby, dokáže popsat své city, pocity, nálady	Subjektivní popis	OSV – mluvní cvičení, poznávání lidí EV – příroda a já	Doporučujeme výuku v blocích, spolupráci se školním časopisem (MDV) Záznamy o přečteném
- dokáže výstižně vyjádřit charakteristické rysy popisované osoby	Charakteristika (přímá, nepřímá)	EGS - cestování ČJ – literární texty	
- dokáže rozpoznat manipulativní působení projevu - dokáže chápat literární text jako zdroj informací a prožitků, formuluje vlastní názory na umělecké dílo	Referát, recenze (beseda o uměleckém díle), reklama	odborný text z různých předmětů ČJ - využití literárních textů MDV - reklama odborný text z různých předmětů	
- učí se formulovat hlavní myšlenky textu, dokáže vytvořit výpisky	Výpisky Kritické čtení a naslouchání (analýza a hodnocení textu)		

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace
Vyučovací předmět: Český jazyk a literatura (literární výchova)
Ročník: 7.

Výstup	**Učivo**	**Mezipředm. vztahy, průřezová témata, projekty, kurzy**	**Poznámky**
- jednoduše a výstižně charakterizuje hlavní žánry literatury - formuluje vlastní názory na přečtený text - orientuje se v základních literárních pojmech (viz. učivo) - výrazně čte nebo přednáší vhodný literární text - interpretuje smysl (funkci díla) - formuluje dojmy z představení v divadle, kině či televizi	Bajky Pověsti (české), kroniky Balady a romance, literatura doby Karla IV. a husitství Cestopisy Literární žánry a regionální literatura	VV, HV - románské, gotické umění (stav., soch., mal.) + hudba Dě - Velká Morava, český stát - Přemyslovci, Lucemburkové OSV – mezilidské vztahy MKV – charakter. člověka EGS – cestování - tvorba mediálního sdělení	V průběhu roku: základy lit. teorie, literárně-výchovné aktivity (divadlo, besedy, výstavy...), čtenářský deník

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace
Vyučovací předmět: Český jazyk a literatura (jazyková výchova)
Ročník: 8.

Výstup	**Učivo**	**Mezipředm. vztahy, průřezová témata, projekty, kurzy**	**Poznámky**
- má přehled o slovanských a světových jazycích - přiřadí správně české nebo moravské nářečí k vybrané textové ukázce - vysvětlí pojmy obecné češtiny - určuje druhy vedlejších vět - ovládá pravopisné jevy syntaktické ve větě jednoduché - určí druh podmětu, přísudku - pozná přívlastek postupně rozvíjející - rozliší souvětí souřadné a podřadné - určí poměr mezi souřadně spojenými větnými členy a větami - píše správně interpunkci v souvětí a větě jednoduché - nevhodně užitá přejatá slova nahradí českými ekvivalenty	Obecné poučení o jazyce (skupiny jazyků, rozvrstvení národního jazyka) Slovní zásoba (obohacování, slova přejatá a jejich skloňování) Tvarosloví (slovesa) Skladba (věta jednoduchá a souvětí) Tvorba slov	Ukázky z české literatury Cizí jazyky Na základě výběru textu	Pravopis a jazykový rozbor – v průběhu celého školního roku

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace
Vyučovací předmět: Český jazyk a literatura (komunikační a slohová výchova)
Ročník: 8.

Výstup	**Učivo**	**Mezipředm. vztahy, průřezová témata, projekty, kurzy**	**Poznámky**
- používá jazykové prostředky pro daný slohový útvar - rozlišuje pojmy, fakta, názory, hodnocení - rozeznává jazykové i mimojazykové prostředky komunikace - ovládá základy studijního čtení, formuluje hlavní myšlenky textu - uvědomuje si potřebu spisovné výslovnosti ve veřejném projevu - vytvoří a osvojí si pravidla diskuse (aktivně se zapojuje do diskuse) - dodržuje etiketu sociálních sítí a internetových diskusí	Životopis Výklad Líčení Charakteristika literární postavy Úvaha (aktuální témata) Řečnictví - diskuse - dialog	ČJ (lit.) – literární texty odborné předměty OSV – mluvní cvičení, sebepoznání a sebepojetí VDO – občanská odpovědnost, angažovanost každého žáka (řečnictví) EV – životní prostředí MDV – zpravodajství, média v každodenním životě VDO – uplatňování demokratických principů v životě školy	Doporučujeme výuku v blocích, spolupráci se školním časopisem (MDV) Zdravý životní styl, psychohygiena, kritické čtení

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace
Vyučovací předmět: Český jazyk a literatura (literární výchova)
Ročník: 8.

Výstup	**Učivo**	**Mezipředm. vztahy, průřezová témata, projekty, kurzy**	**Poznámky**
- interpretuje smysl přečteného díla v kontextu doby - vyhledává neobvyklé jazykové prostředky - popíše kompozici vybraného dramatického textu - představí významné autory (dle vlastního výběru) - odliší tragédii a komedii (dle výběru učitele) - porovná ztvárnění literatury pro televizi, film, divadlo a v hudbě	Renesance a humanismus Baroko, klasicismus Literární historie Národní obrození a 1. pol. 19. století Literatura 2. pol. 19. století (májovci, ruchovci, lumírovci, realismus) a literatura přelomu 19. a 20. stol. Literární teorie Drama Ústní lidová slovesnost	VV, HV, Dě – renesance, humanismus, baroko klasicismus OV – humanismus ČJ (sloh) – životopis Dě – národní obrození, 2. pol. 19. stol. VV, HV – umělecké směry 2. pol. 19. st. a přelomu 19. a 20. stol. MKV – Češi a Evropa a NO MDV – knihy, noviny,… a NO Praktická etika (postoje a hodnoty v chování lidí)	V průběhu roku: základy lit. teorie, literárně-výchovné aktivity (divadlo, besedy, výstavy...), čtenářský deník, dramatizace, vizualizace, interpretace textu s využitím jiných médií Rozšiřující: zákl. díla hlavních světových náboženství (křesťanství, islám, tao, buddhismus, hinduismus

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace
Vyučovací předmět: Český jazyk a literatura (jazyková výchova)
Ročník: 9.

Výstup	**Učivo**	**Mezipředm. vztahy, průřezová témata, projekty, kurzy**	**Poznámky**
- zvládá výstavbu souvislého textu a různé způsoby jeho členění - určuje druhy souvětí - ovládá pravopisné jevy syntaktické v souvětí - s pomocí slovníku a mluvnických příruček nalezne v textu jazykové prostředky, jejichž funkce se změnila - správně přechyluje slova - v textu vyhledá ustálené rčení a uvede jejich význam - správně píše slova přejatá - správně používá interpunkci - správně aplikuje znalosti jazykové normy ve svých písemných i mluvených projevech	Obecné poučení o jazyce (původ a základy vývoje češtiny) Slovní zásoba (homonyma, antonyma, odborné názvy) Tvarosloví (vlastní jména a názvy) Tvaroslovné kategorie Neohebná slova Skladba (souvětí, pořádek slov ve větě, stavba textu) Věta jednoduchá a souvětí, aktuální členění výpovědí a vět Pravopis lexikální a syntaktický Jazyková norma a kodifikace	Na základě výběru textu	Pravopis a jazykové rozbory – v průběhu celého školního roku Rozšiřující učivo: přechodníky

Pomůcky: nástěnné tabule, slovníky, příručky, literární texty,…

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace
Vyučovací předmět: Český jazyk a literatura (komunikační a slohová výchova)
Ročník: 9. ročník

Výstup	**Učivo**	**Mezipředm. vztahy, průřezová témata, projekty, kurzy**	**Poznámky**
- zvládá výstavbu souvislého textu a různé způsoby jeho členění - chápe roli mluvčího a posluchače - dodržuje zásady dorozumívání (komunikační normy) - vyjádří ústně či písemně své zážitky, názory, nálady, pokouší se o vlastní literární texty - zvládá základní normy písemného vyjadřování a grafickou úpravu textu - zpracuje text z prostudované populární nebo odborné literatury - užívá jazykové prostředky v souladu s jazykovou normou, vhodně vzhledem k situaci, adekvátnosti a komunikačnímu záměru	Úřední písemnosti Formální dopis, životopis, žádost Referát, výklad, úvaha, mluvený projev (kultivace projevu žáka Reportáž, cestopis Diskuze (sdělovací prostředky) Připravený mluvený a písemný projev Výstavba a členění textu Funkční styly	VDO - úřední styk občana s úřady EGS - reportáž z cestování MDV - diskuze, druhy sdělovacích prostředků, sdělovací prostředky a my OSV - mluvní cvičení EV - vztah člověka k životnímu prostředí (reportáž) ČJ – literární texty Lidské aktivity a problémy životního prostředí	Doporučuje me výuku v blocích, spolupráci se školním časopisem (MDV) Tvorba reklamní kampaně Rozšiřující: glosa, sloupek, fejeton, poznámka

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace
Vyučovací předmět: Český jazyk a literatura (literární výchova)
Ročník: 9. ročník

Výstup	**Učivo**	**Mezipředm. vztahy, průřezová témata, projekty, kurzy**	**Poznámky**
- orientuje se v základních literárních směrech 20. st. - má přehled o významných představitelích české a světové literatury - projevuje zájem navštěvovat divadla a filmová představení - formuluje vlastní názory na umělecké dílo - přiřadí dílo k literárnímu žánru - rozpozná prvky autorského stylu (české a světové literatury 20. století), svá tvrzení zdůvodní - stručně písemně porovná vybranou literární předlohu s její adaptací - nepřejímá informace bez ověření zdroje - popíše kompozici literárního díla - sdělí své dojmy z kulturní akce, stručně okomentuje - vyjádří svůj názor na hodnotu literárního díla - rozliší kýč a brak od uměleckého díla - diskutuje o hodnotě literárního díla - tvoří vlastní literární text	Literatura 1. pol. 20. století (česká i světová) – meziválečná poezie a próza, odraz války v literatuře (ztracená generace) Literatura 2. pol. 20. století – oficiální, exilová a samizdatová česká literatura, moderní román Literární žánry: pověst, román, epos, epigram, epitaf, milostná lyrika, balada, tragédie, komedie Literární teorie a kritika Vlastní tvorba Adaptace literárních děl (filmová, divadelní, tanec, výtvarné zpracování, komiks) Kritické čtení	VV, HV – umění 20. století OV – problémy lidské nesnášenlivosti Dě – dějiny 20. století VDO - demokratické zásady v dílech spisovatelů MU – fungování médií ve společnosti (role médií a propagandy v politických změnách)	V průběhu roku: základy lit. teorie, literárně-výchovné aktivity (divadlo, besedy, výstavy...), čtenářský deník Rozšiřující: dramatiza-ce, vizualizace, záznam kritického čtení

5. 1. 2. ANGLICKÝ JAZYK

Charakteristika vyučovacího předmětu – 1. stupeň

Anglický jazyk je důležitý cizí jazyk. Přispívá k chápání a objevování skutečností. Poskytuje jazykový základ pro komunikaci žáků v Evropě i ve světě.

Pozornost v hodinách je zaměřena na nácvik porozumění mluvenému slovu, na osvojení zvukové podoby angličtiny a na gramatiku. Žáci pracují s bohatým obrazovým materiálem v učebnici a v pracovním sešitě. V kombinaci se zvukovou nahrávkou napodobují správnou výslovnost rodilých mluvčích. Bohatě jsou využívány jednoduché říkánky, písně, nacvičování dialogů a konverzace.

Angličtina je jedním z jednacích jazyků mezinárodních organizací. Proniká však i do každodenního života dětí.

S angličtinou se pravidelně setkáváme prostřednictvím nápisů na zboží v obchodech, v populární hudbě, ve filmu i při práci s počítačem.

Učebnice i pracovní sešity jsou koncipovány pro stávající časovou dotaci. Učebnice obsahuje nejen přehledy gramatiky a slovník, ale i řadu textů z různých oblastí života dětí daného věku a seznamuje je s životem, zvyky a povinnostmi jejich vrstevníků v několika zemích všech světadílů.

Formy realizace:

Ve vyučovací hodině: kromě výkladu, poslechu, četby, procvičování gramatiky, dialogů, reprodukce textu v písemné a ústní formě, je kladen důraz i na samostatnou práci žáků, práci se slovníkem, práci ve dvojících a ve skupině a jiné vyhledávání informací. Součástí vyučování jsou hry, soutěže, recitace, zpěv, výukové programy na PC a různé zajímavé krátkodobé projekty.

Žáci mohou se účastnit soutěží apod.

Místo realizace: v učebnách, v učebnách VT.

Dělení klasické: na skupiny v rámci ročníku.

Průřezová témata: - OSV (Sociální rozvoj)

- EGS (Evropa a svět nás zajímá, Objevujeme Evropu a svět)
- MKV (Lidské vztahy, Kulturní diference, Multikulturalita, Etnický původ)
- MDV (Tvorba mediálního sdělení)
- EV (Lidské aktivity a problémy životního prostředí, Vztah člověka k prostředí)
- VDO (Občanská společnost a škola)

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace
Vyučovací předmět: Anglický jazyk
2. ročník

Výchovné a vzdělávací strategie	• Kompetence k učení	
RVP výstupy	**ŠVP výstupy**	**Učivo**
CJ-3-1-01 rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně verbálně i neverbálně	používá běžné pozdravy, představí se, rozloučí se, poděkuje	Greetings
CJ-3-1-02 zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal		
CJ-3-1-04 rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, který je pronášen pomalu, zřetelně a s pečlivou výslovností, pokud má k dispozici vizuální oporu		
CJ-3-1-01 rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně verbálně i neverbálně	reaguje na pokyny	Instrukcions
CJ-3-1-02 zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal		
CJ-3-1-04 rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, který je pronášen pomalu, zřetelně a s pečlivou výslovností, pokud má k dispozici vizuální oporu		
CJ-3-1-01 rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně verbálně i neverbálně	pojmenuje běžné školní potřeby a hračky	School, Toys
CJ-3-1-02 zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal		
CJ-3-1-04 rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, který je pronášen pomalu, zřetelně a s pečlivou výslovností, pokud má k dispozici vizuální oporu		

CJ-3-1-01 rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně verbálně i neverbálně	pojmenuje barvy, udá barvu předmětu	Colours
CJ-3-1-02 zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal		
CJ-3-1-04 rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, který je pronášen pomalu, zřetelně a s pečlivou výslovností, pokud má k dispozici vizuální oporu		
CJ-3-1-01 rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně verbálně i neverbálně	počítá do dvaceti, udá svůj věk	Number 1 - 20
CJ-3-1-02 zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal		
CJ-3-1-04 rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, který je pronášen pomalu, zřetelně a s pečlivou výslovností, pokud má k dispozici vizuální oporu		
CJ-3-1-01 rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně verbálně i neverbálně	pojmenuje člena rodiny	Family
CJ-3-1-02 zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal		
CJ-3-1-04 rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, který je pronášen pomalu, zřetelně a s pečlivou výslovností, pokud má k dispozici vizuální oporu		
CJ-3-1-01 rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně verbálně i neverbálně	používá vybraná přídavná jména	Adjectives
CJ-3-1-02 zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal		
CJ-3-1-04 rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, který je pronášen pomalu, zřetelně a		

s pečlivou výslovností, pokud má k dispozici vizuální oporu		
CJ-3-1-01 rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně verbálně i neverbálně	vyjádří vlastnictví	I've got
CJ-3-1-02 zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal		
CJ-3-1-04 rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, který je pronášen pomalu, zřetelně a s pečlivou výslovností, pokud má k dispozici vizuální oporu		
CJ-3-1-01 rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně verbálně i neverbálně	používá názvy některých sportovních činností	Sport activities
CJ-3-1-02 zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal		I can/can't
CJ-3-1-04 rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, který je pronášen pomalu, zřetelně a s pečlivou výslovností, pokud má k dispozici vizuální oporu		
CJ-3-1-01 rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně verbálně i neverbálně	pojmenuje některé potraviny	Food, I like/don't like
CJ-3-1-02 zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal		
CJ-3-1-04 rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, který je pronášen pomalu, zřetelně a s pečlivou výslovností, pokud má k dispozici vizuální oporu		
CJ-3-1-01 rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně verbálně i neverbálně	pojmenuje vybraná zvířata	Animals
CJ-3-1-02 zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal		

CJ-3-1-04 rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, který je pronášen pomalu, zřetelně a s pečlivou výslovností, pokud má k dispozici vizuální oporu		
CJ-3-1-01 rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně verbálně i neverbálně	pojmenuje vybrané části bytu	At home
CJ-3-1-02 zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal		
CJ-3-1-04 rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, který je pronášen pomalu, zřetelně a s pečlivou výslovností, pokud má k dispozici vizuální oporu		

Vyučovací předmět: Anglický jazyk
3. ročník

Anglický jazyk	3. ročník	
Výchovné a vzdělávací strategie	• Kompetence k učení	
RVP výstupy	**ŠVP výstupy**	**Učivo**
CJ-3-1-01 rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně verbálně i neverbálně	používá běžné pozdravy, představí se, rozloučí se, poděkuje	Greetings, names
CJ-3-1-02 zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal		
CJ-3-1-03 rozumí obsahu jednoduchého krátkého psaného textu, pokud má k dispozici vizuální oporu		
CJ-3-1-04 rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, který je pronášen pomalu, zřetelně a s pečlivou výslovností, pokud má k dispozici vizuální oporu		
CJ-3-1-05 přiřadí mluvenou a psanou podobu téhož slova či slovního spojení		
CJ-3-1-06 píše slova a krátké věty na základě textové a vizuální předlohy		
CJ-3-1-01 rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně verbálně i neverbálně	reaguje na pokyny	Instructions
CJ-3-1-02 zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal		
CJ-3-1-03 rozumí obsahu jednoduchého krátkého psaného textu, pokud má k dispozici vizuální oporu		
CJ-3-1-04 rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, který je pronášen pomalu, zřetelně a s pečlivou výslovností, pokud má k dispozici vizuální oporu		

Anglický jazyk	3. ročník	
CJ-3-1-05 přiřadí mluvenou a psanou podobu téhož slova či slovního spojení		
CJ-3-1-06 píše slova a krátké věty na základě textové a vizuální předlohy		
CJ-3-1-01 rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně verbálně i neverbálně	pojmenuje běžné školní potřeby a hračky	School, Toys
CJ-3-1-02 zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal		
CJ-3-1-03 rozumí obsahu jednoduchého krátkého psaného textu, pokud má k dispozici vizuální oporu		
CJ-3-1-04 rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, který je pronášen pomalu, zřetelně a s pečlivou výslovností, pokud má k dispozici vizuální oporu		
CJ-3-1-05 přiřadí mluvenou a psanou podobu téhož slova či slovního spojení		
CJ-3-1-06 píše slova a krátké věty na základě textové a vizuální předlohy		
CJ-3-1-01 rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně verbálně i neverbálně	pojmenuje barvy, udá barvu předmětu	Colours
CJ-3-1-02 zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal		
CJ-3-1-03 rozumí obsahu jednoduchého krátkého psaného textu, pokud má k dispozici vizuální oporu		
CJ-3-1-04 rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, který je pronášen pomalu, zřetelně a s pečlivou výslovností, pokud má k dispozici vizuální oporu		
CJ-3-1-05 přiřadí mluvenou a psanou podobu téhož slova či slovního spojení		

Anglický jazyk	3. ročník	
CJ-3-1-06 píše slova a krátké věty na základě textové a vizuální předlohy		
CJ-3-1-01 rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně verbálně i neverbálně	počítá do dvaceti, udá svůj věk	Numbers 1 - 20
CJ-3-1-02 zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal		
CJ-3-1-03 rozumí obsahu jednoduchého krátkého psaného textu, pokud má k dispozici vizuální oporu		
CJ-3-1-04 rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, který je pronášen pomalu, zřetelně a s pečlivou výslovností, pokud má k dispozici vizuální oporu		
CJ-3-1-05 přiřadí mluvenou a psanou podobu téhož slova či slovního spojení		
CJ-3-1-06 píše slova a krátké věty na základě textové a vizuální předlohy		
CJ-3-1-01 rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně verbálně i neverbálně	používá výrazy spojené s jednotlivými svátky	Christmas, Easter, Halloween
CJ-3-1-02 zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal		
CJ-3-1-03 rozumí obsahu jednoduchého krátkého psaného textu, pokud má k dispozici vizuální oporu		
CJ-3-1-04 rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, který je pronášen pomalu, zřetelně a s pečlivou výslovností, pokud má k dispozici vizuální oporu		
CJ-3-1-05 přiřadí mluvenou a psanou podobu téhož slova či slovního spojení		
CJ-3-1-06 píše slova a krátké věty na základě textové a vizuální předlohy		

Anglický jazyk	3. ročník	
CJ-3-1-01 rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně verbálně i neverbálně	zeptá se na neznámou věc	užití členu a
CJ-3-1-02 zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal		
CJ-3-1-03 rozumí obsahu jednoduchého krátkého psaného textu, pokud má k dispozici vizuální oporu		
CJ-3-1-04 rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, který je pronášen pomalu, zřetelně a s pečlivou výslovností, pokud má k dispozici vizuální oporu		
CJ-3-1-05 přiřadí mluvenou a psanou podobu téhož slova či slovního spojení		
CJ-3-1-06 píše slova a krátké věty na základě textové a vizuální předlohy		
CJ-3-1-01 rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně verbálně i neverbálně	udá polohu předmětu	On, in
CJ-3-1-02 zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal		
CJ-3-1-03 rozumí obsahu jednoduchého krátkého psaného textu, pokud má k dispozici vizuální oporu		
CJ-3-1-04 rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, který je pronášen pomalu, zřetelně a s pečlivou výslovností, pokud má k dispozici vizuální oporu		
CJ-3-1-05 přiřadí mluvenou a psanou podobu téhož slova či slovního spojení		
CJ-3-1-06 píše slova a krátké věty na základě textové a vizuální předlohy		
CJ-3-1-01 rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně verbálně i neverbálně	pojmenuje členy rodiny, kamarády	Family, Friends

Anglický jazyk	3. ročník	
CJ-3-1-02 zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal		
CJ-3-1-03 rozumí obsahu jednoduchého krátkého psaného textu, pokud má k dispozici vizuální oporu		
CJ-3-1-04 rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, který je pronášen pomalu, zřetelně a s pečlivou výslovností, pokud má k dispozici vizuální oporu		
CJ-3-1-05 přiřadí mluvenou a psanou podobu téhož slova či slovního spojení		
CJ-3-1-06 píše slova a krátké věty na základě textové a vizuální předlohy		
CJ-3-1-01 rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně verbálně i neverbálně	používá vybraná přídavná jména	Adjectives
CJ-3-1-02 zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal		
CJ-3-1-03 rozumí obsahu jednoduchého krátkého psaného textu, pokud má k dispozici vizuální oporu		
CJ-3-1-04 rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, který je pronášen pomalu, zřetelně a s pečlivou výslovností, pokud má k dispozici vizuální oporu		
CJ-3-1-05 přiřadí mluvenou a psanou podobu téhož slova či slovního spojení		
CJ-3-1-06 píše slova a krátké věty na základě textové a vizuální předlohy		
CJ-3-1-01 rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně verbálně i neverbálně	popíše oblečení	Clothes; I've got; I am wearing
CJ-3-1-02 zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal		

Anglický jazyk	3. ročník	
CJ-3-1-03 rozumí obsahu jednoduchého krátkého psaného textu, pokud má k dispozici vizuální oporu		
CJ-3-1-04 rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, který je pronášen pomalu, zřetelně a s pečlivou výslovností, pokud má k dispozici vizuální oporu		
CJ-3-1-05 přiřadí mluvenou a psanou podobu téhož slova či slovního spojení		
CJ-3-1-06 píše slova a krátké věty na základě textové a vizuální předlohy		
CJ-3-1-01 rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně verbálně i neverbálně	popíše lidské tělo	The body
CJ-3-1-02 zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal		
CJ-3-1-03 rozumí obsahu jednoduchého krátkého psaného textu, pokud má k dispozici vizuální oporu		
CJ-3-1-04 rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, který je pronášen pomalu, zřetelně a s pečlivou výslovností, pokud má k dispozici vizuální oporu		
CJ-3-1-05 přiřadí mluvenou a psanou podobu téhož slova či slovního spojení		
CJ-3-1-06 píše slova a krátké věty na základě textové a vizuální předlohy		
CJ-3-1-01 rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně verbálně i neverbálně	pojmenuje dny anglického týdne	Days of the week
CJ-3-1-02 zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal		
CJ-3-1-03 rozumí obsahu jednoduchého krátkého psaného textu, pokud má k dispozici vizuální oporu		

Anglický jazyk	3. ročník	
CJ-3-1-04 rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, který je pronášen pomalu, zřetelně a s pečlivou výslovností, pokud má k dispozici vizuální oporu		
CJ-3-1-05 přiřadí mluvenou a psanou podobu téhož slova či slovního spojení		
CJ-3-1-06 píše slova a krátké věty na základě textové a vizuální předlohy		
CJ-3-1-01 rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně verbálně i neverbálně	používá výrazy vybraných sportovních aktivit	I can/ I can't
CJ-3-1-02 zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal		
CJ-3-1-03 rozumí obsahu jednoduchého krátkého psaného textu, pokud má k dispozici vizuální oporu		
CJ-3-1-04 rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, který je pronášen pomalu, zřetelně a s pečlivou výslovností, pokud má k dispozici vizuální oporu		
CJ-3-1-05 přiřadí mluvenou a psanou podobu téhož slova či slovního spojení		
CJ-3-1-06 píše slova a krátké věty na základě textové a vizuální předlohy		
CJ-3-1-01 rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně verbálně i neverbálně	pojmenuje potraviny, ovoce, zeleninu	Food, fruit, vegetables
CJ-3-1-02 zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal		I like/ don't like
CJ-3-1-03 rozumí obsahu jednoduchého krátkého psaného textu, pokud má k dispozici vizuální oporu		
CJ-3-1-04 rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, který je pronášen pomalu, zřetelně a		

Anglický jazyk	3. ročník	
s pečlivou výslovností, pokud má k dispozici vizuální oporu		
CJ-3-1-05 přiřadí mluvenou a psanou podobu téhož slova či slovního spojení		
CJ-3-1-06 píše slova a krátké věty na základě textové a vizuální předlohy		
CJ-3-1-01 rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně verbálně i neverbálně	pojmenuje vybraná zvířata, popíše jejich tělo	Animals, the body
CJ-3-1-02 zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal		
CJ-3-1-03 rozumí obsahu jednoduchého krátkého psaného textu, pokud má k dispozici vizuální oporu		
CJ-3-1-04 rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, který je pronášen pomalu, zřetelně a s pečlivou výslovností, pokud má k dispozici vizuální oporu		
CJ-3-1-05 přiřadí mluvenou a psanou podobu téhož slova či slovního spojení		
CJ-3-1-06 píše slova a krátké věty na základě textové a vizuální předlohy		
CJ-3-1-01 rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně verbálně i neverbálně	seznamuje se s anglickou abecedou	The alphabet
CJ-3-1-02 zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal		
CJ-3-1-03 rozumí obsahu jednoduchého krátkého psaného textu, pokud má k dispozici vizuální oporu		
CJ-3-1-04 rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, který je pronášen pomalu, zřetelně a s pečlivou výslovností, pokud má k dispozici vizuální oporu		

Anglický jazyk	3. ročník	
CJ-3-1-05 přiřadí mluvenou a psanou podobu téhož slova či slovního spojení		
CJ-3-1-06 píše slova a krátké věty na základě textové a vizuální předlohy		

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace

Vyučovací předmět: Anglický jazyk

Ročník: 4.

Výstup	***Učivo***	***Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kursy***	***Poznámky***
- rozumí pokynům ve třídě - hláskuje své jméno, příjmení - užívá tvary sloves to be, to have v krátkých větách - tvoří krátké odpovědi, užívá zápor sloves - užívá zájmena her, his - počítá po jedné do dvaceti, po desítkách do sta, po jedné mezi desítkami, číslovky zapisuje, užívá číslovky ve větách - ptá se na počet, číslo - používá existenční vazbu there is/are - sestaví krátké přání k narozeninám (ústně i písemně) - představí své kamarády, zeptá se na věk - popíše polohu předmětu na obrázku, ve třídě - tvoří množné číslo podstatného jména koncovkou -s - pojmenuje hračky, vyjadřuje jejich počet, polohu, barvu	Další slovesa (listen, open, point to, look, say, act, touch, clap, count) Opakuje a procvičuje abecedu Stažený tvar don´t She- her, he- his Číslovky 12 -20, 20 -100 How many…, What numer…. In our classroom ther is/are…; popis vlastní třídy Přání k narozeninám, situační scénky, rozhovory Předložky on, in, under, between, next to, on the right/left Způsoby tvoření mn. čísla podstatných jmen(další způsoby tvoření)		

Výstup	*Učivo*	*Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kursy*	*Poznámky*
- vyjádří své pocity, náladu, ptá se na totéž spolužáků - porovná předměty s užitím přídavných jmen - vyjádří, kde právě je - hovoří o svých zálibách, zdůvodňuje svůj zájem - používá předložku of - tvoří přivlastňovací pád podst. jmen - vyjádří, co umí/ neumí dělat - jednoduchým způsobem popíše svůj byt, dům - sdělí svou přesnou adresu - popíše svého domácího mazlíčka - popíše jednoduchý pracovní postup při vaření - pojmenuje geometrické tvary - popíše svůj den - tvoří přítomný čas prostý - vyjádří, co právě dělá - vyjmenuje vyučovací předměty - pojmenuje důležité budovy ve městě, zeptá se na jejich umístění - čte krátké pohádky - používá tázací zájmena what, when, who, why, where - zazpívá nejméně 3 nové anglické písně - jmenuje měsíce v roce	How are you? -long-short, big-small, wrong-right, expensi-cheap, heavy- light, fast-slow -at home, at school -koníčky, záliby -vazby- hrnek mléka, šálek čaje, krabice odznaků,…. Dan´s bike, Roby´s computer -sloveso can/can´t -názvy místností, užití předložek -adresa -popis zvířete, co umí -triangle, circle, square, diamond -denní režim, čas –a.m., p.m; When….? -tvoření tvarů, užití ve větách -přít. čas průběhový, tvoření tvarů -sestavování rozvrhů, popis činnosti -názvy budov, popis plánku, Where´s….? - měsíce v roce		

Pomůcky: kartičky, hry, obrazový materiál, názorné pomůcky, magnetické tabule, audio technika, počítače, mapy, kopírovaný materiál.

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace

Vyučovací předmět: Anglický jazyk

Ročník: 5.

Výstup	***Učivo***	***Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy***	***Poznámky***
- píše dopis o sobě a svých zájmech - vyjadřuje stupeň libosti, nelibosti - představí členy rodiny - porovnává kvalitu věcí - učí se stupňovat základní přídavná jména - popisuje stav počasí - vyjadřuje potřebu něco mít - popisuje vybavení bytu, užívá základní předložky - seznamuje se s číslovkami řadovými - seznamuje se s tvořením příjmení rodin - určuje čas na analogových a digitálních hodinách ve dvanáctihodinovém režimu - hovoří o stravovacích zvycích - hovoří o televizních pořadech, orientuje se v programu - hovoří o zimních sportech - jmenuje měsíce v roce - učí se číst a psát datum - pojmenuje některá povolání - osvojuje si osobní zájmena po předložkách	Emailová adresa, koníčky I love/like/don´t like/don´t mind/hate Věk, jména, povolání better/ worse 2. a 3. st. (small, big, long, nice, happy, good, bad) Roční období, počasí, významné svátky Sloveso need Nex to, behind, on, in, under, opposite, between 1. – 5. řadová číslovka The Bakers Určování času I´d like Předložky on, for, about Slovní zásoba – zimní oblečení, sporty Názvy měsíců Datum Povolání Předmětový tvar zájmen	Multikulturní výchova: - lidské vztahy (samostatné zpracován í krátkých referátů a projektů na dané téma (např. weather, season, my house, flat, what do you do in the morning, …) - multikulturalita, etnický původ (video ukázky, anglicky mluvící země) Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech: - objevujeme Evropu a svět Mediální výchova: - vnímání mediálního sdělení (využití anglického jazyka při práci na PC a Internetu, zhotovení jednoduché prezentace na dané téma)	

Výstup	***Učivo***	***Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy***	***Poznámky***
- pojmenuje a popíše domácí zvíře - pojmenuje a popíše volně žijící zvíře - seznamuje se s britskou měnou - učí se tvořit minulý čas prostý slovesa be, have - seznamuje se s tvořením minulého času prostého u některých pravidelných sloves - čte krátké texty, rozumí jejich obsahu	Domácí zvířata Volně žijící zvířata Otázka na cenu Was/were, had Tvoření pomocí přípony – ed UK, USA; pohádky		

Pomůcky: Audio video technika, počítače, mapy, kartičky, hry, obrazový a kopírovaný materiál, názorné pomůcky**.**

Charakteristika vyučovacího předmětu – 2. stupeň

Vzdělávací obsah předmětu

- získávání zájmu o studium cizího jazyka a vytváření pozitivního vztahu k tomuto předmětu
- osvojení potřebných jazykových znalostí a dovedností a k aktivnímu využití účinné komunikace v cizím jazyce
- získání schopnosti číst s porozuměním přiměřené texty v daném cizím jazyce
- porozumění přiměřeně (jazykově, obsahově, rozsahem) náročnému ústnímu sdělení na úrovni osvojených znalostí
- poznání kultury zemí příslušné jazykové oblasti, vyhledání nejdůležitějších informací o zemích studovaného jazyka a k práci s nimi
- pochopení významu znalosti cizích jazyků pro osobní život, formování vzájemného porozumění mezi zeměmi, respektu a tolerance k odlišným kulturním hodnotám jiných národů.

Formy realizace:

Vyučovací hodina - skupinové vyučování, dialogy, výklad, poslech, četba, reprodukce textu (písemná ústní), samostatná práce (vyhledávání informací, práce se slovníkem a s autentickými materiály), hry, soutěže, recitace, dramatizace, zpěv, výukové programy na PC, krátkodobé projekty

Olympiády

Výjezdy do zahraničí

Příležitostné akce

Projekty

Místo realizace v jazykových učebnách, v učebnách VT a v knihovně.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Vyučující využije všech forem a metod práce k tomu, aby žák dosáhl požadovaných kompetencí.

Kompetence k učení

- žáci vybírají a využívají vhodné způsoby a metody pro efektivní učení
- žáci propojují získané poznatky do širších celků
- žáci poznávají smysl a cíl učení

Postup: - vedení žáků k ověřování výsledků

- zadávání úkolů, při kterých žáci vyhledávají a kombinují informace

Kompetence k řešení problémů

- žáci jsou schopni pochopit problém
- žáci umí vyhledat vhodné informace

Postup: - kladení vhodných otázek

- umožnění volného přístupu k informačním zdrojům

Kompetence komunikativní

- žáci komunikují na odpovídající úrovni
- žáci umí naslouchat promluvám druhých lidí a vhodně na ně reagovat

Postup: - vedení žáků k výstižnému a souvislému projevu

- vytváření příležitostí pro komunikaci mezi žáky
- vedení žáků k aktivitám, které mohou být vykonávány individuálně, ve dvojicích,…

Kompetence sociální a personální

- žáci spolupracují ve skupině
- žáci se podílejí na utváření příjemné atmosféry v týmu
- žáci jsou schopni sebekontroly

Postup: - hodnocení žáků způsobem, který jim umožňuje vnímat vlastní pokrok

- vedení žáků k tomu, aby na základě jasných kritérií hodnotili své činnosti
- podněcování žáků k argumentaci

Kompetence občanské

- žáci respektují názory ostatních
- žáci se umí zodpovědně rozhodnout podle dané situace

Postup: - vedení žáků k prezentaci jejich myšlenek a názorů

- vedení žáků k diskusi
- vedení žáků ke vzájemnému naslouchání si

Kompetence pracovní

- žáci jsou schopni efektivně organizovat svou práci

Postup: - napomáhání při cestě ke správnému řešení

- zohledňování rozdílů ve znalostech a pracovním tempu žáků

Kompetence digitální

- ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhoduje, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít

- získává, vyhledává a sdílí data, informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu

- vytváří a upravuje digitální obsah, kombinuje různé formáty, vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků

- využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce

Vyučovacím předmětem prolínají průřezová témata:

EV - základní podmínky života

- ekosystémy
- lidské aktivity a problémy životního prostředí

EGS - jsme Evropané

- Evropa a svět

OSV - poznávání lidí

- mezilidské vztahy
- kooperace a kompetice, komunikace

MDV - tvorba mediálního sdělení

- práce v realizačním týmu

MKV - lidské vztahy

- mezilidské vztahy, etnický původ
- princip sociálního smíru a solidarity

VDO - principy demokracie

- občan, společnost, stát
- formy participace

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace

Vyučovací předmět: Anglický jazyk

Ročník: 6.

Výstup	***Učivo***	***Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy***	***Poznámky***
Žák - pozdraví, osloví, poděkuje, představí se, omluví se - vyjádří souhlas a nesouhlas - formuluje dotaz, prosbu, přání, blahopřání - čte a rozumí textům, dialogům a popisům v učebnici - čte a překládá krátké rozšiřující texty a informace a dokáže je krátce interpretovat - reaguje na instrukce učitele - připraví si a sdělí krátké vyprávění o daných konverzačních tématech - odpoví na otázky týkající se daných témat a reálií - určí čas - používá učebnici a její slovníček - pravidelně pracuje s dvojjazyčným slovníkem a doplňujícími pomůckami - vytváří svůj vlastní slovníček a portfolio a pravidelně je využívá - pracuje s nahrávkami v učebnici	**Gramatika** Zájmena: osobní po předložkách a v objektovém pádě Přivlastňovací pád v množném čísle Rozkazy, vybídnutí k činnosti pro jiné osoby než 2. os. č. j. a č. mn. Minulý čas: sloveso to be průběhový prostý pravidelná a nepravidelná slovesa Číslovky: řadové násobné 100 a 1 000 Spojka when Budoucí čas vyjádřený vazbou be going to + sloveso Posloupnost děje 3. osoba jednotného čísla – spelling Vyjádření množství, počitatelnost podstatných jmen Some x any Určování času	Doplňkové čtení rozšiřujících textů /konverzační knihy, další učebnice Čtení a překlady textů z časopisů Hello a R+R Komunikace textů monologem, párová, skupinová práce Encyklopedie, knihy Internet, PC Video, DVD, CD, audio kazety Pohlednice a fotografie k daným tématům – výstavky, nástěnky Vyhotovení záložky, blahopřání, pozvánky, referáty, seznamy apod. k daným tématům – panely, nástěnky, výstavky Práce starších spolužáků Projekty s následnou besedou, výstavkou nebo nástěnkou, popř. soutěží o nejlepší projekt: Naše rodina	Čj, Z, Vv Ov,Hv, Pč M

- aplikuje základní gramatická pravidla v praktické konverzaci - orientuje se a vyjádří se v běžných životních situacích	Stupňování přídavných jmen: krátkých víceslabičných **Tematické okruhy** **Slovní zásoba** **Komunikace** Prázdniny, cestování Rodina Výlet, školní výlet Narozeniny Dinosauři Volný čas Kultura /film, kino/ Příběhy Škola /předměty, rozvrh hodin/ Režim dne Povolání Nakupování Sport a hry Vánoce Velikonoce Jídlo Práce s dvojjazyčným slovníkem Vlastní slovníček Vlastní portfolio Písně Říkanky	Můj volný čas Škola Celoškolní projekt: Den České republiky	

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace

Vyučovací předmět: Anglický jazyk

Ročník: 7.

Výstup	***Učivo***	***Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy***	***Poznámky***
Žák - čte nahlas texty, dialogy a popisy v učebnici a rozumí jim - vyhledává známé výrazy, fráze a odpovědi na otázky - rozumí jednoduché a zřetelně vyslovované promluvě a konverzaci - vyjádří vlastními slovy text čtený nebo vyslechnutý - sestaví jednoduché sdělení týkající se probíraných konverzačních témat - dokáže jinak formulovat danou předlohu - odvodí pravděpodobný význam nových slov z kontextu textu - používá dvojjazyčný slovník - vyhledá informaci nebo význam slova ve výkladovém slovníku - vytváří a využívá svůj vlastní slovníček a portfolio - tvoří a píše gramaticky správně věty a krátké referáty na daná témata - stručně reprodukuje obsah přiměřeně obtížného textu, promluvy i konverzace - odpoví na otázky daných témat	**Gramatika** Dovětky Zájmena: přivlastňovací samostatná ukazovací zástupné one/ones both, either, neither Slovní pořádek ve větě Příslovce: tvoření frekvenční předvídání budoucnosti – perhaps, maybe, probably, certainly, definitely Vedlejší věty: na otázku Proč? časové účelové – infinitiv účelu Vybízení k činnosti hovorovými obraty Budoucí čas prostý Složeniny some, any Podstatná jména: nepočitatelná pouze v množném čísle Vyjádření souhlasu a nesouhlasu Will ve vyjádření náhlého rozhodnutí, slibu, nabídky	Doplňkové čtení rozšiřujících textů /konverzační knihy, další učebnice, prospekty, programy, jídelní lístky apod./ Čtení a překlady textů z časopisů Hello, R+R a Bridge Specializované časopisy, např. hudební, módní nebo cestopisné k daným tématům české i anglické Komunikace z výše uvedeného: monolog, konverzace párová a skupinová Encyklopedie a knihy Internet, PC, e-mail Video, DVD Audio nahrávky, CD /hudba, písně, říkanky/ Obrázkové slovníky Slovník gramatických pojmů	Čj, Z, Vv Ov, Hv, Pč M

- vyžádá si informace ústně i písemně - jednoduchým způsobem se domluví v běžných každodenních situacích - orientuje se v základních reáliích o Velké Británii, Spojeném království a Evropské unii - dokáže vyjmenovat hlavní pamětihodnosti Londýna a stručně o nich pohovořit	Vazba would like /prefer/ love + infinitiv s to Vyjádření žádosti, svolení a zákazu Číslovky řadové Letopočty, data Vyjádření Já také – Já také ne Psaní e-mailem Internetová angličtina Can: ve významu umět, být schopen, dovést jeho užití se slovesy smyslového vnímání opisný tvar to be allowed to při dovolení opisný tvar to be able to v budoucím čase Nepřímá otázka Předložky pohybu Slovesa: nepravidelná frázová pojící se s –ing formou Spojení prefer … to … Užití členu u zeměpisných názvů **Tematické okruhy** **Slovní zásoba** **Komunikace** Prázdniny, cestování Bydlení /můj byt, dům, pokoj/ Návštěva u kamaráda Televize Volný čas Oslava – svátek Guy Fawkes Day	Pohlednice, fotografie, plánky, mapy k daným tématům – nástěnky, panely, výstavky Vyhotovení záložky, blahopřání, mapy, referátu, pozvánky, plánku, seznamu, letáku apod. k daným tématům – nástěnky, panely, výstavky Práce starších spolužáků Projekty s následnou besedou, nástěnkou nebo výstavou, popř. soutěží o nejlepší projekt	

	Vánoce Počasí Hudba		

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace

Vyučovací předmět: Anglický jazyk

Ročník: 8.

Výstup	***Učivo***	***Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy***	***Poznámky***
- rozumí obsahu promluvy, chápe celkový obsah sdělení - dokáže postihnout hlavní smysl sdělení, včetně důležitých detailů - dokáže se orientovat v monologu či dialogu s malým počtem neznámých výrazů, jejich význam dokáže odhadnout - čte širší okruh tištěných materiálů, orientuje se i v úryvcích autentických textů, převážně informativního charakteru. - je schopen domluvit si setkání, společný program, nakupovat různé zboží, jízdenky, vstupenky apod. - umí užívat jednoduché obraty, vyjadřující svolení, odmítnutí, radost, politování, omluvu, prosbu, … - napíše osobní dopis, umí vyjádřit své zážitky, dojmy, přání, atd. - vyplní běžný formulář a dotazník - má všeobecný rozhled, který přispívá k formování vzájemného porozumění mezi zeměmi (k respektu a toleranci odlišných kulturních hodnot jiných národů) Receptivní řečové dovednosti - při čtení nahlas užívá správné frázování, slovní a větný přízvuk, výšku a sílu hlasu, tempo řeči pro zajištění plynulosti čtení;	- přítomný, minulý a budoucí čas prostý a průběhový - modální slovesa - stupňování přídavných jmen - popis osoby, místa, předmětu, času a situace - předložky místa a času - trpný rod/ budoucí, přítomný a minulý nepravidelná slovesa Typy textů: • Omluva, žádost, prosba • Poděkování a reakce na poděkování • Navrhování, přijímání a odmítání návrhů • Písně • Jednoduché ilustrované příběhy, komiksy • Zjednodušená literární díla • Rozhovor • Popis	Český jazyk Matematika Občanská výchova Rodinná výchova Zeměpis Dějepis Hudební výchova Výtvarná výchova EV – lidské aktivity a problémy životního prostředí VDO – formy participace OV – kooperace, kompetice EGS – objevujeme Evropu a svět MKV – multikulturalita, etnický původ MDV – práce v realizačním týmu VDO – Občanská společnost a škola (škola jako model otevřeného partnerství)	

- vystihne hlavní myšlenky čteného textu přiměřeného rozsahu; - v textu nalezne odpovědi na otázky; - při práci s textem nalezne podstatnou informaci a specifickou informaci; - rozumí jednoduché konverzaci na každodenní téma; - rozumí pomalu pronášenému projevu na běžné téma; - odhadne význam nových a neznámých slov a frází v přiměřeně obtížném textu a z kontextu; - využívá slovníkové příručky, cizojazyčný i výkladový slovník v tištěné i elektronické podobě; Produktivní řečové dovednosti - ústně i písemně předá základní informace o sobě, své rodině a škole; - napíše jednoduchý text o svém oblíbeném filmu, hudbě a knize; - v samostatném ústním projevu mluví o každodenních tématech; - aktivně se účastní rozhovoru a diskuse o každodenních tématech; - svými slovy vypráví jednoduchý příběh; - samostatně shrne obsah mluveného či čteného textu; - ústně sestaví otázku, žádost, prosbu; Interaktivní řečové dovednosti - zahájí, udrží a ukončí jednoduchý rozhovor na známé téma;	• Jednoduché vyprávění Tematické okruhy: • Cestování • Volný čas • Hudba a film • Divadlo • Škola a pravidla školy v různých zemích • Zaměstnání • Přátelství • Rodinné vztahy • Rodokmen • Zdraví a zdravý životní styl Jazykové prostředky: • Člen určitý a neurčitý • Neurčitá zájmena • Přítomný čas prostý • Minulý čas průběhový • Vyjadřování modality pomocí „should/shouldn't“ • Trpný rod • Podmínkové věty • Neurčitá příslovce • Stupňování příslovcí • Spojky „and, but, because, while, if“ • Druhy vět podle postoje mluvčího • Slovní a větný přízvuk		

- jednoduše se domluví v reálných situacích, např. v obchodě, na nádraží, na poště a v restauraci, u lékaře; - jednoduchým způsobem se vyjádří o současné situaci, věcech minulých a budoucích; - rozlišuje a používá druhy vět podle postoje mluvčího.	• Výslovnost všech hlásek a slovních spojení • Pravopisné změny při tvorbě mluvnických tvarů		

Pomůcky: Audio a video technika, počítače, časopisy, autentické texty, slovníky, jazykové příručky, encyklopedie, mapy, hry, obrazový materiál, tabule gramatických přehledů, kopírovaný materiál, názorné pomůcky.

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace

Vyučovací předmět: Anglický jazyk

Ročník: 9.

Výstup	***Učivo***	***Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy***	***Poznámky***
- rozumí souvislým projevům učitele - monologickým i dialogickým projevům rodilých mluvčích, pronášeným v přirozeném tempu a obsahujícím několik neznámých výrazů snadno odhadnutelných z kontextu. - formulovat otázky a odpovídat na ně - pohotově, přirozeně a jazykově správně reagovat v dialogických situacích každodenního života - samostatně vést jednoduchý dialog - vyjadřovat vlastní názor - reprodukovat vyslechnutý nebo přečtený text - souvisle pohovořit na známá témata (včetně základních reálií) - používat slovníky a jazykové příručky - umí napsat stručný životopis - vyplní běžný formulář a dotazník - pracuje s autentickými texty (časopisy, knihy, prospekty) - orientuje se v základních zeměpisných, hospodářských, společenskopolitických, kulturních a historických reáliích. - má všeobecný rozhled. - odhaduje významy neznámých výrazů.	- minulý, přítomný a budoucí čas prostý a průběhový - předpřítomný a předminulý čas - zájmena zvratná a samostatná - trpný rod - nepřímá řeč - vedení telefonického rozhovoru - modální slovesa (should, can, might, shall, would) - udávání směru - příslovce času - tázací dovětky - příkazy a žádosti - části těla - význačné osobnosti z oblasti vědy, umění, historie, politiky, sportu.	Dějepis Zeměpis Český jazyk Přírodopis Rodinná výchova Občanská výchova EV – vztah člověka a prostředí VDO – principy demokracie OV – kooperace a kompetice EGS – jsme Evropané MKV – princip sociálního smíru a solidarity MGV – práce v realizačním týmu	

Receptivní řečové dovednosti - při výslovnosti užívá správné frázování, slovní a větný přízvuk, výšku a sílu hlasu, tempo řeči pro zajištění plynulosti promluvy přiměřeného rozsahu; - pracuje s textem přiměřeného rozsahu a vytvoří odpovědi na informace z textu; - pracuje s různými typy textů, např. s vybraným adaptovaným literárním dílem; - pracuje s autentickými materiály pro vyhledání a zpracování nových informací, např. s internetem, encyklopedií; - rozumí jednoduché konverzaci a diskusi na každodenní téma; - rozumí pomalu pronášenému projevu na specifické téma; - rozlišuje formální a neformální promluvu či rozhovor; - rozumí podstatě ústního i písemného projevu na známé téma, který obsahuje neznámou slovní zásobu; - využívá různé slovníkové příručky, samostatně pracuje s dvojjazyčným i výkladovým slovníkem; Produktivní řečové dovednosti - ústně i písemně předá jednoduché informace o tématech z daných tematických okruhů; - sestaví souvislý, přiměřeně dlouhý text na známá témata; - v samostatném ústním projevu a konverzaci sdělí informace o sobě, blízkých a známých lidech;	Typy textů: • Formální a neformální žádost, zpráva • Detailní popis osoby/věci/události • Příkazy, zákazy a rady • Referát o přečtené knize • Písně • Jednoduché ilustrované příběhy, komiksy • Zjednodušená literární díla • Omluva a reakce na omluvu • Žádost o pomoc a službu Tematické okruhy: • Volba povolání • Móda a módní trendy • Věci denní potřeby • Pocity, nálady • Vnitřní a vnější charakteristika člověka • Volný čas a sport • Kultura • Životní prostředí • Problémy mládeže • Různé stravovací návyky Jazykové prostředky: • Člen určitý a neurčitý	OSV – Sociální rozvoj – Komunikace (otevřená pozitivní komunita) MKV – Multikulturalita (význam užívání cizího jazyka jako nástroje k dorozumívání) OSV – Osobnostní rozvoj – Sebepoznání a sebepojetí (Já jako zdroj informací o sobě, druzí jako zdroj informací o mě)	

- pro vyjádření používá adekvátních gramatických struktur, lexikálních a jiných jazykových prostředků; - při nedostatku známé slovní zásoby se vyjádří za použití jiných lexikálních prostředků; - obsah přiměřeně obtížného textu, promluvy či konverzace shrnuje různými způsoby; - v reálných situacích si vyžádá informaci a při neporozumění klade doplňující otázky; Interaktivní řečové dovednosti - vyjadřuje se o současných a minulých hypotetických situacích; - adekvátně reaguje ve formálních i neformálních situacích, např. v obchodě, ve škole, v hovoru s kamarádem; - aktivně diskutuje na známé téma a vyjadřuje svůj názor.	• Pořadí rozvíjejících přídavných jmen • Abstraktní podstatná jména • Přítomný čas prostý a průběhový • Předpřítomný čas s „for“ a „since“ • Minulý čas prostý a průběhový • Částice „too, enough“ • Modální slovesa • Plynulost projevu – frázování, větný přízvuk, výška a síla hlasu, tempo řeči • Fonetická transkripce • Pravopis – pravidla interpunkce		

5. 1. 3. Druhý cizí jazyk – NĚMECKÝ JAZYK

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět druhý cizí jazyk se vyučuje jako povinný druhý cizí jazyk v 7. – 9. ročníku.

Vzdělávání ve vyučovacím předmětu druhý cizí jazyk je zaměřeno na:

- získávání zájmu o studium cizího jazyka a vytváření pozitivního vztahu k tomuto předmětu
- orientaci při vnímání okolního světa i sebe sama
- porozumění přiměřeně náročnému ústnímu sdělení na úrovni osvojených znalostí
- získání schopností číst s porozuměním přiměřené texty v daném jazyce
- poznání kultury zemí příslušné jazykové oblasti
- pochopení významu znalosti cizích jazyků pro osobní život, formování vzájemného porozumění mezi zeměmi, respektu a tolerance k odlišným kulturním hodnotám jiných národů
- využívání různých zdrojů informací /slovníky, encyklopedie, internet/

.

Formy realizace:

Vyučovací hodina – skupinové vyučování, dialogy, výklad, poslech, četba, reprodukce textu, samostatná práce /vyhledávání informací, práce se slovníkem/, hry, soutěže, recitace, zpěv, výukové programy na PC, krátkodobé projekty
Projekty
Portfolio
Příležitostné akce

Místo realizace: jazyková učebna, učebna ICT, knihovna

Dělení: vzhledem k nízkému počtu žáků není třeba dělit na skupiny

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- žáci vybírají a využívají vhodné způsoby a metody pro efektivní učení
- žáci poznávají smysl a cíl učení

Postup: vedení žáků k ověřování výsledků
zadávání úkolů, při kterých žáci vyhledávají informace

Kompetence k řešení problémů

- žáci jsou schopni pochopit problém
- žáci umí vyhledat vhodné informace

Postup: kladení otázek
umožnění přístupu k informačním zdrojům

Kompetence komunikativní

- žáci komunikují na odpovídající úrovni
- žáci umí naslouchat druhým a vhodně reagovat

Postup: vytváření příležitostí ke komunikaci mezi žáky
vedení žáků k odpovídajícímu projevu

Kompetence sociální a personální

- žáci spolupracují ve skupině
- žáci se podílejí na vytváření příjemné atmosféry v týmu
- žáci jsou schopni sebekontroly

Postup: vedení žáků k tomu, aby na základě jasných kritérií hodnotili své činnosti
podněcování žáků k argumentaci

Kompetence občanské

- žáci respektují názory ostatních
- žáci se umí zodpovědně rozhodnout podle dané situace

Postup: vedení žáků k prezentaci jejich myšlenek a názorů
vedení žáků k diskusi
vedení žáků ke vzájemnému naslouchání si

Kompetence pracovní

- žáci jsou schopni efektivně organizovat svou práci

Postup: napomáhání při cestě ke správnému řešení

Kompetence digitální

- ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhoduje, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít
- využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce

Vyučovacím předmětem prolínají průřezová témata:

OSV – poznávání lidí

- mezilidské vztahy
- komunikace /verbální a neverbální/

VDO – principy demokracie

- občan, společnost, stát

EGS - poznávání života v jiných zemích
EV - lidová slovesnost a příroda, člověk a příroda,…
MDV – mediální sdělení a jeho hodnocení, inzerát
MKV – lidské vztahy

- etnický původ
- princip sociálního smíru a solidarity

Vzdělávací obor: Další cizí jazyk
Vyučovací předmět: Německý jazyk
Ročník: 7. – 9.

RVP výstup	ŠVP výstup	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
rozumí jednoduchým pokynům a otázkám, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně porozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat	rozumí jednoduchým pokynům a otázkám, reaguje na ně adekvátním způsobem porozumí významu slov a slovních spojení, smyslu jednoduchých vět, rozumí smyslu a obsahu textu	základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou Mluvnice – základní gramatické struktury a typy vět Slovní zásoba – osvojení slovní zásoby a její použití v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů, práce se slovníkem Tematické okruhy – domov, rodina, škola, volný čas, povolání, lidské tělo, zdraví, jídlo, oblékání, nákupy, obec, dopravní prostředky, kalendářní rok /svátky, roční období, měsíce, dny v týdnu, hodiny/, zvířata, příroda, počasí, reálie německy mluvících zemí	OSV – sociální rozvoj, komunikace OSV – osobnostní rozvoj – rozvoj schopnosti poznávání ČJ komunikace

RVP výstup	ŠVP výstup	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
zapojí se do jednoduchých rozhovorů sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	v rozhovoru používá základní zdvořilostní obraty odpovídá na jednoduché otázky o sobě, své rodině, dalších osobách, činnostech nebo se na podobné informace zeptá představí se, sdělí informace o sobě, o členech své rodiny, informace týkající se školy, volného času a dalších osvojovaných témat reaguje na otázky, podobné otázky pokládá	základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou Mluvnice – základní gramatické struktury a typy vět Slovní zásoba – osvojení slovní zásoby a její použití v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů, práce se slovníkem Tematické okruhy – domov, rodina, škola, volný čas, povolání, lidské tělo, zdraví, jídlo, oblékání, nákupy, obec, dopravní prostředky, kalendářní rok /svátky, roční období, měsíce, dny v týdnu, hodiny/, zvířata, příroda, počasí, reálie německy mluvících zemí	OSV – sociální rozvoj VMEGS – Evropa a svět nás zajímá VMGS – Objevujeme Evropu a svět OV – rodina, svátky

RVP výstup	ŠVP výstup	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům rozumí krátkému jednoduchému textu, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci žák vyplní základní údaje o sobě ve formuláři	rozumí jednoduchým nápisům, popisům, instrukcím, pokynům porozumí významu slov, slovních spojení a jednoduchých vět v krátkém textu, který se vztahuje k tématům z běžného života porozumí obsahu krátkého textu, který se vztahuje k tématům z běžného života a je podpořen obrazem najde konkrétní požadované informace zapíše údaje o sobě, vyplní formulář, zapíše – doplní slova nebo slovní spojení týkající probíraných témat	základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou Mluvnice – základní gramatické struktury a typy vět Slovní zásoba – osvojení slovní zásoby a její použití v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů, práce se slovníkem Tematické okruhy – domov, rodina, škola, volný čas, povolání, lidské tělo, zdraví, jídlo, oblékání, nákupy, obec, dopravní prostředky, kalendářní rok /svátky, roční období, měsíce, dny v týdnu, hodiny/, zvířata, příroda, počasí, reálie německy mluvících zemí	VMEGS – Evropa a svět nás zajímá OSV – osobnostní rozvoj MV – tvorba mediálního sdělení

napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení	napíše krátká jednoduchá sdělení o sobě, své rodině a kamarádech sestaví pozdrav, dotaz nebo vzkaz, ve kterém sdělí konkrétní informaci nebo se na ni zeptá – použije zdvořilostní obraty reaguje písemně na krátká sdělení nebo otázky týkající se jeho osoby, rodiny, kamarádů	Mluvnice – základní gramatické struktury a typy vět Tematické okruhy – domov, rodina, škola, volný čas, povolání, lidské tělo, zdraví, jídlo, oblékání, nákupy, obec, dopravní prostředky, kalendářní rok /svátky, roční období, měsíce, dny v týdnu, hodiny/, zvířata, příroda, počasí	

5. 2. Matematika a její aplikace

Charakteristika vzdělávací oblasti

- Vzdělávací oblast Matematika a její aplikace je v základním vzdělávání založena především na aktivních činnostech, které jsou typické pro práci s matematickými objekty a pro užití matematiky v reálných situacích. Poskytuje vědomosti a dovednosti potřebné v praktickém životě, a umožňuje tak získávat matematickou gramotnost. Pro tuto svoji nezastupitelnou roli prolíná celým základním vzděláváním a vytváří předpoklady pro další úspěšné studium.

- Vzdělávání klade důraz na důkladné porozumění základním myšlenkovým postupům a pojmům matematiky a jejich vzájemným vztahům. Žáci si postupně osvojují některé pojmy, algoritmy, terminologii, symboliku a způsoby jejich užití.

- Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Matematika a její aplikace je rozdělen na čtyři tematické okruhy. V tematickém okruhu *Čísla a početní operace* na prvním stupni, na který navazuje a dále ho prohlubuje na druhém stupni tematický okruh *Číslo a proměnná,* si žáci osvojují aritmetické operace v jejich třech složkách: dovednost provádět operaci, algoritmické porozumění (proč je operace prováděna předloženým postupem) a významové porozumění (umět operaci propojit s reálnou situací). Učí se získávat číselné údaje měřením, odhadováním, výpočtem a zaokrouhlováním. Seznamují se s pojmem proměnná a s její rolí při matematizaci reálných situací.

- V dalším tematickém okruhu *Závislosti, vztahy a práce s daty* žáci rozpoznávají určité typy změn a závislostí, které jsou projevem běžných jevů reálného světa, a seznamují se s jejich reprezentacemi. Uvědomují si změny a závislosti známých jevů, docházejí k pochopení, že změnou může být růst i pokles a že změna může mít také nulovou hodnotu. Tyto změny a závislosti žáci analyzují z tabulek, diagramů a grafů, v jednoduchých případech je konstruují a vyjadřují matematickým předpisem nebo je podle možností modelují s využitím vhodného počítačového software nebo grafických kalkulátorů. Zkoumání těchto závislostí směřuje k pochopení pojmu funkce.

- V tematickém okruhu *Geometrie v rovině a v prostoru* žáci určují a znázorňují geometrické útvary a geometricky modelují reálné situace, hledají podobnosti a odlišnosti útvarů, které se vyskytují všude kolem nás, uvědomují si vzájemné polohy objektů v rovině (resp. v prostoru), učí se porovnávat, odhadovat, měřit délku, velikost úhlu, obvod a obsah (resp. povrch a objem), zdokonalovat svůj grafický projev. Zkoumání tvaru a prostoru vede žáky k řešení polohových a metrických úloh a problémů, které vycházejí z běžných životních situací.

- Důležitou součástí matematického vzdělávání jsou *Nestandardní aplikační úlohy a problémy*, jejichž řešení může být do značné míry nezávislé na znalostech a dovednostech školské matematiky, ale při němž je nutné uplatnit logické myšlení. Tyto úlohy by měly prolínat všemi tematickými okruhy v průběhu celého základního vzdělávání. Žáci se učí řešit problémové situace a úlohy z běžného života, pochopit a analyzovat problém, utřídit údaje a podmínky, provádět situační náčrty, řešit optimalizační úlohy. Řešení logických úloh, jejichž obtížnost je závislá na míře rozumové vyspělosti žáků, posiluje vědomí žáka ve vlastní schopnosti logického uvažování a může podchytit i ty žáky, kteří jsou v matematice méně úspěšní.

- Žáci se učí využívat prostředky výpočetní techniky (především kalkulátory, vhodný počítačový software, určité typy výukových programů) a používat některé další pomůcky, což umožňuje přístup k matematice i žákům, kteří mají nedostatky v numerickém

počítání a v rýsovacích technikách. Zdokonalují se rovněž v samostatné a kritické práci se zdroji informací.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

- Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

využívání matematických poznatků a dovedností v praktických činnostech – odhady, měření a porovnávání velikostí a vzdáleností, orientace

rozvíjení paměti žáků prostřednictvím numerických výpočtů a osvojováním si nezbytných matematických vzorců a algoritmů

rozvíjení kombinatorického a logického myšlení, ke kritickému usuzování a srozumitelné a věcné argumentaci prostřednictvím řešení matematických problémů

rozvíjení abstraktního a exaktního myšlení osvojováním si a využíváním základních matematických pojmů a vztahů, k poznávání jejich charakteristických vlastností a na základě těchto vlastností k určování a zařazování pojmů

vytváření zásoby matematických nástrojů (početních operací, algoritmů, metod řešení úloh) a k efektivnímu využívání osvojeného matematického aparátu

vnímání složitosti reálného světa a jeho porozumění; k rozvíjení zkušenosti s matematickým modelováním (matematizací reálných situací), k vyhodnocování matematického modelu a hranic jeho použití; k poznání, že realita je složitější než její matematický model, že daný model může být vhodný pro různorodé situace a jedna situace může být vyjádřena různými modely

provádění rozboru problému a plánu řešení, odhadování výsledků, volbě správného postupu k vyřešení problému a vyhodnocování správnosti výsledku vzhledem k podmínkám úlohy nebo problému

přesnému a stručnému vyjadřování užíváním matematického jazyka včetně symboliky, prováděním rozborů a zápisů při řešení úloh a ke zdokonalování grafického projevu

rozvíjení spolupráce při řešení problémových a aplikovaných úloh vyjadřujících situace z běžného života a následně k využití získaného řešení v praxi; k poznávání možností matematiky a skutečnosti, že k výsledku lze dospět různými způsoby

rozvíjení důvěry ve vlastní schopnosti a možnosti při řešení úloh, k soustavné sebekontrole při každém kroku postupu řešení, k rozvíjení systematičnosti, vytrvalosti a přesnosti, k vytváření dovednosti vyslovovat hypotézy na základě zkušenosti nebo pokusu a k jejich ověřování nebo vyvracení pomocí protipříkladů

5. 2. 1. MATEMATIKA A JEJÍ APLIKACE

Charakteristika vyučovacího předmětu – 1. stupeň

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět Matematika se vyučuje jako samostatný předmět ve všech ročnících 1. stupně.

Vzdělávání v předmětu Matematika:

-čísla a početní operace - osvojení aritmetických operací

-závislosti, vztahy a práce s daty – rozpoznávání a uvědomění si určitých typů změn a závislostí, jejich analyzování z tabulek, diagramů a grafů

-geometrie v rovině a prostoru - určování a znázorňování geometrických útvarů a modelování reálných situací, zkoumání tvarů a prostoru

-nestandardní aplikační úlohy a problémy - uplatňování logického myšlení, řešení problémových situací a úloh z běžného života

Průřezová témata - v tomto předmětu jsou realizována: Osobnostní a sociální výchova, Výchova demokratického občana, Multikulturní výchova, Mediální výchova, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech.

Do výstupů se začleňují i témata z finanční gramotnosti (ve všech ročnících).

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- žák provádí rozbory a zápisy řešení úloh
- žák rozvíjí abstraktní, exaktní, kombinatorické a logické myšlení
- učitel umožňuje žákům, aby se podíleli na utváření kritérií hodnocení činností
- učitel vede žáky k ověřování výsledků

Kompetence k řešení problémů

- žák se učí rozvíjet důvěru ve vlastní schopnosti a možnosti při řešení úloh
- žák se učí sebekontrole, k systematičnosti, vytrvalosti a přesnosti
- učitel vede žáky k plánování úkolů a postupů
- učitel pracuje s chybou žáka jako s příležitostí, jak ukázat cestu ke správnému řešení

Kompetence komunikativní

- žák se učí přesnému a stručnému vyjadřování, užívání matematického jazyka včetně symboliky

- učitel umožňuje volbu různých postu

Kompetence sociální a personální

- žák je veden ke kritickému usuzování, srozumitelné a věcné argumentaci prostřednictvím řešení matematických problémů
- žák se učí pracovat v týmu
- učitel umožňuje každému žákovi zažít úspěch

Kompetence občanská

- žáci hodnotí svoji práci a práci ostatních, jsou vedeni k ohleduplnosti a taktu
- učitel umožňuje žákům, aby na základě jasných kritérií hodnotili své výsledky nebo činnosti

Kompetence pracovní

- žáci se učí využívat matematické poznatky a dovednosti v praktických činnostech
- učitel vede žáky ke správnému užití vybavení, techniky a pomůcek

Kompetence digitální

- ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhoduje, které technologie, pro jakou činnost či řešený problém použít
- získává, vyhledává, kriticky posuzuje, spravuje a sdílí data, informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu

Vzdělávací oblast: Matematika a její aplikace

Vyučovací předmět: Matematika

Ročník: 1.

Výstup	*Učivo*	*Průřezová témata*	*Poznámky*
Vytváří soubory s daným počtem prvků Počítá předměty v daném souboru Přečte, zapisuje a používá číslice v oboru 0 – 20, vyznačí na číselnou osu Porovnává přirozená čísla 0 – 20, zapisuje vztah rovnosti pomocí matematických symbolů, řeší jednoduché slovní úlohy na porovnávání čísel Uspořádá čísla vzestupně a sestupně v daném číselném oboru Používá matematické symboly +, - Provádí jednoduché početní operace s přirozenými čísly bez přechodu desítky Řeší, tvoří a graficky znázorní jednoduché slovní úlohy Aplikuje a modeluje osvojené početní operace Řeší slovní úlohy s využitím vztahů o n-více,	Číselný obor 0 - 20 Práce s číselnou osou, orientace na číselné ose – před, za, hned před, hned za, první, poslední, mezi Matematické symboly Matematické pojmy větší, menší, méně, více Číselný obor 0 - 20 Sčítání a odčítání bez přechodu desítky v číselném oboru 0 - 20 Slovní a praktické úlohy na sčítání a odčítání v číselném oboru 0 - 20	Osobnostní a sociální výchova - rozvoj schopnosti poznávání (cvičení smyslového vnímání, pozornosti, soustředění, sebekontrola) - seberegulace a sebekontrola (zkontrolování postupu řešení úloh) Multikulturní výchova - lidské vztahy (pěstování tolerantních vztahů a rozvíjení spolupráce dvojic) Enviromentální výchova - vztah člověka k prostředí (zdravý	

Výstup	*Učivo*	*Průřezová témata*	*Poznámky*
o n-méně Přečte a zapíše značku pro litr, kilogram, metr, korunu Pozná české mince a bankovky Odhadne cenu základních potravin a celkovou cenu nákupu Rozlišuje a pojmenuje jednoduché geometrické tvary Modeluje jednoduché geometrické útvary v rovině Rozlišuje a pojmenuje jednoduchá tělesa Objevuje rovinné útvary a tělesa ve svém okolí	 Řešení praktických úloh, peněžní model Rovinné útvary – trojúhelník, čtverec, obdélník, kruh Tělesa – krychle, kvádr, koule, válec Řešení praktických úkolů	životní styl, relaxační chvilky, pitný režim)	

Vzdělávací oblast: Matematika a její aplikace

Vyučovací předmět: Matematika

Ročník: 2.

Výstup	*Učivo*	*Průřezová témata*	*Poznámky*
Zapíše a vyřeší příklady na sčítání a odčítání s přechodem desítky v číselném oboru 0 – 20	Číselný obor 0 – 20, sčítání, odčítání s přechodem desítky, řešení slovních úloh	Osobnostní a sociální výchova:	
Vytváří soubory s daným počtem prvků	Číselný obor 0 – 100, orientace na číselné ose	-rozvoj dovednosti zapamatování, pozornost a soustředění	
Přečte a zapisuje čísla v oboru 0 – 100, vyznačí na číselnou osu			
Porovnává přirozená čísla 0 – 100	Číselný obor 0 -100, porovnávání čísel pomocí matematických symbolů, řešení slovních úloh na porovnávání čísel	- kreativita - práce ve dvojicích - společné řešení problémů	
Uspořádá čísla vzestupně a sestupně v daném číselném oboru	Číselný obor 0 – 100	Výchova demokratického občana:	
Sčítá a odčítá přirozená čísla bez přechodu desítky v číselném oboru 0 – 100	Sčítání, odčítání v číselném oboru 0 – 100 bez přechodu desítky, sčítání, odčítání desítek	- odpovědný přístup k přípravě na hodinu - - respektovat názor jiného	
Sčítá, odčítá s přechodem desítky v číselném oboru 0 – 100	Sčítání, odčítání v číselném oboru 0 – 100 s přechodem desítky		
Počítá příklady se závorkami	Závorky – význam závorek		
Řeší, tvoří slovní úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace	Slovní a praktické úlohy na sčítání a odčítání v oboru čísel 0 – 100		
Řeší slovní úlohy s využitím vztahů o n-více, o n-méně	Slovní a praktické úlohy		
Zaokrouhluje čísla na desítky	Zaokrouhlování čísel		

Výstup	*Učivo*	*Průřezová témata*	*Poznámky*
Násobí v oboru 0 – 50 Dělí v oboru násobilek 0 – 50 Řeší a vytváří slovní úlohy na násobení a dělení v oboru násobilek 0 – 50 Řeší slovní úlohy s využitím vztahů n-krát méně, n-krát více	Násobení 2,3,4,5 Dělení 2,3,4,5 Slovní a praktické úlohy na násobení a dělení Řešení slovních a praktických úloh		
Počítá s mincemi a bankovkami v hodnotě do 100 Kč Uvede příklad využití platební karty	Mince, bankovky, řešení praktických úkolů		
Připraví si pomůcky na rýsování Rozumí pojmům bod, přímka, úsečka, křivá, lomená čára Narýsuje přímku, lomenou čáru, úsečku dané délky Změří úsečku	Pravítko, tužka Geometrické pojmy Rýsování čar, přímky, úsečky dané délky Měření úseček, využití v praxi, jednotky milimetr, centimetr, metr		
Poznává geometrická tělesa v praxi, modeluje tělesa Užívá různé stavebnice ke stavbám podle obrázků	Tělesa – krychle, kvádr, koule, válec, jehlan, kužel Řešení praktických úkolů		
Užívá časové jednotky hodina, minuta Čte časové údaje na různých typech hodin	Jednotky času – využití v praxi		

Vzdělávací oblast: Matematika a její aplikace

Vyučovací předmět: Matematika

Ročník: 3.

Výstup	*Učivo*	*Průřezová témata*	*Poznámky*
Zná symboly pro násobení a dělení Násobí a dělí v oboru malé násobilky Řeší slovní úlohy s využitím malé násobilky	Malá násobilka		
Dělí se zbytkem	Dělení se zbytkem		
Násobí a dělí násobky deseti	Násobení a dělení násobků deseti		
Násobí a dělí dvojciferné číslo jednociferným mimo obor násobilek	Násobení a dělení mimo obor násobilek		
Násobí nebo dělí součet nebo rozdíl dvou čísel Učí se používat závorky			
Zná číselnou řadu 0 -100, zapíše a přečte daná čísla Znázorní čísla na číselné ose Porovnává čísla Rozloží číslo v desítkové soustavě	Numerace v oboru př. čísel 0-100		
Pamětně sčítá a odčítá dvojciferná čísla Písemně sčítá a odčítá dvojciferná čísla Provádí písemnou kontrolu (zkoušku)	Sčítání a odčítání čísel Písemné algoritmy	EGS - Objevujeme Evropu a svět - porovnávání lidnatosti evr.států, ...	
Vytváří a řeší slovní úlohy na sčítání a odčítání	Slovní úlohy jednoduché, složené		
Zaokrouhluje čísla na desítky	Zaokrouhlování čísel na desítky		
Zapíše a přečte čísla do 1000 Znázorní daná čísla na číselné ose Porovnává čísla 0-1000 , řadí čísla vzestupně i sestupně	Numerace v oboru př. čísel 0 -1000	Prv - měření	
Sčítá a odčítá v daném oboru Písemně sčítá a odčítá dvě trojciferná čísla Provádí kontrolu výpočtů	Sčítání a odčítání čísel Písemné algoritmy		

Výstup	*Učivo*	*Průřezová témata*	*Poznámky*
Vytváří a řeší slovní úlohy na sčítání a odčítání čísel v oboru 0 – 1000 Řeší jednoduché rovnice Pracuje s jednotkami délky, hmotnosti, objemu a času Zkontroluje, kolik peněz je vráceno při placení Provádí jednoduché převody daných jednotek Narýsuje přímku, polopřímku, úsečku Poznává vzájemnou polohu dvou přímek v rovině Označí průsečík dvou přímek Narýsuje trojúhelník, čtverec, obdélník ve čtvercové síti, popíše jej Změří a zapíše délku stran rovinného obrazce Seznámí se s konstrukcí trojúhelníka Vypočítá obvod rovinného obrazce sečtením délek jeho stran Pracuje s geometrickými tělesy, měří délky jejich hran, sestavuje modely staveb tvaru krychle a kvádru	Slovní úlohy Rovnice Jednotky délky, hmotnosti, objemu a času Geometrie Rovnoběžka, různoběžka, Rýsování ve čtvercové síti Měření Konstrukce trojúhelníka Výpočty obvodů Krychle, kvádr, válec, kužel, jehlan		

Vzdělávací oblast: Matematika a její aplikace
Vyučovací předmět: Matematika
Ročník: 4.

Výstup	*Učivo*	*Průřezová témata*	*Poznámky*
Zapisuje a čte čísla do 10 000 Sčítá a odčítá zpaměti i písemně do 10 000 Zaokrouhluje na tisíce Orientuje se na číselné ose do 10 000	Počítání do 10 000		
Ovládá pamětné dělení se zbytkem v oboru malé násobilky Násobí písemně jednociferným a dvouciferným činitelem Písemně dělí jednociferným dělitelem	Násobení a dělení		
Sčítá, odčítá, násobí a dělí na kalkulátoru používá kalkulátor ke kontrole	Práce s kalkulátorem		
Zná jednotky hmotnosti, délky, objemu a času Převádí jednotky hmotnosti a délky	Jednotky	EV- vztah člověka k prostředí - lidské aktivity a problémy životního prostředí	
Řeší jednoduché a složené slovní úlohy Provádí zkrácený zápis s neznámou Porovná svá přání a potřeby se svými finančními možnostmi Sestaví jednoduchý osobní rozpočet Uvede příklady základních příjmů a výdajů domácnosti Vlastními slovy vyjádří, co znamená, že je banka správce peněz	Slovní úlohy		

Výstup	***Učivo***	***Průřezová témata***	***Poznámky***
Pracuje s kružítkem Narýsuje trojúhelník, čtverec, obdélník, kružnici Sestrojí trojúhelník ze tří stran Pozná a umí narýsovat pravoúhlý trojúhelník Rýsuje kolmici, rovnoběžky, různoběžky Dokáže určit vzájemnou polohu přímek v rovině Určuje souřadnice bodu ve čtvercové síti Odečítá hodnoty z diagramu	Geometrie		

Vzdělávací oblast: Matematika a její aplikace

Vyučovací předmět: Matematika

Ročník: 5.

Výstup	*Učivo*	*Průřezová témata*	*Poznámky*
Zapíše a přečte čísla do 1 000 000 Orientuje se na číselné ose v oboru do milionu Sčítá a odčítá zpaměti i písemně do milionu Násobí deseti, stem, tisícem Zaokrouhluje na tisíce, desetitisíce a statisíce Násobí písemně trojciferným činitelem Dělí jednociferným i dvouciferným dělitelem Řeší slovní úlohy v oboru do milionu	Počítání do 1 000 000	Osobnostní a sociální výchova - rozvoj schopnosti poznávání (cvičení smyslového vnímání, pozornosti, soustředění, sebekontrola) - seberegulace a sebekontrola (zkontrolování postupu řešení úloh)	
Převádí jednotky času, délky, hmotnosti, objemu Vyhledává údaje v jízdním řádu a řeší slovní úlohy s časovými údaji Pracuje s údaji v cenících Objasní, jak řešit situaci, kdy jsou příjmy větší/menší než výdaje Objasní rizika půjčování peněz Vysvětlí, jak reklamovat zboží	Jednotky, převody jednotek	Multikulturní výchova - lidské vztahy (pěstování tolerantních vztahů a rozvíjení spolupráce dvojic a skupin) Enviromentální výchova - vztah člověka k prostředí (zdravý životní styl, relaxační chvilky, pitný režim) - lidské aktivity a problémy životního prostředí (prolíná učivem v řešení slovních úloh)	
Vyjádří římské číslice I až X, L, C, D, M pomocí arabských Přečte číslo kapitoly a letopočet	Římské číslice		
Pracuje s pojmem zlomek, desetinný zlomek Pozná a dokáže vyznačit polovinu, třetinu, čtvrtinu Napíše a přečte desetinné číslo Zobrazí desetinné číslo řádu desetin a setin na číselné ose Porovná desetinná čísla	Zlomky, desetinný zlomek Desetinná čísla, desetinná čárka, desetina, setina		

Výstup	*Učivo*	*Průřezová témata*	*Poznámky*
Písemné a zpaměti sečte a odečte desetinná čísla Násobí a dělí desetinná čísla deseti a stem Násobí a dělí desetinná čísla přirozeným číslem menším než deset Řeší slovní úlohy s desetinnými čísly Porozumí významu znaku „-„ pro zápis celého záporného čísla a toto číslo vyznačí na číselné ose Narýsuje trojúhelník pravoúhlý, rovnoramenný, rovnostranný Pracuje se základními a dalšími jednotkami obsahu Sestrojí čtverec, obdélník Změří a vypočítá obvod trojúhelníku a čtyřúhelníku Pozná a pojmenuje čtyřúhelníky Zapíše a použije data z grafu ve čtvercové síti, pracuje se soustavou souřadnic Vypočítá obvod a obsah čtverce a obdélníka Vypočítá povrch kvádru a krychle Pozná a pojmenuje geometrická tělesa Dbá na přesnost a čistotu rýsování	Racionální čísla Geometrie Rovinné obrazce Tělesa (krychle, kvádr, jehlan, kužel, hranol, koule) Tabulky, grafy		Teploměr

MATEMATIKA

Charakteristika vyučovacího předmětu – 2. stupeň

Obsahové, časové a organizační vymezení

Předmět matematika se vyučuje jako samostatný předmět ve všech ročnících.

Vzdělávání v matematice zaměřeno na:

- užití matematiky v reálných situacích
- osvojení pojmů, matem. postupů
- rozvoj abstraktního a exaktního myšlení
- logické a kritické usuzování

Předmět matematika je úzce spjat s ostatními předměty (např. fyzika – převody jednotek, rovnice,…..zeměpis – měřítko, výpočty……. chemie - řešení rovnic, převody jednotek,…..)

Předmětem prolínají průřezová témata:

OSV, VDO - důraz je kladen na formování volních a charakterových rysů – rozvíjí důslednost, vytrvalost, schopnost sebekontroly, vynalézavost, tvořivost

- práce s mapou, slevy, využití poměru,….

EV – stav ovzduší, přítomnost škodlivých látek, ochrana životního prostředí,….

EGS – srovnání států, HDP, grafy,….

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků:

Kompetence k učení

Žáci jsou vedeni k

- osvojování základních matematických pojmů a vztahů postupnou abstrakcí a zobecňováním reálných jevů
- vytváření zásoby matematických nástrojů (pojmů a vztahů, algoritmů, metod řešení úloh)
- využívání prostředků výpočetní techniky

Učitel

- zařazuje metody, při kterých docházejí k řešení a závěrům žáci sami
- vede žáky k plánování postupů a úkolů
- zadává úkoly způsobem, který umožňuje volbu různých postupů
- zadává úkoly s využitím informačních a komunikačních technologií
- vede žáky k aplikaci znalostí v ostatních vyuč. předmětech a v reálném životě

Kompetence k řešení problémů

Žáci

- zjišťují, že realita je složitější než její matematický model

- provádějí rozbor problému a plánu řešení, odhadování výsledků

- učí se zvolit správný postup při řešení slovních úloh a reálných problémů

Učitel

- s chybou žáka pracuje jako s příležitostí, jak ukázat cestu ke správnému řešení

- vede žáky k ověřování výsledků

Kompetence komunikativní

Žáci

- zdůvodňují matematické postupy

- vytvářejí hypotézy

- komunikují na odpovídající úrovni

Učitel

- vede žáky k užívání správné terminologie a symboliky

- podle potřeby pomáhá žákům

Kompetence sociální a personální

Žáci

- spolupracují ve skupině

- se podílí na utváření příjemné atmosféry v týmu

- učí se věcně argumentovat, schopnosti sebekontroly

Učitel

- zadává úkoly, při kterých žáci mohou spolupracovat

- vyžaduje dodržování pravidel slušného chování

Kompetence občanské

Žáci

- respektují názory ostatních

- si formují volní a charakterové rysy

- se zodpovědně rozhodují podle dané situace

Učitel

- vede žáky k tomu, aby brali ohled na druhé

- umožňuje, aby žáci na základě jasných kritérií hodnotili svoji činnost nebo její výsledky

- se zajímá, jak vyhovuje žákům jeho způsob výuky

Kompetence pracovní

Žáci

- si zdokonalují grafický projev

- jsou vedeni k efektivitě při organizování vlastní práce

Učitel

- požaduje dodržování dohodnuté kvality, termínů

- vede žáky k ověřování výsledků

Kompetence digitální

- ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhoduje, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít
- vytváří a upravuje digitální obsah, kombinuje různé formáty, vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků
- využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce

Vzdělávací oblast: Matematika a její aplikace

Vyučovací předmět: Matematika

Ročník: 6.

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ VÝSTUPY Žák:	UČIVO	TEMATICKÉ OKRUHY PRŮŘEZOVÉHO TÉMATU	PŘESAHY, VAZBY, ROZŠIŘUJÍCÍ UČIVO, POZNÁMKY
ČÍSLO A PROMĚNNÁ				
Číslo a proměnná • provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel; užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu	• čte, zapíše, porovná desetinná čísla a zobrazí je na číselné ose; • zpaměti a písemně provádí početní operace s desetinnými čísly (sčítání, odčítání, násobení a dělení desetinného čísla děliteli 10, 100, 1 000), využívá komutativnost a asociativnost sčítání a násobení; • převádí jednotky délky a hmotnosti v oboru desetinných čísel; • provádí jednoduché výpočty (sčítá, odčítá, násobí, dělí) v prostředí tabulkového kalkulátoru i s použitím funkce SUMA; • čte, zapíše, porovná zlomky a zobrazí je na číselné ose; • vyjádří část celku graficky i zlomkem; • sečte zlomky se stejným jmenovatelem; • vysvětlí pojem číselný výraz, určí hodnotu číselného výrazu v daném oboru;	• Desetinná čísla • Algoritmy početních operací v prostředí tabulkových kalkulátorů • Zlomky: polovina, čtvrtina, třetina, pětina, zlomky se jmenovatelem 10 a 100 (desetinné zlomky) • Číselný výraz		Rozšiřující učivo: - záporná čísla - zlomky bez omezení - základní množinová symbolika, intervaly Další náměty do výuky: - starověké kultury a zápis čísel - zajímavé vlastnosti přirozených čísel a prvočísel - propedeutika používání proměnné v matematice Poznámka: Učitel vede žáky k přehlednému zápisu.
Číslo a proměnná • zaokrouhluje a provádí odhady s danou	• ovládá a používá pravidla pro zaokrouhlování desetinných čísel;	• Zaokrouhlování desetinných čísel		

přesností, účelně využívá kalkulačku	• provádí odhady početních operací s desetinnými čísly s danou přesností; • účelně využívá kalkulátor, využívá formát čísla při zaokrouhlení v tabulkovém kalkulátoru;	• Formát čísla v tabulkovém kalkulátoru		
Číslo a proměnná • modeluje a řeší situace s využitím dělitelnosti v oboru přirozených čísel	• vysvětlí základní pojmy týkající se dělitelnosti přirozených čísel; • určí podle znaků dělitelnosti, čím je dané přirozené číslo dělitelné; • určí nejmenší společný násobek a největší společný dělitel dvou až tří přirozených čísel, používá algoritmus rozkladu čísla na součin prvočísel; • modeluje a řeší úlohy s využitím dělitelnosti v oboru přirozených čísel;	• Dělitelnost přirozených čísel, základní pojmy: násobek, dělitel, prvočíslo, číslo složené, sudé a liché číslo, společný násobek, společný dělitel, největší společný dělitel (D), nejmenší společný násobek (n), soudělná a nesoudělná čísla • Znaky dělitelnosti dvěma, třemi, pěti a deseti (čtyřmi, šesti, osmi, devíti, stem)		
Číslo a proměnná • užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek – část (přirozeným číslem, poměrem, zlomkem, desetinným číslem, procentem)	• převede desetinné číslo na desetinný zlomek a naopak;	• Převod desetinných zlomků a desetinných čísel		
Číslo a proměnná • analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát	• vytváří a řeší úlohy, modeluje a matematizuje reálné situace, ve kterých uplatňuje osvojené početní operace s desetinnými čísly a zlomky; • posoudí reálnost výsledku řešené slovní úlohy a ověří ho zkouškou;	• Slovní úlohy	EV – Základní podmínky života (energie: využívání energie, možnosti a způsoby šetření, přírodní zdroje:	

v oboru celých a racionálních čísel			zdroje surovinové a energetické a jejich vyčerpatelnost – využití statistických údajů při tvorbě úloh); Vztah člověka k prostředí (náš životní styl: energie, odpady – komplexní úlohy k formování ekologického myšlení žáků)	
ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY				
• vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data	• vyznačí bod v pravoúhlé soustavě souřadnic na základě zadaných souřadnic, zapíše souřadnice daného bodu; • spočítá aritmetický průměr a aplikuje jej v úlohách z praxe; • vkládá data do tabulky v prostředí tabulkového kalkulátoru, seřadí data v tabulce podle jednoho kritéria;	• Pravoúhlá soustava souřadnic • Aritmetický průměr • Využití tabulkového kalkulátoru k práci s daty	MV – Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení (pěstování kritického přístupu ke zpravodajství a reklamě – porovnávání a třídění údajů)	Další náměty do výuky: - zpracování jednoduchého statistického šetření
GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU				

• zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů; využívá potřebnou matematickou symboliku	• využívá při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů vzájemnou polohu dvou přímek v rovině, totožné, kolmé a rovnoběžné přímky, vzdálenost bodu od přímky; • při řešení problému provádí rozbor (náčrt) úlohy a rozhodne, zda zvolit pro řešení známý algoritmus, nebo řešit úlohu úsudkem; • při řešení úloh používá trojúhelníkovou nerovnost; • rozpozná shodné geometrické útvary; • používá příslušnou matematickou symboliku;	• Vzájemná poloha dvou přímek v rovině • Trojúhelníková nerovnost • Shodnost geometrických útvarů		ČJL: Souměrnost písmen, písma, souměrnost v českém jazyce. Rozšiřující učivo: - střední příčka trojúhelníku - shodné geometrické útvary v přírodě - význam těžiště ve fyzice Další náměty do výuky: - symetrie a asymetrie - fraktály Poznámka: Učitel využívá v hodinách grafické geometrické programy.
• charakterizuje a třídí základní rovinné útvary	• rozezná základní rovinné útvary a určí jejich vzájemnou polohu; • rozlišuje a používá různé druhy čar; • modeluje úhel pomocí polorovin, rozlišuje druhy úhlů podle jejich velikosti (ostrý, tupý, pravý, přímý), odhaduje jejich velikost; • charakterizuje vlastnosti dvojic úhlů (vrcholové, vedlejší, střídavé, souhlasné); • používá pro označení úhlů písmena řecké abecedy; • třídí a popisuje trojúhelníky (rozdělení podle délky stran a velikosti vnitřních úhlů); • charakterizuje a používá vlastnosti úhlu v trojúhelníku, vlastnosti výšky a těžnice trojúhelníku;	• Základní rovinné útvary: bod, přímka, polopřímka, úsečka, čtyřúhelník, trojúhelník, kruh, kružnice, polorovina • Druhy čar • Úhel a jeho velikost • Druhy trojúhelníků • Vnitřní a vnější úhly trojúhelníku • Výšky, těžnice a těžiště trojúhelníku • Pravidelný mnohoúhelník		

	• vysvětlí pojem pravidelný mnohoúhelník;			
• určuje velikost úhlu měřením a výpočtem	• určuje velikost úhlu pomocí úhloměru a výpočtem, využívá vlastnosti dvojic úhlů; • používá jednotky velikosti úhlu a převody mezi nimi; • sčítá a odčítá úhly graficky i početně; • graficky i početně násobí a dělí úhel dvěma;	• Jednotky velikosti úhlu • Operace s úhly		
• odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů	• používá a převádí jednotky délky a obsahu; • využívá centimetrovou čtvercovou síť pro výpočet obvodu a obsahu mnohoúhelníků; • odhaduje a vypočítá obvod a obsah čtverce, obdélníku a trojúhelníku;	• Obsah a obvod čtverce, obdélníku, obvod trojúhelníku, mnohoúhelníku		
• načrtne a sestrojí rovinné útvary	• sestrojí různé velikosti úhlů (i bez použití úhloměru), přenese úhel, porovná dva úhly; • sestrojí výšky a těžnice trojúhelníku; • sestrojí pravidelný šestiúhelník a osmiúhelník; • sestrojí trojúhelník ze zadaných údajů sss, sus, usu (provede rozbor úlohy a náčrt bez zápisu postupu konstrukce); • sestrojí čtyřúhelník s využitím rovnoběžnosti a kolmosti přímek (provede rozbor úlohy a náčrt bez zápisu postupu konstrukce);	• Konstrukce rovinných útvarů: úhlu, trojúhelníku, čtyřúhelníku • Výšky, těžnice a těžiště trojúhelníku • Pravidelný šestiúhelník, osmiúhelník		
• užívá k argumentaci a při výpočtech věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníků	• vysvětlí pojem shodnost trojúhelníků, matematicky jej vyjádří; • používá věty o shodnosti trojúhelníků k řešení geometrických úloh;	• Věty o shodnosti trojúhelníků		

• načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru ve středové a osové souměrnosti, určí osově a středově souměrný útvar	• přiřadí k sobě vzor a obraz, rozezná samodružný bod a samodružný útvar, charakterizuje osově souměrné útvary; • sestrojí osu úhlu a úsečky; • rozpozná útvary souměrné podle osy, určí osu souměrnosti, sestrojí obraz rovinného útvaru v osové souměrnosti;	• Osová souměrnost	VMEGS – Evropa a svět nás zajímá (zážitky a zkušenosti z Evropy a světa – osová souměrnost v architektuře a přírodě)	
• určuje a charakterizuje základní prostorové útvary, analyzuje jejich vlastnosti	• charakterizuje krychli a kvádr, • využívá při řešení úloh metrické a polohové vlastnosti krychle a kvádru;	• Krychle a kvádr	VMEGS – Evropa a svět nás zajímá (zážitky a zkušenosti z Evropy a světa – tělesa v architektuře a přírodě)	
• odhaduje a vypočítá objem a povrch těles	• používá a převádí jednotky délky, obsahu a objemu; • odhaduje a vypočítá objem a povrch krychle a kvádru;	• Objem a povrch krychle a kvádru		
• načrtne a sestrojí sítě základních těles	• načrtne a sestrojí síť krychle a kvádru, tělesa vymodeluje;	• Síť krychle a kvádru		
• načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině	• načrtne a sestrojí krychli a kvádr ve volném rovnoběžném promítání;	• Volné rovnoběžné promítání		
• analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy a využitím osvojeného matematického aparátu	• řeší aplikační geometrické úlohy na výpočet obsahu a obvodu rovinných útvarů (čtverec, obdélník, trojúhelník), povrchu a objemu těles (krychle, kvádr), při řešení úloh provede rozbor úlohy a náčrt, vyhodnotí reálnost výsledku;	• Postup při řešení slovní úlohy		

	• řeší aplikační geometrické úlohy s využitím vlastností trojúhelníku, osově souměrných rovinných útvarů, při řešení úloh provede rozbor úlohy a náčrt, vyhodnotí reálnost výsledku; • účelně využívá při výpočtech kalkulátor;			
NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY				
• užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací	• doplní číselnou a obrázkovou řadu; • doplní početní tabulky, čtverce a jiné obrazce; • vysvětlí způsob řešení úlohy;	• Číselné a obrázkové řady • Početní obrazce • Úlohy o šachovnicích a tabulkách		Poznámka: Učitel využívá uvolněných úloh výzkumu TIMSS.
• řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických oblastí	• rozdělí nebo vytvoří geometrický útvar podle zadaných údajů, při řešení využívá vlastnosti rovinných a prostorových geometrických útvarů.	• Vlastnosti rovinných a prostorových geometrických útvarů	OSV – Osobnostní rozvoj – Rozvoj schopností poznávání (cvičení dovednosti zapamatování, řešení problémů); Kreativita (cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity)	

Vzdělávací oblast: Matematika a její aplikace

Vyučovací předmět: Matematika

Ročník: 7.

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	KONKRETIZOVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA, PŘESAHY, MPV	PŘESAHY, VAZBY, ROZŠIŘUJÍCÍ UČIVO, POZNÁMKY
ČÍSLO A PROMĚNNÁ				
• provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel; užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu	• čte a zapíše celé číslo, rozliší číslo kladné a záporné, určí číslo opačné; • znázorní celá čísla na číselné ose a porovná je; • provádí početní operace (sčítání, odčítání, násobení a dělení) v oboru celých čísel; • určí absolutní hodnotu celého čísla a uvede její praktický význam; • zapíše převrácený zlomek, rozšíří a zkrátí zlomek, zapíše zlomek v základním tvaru, převede smíšené číslo na zlomek a naopak, upraví složený zlomek; • provádí početní operace se zlomky (sčítání, odčítání, násobení a dělení); • vyjádří racionální čísla více způsoby a vzájemně je převádí (zlomky, desetinná čísla); • provádí početní operace (sčítání, odčítání, násobení a dělení) v oboru racionálních čísel; • zapíše periodické číslo a porovná ho s jinými čísly;	• Celá čísla • Absolutní hodnota čísla • Zlomky • Racionální čísla		Rozšiřující učivo: - dvojková soustava a další soustavy Další náměty do výuky: - historický vývoj záporného čísla

	• určí hodnotu číselného výrazu v daném oboru; • účelně využívá kalkulátor a tabulkový kalkulátor při provádění početních operací v oboru racionálních čísel;			
• zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulátor	• používá pravidla pro zaokrouhlování racionálních čísel; • provádí odhady výsledků početních operací s racionálními čísly s danou přesností;	• Zaokrouhlování racionálních čísel		
• modeluje a řeší situace s využitím dělitelnosti v oboru přirozených čísel	• využívá nejmenší společný násobek při určování společného jmenovatele zlomků;	• Společný jmenovatel zlomků		
• užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek – část (přirozeným číslem, poměrem, zlomkem, desetinným číslem, procentem)	• rozlišuje a využívá pojmy procento, základ, počet procent, procentová část, promile; • vyjádří část celku procentem, desetinným číslem, zlomkem; • užívá poměr ke kvantitativnímu vyjádření vztahu celek – část; • navzájem převádí různá vyjádření vztahu celek – část;	• Procenta • Poměr		
• řeší modelováním a výpočtem situace vyjádřené poměrem;	• dělí celek na části v daném poměru, změní číslo v daném poměru; • upravuje poměr rozšiřováním a krácením;	• Poměr, zvětšení, zmenšení • Trojčlenka • Měřítko plánu a mapy	VMEGS – Evropa a svět nás zajímá (zážitky a zkušenosti	

pracuje s měřítky map a plánů	• vysvětlí, co znamená postupný a převrácený poměr, zapíše jej a upraví; • používá pojem úměra a vypočítá neznámý člen úměry; • řeší aplikační úlohy s využitím poměru a trojčlenky; • využívá měřítko mapy (plánu) k výpočtu, odvodí měřítko mapy (plánu) ze zadaných údajů;		z Evropy a světa – použití map, navigace, GPS)	
• řeší aplikační úlohy na procenta (i pro případ, že procentová část je větší než celek)	• určí z textu úlohy, které z hodnot (počet procent, procentová část a základ) jsou zadány a které má vypočítat, provede výpočet; • rozhodne, zda zvolit pro řešení úlohy známý algoritmus, nebo zda řešit úlohu úsudkem, provede odhad výsledku a ověří správnost svého řešení; • řeší jednoduché úlohy z oblasti finanční matematiky (úrok);	• Finanční matematika		
• analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel	• vytváří a řeší úlohy, modeluje a matematizuje reálné situace, ve kterých uplatňuje osvojené početní operace s celými a racionálními čísly; • posoudí reálnost výsledku řešené slovní úlohy a ověří ho zkouškou;	• Slovní úlohy	EV – Základní podmínky života (energie: využívání energie, možnosti a způsoby šetření, přírodní zdroje: zdroje surovinové a energetické a jejich vyčerpatelnost – s využitím procentového počtu)	

ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY				
• vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data	• doplňuje a vytváří tabulky, orientuje se v nich; • orientuje se v sloupkových a kruhových diagramech, ze vstupních dat vytvoří vhodný diagram; • využívá graf přímé a nepřímé úměrnosti při zpracování dat; • účelně využívá tabulkový kalkulátor;	• Tabulky, grafy, diagramy • Přímá a nepřímá úměrnost • Hospodaření domácnosti: rozpočet domácnosti	VMEGS – Objevujeme Evropu a svět (naše vlast a Evropa, Evropa a svět – práce se statistickými údaji při porovnávání životní úrovně v různých částech světa) MV – Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení (pěstování kritického přístupu ke zpravodajství a reklamě – vhodné použití typu diagramů v mediálním sdělení)	Rozšiřující učivo: - základy statistiky Další náměty do výuky: - seznámení s grafickými kalkulátory
• porovnává soubory dat	• porovná kvantitativní vztahy mezi soubory dat v tabulkách, grafech a diagramech; • vybere data tabulky podle jednoho kritéria s pomocí tabulkového kalkulátoru, setřídí data v tabulce podle více kritérií;	• Tabulky, grafy, diagramy • Třídění dat		

• určuje vztah přímé anebo nepřímé úměrnosti	• rozpozná přímou a nepřímou úměrnost v příkladech reálného života; • určuje vztah přímé a nepřímé úměrnosti z textu úlohy, z tabulky a grafu; • sestrojí graf přímé a nepřímé úměrnosti; • využívá vztahy a grafy přímé a nepřímé úměrnosti k řešení aplikačních úloh a problémů;	• Přímá a nepřímá úměrnost		
GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU				
• charakterizuje a třídí základní rovinné útvary	• třídí a popisuje čtyřúhelníky; • rozlišuje jednotlivé druhy rovnoběžníků a lichoběžníků; • využívá vlastnosti čtyřúhelníků při řešení úloh;	• Čtyřúhelníky (rovnoběžníky a lichoběžníky)		Rozšiřující učivo: - kružnice ve spojení s rovinnými útvary Poznámka: Učitel využívá v hodinách grafické geometrické programy.
• odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů	• odhaduje a vypočítá obvod obecného čtyřúhelníku; • odhaduje a vypočítá obvod a obsah rovnoběžníku a lichoběžníku;	• Obvod a obsah čtyřúhelníků		
• načrtne a sestrojí rovinné útvary	• sestrojí čtyřúhelník ze zadaných údajů (provede rozbor úlohy a náčrt bez zápisu konstrukce);	• Konstrukce čtyřúhelníku		
• načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru ve středové a osové souměrnosti, určí osově a středově souměrný útvar	• přiřadí k sobě vzor a obraz, určí střed souměrnosti, rozezná samodružný bod a samodružný útvar, charakterizuje středově souměrný útvar; • rozpozná útvary souměrné podle středu souměrnosti a sestrojí obraz útvaru ve středové souměrnosti;	• Středová souměrnost	VMEGS – Evropa a svět nás zajímá (zážitky a zkušenosti z Evropy a světa – středová souměrnost v architektuře a přírodě)	

• určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti	• rozlišuje pojmy rovina a prostor, správně používá pojmy podstava, hrana, stěna, vrchol, stěnová a tělesová úhlopříčka; • charakterizuje kolmý hranol, pravidelný hranol; • pracuje s půdorysem a nárysem kolmého hranolu;	• Hranoly		
• odhaduje a vypočítá objem a povrch těles	• odhaduje a vypočítá objem a povrch hranolu;	• Objem a povrch hranolu		
• načrtne a sestrojí sítě základních těles	• načrtne a sestrojí sítě kolmých hranolů a tělesa vymodeluje;	• Síť kolmého hranolu		
• načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině	• načrtne hranol ve volném rovnoběžném promítání;	• Volné rovnoběžné promítání		
• analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu	• řeší aplikační slovní úlohy s využitím znalostí o obsahu a obvodu čtyřúhelníků, s využitím znalostí o hranolech, o středově souměrných rovinných útvarech, při řešení úloh provede rozbor úlohy a náčrt, vyhodnotí reálnost výsledku; • účelně využívá kalkulátor;	• Postup při řešení aplikační slovní úlohy s využitím znalostí geometrie v rovině a prostoru		
NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY				
• užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení	• doplní číselnou řadu v oboru celých a racionálních čísel, doplní obrázkovou řadu;	• Číselné řady v oboru celých a racionálních čísel, obrázkové řady • Početní obrazce	OSV – Osobnostní rozvoj – Rozvoj schopností poznávání (cvičení	Rozšiřující učivo: - posloupnosti a řady Poznámka:

úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací	• doplní početní tabulky, čtverce či jiné obrazce; • prezentuje způsob řešení úlohy;	• Prezentace řešení úlohy	dovednosti zapamatování, řešení problémů); Kreativita (cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity – práce ve skupině)	Učitel využívá v hodinách grafické geometrické programy.
• řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí	• rozdělí nebo vytvoří geometrický útvar podle zadaných parametrů s využitím vlastností rovinných a prostorových geometrických útvarů.	• Postupy při řešení netradičních geometrických úloh		

Vzdělávací oblast: Matematika a její aplikace

Vyučovací předmět: Matematika

Ročník: 8.

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ VÝSTUPY Žák:	UČIVO	TEMATICKÉ OKRUHY PRŮŘEZOVÉHO TÉMATU	PŘESAHY, VAZBY, ROZŠIŘUJÍCÍ UČIVO, POZNÁMKY
ČÍSLO A PROMĚNNÁ				
• provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel; užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu	• rozlišuje pojmy umocňování a odmocňování; • určuje zpaměti druhou mocninu čísel 1 – 20 a odmocninu těchto mocnin, určuje druhou mocninu a odmocninu přirozených a desetinných čísel pomocí tabulek a kalkulátoru; • ovládá pravidla pro umocňování a odmocňování zlomku a součinu dvou čísel; • určuje hodnotu číselného výrazu s druhou mocninou a odmocninou; • využívá geometrický význam druhé mocniny v praxi;	• Druhá mocnina a odmocnina		Rozšiřující učivo: - mocniny s přirozeným mocnitelem - zápis čísla v desítkové soustavě pomocí mocnin deseti, ve tvaru $a.10^n$, kde $a < 10$ Další náměty do výuky: - propedeutika využití parametru v matematice
• matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných; určí hodnotu výrazu, sčítá a násobí mnohočleny, provádí rozklad mnohočlenu	• vysvětlí pojem proměnná, výraz s proměnnou, člen výrazu, jednočlen, mnohočlen, rovnost dvou výrazů; • zapíše slovní text pomocí výrazů s proměnnými (a naopak), vypočte hodnotu výrazu pro dané hodnoty proměnných; • provádí početní operace (sčítání, odčítání, násobení, dělení) s mnohočleny, výsledný mnohočlen je nejvýše druhého stupně;	• Výrazy s proměnnou • Mnohočleny maximálně druhého stupně • Vzorce v tabulkovém kalkulátoru		

na součin pomocí vzorců a vytýkáním	• provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vytýkání; • umocní dvojčleny a rozloží dvojčleny na součin pomocí vzorců $(a + b)^2$, $(a – b)^2$, $a^2 – b^2$; • využívá tabulkový kalkulátor;			
• formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav	• řeší lineární rovnice pomocí ekvivalentních úprav a provádí zkoušku správnosti řešení rovnice; • rozhodne, jestli má rovnice jedno řešení, nekonečně mnoho řešení, nebo nemá řešení; • sestaví rovnici ze zadaných údajů slovní úlohy; • vyjádří neznámou ze vzorce;	• Lineární rovnice • Výpočet neznámé ze vzorce		
• analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních	• matematizuje reálné situace využitím vlastnosti rovnic, při řešení úloh označí neznámou a sestaví rovnici; • posoudí reálnost výsledku řešené slovní úlohy a ověří ho zkouškou.	• Matematizace reálné situace s použitím proměnné	EV – Lidské aktivity a problémy životního prostředí (doprava a životní prostředí: druhy dopravy a ekologická zátěž, doprava a globalizace); Základní podmínky života (energie: využívání energie, možnosti a způsoby šetření, přírodní zdroje: zdroje surovinové a energetické a jejich vyčerpatelnost);	
GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU				

• zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů; využívá potřebnou matematickou symboliku	• vysvětlí pojmy odvěsna a přepona v pravoúhlém trojúhelníku; • používá Pythagorovu větu pro výpočet třetí strany pravoúhlého trojúhelníku; • vypočítá délku hrany, tělesovou a stěnovou úhlopříčku krychle a kvádru; • řeší praktické úlohy s využitím Pythagorovy věty, situaci načrtne, odhadne výsledek a ověří jeho reálnost, využívá potřebnou matematickou symboliku;	• Pravoúhlý trojúhelník • Pythagorova věta		Rozšiřující učivo: - vzorce a jejich geometrické zobrazení - elipsa - goniometrické funkce pro pravoúhlý trojúhelník Další náměty do výuky: - propedeutika důkazů matematických vět Poznámka: Učitel využívá v hodinách grafické geometrické programy.
• charakterizuje a třídí základní rovinné útvary	• definuje a sestrojí kružnici a kruh, vysvětlí vztah mezi poloměrem a průměrem; • určí vzájemnou polohu kružnice a přímky (tečna, sečna, vnější přímka), vzájemnou polohu dvou kružnic (body dotyku) a narýsuje je;	• Kruh, kružnice		
• odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů	• účelně používá tvar zápisu Ludolfova čísla (desetinné číslo, zlomek); • vypočítá obvod a obsah kruhu a délku kružnice pomocí vzorců;	• Obvod a obsah kruhu • Délka kružnice		
• využívá pojem množina všech bodů dané vlastnosti k charakteristice útvaru a k řešení polohových a nepolohových konstrukčních úloh	• pomocí množiny všech bodů dané vlastnosti charakterizuje osu úhlu, osu úsečky a sestrojí je; • využívá Thaletovu kružnici při řešení úloh, sestrojí tečnu ke kružnici z bodu vně kružnice;	• Množiny bodů dané vlastnosti • Thaletova kružnice a věta		

• načrtne a sestrojí rovinné útvary	• sestrojí rovinné útvary dle zadaných prvků; • při řešení konstrukční úlohy provádí rozbor úlohy, náčrt, diskusi o počtu řešení, zapisuje postup konstrukce s využitím matematické symboliky (případně ji kombinuje se slovním vyjádřením); • narýsuje kružnici opsanou a vepsanou trojúhelníku;	• Konstrukce rovinných útvarů: trojúhelníku, čtyřúhelníku (rovnoběžníku, lichoběžníku), kružnice		
• určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti	• charakterizuje válec • pracuje s půdorysem a nárysem válce	• Válec	VMEGS – Evropa a svět nás zajímá (zážitky a zkušenosti z Evropy a světa – tělesa v architektuře a přírodě)	
• odhaduje a vypočítá objem a povrch těles	• odhaduje a vypočítá objem a povrch válce	• Objem a povrch válce		
• načrtne a sestrojí sítě základních těles	• načrtne a sestrojí síť válce, válec vymodeluje;	• Síť válce		
• načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině	• načrtne obraz rotačního válce v rovině;	• Volné rovnoběžné promítání		
• analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu	• řeší aplikační slovní úlohy s využitím osvojených znalostí o válci, při řešení úloh provede rozbor úlohy a náčrt, vyhodnotí reálnost výsledku; • účelně využívá kalkulátor;	• Postup při řešení aplikační slovní úlohy		
ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY				

• vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data	• vysvětlí základní statistické pojmy (statistický soubor, statistická jednotka, statistický znak, statistické šetření) a používá je; • určí četnost, aritmetický průměr, modus, medián; • provede jednoduché statistické šetření, zapíše jeho výsledky a zvolí vhodný diagram k jejich znázornění; • účelně využívá tabulkový kalkulátor, výpočty provádí pomocí vzorců a funkcí, jež nabízí tabulkový kalkulátor • v tabulkovém kalkulátoru vytváří grafy, k reprezentaci dat volí vhodný typ grafu;	• Základy statistiky • Typy diagramů	VMEGS – Objevujeme Evropu a svět (naše vlast a Evropa, Evropa a svět – porovnávání statistických údajů) MV – Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení (pěstování kritického přístupu ke zpravodajství a reklamě) VDO – Formy participace občanů v politickém životě (volební systémy a demokratické volby a politika)	ČJL: Rozpoznání manipulativní komunikace v masmédiích. AJ: Vyhodnocení výsledků portfolia grafem.
NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY				
• užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací	• řeší kombinatorické úlohy úsudkem a vysvětlí způsob řešení;	• Kombinační úsudek v úlohách	OSV – Osobnostní rozvoj – Rozvoj schopností poznávání (cvičení dovednosti zapamatování, řešení problémů); Kreativita (cvičení pro rozvoj	Rozšiřující učivo: - kombinatorika (permutace, variace, kombinace) Další náměty do výuky: - algoritmy (Hanojská věž)

• řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí	• využívá při řešení netradičních geometrických úloh prostorovou představivost.	• Prostorová představivost	základních rysů kreativity)	Poznámka: Učitel využívá uvolněných úloh výzkumu TIMSS.

Vzdělávací oblast: Matematika a její aplikace

Vyučovací předmět: Matematika

Ročník: 9.

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ VÝSTUPY Žák:	UČIVO	TEMATICKÉ OKRUHY PRŮŘEZOVÉHO TÉMATU	PŘESAHY, VAZBY, ROZŠIŘUJÍCÍ UČIVO, POZNÁMKY
ČÍSLO A PROMĚNNÁ				
• řeší aplikační úlohy na procenta (i pro případ, že procentová část je větší než celek)	• objasní a používá základní pojmy finanční matematiky (jistina, úroková míra, úrok, úrokovací doba, daň, inflace); • vypočítá úrok z vkladu za jeden rok a daň z úroku; • získá základní informace o půjčkách a úvěrech; • řeší aplikační úlohy na procenta;	• Základy finanční matematiky • Peníze: inflace • Finanční produkty: úročení	OSV – Morální rozvoj – Řešení problémů a rozhodovací dovednosti (dovednosti pro řešení problémů a rozhodování z hlediska různých typů problémů); Hodnoty, postoje, praktická etika (vytváření povědomí o kvalitách typu odpovědnost, spolehlivost, spravedlivost, respektování)	Rozšiřující učivo: - lomený výraz - složené úrokování - produkty bank a peněžních ústavů (bankovní karty, mince, bankovky, měna) - grafické řešení soustavy dvou rovnic
• matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných; určí hodnotu výrazu, sčítá a násobí mnohočleny, provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vzorců a vytýkáním	• určí hodnotu výrazu s využitím tabulkového kalkulátoru;	• Tabulkový kalkulátor		

• formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav	• řeší soustavu dvou rovnic se dvěma neznámými metodou dosazovací a sčítací; • řeší slovní úlohy z praxe, provede rozbor úlohy, pro řešení zvolí známý algoritmus nebo řeší úlohu úsudkem, provede zkoušku správnosti řešení;	• Soustavy lineárních rovnic o dvou neznámých	EV – Lidské aktivity a problémy životního prostředí (doprava a životní prostředí: energetické zdroje dopravy a její vlivy na prostředí, druhy dopravy a ekologická zátěž, doprava a globalizace)	
ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY				
• vyjádří funkční vztah tabulkou, rovnicí, grafem	• rozhodne, zda je daná závislost mezi dvěma veličinami funkcí, uvede příklady z běžného života; • určí definiční obor funkce, obor hodnot, funkční hodnotu; • vyjádří lineární funkci, konstantní funkci, přímou a nepřímou úměrnost tabulkou, rovnicí, grafem; • účelně využívá tabulkového kalkulátoru k vyjádření funkce;	• Funkce • Grafy funkcí	VMEGS – Objevujeme Evropu a svět (naše vlast a Evropa, Evropa a svět – porovnávání statistických údajů) MV – Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení (pěstování kritického přístupu ke zpravodajství a reklamě) VDO – Formy participace občanů v politickém životě (volební systémy a demokratické volby a politika)	ČJL: Rozpoznání manipulativní komunikace v masmédiích. AJ: Vyhodnocení výsledků portfolia grafem. Rozšiřující učivo: - kvadratická funkce
• matematizuje jednoduché reálné situace s využitím funkčních vztahů	• odhalí funkční vztah v textu úlohy;	• Funkční vztah		

	• využívá znalostí o funkcích k řešení praktických úloh;			
GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU				
• užívá k argumentaci a při výpočtech věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníků	• rozlišuje shodné a podobné rovinné útvary; • určí poměr podobnosti z rozměru útvaru a naopak (na základě poměru podobnosti určí rozměry útvarů); • využívá věty o podobnosti trojúhelníků (věta sss, uu, sus);	• Podobnost • Věty o podobnosti trojúhelníků		Rozšiřující učivo: - orientovaný úhel, jednotková kružnice - goniometrické funkce (sinus, kosinus, tangens a kotangens), včetně jejich vztahů - trigonometrie pravoúhlého trojúhelníku - využití trigonometrie a goniometrie k řešení rovinných úloh a úloh z praxe
• určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti	• charakterizuje jehlan, kužel, kouli; • pracuje s půdorysem a nárysem jehlanu, kužele, koule • využívá při řešení úloh metrické a polohové vlastnosti jehlanu a kuželu;	• Jehlan a rotační kužel • Koule	VMEGS – Evropa a svět nás zajímá (zážitky a zkušenosti z Evropy a světa – tělesa v architektuře a přírodě)	
• odhaduje a vypočítá objem a povrch těles	• odhaduje a vypočítá objem a povrch jehlanu, kužele a koule; • využívá Pythagorovu větu při řešení metrických úloh v rovině a prostoru;	• Objem a povrch jehlanu, kužele a koule		

• načrtne a sestrojí sítě základních těles	• narýsuje síť jehlanu, kužele a koule vymodeluje tato tělesa;	• Sítě jehlanu, kužele a koule		
• načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině	• načrtne a sestrojí jehlan ve volném rovnoběžném promítání; • načrtne kužel ve volném rovnoběžném promítání;	• Volné rovnoběžné promítání		
• analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu	• využívá podobnost při řešení slovních úloh, využívá měřítko mapy (plánu) k určení skutečných rozměrů a naopak; • řeší aplikační slovní úlohy s využitím osvojených znalostí o tělesech (jehlan, kužel), při řešení úloh provede rozbor úlohy a náčrt, vyhodnotí reálnost výsledku; • účelně využívá kalkulátor;	• Podobnost v úlohách z praxe		
NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY				
• užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací	• řeší úlohy různým způsobem, zdůvodní optimální řešení;	• Optimalizace řešení úloh	OSV – Osobnostní rozvoj – Rozvoj schopností poznávání (cvičení dovednosti zapamatování, řešení problémů); Kreativita (cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity –	Další náměty do výuky: - rozvoj podnikatelských kompetencí a strategického myšlení

• řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí	• řeší úlohy na prostorovou představivost s využitím poznatků a dovedností z jiných tematických a vzdělávacích oblastí.	• Aplikovaná matematika	rozdíl mezi skupinovou prací a prací jednotlivce)	Poznámka: Učitel využívá uvolněných úloh výzkumu PISA.

Seznam použitých zkratek:

OSV – Osobnostní a sociální výchova
VDO – Výchova demokratického občana
VMEGS – Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
MKV – Multikulturní výchova
EV – Environmentální výchova
MV – Mediální výchova
ČJL – Český jazyk a literatura
M – Matematika
AJ – Anglický jazyk
ICT – Informační a komunikační technologie

5. 3. INFORMATIKA

Počet vyučovacích hodin za týden									Celkem
1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník	
0	0	0	1	1	1	1	1	1	6
			Povinný	Povinný	Povinný	Povinný	Povinný	Povinný	

Název předmětu	Informatika
Oblast	Informatika
Charakteristika předmětu	Předmět informatika dává prostor všem žákům porozumět tomu, jak funguje počítač a informační systémy. Zabývá se automatizací, programováním, optimalizací činností, reprezentací dat v počítači, kódováním a modely popisujícími reálnou situaci nebo problém. Dává prostor pro praktické aktivní činnosti a tvořivé učení se objevováním, spoluprací, řešením problémů, projektovou činností. Pomáhá porozumět světu kolem nich, jehož nedílnou součástí digitální technologie jsou. Hlavní důraz je kladen na rozvíjení žákova informatického myšlení s jeho složkami abstrakce, algoritmizace a dalšími. Praktickou činnost s tvorbou jednotlivých typů dat a s aplikacemi vnímáme jako prostředek k získání zkušeností k tomu, aby žák mohl poznávat, jak počítač funguje, jak reprezentuje data různého typu, jak pracují informační systémy a jaké problémy informatika řeší. Škola je zaměřena na informatiku a technické směřování rozvoje žáků, proto jsou do výuky zařazeny základy robotiky jako aplikovaná oblast, propojující informatiku a programování s technikou, umožňují řešit praktické komplexní problémy, podporovat tvořivost a projektovou činnost a rozvíjet tak informatické myšlení. Škola klade důraz na rozvíjení digitální gramotnosti v ostatních předmětech, k tomu přispívá informatika svým specifickým dílem.
Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu (specifické informace o předmětu důležité pro jeho realizaci)	Výuka probíhá na počítačích či noteboocích s myší, buď v PC učebně, nebo v běžné učebně s přenosnými notebooky, s připojením k internetu. Některá témata probíhají bez počítače. V řadě činností preferujeme práci žáků ve dvojicích u jednoho počítače, aby docházelo k diskusi a spolupráci. Žák nebo dvojice pracuje individuálním tempem. Výuka je orientována činnostně, s aktivním žákem, který objevuje, experimentuje, ověřuje své hypotézy, diskutuje, tvoří, řeší problémy, spolupracuje, pracuje projektově, konstruuje své poznání. Není kladen naprosto žádný důraz na pamětné učení a reprodukci.
Integrace předmětů	• Informatika
Výchovné a vzdělávací strategie: společné postupy uplatňované na úrovni předmětu, jimiž učitelé cíleně utvářejí a rozvíjejí klíčové kompetence žáků	**Kompetence digitální:** Žák: ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhoduje, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít získává, vyhledává, kriticky posuzuje, spravuje a sdílí data, informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu vytváří a upravuje digitální obsah, kombinuje různé formáty, vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce chápe význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamuje se s novými technologiemi, kriticky hodnotí jejich přínosy a reflektuje rizika jejich využívání

Název předmětu	Informatika
	předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky
	Kompetence k učení: Žák: vybírá a využívá pro efektivní učení vhodné způsoby, metody a strategie, plánuje, organizuje a řídí vlastní učení, projevuje ochotu věnovat se dalšímu studiu a celoživotnímu učení vyhledává a třídí informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívá v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě operuje s obecně užívanými termíny, znaky a symboly, uvádí věci do souvislostí, propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí a na základě toho si vytváří komplexnější pohled na matematické, přírodní, společenské a kulturní jevy samostatně pozoruje a experimentuje, získané výsledky porovnává, kriticky posuzuje a vyvozuje z nich závěry pro využití v budoucnosti poznává smysl a cíl učení, má pozitivní vztah k učení, posoudí vlastní pokrok a určí překážky či problémy bránící učení, naplánuje si, jakým způsobem by mohl své učení zdokonalit, kriticky zhodnotí výsledky svého učení a diskutuje o nich
	Kompetence komunikativní: Žák: formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu naslouchá promluvám druhých lidí, porozumí jim, vhodně na ně reaguje, účinně se zapojuje do diskuse, obhajuje svůj názor a vhodně argumentuje rozumí různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů, běžně užívaných gest, zvuků a jiných informačních a komunikačních prostředků, přemýšlí o nich, reaguje na ně a tvořivě je využívá ke svému rozvoji a k aktivnímu zapojení se do společenského dění využívá informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem využívá získané komunikativní dovednosti k vytváření vztahů potřebných k plnohodnotnému soužití a kvalitní spolupráci s ostatními lidmi
	Kompetence k řešení problémů: Žák: vnímá nejrůznější problémové situace ve škole i mimo ni, rozpozná a pochopí problém, přemýšlí o nesrovnalostech a jejich příčinách, promyslí a naplánuje způsob řešení problémů a využívá k tomu vlastního úsudku a zkušeností vyhledá informace vhodné k řešení problému, nachází jejich shodné, podobné a odlišné znaky, využívá získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení, nenechá se odradit případným nezdarem a vytrvale hledá konečné řešení problému samostatně řeší problémy; volí vhodné způsoby řešení; užívá při řešení problémů logické, matematické a empirické postupy ověřuje prakticky správnost řešení problémů a osvědčené postupy aplikuje při řešení obdobných nebo nových problémových situací, sleduje vlastní pokrok při zdolávání problémů kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, je schopen je obhájit, uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí a výsledky svých činů zhodnotí
	Kompetence sociální a personální: Žák:

Název předmětu	Informatika
	▯ účinně spolupracuje ve skupině, podílí se společně s pedagogy na vytváření pravidel práce v týmu, na základě poznání nebo přijetí nové role v pracovní činnosti pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce ▯ podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu, na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi přispívá k upevňování dobrých mezilidských vztahů, v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá ▯ přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, oceňuje zkušenosti druhých lidí, respektuje různá hlediska a čerpá poučení z toho, co si druzí lidé myslí, říkají a dělají ▯ vytváří si pozitivní představu o sobě samém, která podporuje jeho sebedůvěru a samostatný rozvoj; ovládá a řídí svoje jednání a chování tak, aby dosáhl pocitu sebeuspokojení a sebeúcty
	Kompetence občanské: Žák: ▯ respektuje přesvědčení druhých lidí, váží si jejich vnitřních hodnot, je schopen vcítit se do situací ostatních lidí, odmítá útlak a hrubé zacházení, uvědomuje si povinnost postavit se proti fyzickému i psychickému násilí ▯ chápe základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy, je si vědom svých práv a povinností ve škole i mimo školu ▯ rozhoduje se zodpovědně podle dané situace, poskytne dle svých možností účinnou pomoc a chová se zodpovědně v krizových situacích i v situacích ohrožujících život a zdraví člověka
	Kompetence pracovní: Žák: ▯ používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení, dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky, adaptuje se na změněné nebo nové pracovní podmínky ▯ přistupuje k výsledkům pracovní činnosti nejen z hlediska kvality, funkčnosti, hospodárnosti a společenského významu, ale i z hlediska ochrany svého zdraví i zdraví druhých, ochrany životního prostředí i ochrany kulturních a společenských hodnot ▯ využívá znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost, činí podložená rozhodnutí o dalším vzdělávání a profesním zaměření
Poznámky k předmětu v rámci učebního plánu	Informatika je vyučována podle RVP jako povinný předmět od 4. do 9. třídy.

Informatika	4. ročník	
Výchovné a vzdělávací strategie	• Kompetence digitální • Kompetence k učení • Kompetence komunikativní • Kompetence k řešení problémů • Kompetence sociální a personální • Kompetence občanské • Kompetence pracovní	
RVP výstupy	**ŠVP výstupy**	**Učivo**
Tematický celek - **Digitální technologie**		
I-5-4-03 dodržuje bezpečnostní a jiná pravidla pro práci s digitálními technologiemi	pojmenuje jednotlivá digitální zařízení, se kterými pracuje, vysvětlí, k čemu slouží	Digitální zařízení
I-5-4-01 najde a spustí aplikaci, pracuje s daty různého typu	pro svou práci používá doporučené aplikace, nástroje, prostředí	Zapnutí/vypnutí zařízení/aplikace
		Ovládání myši
		Kreslení čar, vybarvování
		Používání ovladačů
I-5-4-01 najde a spustí aplikaci, pracuje s daty různého typu	edituje digitální text, vytvoří obrázek	Ovládání myši
		Kreslení čar, vybarvování
		Kreslení bitmapových obrázků
		Psaní slov na klávesnici
		Editace textu
I-5-4-03 dodržuje bezpečnostní a jiná pravidla pro práci s digitálními technologiemi	přehraje zvuk či video	Ovládání myši
		Používání ovladačů
		Přehrávání zvuku
I-5-4-03 dodržuje bezpečnostní a jiná pravidla pro práci s digitálními technologiemi	uloží svoji práci do souboru, otevře soubor	Ovládání myši
		Ukládání práce do souboru
		Otevírání souborů
I-5-4-01 najde a spustí aplikaci, pracuje s daty různého typu	používá krok zpět, zoom	Ovládání myši
		Ovládání aplikací (schránka, krok zpět, zoom)
I-5-4-01 najde a spustí aplikaci, pracuje s daty různého typu	řeší úkol použitím schránky	Ovládání myši
		Ovládání aplikací (schránka, krok zpět, zoom)

Informatika	4. ročník	
		Otevírání souborů
I-5-4-03 dodržuje bezpečnostní a jiná pravidla pro práci s digitálními technologiemi	dodržuje pravidla nebo pokyny při práci s digitálním zařízením	Digitální zařízení
I-5-4-01 najde a spustí aplikaci, pracuje s daty různého typu	uvede různé příklady využití digitálních technologií v zaměstnání rodičů	Využití digitálních technologií v různých oborech
		Propojení technologií, internet
		Sdílení dat, cloud
I-5-4-01 najde a spustí aplikaci, pracuje s daty různého typu	najde a spustí aplikaci, kterou potřebuje k práci	Využití digitálních technologií v různých oborech
I-5-4-02 propojí digitální zařízení, uvede možná rizika, která s takovým propojením souvisejí	propojí digitální zařízení a uvede bezpečnostní rizika, která s takovým propojením souvisejí	Ergonomie, ochrana digitálního zařízení a zdraví uživatele
		Propojení technologií, internet
		Sdílení dat, cloud
I-5-4-02 propojí digitální zařízení, uvede možná rizika, která s takovým propojením souvisejí	pamatuje si a chrání své heslo, přihlásí se ke svému účtu a odhlásí se z něj	Propojení technologií, internet
I-5-4-03 dodržuje bezpečnostní a jiná pravidla pro práci s digitálními technologiemi		Uživatelské jméno a heslo
		Osobní údaje
I-5-4-02 propojí digitální zařízení, uvede možná rizika, která s takovým propojením souvisejí	při práci s grafikou a textem přistupuje k datům i na vzdálených počítačích a spouští online aplikace	Práce se soubory
		Propojení technologií, internet
		Sdílení dat, cloud
I-5-4-01 najde a spustí aplikaci, pracuje s daty různého typu	u vybrané fotografie uvede, jaké informace z ní lze vyčíst	Využití digitálních technologií v různých oborech
I-5-4-03 dodržuje bezpečnostní a jiná pravidla pro práci s digitálními technologiemi	v textu rozpozná osobní údaje	Osobní údaje
I-5-4-03 dodržuje bezpečnostní a jiná pravidla pro práci s digitálními technologiemi	rozpozná zvláštní chování počítače a případně přivolá pomoc dospělého	Ergonomie, ochrana digitálního zařízení a zdraví uživatele
		Technické problémy a přístupy k jejich řešení (hlášení dialogových oken)
Tematický celek - **Algoritmizace a programování**		
I-5-2-01 sestavuje a testuje symbolické zápisy postupů	sestaví robota podle návodu	Sestavení programu a oživení robota
I-5-2-01 sestavuje a testuje symbolické zápisy postupů	sestaví program pro robota	Sestavení programu a oživení robota

Informatika	4. ročník	
I-5-2-02 popíše jednoduchý problém, navrhne a popíše jednotlivé kroky jeho řešení	oživí robota, otestuje jeho chování	Sestavení programu a oživení robota
I-5-2-04 ověří správnost jím navrženého postupu či programu, najde a opraví v něm případnou chybu	najde chybu v programu a opraví ji	Ovládání klávesnicí – události
I-5-2-03 v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program; rozpozná opakující se vzory, používá opakování a připravené podprogramy	upraví program pro příbuznou úlohu	Ovládání klávesnicí – události
I-5-2-03 v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program; rozpozná opakující se vzory, používá opakování a připravené podprogramy	pomocí programu ovládá světelný výstup a motor	Ovládání světelného výstupu
		Ovládání motoru
I-5-2-03 v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program; rozpozná opakující se vzory, používá opakování a připravené podprogramy	pomocí programu ovládá senzor	Ovládání pomocí senzoru
I-5-2-03 v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program; rozpozná opakující se vzory, používá opakování a připravené podprogramy	používá opakování, události ke spouštění programu	Opakování příkazů
Tematický celek - **Data, informace a modelování**		
I-5-1-02 popíše konkrétní situaci, určí, co k ní již ví, a znázorní ji	sdělí informaci obrázkem	Piktogramy, emodži
I-5-1-02 popíše konkrétní situaci, určí, co k ní již ví, a znázorní ji	předá informaci zakódovanou pomocí textu či čísel	Kód
I-5-1-02 popíše konkrétní situaci, určí, co k ní již ví, a znázorní ji	zakóduje/zašifruje a dekóduje/dešifruje text	Přenos na dálku, šifra
I-5-1-03 vyčte informace z daného modelu	zakóduje a dekóduje jednoduchý obrázek pomocí mřížky	Pixel, rastr, rozlišení
I-5-1-03 vyčte informace z daného modelu	obrázek složí z daných geometrických tvarů či navazujících úseček	Tvary, skládání obrazce
Průřezová témata, přesahy, souvislosti		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Kreativita		
– cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality, schopnosti vidět věci jinak, citlivosti, schopnosti dotahovat nápady do reality)		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Rozvoj schopností poznávání		
– cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Kooperace a kompetice		

Informatika	4. ročník	
– rozvoj individuálních dovedností pro kooperaci (seberegulace v situaci nesouhlasu, odporu apod., dovednost odstoupit od vlastního nápadu, dovednost navazovat na druhé a rozvíjet vlastní linku jejich myšlenky, pozitivní myšlení apod.); rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci (jasná a respektující komunikace, řešení konfliktů, podřízení se, vedení a organizování práce skupiny); rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro etické zvládání situací soutěže, konkurence		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Komunikace		
– řeč těla, řeč zvuků a slov, řeč předmětů a prostředí vytvářeného člověkem, řeč lidských skutků; cvičení pozorování a empatického a aktivního naslouchání; dovednosti pro verbální i neverbální sdělování (technika řeči, výraz řeči, cvičení v neverbálním sdělování); specifické komunikační dovednosti (monologické formy – vstup do tématu „rétorika“); dialog (vedení dialogu, jeho pravidla a řízení, typy dialogů); komunikace v různých situacích (informování, odmítání, omluva, pozdrav, prosba, přesvědčování, řešení konfliktů, vyjednávání, vysvětlování, žádost apod.); efektivní strategie: asertivní komunikace, dovednosti komunikační obrany proti agresi a manipulaci, otevřená a pozitivní komunikace; pravda, lež a předstírání v komunikaci		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti		
– dovednosti pro řešení problémů a rozhodování z hlediska různých typů problémů a sociálních rolí, problémy v mezilidských vztazích, zvládání učebních problémů vázaných na látku předmětů, problémy v seberegulaci		
MEDIÁLNÍ VÝCHOVA - Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení		
– pěstování kritického přístupu ke zpravodajství a reklamě; rozlišování zábavních („bulvárních“) prvků ve sdělení od informativních a společensky významných; hodnotící prvky ve sdělení (výběr slov a záběrů); hledání rozdílu mezi informativním, zábavním a reklamním sdělením; chápání podstaty mediálního sdělení, objasňování jeho cílů a pravidel; identifikování základních orientačních prvků v textu		
MEDIÁLNÍ VÝCHOVA - Práce v realizačním týmu		
–utváření týmu, význam různých věkových a sociálních skupin pro obohacení týmu, komunikace a spolupráce v týmu; stanovení si cíle, časového harmonogramu a delegování úkolů a zodpovědnosti; faktory ovlivňující práci v týmu; pravidelnost mediální produkce		
MEDIÁLNÍ VÝCHOVA - Vnímání autora mediálních sdělení		
– identifikování postojů a názorů autora v mediovaném sdělení; výrazové prostředky a jejich uplatnění pro vyjádření či zastření názoru a postoje i pro záměrnou manipulaci; výběr a kombinace slov, obrazů a zvuků z hlediska záměru a hodnotového významu		
MEDIÁLNÍ VÝCHOVA - Fungování a vliv médií ve společnosti		
– organizace a postavení médií ve společnosti; faktory ovlivňující média, interpretace vlivů působících na jejich chování; vliv médií na každodenní život, společnost, politický život a kulturu z hlediska současné i historické perspektivy; role médií v každodenním životě jednotlivce, vliv médií na uspořádání dne, na rejstřík konverzačních témat, na postoje a chování		
MEDIÁLNÍ VÝCHOVA - Tvorba mediálního sdělení		
– uplatnění a výběr výrazových prostředků a jejich kombinací pro tvorbu věcně správných a komunikačně (společensky a situačně) vhodných sdělení; tvorba mediálního sdělení pro školní časopis, rozhlas, televizi či internetové médium; technologické možnosti a jejich omezení		
MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA - Lidské vztahy		

Informatika	4. ročník	
– právo všech lidí žít společně a podílet se na spolupráci; udržovat tolerantní vztahy a rozvíjet spolupráci s jinými lidmi; důležitost integrace jedince v rodinných, vrstevnických a profesních vztazích; uplatňování principu slušného chování (základní morální normy); význam kvality mezilidských vztahů pro harmonický rozvoj osobnosti; tolerance, empatie, schopnost umět se vžít do role druhého; lidská solidarita, osobní přispění k zapojení žáků z odlišného kulturního prostředí do kolektivu třídy		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Mezilidské vztahy		
– péče o dobré vztahy; chování podporující dobré vztahy, empatie a pohled na svět očima druhého, respektování, podpora, pomoc; vztahy a naše skupina/třída (práce s přirozenou dynamikou dané třídy jako sociální skupiny)		

Informatika	5. ročník	
Výchovné a vzdělávací strategie	• Kompetence digitální • Kompetence k učení • Kompetence komunikativní • Kompetence k řešení problémů • Kompetence sociální a personální • Kompetence občanské • Kompetence pracovní	
RVP výstupy	**ŠVP výstupy**	**Učivo**
Tematický celek - **Informační systémy**		
I-5-1-01 uvede příklady dat, která ho obklopují a která mu mohou pomoci lépe se rozhodnout; vyslovuje odpovědi na základě dat	pracuje s texty, obrázky a tabulkami v učebních materiálech	Data, druhy dat
I-5-3-02 pro vymezený problém zaznamenává do existující tabulky nebo seznamu číselná i nečíselná data	doplní posloupnost prvků	Doplňování tabulky a datových řad
I-5-3-02 pro vymezený problém zaznamenává do existující tabulky nebo seznamu číselná i nečíselná data	umístí data správně do tabulky	Řazení dat v tabulce
		Vizualizace dat v grafu
I-5-3-02 pro vymezený problém zaznamenává do existující tabulky nebo seznamu číselná i nečíselná data	doplní prvky v tabulce	Doplňování tabulky a datových řad
		Řazení dat v tabulce
I-5-3-02 pro vymezený problém zaznamenává do existující tabulky nebo seznamu číselná i nečíselná data	v posloupnosti opakujících se prvků nahradí chybný za správný	Kritéria kontroly dat
I-5-3-01 v systémech, které ho obklopují, rozezná jednotlivé prvky a vztahy mezi nimi	nalezne ve svém okolí systém a určí jeho prvky	Systém, struktura, prvky, vztahy
I-5-3-01 v systémech, které ho obklopují, rozezná jednotlivé prvky a vztahy mezi nimi	určí, jak spolu prvky souvisí	Systém, struktura, prvky, vztahy
Tematický celek - **Algoritmizace a programování**		
I-5-2-01 sestavuje a testuje symbolické zápisy postupů	v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program pro ovládání postavy	Příkazy a jejich spojování
		Pohyb a razítkování
I-5-2-02 popíše jednoduchý problém, navrhne a popíše jednotlivé kroky jeho řešení	v programu najde a opraví chyby	Kombinace procedur
		Ladění, hledání chyb
		Modifikace programu

Informatika	5. ročník	
I-5-2-03 v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program; rozpozná opakující se vzory, používá opakování a připravené podprogramy	rozpozná opakující se vzory, používá opakování, stanoví, co se bude opakovat a kolikrát	Opakování příkazů
		Pevný počet opakování
I-5-2-03 v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program; rozpozná opakující se vzory, používá opakování a připravené podprogramy	vytvoří a použije nový blok	Vlastní bloky a jejich vytváření
I-5-2-01 sestavuje a testuje symbolické zápisy postupů	v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program pro řízení pohybu a reakcí postav	Kreslení čar
I-5-2-03 v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program; rozpozná opakující se vzory, používá opakování a připravené podprogramy		Programovací projekt
I-5-2-03 v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program; rozpozná opakující se vzory, používá opakování a připravené podprogramy	rozpozná, jestli se příkaz umístí dovnitř opakování, před nebo za něj	Pevný počet opakování
I-5-2-04 ověří správnost jím navrženého postupu či programu, najde a opraví v něm případnou chybu	upraví program pro obdobný problém	Ke stejnému cíli vedou různé algoritmy
		Modifikace programu
I-5-2-03 v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program; rozpozná opakující se vzory, používá opakování a připravené podprogramy	používá události ke spuštění činnosti postav	Spouštění pomocí událostí
I-5-2-01 sestavuje a testuje symbolické zápisy postupů	ovládá více postav pomocí zpráv	Ovládání pohybu postav
		Násobné postavy a souběžné reakce
		Vysílání zpráv mezi postavami
I-5-2-03 v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program; rozpozná opakující se vzory, používá opakování a připravené podprogramy	vytváří, používá a kombinuje vlastní bloky	Vlastní bloky a jejich vytváření
		Změna vlastností postavy pomocí příkazu
I-5-2-02 popíše jednoduchý problém, navrhne a popíše jednotlivé kroky jeho řešení	přečte zápis programu a vysvětlí jeho jednotlivé kroky	Čtení programů
		Animace střídáním obrázků
I-5-2-04 ověří správnost jím navrženého postupu či programu, najde a opraví v něm případnou chybu	rozhodne, jestli a jak lze zapsaný program nebo postup zjednodušit	Náhodné hodnoty
I-5-2-04 ověří správnost jím navrženého postupu či programu, najde a opraví v něm případnou chybu	cíleně využívá náhodu při volbě vstupních hodnot příkazů	Náhodné hodnoty
Tematický celek - **Data, informace a modelování**		

Informatika	5. ročník	
I-5-1-02 popíše konkrétní situaci, určí, co k ní již ví, a znázorní ji	pomocí grafu znázorní vztahy mezi objekty	Graf, hledání cesty
I-5-1-02 popíše konkrétní situaci, určí, co k ní již ví, a znázorní ji	pomocí obrázku znázorní jev	Schémata, obrázkové modely
I-5-1-03 vyčte informace z daného modelu	pomocí obrázkových modelů řeší zadané problémy	Model
Průřezová témata, přesahy, souvislosti		
MEDIÁLNÍ VÝCHOVA - Fungování a vliv médií ve společnosti		
– organizace a postavení médií ve společnosti; faktory ovlivňující média, interpretace vlivů působících na jejich chování; vliv médií na každodenní život, společnost, politický život a kulturu z hlediska současné i historické perspektivy; role médií v každodenním životě jednotlivce, vliv médií na uspořádání dne, na rejstřík konverzačních témat, na postoje a chování		
MEDIÁLNÍ VÝCHOVA - Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení		
– pěstování kritického přístupu ke zpravodajství a reklamě; rozlišování zábavních („bulvárních“) prvků ve sdělení od informativních a společensky významných; hodnotící prvky ve sdělení (výběr slov a záběrů); hledání rozdílu mezi informativním, zábavním a reklamním sdělením; chápání podstaty mediálního sdělení, objasňování jeho cílů a pravidel; identifikování základních orientačních prvků v textu		
MEDIÁLNÍ VÝCHOVA - Práce v realizačním týmu		
–utváření týmu, význam různých věkových a sociálních skupin pro obohacení týmu, komunikace a spolupráce v týmu; stanovení si cíle, časového harmonogramu a delegování úkolů a zodpovědnosti; faktory ovlivňující práci v týmu; pravidelnost mediální produkce		
MEDIÁLNÍ VÝCHOVA - Tvorba mediálního sdělení		
– uplatnění a výběr výrazových prostředků a jejich kombinací pro tvorbu věcně správných a komunikačně (společensky a situačně) vhodných sdělení; tvorba mediálního sdělení pro školní časopis, rozhlas, televizi či internetové médium; technologické možnosti a jejich omezení		
MEDIÁLNÍ VÝCHOVA - Vnímání autora mediálních sdělení		
– identifikování postojů a názorů autora v mediovaném sdělení; výrazové prostředky a jejich uplatnění pro vyjádření či zastření názoru a postoje i pro záměrnou manipulaci; výběr a kombinace slov, obrazů a zvuků z hlediska záměru a hodnotového významu		
MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA - Lidské vztahy		
– právo všech lidí žít společně a podílet se na spolupráci; udržovat tolerantní vztahy a rozvíjet spolupráci s jinými lidmi; důležitost integrace jedince v rodinných, vrstevnických a profesních vztazích; uplatňování principu slušného chování (základní morální normy); význam kvality mezilidských vztahů pro harmonický rozvoj osobnosti; tolerance, empatie, schopnost umět se vžít do role druhého; lidská solidarita, osobní přispění k zapojení žáků z odlišného kulturního prostředí do kolektivu třídy		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Komunikace		
– řeč těla, řeč zvuků a slov, řeč předmětů a prostředí vytvářeného člověkem, řeč lidských skutků; cvičení pozorování a empatického a aktivního naslouchání; dovednosti pro verbální i neverbální sdělování (technika řeči, výraz řeči, cvičení v neverbálním sdělování); specifické komunikační dovednosti (monologické formy – vstup do tématu „rétorika“); dialog (vedení dialogu, jeho pravidla a řízení, typy dialogů); komunikace v různých situacích (informování, odmítání, omluva, pozdrav, prosba, přesvědčování,		

Informatika	5. ročník	
řešení konfliktů, vyjednávání, vysvětlování, žádost apod.); efektivní strategie: asertivní komunikace, dovednosti komunikační obrany proti agresi a manipulaci, otevřená a pozitivní komunikace; pravda, lež a předstírání v komunikaci		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Kooperace a kompetice		
– rozvoj individuálních dovedností pro kooperaci (seberegulace v situaci nesouhlasu, odporu apod., dovednost odstoupit od vlastního nápadu, dovednost navazovat na druhé a rozvíjet vlastní linku jejich myšlenky, pozitivní myšlení apod.); rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci (jasná a respektující komunikace, řešení konfliktů, podřízení se, vedení a organizování práce skupiny); rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro etické zvládání situací soutěže, konkurence		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Kreativita		
– cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality, schopnosti vidět věci jinak, citlivosti, schopnosti dotahovat nápady do reality)		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Rozvoj schopností poznávání		
– cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti		
– dovednosti pro řešení problémů a rozhodování z hlediska různých typů problémů a sociálních rolí, problémy v mezilidských vztazích, zvládání učebních problémů vázaných na látku předmětů, problémy v seberegulaci		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Mezilidské vztahy		
– péče o dobré vztahy; chování podporující dobré vztahy, empatie a pohled na svět očima druhého, respektování, podpora, pomoc; vztahy a naše skupina/třída (práce s přirozenou dynamikou dané třídy jako sociální skupiny)		

Informatika	6. ročník	
Výchovné a vzdělávací strategie	• Kompetence digitální • Kompetence k učení • Kompetence komunikativní • Kompetence k řešení problémů • Kompetence sociální a personální • Kompetence občanské • Kompetence pracovní	
RVP výstupy	**ŠVP výstupy**	**Učivo**
Tematický celek - **Data, informace a modelování**		
I-9-1-02 navrhuje a porovnává různé způsoby kódování dat s cílem jejich uložení a přenosu	rozpozná zakódované informace kolem sebe	Přenos informací, standardizované kódy
I-9-1-02 navrhuje a porovnává různé způsoby kódování dat s cílem jejich uložení a přenosu	zakóduje a dekóduje znaky pomocí znakové sady	Znakové sady
I-9-1-02 navrhuje a porovnává různé způsoby kódování dat s cílem jejich uložení a přenosu	zašifruje a dešifruje text pomocí několika šifer	Přenos dat, symetrická šifra
I-9-1-02 navrhuje a porovnává různé způsoby kódování dat s cílem jejich uložení a přenosu	zakóduje v obrázku barvy více způsoby	Identifikace barev, barevný model
I-9-1-02 navrhuje a porovnává různé způsoby kódování dat s cílem jejich uložení a přenosu	zakóduje obrázek pomocí základní geometrických tvarů	Vektorová grafika
I-9-1-02 navrhuje a porovnává různé způsoby kódování dat s cílem jejich uložení a přenosu	zjednoduší zápis textu a obrázku, pomocí kontrolního součtu ověří úplnost zápisu	Zjednodušení zápisu, kontrolní součet
I-9-1-02 navrhuje a porovnává různé způsoby kódování dat s cílem jejich uložení a přenosu	ke kódování využívá i binární čísla	Binární kód, logické A a NEBO
Tematický celek - **Informační systémy**		
I-9-1-01 získá z dat informace, interpretuje data, odhaluje chyby v cizích interpretacích dat	najde a opraví chyby u různých interpretací týchž dat (tabulka versus graf)	Data v grafu a tabulce
I-9-3-01 vysvětlí účel informačních systémů, které používá, identifikuje jejich jednotlivé prvky a vztahy mezi nimi; zvažuje možná rizika při navrhování i užívání informačních systémů	popíše pomocí modelu alespoň jeden informační systém, s nímž ve škole aktivně pracují	Školní informační systém, uživatelé, činnosti, práva, databázové relace

Informatika	6. ročník	
I-9-1-01 získá z dat informace, interpretuje data, odhaluje chyby v cizích interpretacích dat	odpoví na otázky na základě dat v tabulce	Evidence dat, názvy a hodnoty v tabulce
I-9-3-01 vysvětlí účel informačních systémů, které používá, identifikuje jejich jednotlivé prvky a vztahy mezi nimi; zvažuje možná rizika při navrhování i užívání informačních systémů	pojmenuje role uživatelů a vymezí jejich činnosti a s tím související práva	Školní informační systém, uživatelé, činnosti, práva, databázové relace
I-9-1-01 získá z dat informace, interpretuje data, odhaluje chyby v cizích interpretacích dat	popíše pravidla uspořádání v existující tabulce	Kontrola hodnot v tabulce
I-9-3-04 sám evidenci vyzkouší a následně zhodnotí její funkčnost, případně navrhne její úpravu	doplní podle pravidel do tabulky prvky, záznamy	Filtrování, řazení a třídění dat
I-9-3-04 sám evidenci vyzkouší a následně zhodnotí její funkčnost, případně navrhne její úpravu	navrhne tabulku pro záznam dat	Porovnání dat v tabulce a grafu
I-9-3-04 sám evidenci vyzkouší a následně zhodnotí její funkčnost, případně navrhne její úpravu	propojí data z více tabulek či grafů	Řešení problémů s daty
Tematický celek - **Algoritmizace a programování**		
I-9-2-01 po přečtení jednotlivých kroků algoritmu nebo programu vysvětlí celý postup; určí problém, který je daným algoritmem řešen	v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program, dbá na jeho čitelnost a přehlednost	Vytvoření programu
I-9-2-01 po přečtení jednotlivých kroků algoritmu nebo programu vysvětlí celý postup; určí problém, který je daným algoritmem řešen	po přečtení programu vysvětlí, co vykoná	Vytvoření programu
I-9-2-03 vybere z více možností vhodný algoritmus pro řešený problém a svůj výběr zdůvodní; upraví daný algoritmus pro jiné problémy, navrhne různé algoritmy pro řešení problému	ověří správnost programu, najde a opraví v něm chyby	Vytvoření programu
I-9-2-03 vybere z více možností vhodný algoritmus pro řešený problém a svůj výběr zdůvodní; upraví daný algoritmus pro jiné problémy, navrhne různé algoritmy pro řešení problému	používá cyklus s pevným počtem opakování, rozezná, zda má být příkaz uvnitř nebo vně opakování	Opakování
I-9-2-05 v blokově orientovaném programovacím jazyce vytvoří přehledný program s ohledem na jeho možné důsledky a svou odpovědnost za ně; program	vytváří vlastní bloky a používá je v dalších programech	Opakování

Informatika	6. ročník	
vyzkouší a opraví v něm případné chyby; používá opakování, větvení programu, proměnné		
I-9-2-06 ověří správnost postupu, najde a opraví v něm případnou chybu	diskutuje různé programy pro řešení problému	Podprogramy
I-9-2-06 ověří správnost postupu, najde a opraví v něm případnou chybu	vybere z více možností vhodný program pro řešený problém a svůj výběr zdůvodní	Podprogramy
Průřezová témata, přesahy, souvislosti		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Komunikace		
– řeč těla, řeč zvuků a slov, řeč předmětů a prostředí vytvářeného člověkem, řeč lidských skutků; cvičení pozorování a empatického a aktivního naslouchání; dovednosti pro verbální i neverbální sdělování (technika řeči, výraz řeči, cvičení v neverbálním sdělování); specifické komunikační dovednosti (monologické formy – vstup do tématu „rétorika“); dialog (vedení dialogu, jeho pravidla a řízení, typy dialogů); komunikace v různých situacích (informování, odmítání, omluva, pozdrav, prosba, přesvědčování, řešení konfliktů, vyjednávání, vysvětlování, žádost apod.); efektivní strategie: asertivní komunikace, dovednosti komunikační obrany proti agresi a manipulaci, otevřená a pozitivní komunikace; pravda, lež a předstírání v komunikaci		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Mezilidské vztahy		
– péče o dobré vztahy; chování podporující dobré vztahy, empatie a pohled na svět očima druhého, respektování, podpora, pomoc; vztahy a naše skupina/třída (práce s přirozenou dynamikou dané třídy jako sociální skupiny)		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Kreativita		
– cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality, schopnosti vidět věci jinak, citlivosti, schopnosti dotahovat nápady do reality)		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Kooperace a kompetice		
– rozvoj individuálních dovedností pro kooperaci (seberegulace v situaci nesouhlasu, odporu apod., dovednost odstoupit od vlastního nápadu, dovednost navazovat na druhé a rozvíjet vlastní linku jejich myšlenky, pozitivní myšlení apod.); rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci (jasná a respektující komunikace, řešení konfliktů, podřízení se, vedení a organizování práce skupiny); rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro etické zvládání situací soutěže, konkurence		
MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA - Lidské vztahy		
– právo všech lidí žít společně a podílet se na spolupráci; udržovat tolerantní vztahy a rozvíjet spolupráci s jinými lidmi; důležitost integrace jedince v rodinných, vrstevnických a profesních vztazích; uplatňování principu slušného chování (základní morální normy); význam kvality mezilidských vztahů pro harmonický rozvoj osobnosti; tolerance, empatie, schopnost umět se vžít do role druhého; lidská solidarita, osobní přispění k zapojení žáků z odlišného kulturního prostředí do kolektivu třídy		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti		
– dovednosti pro řešení problémů a rozhodování z hlediska různých typů problémů a sociálních rolí, problémy v mezilidských vztazích, zvládání učebních problémů vázaných na látku předmětů, problémy v seberegulaci		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Rozvoj schopností poznávání		
– cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium		
MEDIÁLNÍ VÝCHOVA - Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení		

Informatika	6. ročník	
– pěstování kritického přístupu ke zpravodajství a reklamě; rozlišování zábavních („bulvárních“) prvků ve sdělení od informativních a společensky významných; hodnotící prvky ve sdělení (výběr slov a záběrů); hledání rozdílu mezi informativním, zábavním a reklamním sdělením; chápání podstaty mediálního sdělení, objasňování jeho cílů a pravidel; identifikování základních orientačních prvků v textu		
MEDIÁLNÍ VÝCHOVA - Fungování a vliv médií ve společnosti		
– organizace a postavení médií ve společnosti; faktory ovlivňující média, interpretace vlivů působících na jejich chování; vliv médií na každodenní život, společnost, politický život a kulturu z hlediska současné i historické perspektivy; role médií v každodenním životě jednotlivce, vliv médií na uspořádání dne, na rejstřík konverzačních témat, na postoje a chování		
MEDIÁLNÍ VÝCHOVA - Vnímání autora mediálních sdělení		
– identifikování postojů a názorů autora v mediovaném sdělení; výrazové prostředky a jejich uplatnění pro vyjádření či zastření názoru a postoje i pro záměrnou manipulaci; výběr a kombinace slov, obrazů a zvuků z hlediska záměru a hodnotového významu		
MEDIÁLNÍ VÝCHOVA - Tvorba mediálního sdělení		
– uplatnění a výběr výrazových prostředků a jejich kombinací pro tvorbu věcně správných a komunikačně (společensky a situačně) vhodných sdělení; tvorba mediálního sdělení pro školní časopis, rozhlas, televizi či internetové médium; technologické možnosti a jejich omezení		
MEDIÁLNÍ VÝCHOVA - Práce v realizačním týmu		
–utváření týmu, význam různých věkových a sociálních skupin pro obohacení týmu, komunikace a spolupráce v týmu; stanovení si cíle, časového harmonogramu a delegování úkolů a zodpovědnosti; faktory ovlivňující práci v týmu; pravidelnost mediální produkce		

Informatika	7. ročník	
Výchovné a vzdělávací strategie	• Kompetence digitální • Kompetence k učení • Kompetence komunikativní • Kompetence k řešení problémů • Kompetence sociální a personální • Kompetence občanské • Kompetence pracovní	
RVP výstupy	**ŠVP výstupy**	**Učivo**
Tematický celek - **Algoritmizace a programování**		
I-9-2-01 po přečtení jednotlivých kroků algoritmu nebo programu vysvětlí celý postup; určí problém, který je daným algoritmem řešen	v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví přehledný program k vyřešení problému	Opakování s podmínkou Větvení programu, rozhodování
I-9-2-01 po přečtení jednotlivých kroků algoritmu nebo programu vysvětlí celý postup; určí problém, který je daným algoritmem řešen	po přečtení programu vysvětlí, co vykoná	Opakování s podmínkou Větvení programu, rozhodování
I-9-2-03 vybere z více možností vhodný algoritmus pro řešený problém a svůj výběr zdůvodní; upraví daný algoritmus pro jiné problémy, navrhne různé algoritmy pro řešení problému	ověří správnost programu, najde a opraví v něm chyby	Opakování s podmínkou Větvení programu, rozhodování
I-9-2-03 vybere z více možností vhodný algoritmus pro řešený problém a svůj výběr zdůvodní; upraví daný algoritmus pro jiné problémy, navrhne různé algoritmy pro řešení problému	používá podmínky pro ukončení opakování, rozezná, kdy je podmínka splněna	Opakování s podmínkou Větvení programu, rozhodování
I-9-2-03 vybere z více možností vhodný algoritmus pro řešený problém a svůj výběr zdůvodní; upraví daný algoritmus pro jiné problémy, navrhne různé algoritmy pro řešení problému	spouští program myší, klávesnicí, interakcí postav	Události, vstupy Větvení programu, rozhodování
I-9-2-05 v blokově orientovaném programovacím jazyce vytvoří přehledný program s ohledem na jeho možné důsledky a svou odpovědnost za ně; program vyzkouší a opraví v něm případné chyby; používá opakování, větvení programu, proměnné	vytváří vlastní bloky a používá je v dalších programech	Události, vstupy

Informatika	7. ročník	
I-9-2-05 v blokově orientovaném programovacím jazyce vytvoří přehledný program s ohledem na jeho možné důsledky a svou odpovědnost za ně; program vyzkouší a opraví v něm případné chyby; používá opakování, větvení programu, proměnné	diskutuje různé programy pro řešení problému	Události, vstupy
I-9-2-06 ověří správnost postupu, najde a opraví v něm případnou chybu		Proměnné
I-9-2-06 ověří správnost postupu, najde a opraví v něm případnou chybu	vybere z více možností vhodný program pro řešený problém a svůj výběr zdůvodní	Objekty a komunikace mezi nimi
I-9-2-06 ověří správnost postupu, najde a opraví v něm případnou chybu	hotový program upraví pro řešení příbuzného problému	Objekty a komunikace mezi nimi
		Proměnné
I-9-2-03 vybere z více možností vhodný algoritmus pro řešený problém a svůj výběr zdůvodní; upraví daný algoritmus pro jiné problémy, navrhne různé algoritmy pro řešení problému	používá podmínky pro větvení programu, rozezná, kdy je podmínka splněna	Větvení programu, rozhodování
I-9-2-03 vybere z více možností vhodný algoritmus pro řešený problém a svůj výběr zdůvodní; upraví daný algoritmus pro jiné problémy, navrhne různé algoritmy pro řešení problému	používá souřadnice pro programování postav	Grafický výstup, souřadnice
I-9-2-05 v blokově orientovaném programovacím jazyce vytvoří přehledný program s ohledem na jeho možné důsledky a svou odpovědnost za ně; program vyzkouší a opraví v něm případné chyby; používá opakování, větvení programu, proměnné	používá parametry v blocích, ve vlastních blocích	Podprogramy s parametry
I-9-2-05 v blokově orientovaném programovacím jazyce vytvoří přehledný program s ohledem na jeho možné důsledky a svou odpovědnost za ně; program vyzkouší a opraví v něm případné chyby; používá opakování, větvení programu, proměnné	vytvoří proměnnou, změní její hodnotu, přečte a použije její hodnotu	Proměnné
Tematický celek - **Data, informace a modelování**		
I-9-1-03 vymezí problém a určí, jaké informace bude potřebovat k jeho řešení; situaci modeluje pomocí grafů, případně obdobných schémat; porovná svůj	vysvětlí známé modely jevů, situací, činností	Standardizovaná schémata a modely

Informatika	7. ročník	
navržený model s jinými modely k řešení stejného problému a vybere vhodnější, svou volbu zdůvodní		
I-9-1-03 vymezí problém a určí, jaké informace bude potřebovat k jeho řešení; situaci modeluje pomocí grafů, případně obdobných schémat; porovná svůj navržený model s jinými modely k řešení stejného problému a vybere vhodnější, svou volbu zdůvodní	v mapě a dalších schématech najde odpověď na otázku	Standardizovaná schémata a modely
I-9-1-04 zhodnotí, zda jsou v modelu všechna data potřebná k řešení problému; vyhledá chybu v modelu a opraví ji	pomocí ohodnocených grafů řeší problémy	Ohodnocené grafy, minimální cesta grafu, kostra grafu
I-9-1-04 zhodnotí, zda jsou v modelu všechna data potřebná k řešení problému; vyhledá chybu v modelu a opraví ji	pomocí orientovaných grafů řeší problémy	Orientované grafy, automaty
I-9-1-04 zhodnotí, zda jsou v modelu všechna data potřebná k řešení problému; vyhledá chybu v modelu a opraví ji	vytvoří model, ve kterém znázorní více souběžných činností	Modely, paralelní činnost
Tematický celek - **Digitální technologie**		
I-9-4-02 ukládá a spravuje svá data ve vhodném formátu s ohledem na jejich další zpracování či přenos	nainstaluje a odinstaluje aplikaci	Instalace aplikací
I-9-4-02 ukládá a spravuje svá data ve vhodném formátu s ohledem na jejich další zpracování či přenos	uloží textové, grafické, zvukové a multimediální soubory	Správa souborů, struktura složek
I-9-4-03 vybírá nejvhodnější způsob připojení digitálních zařízení do počítačové sítě; uvede příklady sítí a popíše jejich charakteristické znaky	vybere vhodný formát pro uložení dat	Datové a programové soubory a jejich asociace v operačním systému
I-9-4-03 vybírá nejvhodnější způsob připojení digitálních zařízení do počítačové sítě; uvede příklady sítí a popíše jejich charakteristické znaky	vytvoří jednoduchý model domácí sítě; popíše, která zařízení jsou připojena do školní sítě	Domácí a školní počítačová síť
		Fungování a služby internetu
I-9-4-05 dokáže usměrnit svoji činnost tak, aby minimalizoval riziko ztráty či zneužití dat; popíše fungování a diskutuje omezení zabezpečovacích řešení	porovná různé metody zabezpečení účtů	Metody zabezpečení přístupu k datům
		Role a jejich přístupová práva (vidět obsah, číst obsah, měnit obsah, měnit práva)
I-9-4-03 vybírá nejvhodnější způsob připojení digitálních zařízení do počítačové sítě; uvede příklady sítí a popíše jejich charakteristické znaky	spravuje sdílení souborů	Role a jejich přístupová práva (vidět obsah, číst obsah, měnit obsah, měnit práva)

Informatika	7. ročník	
I-9-4-05 dokáže usměrnit svoji činnost tak, aby minimalizoval riziko ztráty či zneužití dat; popíše fungování a diskutuje omezení zabezpečovacích řešení	pomocí modelu znázorní cestu e-mailové zprávy	Princip e-mailu
I-9-4-04 poradí si s typickými závadami a chybovými stavy počítače	zkontroluje, zda jsou části počítače správně propojeny, nastavení systému či aplikace, ukončí program bez odezvy	Postup při řešení problému s digitálním zařízením (např. nepropojení, program bez odezvy, špatné nastavení, hlášení / dialogová okna)
Průřezová témata, přesahy, souvislosti		
MEDIÁLNÍ VÝCHOVA - Fungování a vliv médií ve společnosti		
– organizace a postavení médií ve společnosti; faktory ovlivňující média, interpretace vlivů působících na jejich chování; vliv médií na každodenní život, společnost, politický život a kulturu z hlediska současné i historické perspektivy; role médií v každodenním životě jednotlivce, vliv médií na uspořádání dne, na rejstřík konverzačních témat, na postoje a chování		
MEDIÁLNÍ VÝCHOVA - Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení		
– pěstování kritického přístupu ke zpravodajství a reklamě; rozlišování zábavních („bulvárních“) prvků ve sdělení od informativních a společensky významných; hodnotící prvky ve sdělení (výběr slov a záběrů); hledání rozdílu mezi informativním, zábavním a reklamním sdělením; chápání podstaty mediálního sdělení, objasňování jeho cílů a pravidel; identifikování základních orientačních prvků v textu		
MEDIÁLNÍ VÝCHOVA - Práce v realizačním týmu		
–utváření týmu, význam různých věkových a sociálních skupin pro obohacení týmu, komunikace a spolupráce v týmu; stanovení si cíle, časového harmonogramu a delegování úkolů a zodpovědnosti; faktory ovlivňující práci v týmu; pravidelnost mediální produkce		
MEDIÁLNÍ VÝCHOVA - Tvorba mediálního sdělení		
– uplatnění a výběr výrazových prostředků a jejich kombinací pro tvorbu věcně správných a komunikačně (společensky a situačně) vhodných sdělení; tvorba mediálního sdělení pro školní časopis, rozhlas, televizi či internetové médium; technologické možnosti a jejich omezení		
MEDIÁLNÍ VÝCHOVA - Vnímání autora mediálních sdělení		
– identifikování postojů a názorů autora v mediovaném sdělení; výrazové prostředky a jejich uplatnění pro vyjádření či zastření názoru a postoje i pro záměrnou manipulaci; výběr a kombinace slov, obrazů a zvuků z hlediska záměru a hodnotového významu		
MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA - Lidské vztahy		
– právo všech lidí žít společně a podílet se na spolupráci; udržovat tolerantní vztahy a rozvíjet spolupráci s jinými lidmi; důležitost integrace jedince v rodinných, vrstevnických a profesních vztazích; uplatňování principu slušného chování (základní morální normy); význam kvality mezilidských vztahů pro harmonický rozvoj osobnosti; tolerance, empatie, schopnost umět se vžít do role druhého; lidská solidarita, osobní přispění k zapojení žáků z odlišného kulturního prostředí do kolektivu třídy		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Komunikace		
– řeč těla, řeč zvuků a slov, řeč předmětů a prostředí vytvářeného člověkem, řeč lidských skutků; cvičení pozorování a empatického a aktivního naslouchání; dovednosti pro verbální i neverbální sdělování (technika řeči, výraz řeči, cvičení v neverbálním sdělování); specifické komunikační dovednosti (monologické formy – vstup do tématu „rétorika“); dialog (vedení dialogu, jeho pravidla a řízení, typy dialogů); komunikace v různých situacích (informování, odmítání, omluva, pozdrav, prosba, přesvědčování,		

Informatika	7. ročník	
řešení konfliktů, vyjednávání, vysvětlování, žádost apod.); efektivní strategie: asertivní komunikace, dovednosti komunikační obrany proti agresi a manipulaci, otevřená a pozitivní komunikace; pravda, lež a předstírání v komunikaci		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Kooperace a kompetice		
– rozvoj individuálních dovedností pro kooperaci (seberegulace v situaci nesouhlasu, odporu apod., dovednost odstoupit od vlastního nápadu, dovednost navazovat na druhé a rozvíjet vlastní linku jejich myšlenky, pozitivní myšlení apod.); rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci (jasná a respektující komunikace, řešení konfliktů, podřízení se, vedení a organizování práce skupiny); rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro etické zvládání situací soutěže, konkurence		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Kreativita		
– cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality, schopnosti vidět věci jinak, citlivosti, schopnosti dotahovat nápady do reality)		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Mezilidské vztahy		
– péče o dobré vztahy; chování podporující dobré vztahy, empatie a pohled na svět očima druhého, respektování, podpora, pomoc; vztahy a naše skupina/třída (práce s přirozenou dynamikou dané třídy jako sociální skupiny)		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Rozvoj schopností poznávání		
– cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti		
– dovednosti pro řešení problémů a rozhodování z hlediska různých typů problémů a sociálních rolí, problémy v mezilidských vztazích, zvládání učebních problémů vázaných na látku předmětů, problémy v seberegulaci		

Informatika	8. ročník	
Výchovné a vzdělávací strategie	• Kompetence digitální • Kompetence k učení • Kompetence komunikativní • Kompetence k řešení problémů • Kompetence sociální a personální • Kompetence občanské • Kompetence pracovní	
RVP výstupy	**ŠVP výstupy**	**Učivo**
Tematický celek - **Algoritmizace a programování**		
I-9-2-02 rozdělí problém na jednotlivě řešitelné části a navrhne a popíše kroky k jejich řešení	podle návodu nebo vlastní tvořivostí sestaví robota	Sestavení a oživení robota
I-9-2-03 vybere z více možností vhodný algoritmus pro řešený problém a svůj výběr zdůvodní; upraví daný algoritmus pro jiné problémy, navrhne různé algoritmy pro řešení problému	upraví konstrukci robota tak, aby plnil modifikovaný úkol	Sestavení a oživení robota
I-9-2-05 v blokově orientovaném programovacím jazyce vytvoří přehledný program s ohledem na jeho možné důsledky a svou odpovědnost za ně; program vyzkouší a opraví v něm případné chyby; používá opakování, větvení programu, proměnné	vytvoří program pro robota a otestuje jeho funkčnost	Sestavení programu s opakováním, s rozhodováním
I-9-2-06 ověří správnost postupu, najde a opraví v něm případnou chybu	přečte program pro robota a najde v něm případné chyby	Čtení programu
I-9-2-05 v blokově orientovaném programovacím jazyce vytvoří přehledný program s ohledem na jeho možné důsledky a svou odpovědnost za ně; program vyzkouší a opraví v něm případné chyby; používá opakování, větvení programu, proměnné	ovládá výstupní zařízení a senzory robota	Používání výstupních zařízení robota (motory, displej, zvuk) Používání senzorů (tlačítka, vzdálenost, světlo/barva)
I-9-2-06 ověří správnost postupu, najde a opraví v něm případnou chybu	vyřeší problém tím, že sestaví a naprogramuje robota	Projekt Můj robot
I-9-2-06 ověří správnost postupu, najde a opraví v něm případnou chybu	sestaví program pro desku Micro:bit a otestuje jej	Sestavení programu a oživení Micro:bitu

Informatika	8. ročník	
I-9-2-06 ověří správnost postupu, najde a opraví v něm případnou chybu	přečte program, najde v něm chybu a odstraní ji	Sestavení programu a oživení Micro:bitu
I-9-2-06 ověří správnost postupu, najde a opraví v něm případnou chybu	používá opakování, rozhodování, proměnné	Sestavení programu a oživení Micro:bitu
I-9-2-05 v blokově orientovaném programovacím jazyce vytvoří přehledný program s ohledem na jeho možné důsledky a svou odpovědnost za ně; program vyzkouší a opraví v něm případné chyby; používá opakování, větvení programu, proměnné	ovládá výstupní zařízení desky	Ovládání LED displeje
		Tlačítka a senzory náklonu
		Připojení sluchátek, tvorba hudby
		Orientace a pohyb Micro:bitu v prostoru
I-9-2-05 v blokově orientovaném programovacím jazyce vytvoří přehledný program s ohledem na jeho možné důsledky a svou odpovědnost za ně; program vyzkouší a opraví v něm případné chyby; používá opakování, větvení programu, proměnné	používá vstupy ke spouštění a řízení běhu programu	Tlačítka a senzory náklonu
I-9-2-05 v blokově orientovaném programovacím jazyce vytvoří přehledný program s ohledem na jeho možné důsledky a svou odpovědnost za ně; program vyzkouší a opraví v něm případné chyby; používá opakování, větvení programu, proměnné	připojí k desce další zařízení, které z desky ovládá	Propojení dvou Micro:bitů pomocí kabelu a bezdrátově
		Připojení a ovládání externích zařízení z Micro:bitu
I-9-2-05 v blokově orientovaném programovacím jazyce vytvoří přehledný program s ohledem na jeho možné důsledky a svou odpovědnost za ně; program vyzkouší a opraví v něm případné chyby; používá opakování, větvení programu, proměnné	vyřeší problém naprogramováním desky Micro:bit	Sestavení programu a oživení Micro:bitu
		Ovládání LED displeje
		Tlačítka a senzory náklonu
		Připojení sluchátek, tvorba hudby
		Orientace a pohyb Micro:bitu v prostoru
		Propojení dvou Micro:bitů pomocí kabelu a bezdrátově
		Připojení a ovládání externích zařízení z Micro:bitu
Tematický celek - **Informační systémy**		
I-9-3-03 vymezí problém a určí, jak při jeho řešení využije evidenci dat; na základě doporučeného i vlastního návrhu sestaví tabulku pro evidenci dat a nastaví pravidla a postupy pro práci se záznamy v evidenci dat	při tvorbě vzorců rozlišuje absolutní a relativní adresu buňky	Relativní a absolutní adresy buněk
		Použití vzorců u různých typů dat
		Funkce s číselnými vstupy

Informatika	8. ročník	
I-9-3-03 vymezí problém a určí, jak při jeho řešení využije evidenci dat; na základě doporučeného i vlastního návrhu sestaví tabulku pro evidenci dat a nastaví pravidla a postupy pro práci se záznamy v evidenci dat	používá k výpočtům funkce pracující s číselnými a textovými vstupy (průměr, maximum, pořadí, zleva, délka, počet, když)	Funkce s textovými vstupy
I-9-3-03 vymezí problém a určí, jak při jeho řešení využije evidenci dat; na základě doporučeného i vlastního návrhu sestaví tabulku pro evidenci dat a nastaví pravidla a postupy pro práci se záznamy v evidenci dat	řeší problémy výpočtem s daty	Použití vzorců u různých typů dat
I-9-3-03 vymezí problém a určí, jak při jeho řešení využije evidenci dat; na základě doporučeného i vlastního návrhu sestaví tabulku pro evidenci dat a nastaví pravidla a postupy pro práci se záznamy v evidenci dat	připíše do tabulky dat nový záznam	Vkládání záznamu do databázové tabulky
I-9-3-02 nastavuje zobrazení, řazení a filtrování dat v tabulce, aby mohl odpovědět na položenou otázku; využívá funkce pro automatizaci zpracování dat	seřadí tabulku dat podle daného kritéria (velikost, abecedně)	Řazení dat v tabulce
I-9-3-02 nastavuje zobrazení, řazení a filtrování dat v tabulce, aby mohl odpovědět na položenou otázku; využívá funkce pro automatizaci zpracování dat	používá filtr na výběr dat z tabulky, sestaví kritérium pro vyřešení úlohy	Filtrování dat v tabulce
I-9-3-02 nastavuje zobrazení, řazení a filtrování dat v tabulce, aby mohl odpovědět na položenou otázku; využívá funkce pro automatizaci zpracování dat	ověří hypotézu pomocí výpočtu, porovnáním nebo vizualizací velkého množství dat	Zpracování výstupů z velkých souborů dat
Průřezová témata, přesahy, souvislosti		
MEDIÁLNÍ VÝCHOVA - Fungování a vliv médií ve společnosti		
– organizace a postavení médií ve společnosti; faktory ovlivňující média, interpretace vlivů působících na jejich chování; vliv médií na každodenní život, společnost, politický život a kulturu z hlediska současné i historické perspektivy; role médií v každodenním životě jednotlivce, vliv médií na uspořádání dne, na rejstřík konverzačních témat, na postoje a chování		
MEDIÁLNÍ VÝCHOVA - Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení		
– pěstování kritického přístupu ke zpravodajství a reklamě; rozlišování zábavních („bulvárních“) prvků ve sdělení od informativních a společensky významných; hodnotící prvky ve sdělení (výběr slov a záběrů); hledání rozdílu mezi informativním, zábavním a reklamním sdělením; chápání podstaty mediálního sdělení, objasňování jeho cílů a pravidel; identifikování základních orientačních prvků v textu		

Informatika	8. ročník	
MEDIÁLNÍ VÝCHOVA - Práce v realizačním týmu		
–utváření týmu, význam různých věkových a sociálních skupin pro obohacení týmu, komunikace a spolupráce v týmu; stanovení si cíle, časového harmonogramu a delegování úkolů a zodpovědnosti; faktory ovlivňující práci v týmu; pravidelnost mediální produkce		
MEDIÁLNÍ VÝCHOVA - Tvorba mediálního sdělení		
– uplatnění a výběr výrazových prostředků a jejich kombinací pro tvorbu věcně správných a komunikačně (společensky a situačně) vhodných sdělení; tvorba mediálního sdělení pro školní časopis, rozhlas, televizi či internetové médium; technologické možnosti a jejich omezení		
MEDIÁLNÍ VÝCHOVA - Vnímání autora mediálních sdělení		
– identifikování postojů a názorů autora v mediovaném sdělení; výrazové prostředky a jejich uplatnění pro vyjádření či zastření názoru a postoje i pro záměrnou manipulaci; výběr a kombinace slov, obrazů a zvuků z hlediska záměru a hodnotového významu		
MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA - Lidské vztahy		
– právo všech lidí žít společně a podílet se na spolupráci; udržovat tolerantní vztahy a rozvíjet spolupráci s jinými lidmi; důležitost integrace jedince v rodinných, vrstevnických a profesních vztazích; uplatňování principu slušného chování (základní morální normy); význam kvality mezilidských vztahů pro harmonický rozvoj osobnosti; tolerance, empatie, schopnost umět se vžít do role druhého; lidská solidarita, osobní přispění k zapojení žáků z odlišného kulturního prostředí do kolektivu třídy		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Komunikace		
– řeč těla, řeč zvuků a slov, řeč předmětů a prostředí vytvářeného člověkem, řeč lidských skutků; cvičení pozorování a empatického a aktivního naslouchání; dovednosti pro verbální i neverbální sdělování (technika řeči, výraz řeči, cvičení v neverbálním sdělování); specifické komunikační dovednosti (monologické formy – vstup do tématu „rétorika“); dialog (vedení dialogu, jeho pravidla a řízení, typy dialogů); komunikace v různých situacích (informování, odmítání, omluva, pozdrav, prosba, přesvědčování, řešení konfliktů, vyjednávání, vysvětlování, žádost apod.); efektivní strategie: asertivní komunikace, dovednosti komunikační obrany proti agresi a manipulaci, otevřená a pozitivní komunikace; pravda, lež a předstírání v komunikaci		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Kooperace a kompetice		
– rozvoj individuálních dovedností pro kooperaci (seberegulace v situaci nesouhlasu, odporu apod., dovednost odstoupit od vlastního nápadu, dovednost navazovat na druhé a rozvíjet vlastní linku jejich myšlenky, pozitivní myšlení apod.); rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci (jasná a respektující komunikace, řešení konfliktů, podřízení se, vedení a organizování práce skupiny); rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro etické zvládání situací soutěže, konkurence		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Kreativita		
– cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality, schopnosti vidět věci jinak, citlivosti, schopnosti dotahovat nápady do reality)		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Mezilidské vztahy		
– péče o dobré vztahy; chování podporující dobré vztahy, empatie a pohled na svět očima druhého, respektování, podpora, pomoc; vztahy a naše skupina/třída (práce s přirozenou dynamikou dané třídy jako sociální skupiny)		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Rozvoj schopností poznávání		
– cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti		

Informatika	8. ročník	
– dovednosti pro řešení problémů a rozhodování z hlediska různých typů problémů a sociálních rolí, problémy v mezilidských vztazích, zvládání učebních problémů vázaných na látku předmětů, problémy v seberegulaci		

Informatika	9. ročník	
Výchovné a vzdělávací strategie	• Kompetence digitální • Kompetence k učení • Kompetence komunikativní • Kompetence k řešení problémů • Kompetence sociální a personální • Kompetence občanské • Kompetence pracovní	
RVP výstupy	**ŠVP výstupy**	**Učivo**
Tematický celek - **Algoritmizace a programování**		
I-9-2-02 rozdělí problém na jednotlivě řešitelné části a navrhne a popíše kroky k jejich řešení	řeší problémy sestavením algoritmu	Programovací projekt a plán jeho realizace
I-9-2-02 rozdělí problém na jednotlivě řešitelné části a navrhne a popíše kroky k jejich řešení	v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví přehledný program k vyřešení problému	Popsání problému
I-9-2-02 rozdělí problém na jednotlivě řešitelné části a navrhne a popíše kroky k jejich řešení	po přečtení programu vysvětlí, co vykoná	Popsání problému
I-9-2-03 vybere z více možností vhodný algoritmus pro řešený problém a svůj výběr zdůvodní; upraví daný algoritmus pro jiné problémy, navrhne různé algoritmy pro řešení problému	ověří správnost programu, najde a opraví v něm chyby	Testování, odladění, odstranění chyb
I-9-2-03 vybere z více možností vhodný algoritmus pro řešený problém a svůj výběr zdůvodní; upraví daný algoritmus pro jiné problémy, navrhne různé algoritmy pro řešení problému	diskutuje různé programy pro řešení problému	Testování, odladění, odstranění chyb
		Pohyb v souřadnicích
		Ovládání myší, posílání zpráv
I-9-2-03 vybere z více možností vhodný algoritmus pro řešený problém a svůj výběr zdůvodní; upraví daný algoritmus pro jiné problémy, navrhne různé algoritmy pro řešení problému	vybere z více možností vhodný program pro řešený problém a svůj výběr zdůvodní	Vytváření proměnné, seznamu, hodnoty prvků seznamu
		Nástroje zvuku, úpravy seznamu
		Import a editace kostýmů, podmínky
I-9-2-05 v blokově orientovaném programovacím jazyce vytvoří přehledný program s ohledem na jeho možné důsledky a svou odpovědnost za ně; program vyzkouší a opraví v něm případné chyby; používá opakování, větvení programu, proměnné	řeší problém jeho rozdělením na části pomocí vlastních bloků	Návrh postupu, klonování.
		Animace kostýmů postav, události

Informatika	9. ročník	
I-9-2-05 v blokově orientovaném programovacím jazyce vytvoří přehledný program s ohledem na jeho možné důsledky a svou odpovědnost za ně; program vyzkouší a opraví v něm případné chyby; používá opakování, větvení programu, proměnné	hotový program upraví pro řešení příbuzného problému	Analýza a návrh hry, střídání pozadí, proměnné
		Výrazy s proměnnou
I-9-2-06 ověří správnost postupu, najde a opraví v něm případnou chybu	zvažuje přístupnost vytvořeného programu různým skupinám uživatelů a dopady na ně	Tvorba hry s ovládáním, více seznamů
		Tvorba hry, příkazy hudby, proměnné a seznamy
Tematický celek - **Digitální technologie**		
I-9-4-01 popíše, jak funguje počítač po stránce hardwaru i operačního systému; diskutuje o fungování digitálních technologií určujících trendy ve světě	pojmenuje části počítače a popíše, jak spolu souvisí	Hardware a software
		● Složení současného počítače a principy fungování jeho součástí
		● Operační systémy: funkce, typy, typické využití
		● Komprese a formáty souborů
		● Fungování nových technologií kolem mě (např. smart technologie, virtuální realita, internet věcí, umělá inteligence)
I-9-4-01 popíše, jak funguje počítač po stránce hardwaru i operačního systému; diskutuje o fungování digitálních technologií určujících trendy ve světě	vysvětlí rozdíl mezi programovým a technickým vybavením	Hardware a software
		● Složení současného počítače a principy fungování jeho součástí
		● Operační systémy: funkce, typy, typické využití
		● Komprese a formáty souborů
		● Fungování nových technologií kolem mě (např. smart technologie, virtuální realita, internet věcí, umělá inteligence)
I-9-4-01 popíše, jak funguje počítač po stránce hardwaru i operačního systému; diskutuje o fungování digitálních technologií určujících trendy ve světě	diskutuje o funkcích operačního systému a popíše stejné a odlišné prvky některých z nich	Hardware a software
		● Složení současného počítače a principy fungování jeho součástí
		● Operační systémy: funkce, typy, typické využití
		● Komprese a formáty souborů
		● Fungování nových technologií kolem mě (např. smart technologie, virtuální realita, internet věcí, umělá inteligence)

Informatika	9. ročník	
I-9-4-02 ukládá a spravuje svá data ve vhodném formátu s ohledem na jejich další zpracování či přenos	na příkladu ukáže, jaký význam má komprese dat	Hardware a software
		● Složení současného počítače a principy fungování jeho součástí
		● Operační systémy: funkce, typy, typické využití
		● Komprese a formáty souborů
		● Fungování nových technologií kolem mě (např. smart technologie, virtuální realita, internet věcí, umělá inteligence)
		Sítě
		● Typy, služby a význam počítačových sítí
		● Fungování sítě: klient, server, switch, paketový přenos dat, IP adresa
		● Struktura a principy Internetu, datacentra, cloud
		● Web: fungování webu, webová stránka, webový server, prohlížeč, odkaz/URL
		● Princip cloudové aplikace (např. e-mail, e-shop, streamování)
I-9-4-03 vybírá nejvhodnější způsob připojení digitálních zařízení do počítačové sítě; uvede příklady sítí a popíše jejich charakteristické znaky	popíše, jak fungují vybrané technologie z okolí, které považuje za inovativní	Sítě
		● Typy, služby a význam počítačových sítí
		● Fungování sítě: klient, server, switch, paketový přenos dat, IP adresa
		● Struktura a principy Internetu, datacentra, cloud
		● Web: fungování webu, webová stránka, webový server, prohlížeč, odkaz/URL
		● Princip cloudové aplikace (např. e-mail, e-shop, streamování)
I-9-4-03 vybírá nejvhodnější způsob připojení digitálních zařízení do počítačové sítě; uvede příklady sítí a popíše jejich charakteristické znaky	na schematickém modelu popíše princip zasílání dat po počítačové síti	Sítě
		● Typy, služby a význam počítačových sítí
		● Fungování sítě: klient, server, switch, paketový přenos dat, IP adresa
		● Struktura a principy Internetu, datacentra, cloud

Informatika	9. ročník	
		● Web: fungování webu, webová stránka, webový server, prohlížeč, odkaz/URL
		● Princip cloudové aplikace (např. e-mail, e-shop, streamování)
I-9-4-03 vybírá nejvhodnější způsob připojení digitálních zařízení do počítačové sítě; uvede příklady sítí a popíše jejich charakteristické znaky	vysvětlí vrstevníkovi, jak fungují některé služby internetu	Sítě
		● Typy, služby a význam počítačových sítí
		● Fungování sítě: klient, server, switch, paketový přenos dat, IP adresa
		● Struktura a principy Internetu, datacentra, cloud
		● Web: fungování webu, webová stránka, webový server, prohlížeč, odkaz/URL
		● Princip cloudové aplikace (např. e-mail, e-shop, streamování)
I-9-4-04 poradí si s typickými závadami a chybovými stavy počítače	diskutuje o cílech a metodách hackerů	Bezpečnost
		● Bezpečnostní rizika: útoky (cíle a metody útočníků), nebezpečné aplikace a systémy
		● Zabezpečení počítače a dat: aktualizace, antivir, firewall, zálohování a archivace dat
I-9-4-05 dokáže usměrnit svoji činnost tak, aby minimalizoval riziko ztráty či zneužití dat; popíše fungování a diskutuje omezení zabezpečovacích řešení	vytvoří myšlenkovou mapu prvků zabezpečení počítače a dat	Bezpečnost
		● Bezpečnostní rizika: útoky (cíle a metody útočníků), nebezpečné aplikace a systémy
		● Zabezpečení počítače a dat: aktualizace, antivir, firewall, zálohování a archivace dat
I-9-4-05 dokáže usměrnit svoji činnost tak, aby minimalizoval riziko ztráty či zneužití dat; popíše fungování a diskutuje omezení zabezpečovacích řešení	diskutuje, čím vším vytváří svou digitální stopu	Digitální identita
		● Digitální stopa: sledování polohy zařízení, záznamy o přihlašování a pohybu po internetu, sledování komunikace, informace o uživateli v souboru (metadata); sdílení a trvalost (nesmazatelnost) dat
		● Fungování a algoritmy sociálních sítí, vyhledávání a cookies
Průřezová témata, přesahy, souvislosti		
MEDIÁLNÍ VÝCHOVA - Fungování a vliv médií ve společnosti		

Informatika	9. ročník	
– organizace a postavení médií ve společnosti; faktory ovlivňující média, interpretace vlivů působících na jejich chování; vliv médií na každodenní život, společnost, politický život a kulturu z hlediska současné i historické perspektivy; role médií v každodenním životě jednotlivce, vliv médií na uspořádání dne, na rejstřík konverzačních témat, na postoje a chování		
MEDIÁLNÍ VÝCHOVA - Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení		
– pěstování kritického přístupu ke zpravodajství a reklamě; rozlišování zábavních („bulvárních“) prvků ve sdělení od informativních a společensky významných; hodnotící prvky ve sdělení (výběr slov a záběrů); hledání rozdílu mezi informativním, zábavním a reklamním sdělením; chápání podstaty mediálního sdělení, objasňování jeho cílů a pravidel; identifikování základních orientačních prvků v textu		
MEDIÁLNÍ VÝCHOVA - Práce v realizačním týmu		
–utváření týmu, význam různých věkových a sociálních skupin pro obohacení týmu, komunikace a spolupráce v týmu; stanovení si cíle, časového harmonogramu a delegování úkolů a zodpovědnosti; faktory ovlivňující práci v týmu; pravidelnost mediální produkce		
MEDIÁLNÍ VÝCHOVA - Tvorba mediálního sdělení		
– uplatnění a výběr výrazových prostředků a jejich kombinací pro tvorbu věcně správných a komunikačně (společensky a situačně) vhodných sdělení; tvorba mediálního sdělení pro školní časopis, rozhlas, televizi či internetové médium; technologické možnosti a jejich omezení		
MEDIÁLNÍ VÝCHOVA - Vnímání autora mediálních sdělení		
– identifikování postojů a názorů autora v mediovaném sdělení; výrazové prostředky a jejich uplatnění pro vyjádření či zastření názoru a postoje i pro záměrnou manipulaci; výběr a kombinace slov, obrazů a zvuků z hlediska záměru a hodnotového významu		
MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA - Lidské vztahy		
– právo všech lidí žít společně a podílet se na spolupráci; udržovat tolerantní vztahy a rozvíjet spolupráci s jinými lidmi; důležitost integrace jedince v rodinných, vrstevnických a profesních vztazích; uplatňování principu slušného chování (základní morální normy); význam kvality mezilidských vztahů pro harmonický rozvoj osobnosti; tolerance, empatie, schopnost umět se vžít do role druhého; lidská solidarita, osobní přispění k zapojení žáků z odlišného kulturního prostředí do kolektivu třídy		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Komunikace		
– řeč těla, řeč zvuků a slov, řeč předmětů a prostředí vytvářeného člověkem, řeč lidských skutků; cvičení pozorování a empatického a aktivního naslouchání; dovednosti pro verbální i neverbální sdělování (technika řeči, výraz řeči, cvičení v neverbálním sdělování); specifické komunikační dovednosti (monologické formy – vstup do tématu „rétorika“); dialog (vedení dialogu, jeho pravidla a řízení, typy dialogů); komunikace v různých situacích (informování, odmítání, omluva, pozdrav, prosba, přesvědčování, řešení konfliktů, vyjednávání, vysvětlování, žádost apod.); efektivní strategie: asertivní komunikace, dovednosti komunikační obrany proti agresi a manipulaci, otevřená a pozitivní komunikace; pravda, lež a předstírání v komunikaci		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Kooperace a kompetice		
– rozvoj individuálních dovedností pro kooperaci (seberegulace v situaci nesouhlasu, odporu apod., dovednost odstoupit od vlastního nápadu, dovednost navazovat na druhé a rozvíjet vlastní linku jejich myšlenky, pozitivní myšlení apod.); rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci (jasná a respektující komunikace, řešení konfliktů, podřízení se, vedení a organizování práce skupiny); rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro etické zvládání situací soutěže, konkurence		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Kreativita		
– cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality, schopnosti vidět věci jinak, citlivosti, schopnosti dotahovat nápady do reality)		

Informatika	9. ročník	
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Mezilidské vztahy		
– péče o dobré vztahy; chování podporující dobré vztahy, empatie a pohled na svět očima druhého, respektování, podpora, pomoc; vztahy a naše skupina/třída (práce s přirozenou dynamikou dané třídy jako sociální skupiny)		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Rozvoj schopností poznávání		
– cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium		
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti		
– dovednosti pro řešení problémů a rozhodování z hlediska různých typů problémů a sociálních rolí, problémy v mezilidských vztazích, zvládání učebních problémů vázaných na látku předmětů, problémy v seberegulaci		

5. 4. Člověk a jeho svět

- **Charakteristika vzdělávací oblasti**

Vzdělávací oblast Člověk a jeho svět je jedinou vzdělávací oblastí RVP ZV, která je koncipována pouze pro 1. stupeň základního vzdělávání. Tato komplexní oblast vymezuje vzdělávací obsah týkající se člověka, rodiny, společnosti, vlasti, přírody, kultury, techniky, zdraví, bezpečí a dalších témat. Uplatňuje pohled do historie i současnosti a směřuje k dovednostem pro praktický život. Svým široce pojatým syntetickým (integrovaným) obsahem spoluutváří povinné základní vzdělávání na 1. stupni.

Vzdělávání v oblasti Člověk a jeho svět rozvíjí poznatky, dovednosti a prvotní zkušenosti žáků získané ve výchově v rodině a v předškolním vzdělávání. Žáci se učí pozorovat a pojmenovávat věci jevy a děje, jejich vzájemné vztahy a souvislosti a utváří se tak jejich prvotní ucelený obraz světa. Poznávají sebe i své nejbližší okolí a postupně se seznamují s místně i časově vzdálenějšími osobami i jevy a se složitějšími ději. Učí se vnímat lidi**,** vztahy mezi nimi**,** všímat si podstatných věcných stránek i krásy lidských výtvorů a přírodních jevů, soustředěně je pozorovat ~~a~~**,** přemýšlet o nich a chránit je. Na základě poznání sebe**,** svých potřeb a porozumění světu kolem sebe se žáci učí vnímat základní vztahy ve společnosti, porozumět soudobému způsobu života, jeho přednostem i problémům (včetně situací ohrožení), učí se vnímat současnost jako výsledek minulosti a východisko do budoucnosti. Při osvojování poznatků a dovedností ve vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět se žáci učí vyjadřovat své myšlenky, poznatky a dojmy, reagovat na myšlenky, názory a podněty jiných.

Podmínkou úspěšného vzdělávání v dané oblasti je vlastní prožitek žáků vycházející z konkrétních nebo modelových situací při osvojování potřebných dovedností, způsobů jednání a rozhodování. K tomu významně přispívá i osobní příklad učitelů. Propojení této vzdělávací oblasti s reálným životem a s praktickou zkušeností žáků se stává velkou pomocí i ve zvládání nových životních situací i nové role školáka, pomáhá jim při nalézání jejich postavení mezi vrstevníky a při upevňování pracovních i režimových návyků.

Vzdělávací oblast tak připravuje základy pro specializovanější výuku ve vzdělávacích oblastech *Člověk a společnost, Člověk a příroda* a ve vzdělávacím oboru *Výchova ke zdraví*.

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Člověk a jeho svět je členěn do *pěti tematických okruhů*. Propojováním tematických okruhů je možné vytvářet v ŠVP různé varianty vyučovacích předmětů a jejich vzdělávacího obsahu.

V tematickém okruhu *Místo, kde žijeme* se žáci učí na základě poznávání nejbližšího okolí, vztahů a souvislostí v něm chápat organizaci života v rodině, ve škole, v obci, ve společnosti. Učí se do tohoto každodenního života vstupovat s vlastní aktivitou a představami, hledat nové i zajímavé věci a bezpečně se v tomto světě pohybovat. Důraz je kladen na praktické poznávání místních a regionálních skutečností a na utváření přímých zkušeností žáků (např. v dopravní výchově). Různé činnosti a úkoly by měly přirozeným způsobem probudit v žácích kladný vztah k místu jejich bydliště, postupně rozvíjet jejich národní cítění a vztah k naší zemi.

V tematickém okruhu *Lidé kolem nás* si žáci postupně osvojují a upevňují základy vhodného chování a jednání mezi lidmi, uvědomují si význam a podstatu pomoci a solidarity mezi lidmi, vzájemné úcty, snášenlivosti a rovného postavení mužů a žen. Poznávají, jak se lidé sdružují, baví, jakou vytvářejí kulturu. Seznamují se se základními právy a povinnostmi, se světem financí, ale i s problémy, které provázejí soužití lidí, celou společnost nebo i svět (globální problémy). Celý tematický okruh tak směřuje k prvotním poznatkům a dovednostem budoucího občana demokratického státu.

V tematickém okruhu *Lidé a čas* se žáci učí orientovat v dějích a v čase. Poznávají, jak a proč se čas měří, jak události postupují v čase a utvářejí historii věcí a dějů. Učí se poznávat, jak se život a věci vyvíjejí a jakým změnám podléhají v čase. V tematickém okruhu se vychází od nejznámějších událostí v rodině, obci a regionu a postupuje se k nejdůležitějším okamžikům v historii naší země. Podstatou tematického okruhu je vyvolat u žáků zájem o minulost, o kulturní bohatství regionu i celé země. Proto je důležité, aby žáci mohli samostatně vyhledávat, získávat a zkoumat informace z dostupných zdrojů, především pak od členů své rodiny i od lidí v nejbližším okolí, aby mohli společně navštěvovat památky, sbírky regionálních i specializovaných muzeí, veřejnou knihovnu atd.

V tematickém okruhu *Rozmanitost přírody* žáci poznávají Zemi jako planetu sluneční soustavy, kde vznikl a rozvíjí se život. Poznávají velkou rozmanitost i proměnlivost živé i neživé přírody naší vlasti. Jsou vedeni k tomu, aby si uvědomili, že Země a život na ní tvoří jeden nedílný celek, ve kterém jsou všechny hlavní děje ve vzájemném souladu a rovnováze, kterou může člověk snadno narušit a velmi obtížně obnovovat. Na základě praktického poznávání okolní krajiny a dalších informací se žáci učí hledat důkazy o proměnách přírody, učí se využívat a hodnotit svá pozorování a záznamy, sledovat vliv lidské činnosti na přírodu, hledat možnosti, jak ve svém věku přispět k ochraně přírody, zlepšení životního prostředí a k trvale udržitelnému rozvoji.

V tematickém okruhu *Člověk a jeho zdraví* žáci poznávají především sebe na základě poznávání člověka jako živé bytosti, která má své biologické a fyziologické funkce a potřeby. Poznávají zdraví jako stav bio-psycho-sociální rovnováhy života. Žáci se seznamují s tím, jak se člověk vyvíjí a mění od narození do dospělosti, co je pro člověka vhodné a nevhodné z hlediska denního režimu, hygieny, výživy, mezilidských vztahů atd. Získávají základní poučení o zdraví a nemocech, o zdravotní prevenci a poskytování první pomoci. Osvojují si bezpečné chování a vzájemnou pomoc v různých životních situacích, včetně mimořádných událostí, které ohrožují zdraví jedinců i celých skupin obyvatel. Žáci si postupně uvědomují, jakou odpovědnost má každý člověk za své zdraví a bezpečnost i za zdraví jiných lidí. Žáci docházejí k poznání, že zdraví je důležitá hodnota v životě člověka.

Potřebné vědomosti a dovednosti ve vzdělávacím oboru Člověk a jeho svět získávají žáci především tím, že pozorují názorné pomůcky, přírodu a činnosti lidí, hrají určené role, řeší modelové situace atd.

- Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

utváření pracovních návyků v jednoduché samostatné i týmové činnosti

orientaci v problematice peněz a cen a k odpovědnému spravování osobního rozpočtu

orientaci ve světě informací a k časovému a místnímu propojování historických, zeměpisných a kulturních informací

rozšiřování slovní zásoby v osvojovaných tématech, k pojmenovávání pozorovaných skutečností a k jejich zachycení ve vlastních projevech, názorech a výtvorech

poznávání a chápání rozdílů mezi lidmi, ke kulturnímu a tolerantnímu chování a jednání na základě respektu a společně vytvořených a přijatých nebo obecně uplatňovaných pravidel soužití, k plnění povinností a společných úkolů

samostatnému a sebevědomému vystupování a jednání, k efektivní a bezkonfliktní komunikaci v méně běžných situacích, k bezpečné komunikaci prostřednictvím elektronických médií, k poznávání a ovlivňování své jedinečnosti (možností a limitů)

utváření ohleduplného vztahu k přírodě i kulturním výtvorům a k hledání možností aktivního uplatnění při jejich ochraně

přirozenému vyjadřování pozitivních citů ve vztahu k sobě i okolnímu prostředí

objevování a poznávání všeho, co jej zajímá, co se mu líbí a v čem by v budoucnu mohl uspět

poznávání podstaty zdraví i příčin jeho ohrožení, vzniku nemocí a úrazů a jejich předcházení

poznávání a upevňování preventivního chování, účelného rozhodování a jednání v různých situacích ohrožení vlastního zdraví a bezpečnosti i zdraví a bezpečnosti druhých, včetně chování při mimořádných událostech.

Jsou zde integrovány vzdělávací oblasti:

- Člověk a jeho svět
- Matematika a její aplikace
- Informační a komunikační technologie
- Člověk a svět práce

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Člověk a jeho svět je určen pro všechny ročníky 1. stupně. Jeho obsahem je celá vzdělávací oblast Člověk a jeho svět a části oblastí matematika a její aplikace, informační a komunikační technologie, člověk a svět práce, které jsou v Rámcovém vzdělávacím programu pro základní vzdělávání určeny pro 1. stupeň. V rámci této vzdělávací oblasti jsou do všech předmětů začleňována témata dopravní výchovy. Každoročně je realizováno projektové vyučování „Dopravní výchova“ s využitím modelových situací. Dále jsou do této oblasti témata mimořádných událostí.

Zařazená průřezová témata

Z průřezového tématu **Osobnostní a sociální výchova**, okruhu Osobnostní rozvoj jsou to části „Rozvoj schopností poznávání“, „Sebepoznání a sebepojetí“, „Seberegulace a sebeorganizace“, „Psychohygiena“. Z tematického okruhu Sociální rozvoj jsou to části „Poznávání lidí“, „Mezilidské vztahy“ a z tematického okruhu Morální rozvoj část „Řešení problémů a rozhodovací dovednosti“.

Z průřezového tématu **Výchova demokratického občana** je to okruh „Občanská společnost a škola“.

Z průřezového tématu **Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech** tematický okruh „Evropa a svět nás zajímá“.

Z průřezového tématu **Multikulturní výchova** okruhy „Kulturní diference“, „Lidské vztahy“.

Z průřezového tématu **Environmentální výchova** okruhy „Ekosystémy“, „Základní podmínky života“.

Takto pojatý předmět vyžaduje i velkou škálu forem realizace. Často začleňujeme krátkodobé projekty. Při pobytech ve zdravotně příznivém prostředí využíváme možností, které nabízí okolní terén a zařazujeme krátkodobé (týdenní) kurzy. Člověk a jeho svět však samozřejmě realizujeme také prostřednictvím dlouhodobých (celoročních) ročníkových, nebo celoškolních projektů.

Jednotlivé části vyučovacího předmětu se snažíme během dne (týdne) vhodně propojovat.

Určitou zvláštností je v tomto aspektu výuka oboru informační a komunikační technologie ve čtvrtém a pátém ročníku, kde je vždy v rozvrhu pevně stanovena jedna hodina týdně. Důvodem tohoto opatření jsou kapacitní možnosti mediatéky, ve které výuka probíhá.

Kromě této určené hodiny však výuka oboru probíhá také při skupinové práci ve třídách, a to ve všech ročnících. Ze stejných důvodů jsou žáci na výuku tohoto oboru rozděleni do skupin o maximálním počtu 15.

Na výuku dalších vzdělávacích oborů tohoto předmětu bývají, je – li to vhodné, žáci děleni do skupin podle svých schopností. Zatímco jedna skupina má velký prostor pro procvičování, protože se v ní probírá pouze základní učivo, další se mohou věnovat učivu rozvíjejícímu.

Zásadní výchovné a vzdělávací postupy, které ve vyučovacím předmětu Člověk a jeho svět směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

- Nabízet žákům různé způsoby, metody a strategie učení, které jim umožní samostatně organizovat a řídit vlastní učení,
- vést žáky k aktivnímu vyhledávání a třídění informací, jejich propojování a systematizaci,
- vést žáky k samostatnému pozorování a porovnávání získaných výsledků,
- umožnit žákům poznávat smysl a cíl učení a umět posuzovat vlastní pokrok,

- na základě prožitku úspěchu vést žáky k potřebě dalšího studia a celoživotního vzdělávání.

Kompetence k řešení problémů

- Vést žáky k tomu, aby vnímali problémové situace ve škole i mimo ni, učit je rozpoznávat a chápat problémy a nesrovnalosti,
- ukázat žákům různé zdroje informací, které mohou vést k řešení problému a vést je k jejich ověřování a srovnávání,
- vést žáky k ověřování správnosti řešení problému.

Kompetence komunikativní

- Rozvíjet u dětí dovednost správně, výstižně a logicky formulovat své myšlenky a názory na lidskou společnost, přírodní jevy a historické události,
- seznámit žáky s různými typy textů a obrazových materiálů o probíraných tématech (kroniky, encyklopedie, internet, učebnice, návody),
- vést žáky k využívání širokých možností informačních a komunikačních prostředků.

Kompetence sociální a personální

- Vést žáky ke schopnosti pracovat ve dvojici a v menší pracovní skupině při vyhledávání informací i zpracovávání výstupů v oblasti výstupů vlastivědného a přírodovědného charakteru,
- předkládat žákům možnosti stanovení pravidel pro činnost skupiny a vést je k jejich dodržování,
- individuálním přístupem budovat sebedůvěru žáka a jeho samostatný rozvoj.

Kompetence občanské

- Na základě příkladů z historie vést žáky k respektování přesvědčení druhých lidí,
- vést žáky k chápání základních vztahů v různých ekosystémech a souvisejících environmentálních problémů,
- ukázat žákům význam jednotlivých složek životního prostředí i prostředí jako celku.

Kompetence pracovní

- Seznámit žáky s vlastnostmi některých materiálů,
- poukázat na možná zdravotní a hygienická rizika při práci a vést žáky k jejich eliminaci,
- naučit žáky pracovat podle návodu, předem stanoveného postupu a umožnit jim hledat vlastní postup

Kompetence digitální

- předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky

5. 4. 1. Člověk a jeho svět

Vyučovací předmět PRVOUKA

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

- vyučuje se v prvním, druhém a třetím ročníku
- pozorování a pojmenovávání věcí, jevů a dějů, jejich vzájemných vztahů a souvislostí
- utváří se prvotní ucelený obraz světa
- poznávání sebe i nejbližšího okolí
- seznámení s místně i časově vzdálenějšími osobami i jevy
- vnímání lidí a vztahů mezi nimi
- všímání si podstatných stránek i krásy lidských výtvorů a přírodních jevů
- porozumění světu kolem sebe a vnímání základních vztahů ve společnosti
- porozumění soudobému způsobu života, jeho přednostem i problémům
- chápání současnosti jako výsledek minulosti a východisko do budoucnosti
- vzdělávací obsah je členěn do pěti tematických okruhů:
  Místo, kde žijeme – důraz je kladen na dopravní výchovu, praktické poznávání místních a regionálních skutečností a na utváření přímých zkušeností žáků
  Lidé kolem nás – upevňování základů vhodného chování a jednání mezi lidmi, seznámení se se základními právy a povinnostmi
  Lidé a čas – orientace v dějích a čase
  Rozmanitost přírody – poznávání Země jako planety sluneční soustavy, poznávání proměnlivosti a rozmanitosti živé i neživé přírody

Člověk a jeho zdraví – základní poučení o zdraví a nemocech, o zdravotní prevenci i první pomoci a o bezpečném chování různých životních situací. Poznávání sebe na základě poznávání člověka jako živé bytosti.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Žáci jsou vedeni k objevování a poznávání všeho, co je zajímá a v čem by v budoucnu mohli uspět.

-poznávání podstaty zdraví i příčin nemocí

-upevňování preventivního chování

-orientace ve světě informací

časové a místní propojování historických, zeměpisných a kulturních informací

-učitel pomáhá řešit a třídit informace podle zvolených nebo zadaných kritérií

-učitel motivuje žáky pro celoživotní učení

Kompetence k řešení problémů

- žáci si upevňují účelné rozhodování a jednání v různých situacích ohrožení vlastního zdraví a bezpečnosti i zdraví a bezpečnosti druhých
- poznávají a ovlivňují svou jedinečnost
- učitel pomáhá žákům, aby došli k samostatným objevům, řešením a závěrům
- učitel učí žáky pracovat s odbornou literaturou, encyklopediemi apod., využívají

různých informačních zdrojů

Kompetence komunikativní

Žáci si rozšiřují slovní zásobu v osvojovaných tématech.

-jsou vedeni k samostatnému a sebevědomému vystupování a jednání, k efektivní, bezproblémové a bezkonfliktní komunikaci

-pojmenovávají pozorované skutečnosti a zachycují je ve vlastních projevech, názorech a výtvorech

-přirozeně vyjadřují pozitivní city ve vztahu k sobě i okolnímu prostředí

-učitel podporuje u žáků prezentaci svých myšlenek a názorů, kladení otázek k věci, vzájemnému se naslouchání a zdůvodňování svých závěrů, vzájemně si radí a pomáhají si

Kompetence sociální a personální

Žáci pracují ve skupině.

-efektivně spolupracují na řešení problémů

-učí se respektovat názory druhých

-přispívají k diskusi

- učitel učí se věcně argumentovat
-učitel vede děti k oceňování svých názorů a přínosů

Kompetence občanské
-učitel utváří ohleduplný vztah k přírodě i kulturním výtvorům
-učitel motivuje žáky hledat možnosti aktivního uplatnění ochrany přírody
- učitel vede žáky k respektování pravidel
Kompetence pracovní
Žáci jsou vedeni k utváření pracovních návyků v jednoduché samostatné i týmové činnosti.

- učitel učí žáky používat různé materiály, nástroje a vybavení
- učitel zohledňuje soudobý stav a poznání a technického rozvoje

Kompetence digitální

- předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky

V Prvouce budou realizována tato průřezová témata:
EV – vztah člověka k životnímu prostředí, ekosystémy, …
VDO – občanská společnost a škola – pravidla chování, …
MKV – princip sociálního smíru

Vzdělávací oblast: Člověk a jeho svět
Vyučovací předmět: Prvouka

Ročník: 1.

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ VÝSTUPY Žák:	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
Místo, kde žijeme • vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí • uplatňuje pravidla chůze po chodníku a po silnici, bezpečně překoná silnici • rozlišuje bezpečná a nebezpečná místa pro hru a trávení volného času • prokáže znalost správného cestování autem • rozezná a používá bezpečnou cestu do školy **Lidem kolem nás** • rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi - - • odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností	**Místo, kde žijeme** • popíše svou cestu do školy • orientuje se v budově školy • sám se připraví na vyučování • zná základní dopravní značky • přechází po přechodu pro chodce • chápe význam signálních barev na semaforu, řídí se jimi • pojmenuje ulice • spolehlivě se pohybuje v blízkém okolí bydliště a školy **Lidem kolem nás** • zná role rodinných příslušníků • orientuje se v základních rodinných vztazích • rozliší nesprávné chování u sebe i druhých • vyjmenuje povolání různých členů rodiny	**<u>Místo, kde žijeme</u>** - domov, bydliště - škola, třída - obec, místní krajina - obchod **<u>Lidem kolem nás</u>** - rodina - chování lidí - povolání - pošta - stolování	Osobnostní a sociální výchova: - rozvíjení schopností pracovat v kolektivu - cvičení smyslového vnímání - cvičení sebekontroly a sebeovládání **Výchova demokratického občana:** - sdělit slušnou formou svůj názor **Mediální výchova:** - vyhodnocení údajů z kalendáře přírody

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ VÝSTUPY Žák:	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
- - **Lidé a čas** • využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti **Rozmanitost přírody** • pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích	• aplikuje zásady společenského chování **Lidé a čas** • rozlišuje jednotlivé části dne • urči celé hodiny • vyjmenuje měsíce kalendářního roku a přiřadí k nim důležité mezníky • rozpozná současnost a minulost **Rozmanitost přírody** • pojmenuje věci ve svém okolí • rozpozná roční období • rozliší den a noc • popíše základní části rostlin • určí základní podmínky pro život rostlin • vyjmenuje základní části těla u některých savců a ptáků • porovná chování zvířat v závislosti na ročním období • zařadí živočich domácí a volně žijící	**<u>Lidé a čas</u>** - orientace v čase - kalendář: den, týden, měsíc, rok - roční období a jejich znaky **<u>Rozmanitost přírody</u>** - proměny přírody - živočichové a rostliny - péče o živočichy a rostliny - botanická zahrada - stromy, zelenina a ovoce - ochrana přírody **<u>Člověk a jeho zdraví</u>** - lidské tělo, zdraví	

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ VÝSTUPY Žák:	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
Člověk a jeho zdraví • uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle, projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví • dodržuje zásady bezpečného chování tak, neohrožoval zdraví své a zdraví jiných	• dodržuje pravidla správného chování v přírodě **Člověk a jeho zdraví** • dodržuje základní hygienické návyky a režim dne • projevuje vhodné chování a činnosti ve vztahu ke zdraví • rozpozná základní části lidského těla - - - - • chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci • odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná • zná čísla tísňového volání, umí je použít, nezneužívá je • v rámci svých možností se dokáže v krizových situacích chovat bezpečně • poskytne přiměřenou pomoc • v případě potřeby zavolá pomoc	- základy cestování - chování v mimořádných situacích - tísňové volání, přivolání pomoci	

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ VÝSTUPY Žák:	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
	• při mimořádných událostech reaguje na pokyny dospělých		

Vzdělávací oblast: Člověk a jeho svět
Vyučovací předmět: Prvouka

Ročník: 2.

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ VÝSTUPY Žák:	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
Místo, kde žijeme • vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí • správně používá pravidla chování na stezkách pro chodce • rozeznává vybrané značky pro chodce • bezpečně překoná silnici se světelnými signály • rozlišuje a používá bezpečná místa pro hru a trávení volného času, uvede možná nebezpečí i způsoby, jak jim čelit • uplatňuje pravidla správného cestování dopravními prostředky • rozezná a používá bezpečnou cestu do školy, zvládá modelové situace „sám domů“	**Místo, kde žijeme** • orientuje se v okolí školy a v okolí bydliště • bezpečně zvládá pohyb po budově školy • připravuje se na vyučování dle rozvrhu • pamatuje si adresu svého bydliště • respektuje pravidla silničního provozu • pojmenuje důležité dopravní značky • určí a pojmenuje specifické orientační body v okolí bydliště • popíše cestu z místa bydliště do školy • orientuje se v okolí školy	**<u>Místo, kde žijeme</u>** - kde žijeme - domov - škola - obec - vlast	**Osobnostní a sociální výchova:** - rozvíjení schopností pracovat v kolektivu - cvičení smyslového vnímání - cvičení sebekontroly a sebeovládání **Výchova demokratického občana**: - sdělit slušnou formou svůj názor **Mediální výchova**: - vyhodnocení údajů z kalendáře přírody

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ VÝSTUPY Žák:	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
• začlení svou obec do příslušného kraje a obslužného centra ČR, pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí obce **Lidem kolem nás** • rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi - - - - - - - - • odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností - - - - - **Lidé a čas**	**Lidem kolem nás** • vyjmenuje rodinné příslušníky a uvědomí si rozdíly v jejich postavení v hierarchii rodiny • přiměřeně se chová ke starším i mladším lidem • uplatňuje vhodné chování ve škole i mimo ni • vyjmenuje povolání různých členů rodiny • aplikuje zásady společenského chování - - • rozlišuje různé pracovní činnosti a povolání • objasní činnosti u některých povolání - - - - **Lidé a čas** • vyjmenuje měsíce v kalendářním roce	**<u>Lidem kolem nás</u>** - rodina - chování lidí - povolání - pošta - stolování **<u>Lidé a čas</u>** - orientace v čase - časový řád, hodiny, datum	

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ VÝSTUPY Žák:	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
• využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti	• rozliší pojmy hodina, den, týden, měsíc, rok • posoudí posloupnost včera, dnes, zítra • na hodinách rozezná celou, půl a čtvrt	- roční období - obec Rouchovany - zaměstnání	
• pojmenuje některé rodáky, kulturní či historické památky, významné události regionu, interpretuje některé pověsti nebo báje spjaté s místem, v němž žije	• pojmenuje některé kulturní či historické památky ve svém okolí • popíše významné události regionu • seznámí se s některými pověstmi a historií obce		
• uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí, na příkladech porovnává minulost a současnost	• vypráví, při jakých příležitostech se schází širší okruh rodiny • popíše svou účast a roli v pravidelném chodu domácnosti • vyvodí potřebu a význam povolání		
Rozmanitost přírody	**Rozmanitost přírody** • popíše proměny přírody v jednotlivých ročních obdobích, porovná je - -	**<u>Rozmanitost přírody</u>** - roční období-vliv na rostliny a živočichy - živá příroda- rostliny a živočichové - život rostlin	

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ VÝSTUPY Žák:	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
• pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích • roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě **Člověk a jeho zdraví** • uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky	- - - • určí rostliny podle nápadnosti určujících znaků • pozná dané rostliny a dané lokalitě • uvede nejznámější živočichy a rostliny a určí je podle některých částí - - - - - - - - - **Člověk a jeho zdraví** • určí a pojmenuje základní části lidského těla • vysvětlí pojem zdravý životní styl • vnímá rozdíl mezi pohlavím -	- neživá příroda- voda, vzduch, oheň, půda <u>**Člověk a jeho zdraví**</u> - lidské tělo, zdraví - smyslové ústrojí - zdravý životní styl - tísňové volání - dopravní značky - dopravní prostředky - první pomoc, ošetření - nemoci – úrazy - u lékaře	

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ VÝSTUPY Žák:	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
s využitím elementárních znalostí o lidském těle, projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví • dodržuje zásady bezpečného chování tak, neohrožoval zdraví své a zdraví jiných • chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná, v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné dítě	• zhodnotí správnost chování a činnost ve vztahu ke zdraví • dodržuje zásady bezpečného chování tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jejich • uvědomuje si, co je důležité pro zdravý způsob života a co našemu tělu škodí • vyjmenuje zásady zdravého způsobu života a snaží se je dodržovat • zhodnotí správnost chování a činnost ve vztahu ke zdraví - - - • upozorní na podezřelé chování neznámého jedince • umí odmítnout nepříjemnou komunikaci • ví, kam se obrátit o pomoc či radu • respektuje pravidla silničního provozu • uvědomuje si rozdíl chodník x silnice		

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ VÝSTUPY Žák:	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
• uplatňuje základní pravidla účastníků silničního provozu • reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech	• ví, jak chovat v hromadných dopravních prostředcích • v silničním provozu dodržuje pravidla pro chodce • popíše správné chování cyklisty - • respektuje pokyny při mimořádných událostech a řídí se jimi		

Vzdělávací oblast: Člověk a jeho svět
Vyučovací předmět: Prvouka

Ročník: 3.

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ VÝSTUPY Žák:	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
Místo, kde žijeme • vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí • reaguje v roli chodce na ostatní účastníky silničního provozu • používá reflexní doplňky, zná jejich dopad • využívá osvojená pravidla chování na stezkách pro chodce, v obytné zóně • rozezná vybrané značky • bezpečně překoná silnici se světelnými signály, přejde mezi zaparkovanými vozy a silnici s více jízdními pruhy • ovládá pravidla jízdy na bruslích a koloběžce a využívá je • uplatňuje bezpečné chování v dopravních prostředcích a na zastávkách • zhodnotí vhodnost míst pro hru a trávení volného času, uvede možná nebezpečí i způsoby, jak jim čelit	**Místo, kde žijeme** • popíše okolí bydliště, školy • učí se práci s mapou • zná pravidla bezpečné chůze po chodníku, silnici - • rozliší typy domů, bytů • rozpozná ekosystémy (les, pole, louka, rybník) v blízkosti školy a domova • uvědomuje si rozdíl mezi silnicí, polní cestou, lesní cestou	**<u>Místo, kde žijeme</u>** - bydliště - práce s mapou - pravidla silničního provozu - obec, v níž žijeme	**Osobnostní a sociální výchova:** - rozvíjení schopností pracovat v kolektivu - cvičení smyslového vnímání - cvičení sebekontroly a sebeovládání **Výchova demokratického občana**: - sdělit slušnou formou svůj názor **Mediální výchova**: - vyhodnocení údajů z kalendáře přírody

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ VÝSTUPY Žák:	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
• vyhodnotí nebezpečí míst pro hru a trávení volného času a volí odpovídající způsoby ochrany • v modelových situacích ohrožení bezpečí označí možná nebezpečí a diskutuje o účinných způsobech ochrany • rozliší přírodní a umělé prvky v okolní krajině a vyjádří různými způsoby její estetické hodnoty a rozmanitost • zprostředkuje ostatním zkušenosti, zážitky a zajímavosti z vlastních cest a porovná způsob života a přírodu v naší vlasti a jiných zemích **Lidem kolem nás** • projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků, jejich přednostem i nedostatkům • vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci	**Lidem kolem nás** • uvědomí si význam tolerance - - - - - - - - - - • Seznámí se se základními právy a povinnostmi	**<u>Lidem kolem nás</u>** - rodina - chování lidí	

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ VÝSTUPY Žák:	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
- • rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už tolerovat nemohou a která porušují základní lidská práva nebo demokratické principy	• upevňuje základy vhodného chování a jednání mezi lidmi • je si vědom svých práv s povinností ve škole i mimo školu • učí se rozlišovat nežádoucí formy chování • začíná si uvědomovat rozdíly mezi spolužáky (charakter, vlastnosti, dovednosti, schopnosti)		
- - **Lidé a čas** • pojmenuje některé rodáky, kulturní či historické památky, významné události regionu, interpretuje některé pověsti nebo báje spjaté s místem, v němž žije • uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí, na příkladech porovnává minulost a současnost **Rozmanitost přírody**	**Lidé a čas** • vyhledá a shromažďuje poznatky o památkách svého regionu a vyžívá jich • respektuje, chrání a ocení naše tradice a kulturně historické dědictví • porovná minulost a současnost **Rozmanitost přírody** • popíše vlastnosti některých látek a jejich změn na základě pozorování a pokusů	**<u>Lidé a čas</u>** - orientace v čase - památky v naší obci - minulost kraje **<u>Rozmanitost přírody</u>** - orientace v čase – roční období	

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ VÝSTUPY Žák:	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
• provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů - - - - • pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích • roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě **Člověk a jeho zdraví** • uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle, projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví	• uvědomí si některé škodlivé vlastnosti látek • provádí elementární pokusy s různými látkami při použití jednoduchých měřících pomůcek - • popíše koloběh vody v přírodě, půdu a její vznik - - - • rozliší vybrané horniny a nerosty • vyjmenuje nezbytné podmínky života • najde a popíše rostliny v okolí • pozná a popíše vybrané druhy zvířat - - - **Člověk a jeho zdraví** • vysvětlí důležitost péče o zdraví • rozliší, co je pro člověka vhodné (hygiena, výživa) • seznámí se se základní stavbou a funkcí lidského těla • rozlišuje etapy lidského těla	- základní skupiny rostlin, hub a živočichů - půda, nerosty, horniny - voda, vzduch <u>**Člověk a jeho zdraví**</u> - lidské tělo – vnitřní a vnější stavba těla - péče o zdraví - chování jedince v určitých situacích - osobní bezpečí	

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ VÝSTUPY Žák:	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
• dodržuje zásady bezpečného chování tak, neohrožoval zdraví své a zdraví jiných • chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná, v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné dítě • reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech	- • chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci • odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná • zná číslo tísňového volání, umí je použít • v rámci svých možností se dokáže v krizových situacích chovat bezpečně • poskytne přiměřenou pomoc • v případě potřeby zavolá pomoc • při mimořádných událostech reaguje na pokyny dospělých - - • dodržuje základní bezpečnost ve škole a v okolí bydliště - - -		

Vyučovací předmět PŘÍRODOVĚDA

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

- vyučuje se ve 4. a 5. ročníku

- přírodověda je součástí vzdělávacího oboru Člověk a jeho svět, který je členěn do pěti tematických okruhů:

Místo, kde žijeme

- okolní krajina (místní oblast, region)

- zemský povrch, rozšíření půd, rostlinstva a živočichů, působení lidí na krajinu a životní prostředí

Lidé kolem nás

- základy vhodného chování a jednání mezi lidmi, principy demokracie

- základní globální problémy, problémy konzumní společnosti, globální problémy přírodního prostředí

Lidé a čas

- orientace v čase

- kalendáře, letopočet, režim dne

- současnost a minulost v našem životě

Rozmanitost přírody

- Země jako planeta sluneční soustavy

- rozmanitost i proměnlivost živé i neživé přírody, rostliny, houby, živočichové, znaky života, životní potřeby a podmínky

- rovnováha v přírodě

- vliv lidské činnosti na přírodu, ochrana přírody a životního prostředí, likvidace odpadů, živelné pohromy, ekologické katastrofy

Člověk a jeho zdraví

- lidské tělo, biologické a fyziologické funkce a potřeby člověka, vývoj jedince, základy lidské reprodukce

- partnerství, rodičovství, základy sexuální výchovy

- péče o zdraví, první pomoc

- odpovědnost člověka za své zdraví

- situace hromadného ohrožení

Součástí výuky je exkurze do planetária.

Předmětem prolínají průřezová témata, zejména EV (vztah člověka k prostředí, zodpovědnost a spoluodpovědnost za stav životního prostředí, ekosystémy, základní podmínky života) a dále OSV a VDO.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- učitel umožňuje žákům používat vhodné učební pomůcky, encyklopedie a odbornou literaturu
- žáci získávají informace o přírodě, učí se pozorovat přírodu, zaznamenávat a hodnotit výsledky svého pozorování Kompetence k řešení problémů
- učitel zařazuje metody, při kterých docházejí k objevům, řešením a závěrům žáci sami
- žáci se učí řešit zadané úkoly, správně se rozhodovat v různých situacích, učí se vyhledávat informace vhodné k řešení problémů.

Kompetence komunikativní

- učitel vede žáky k používání správné terminologie
- žáci si rozšiřují slovní zásobu v osvojovaných tématech, k pojmenování pozorovaných skutečností a k jejich zachycení ve vlastních projevech, názorech a výtvorech
- žáci se učí vyjadřovat své myšlenky, poznatky a dojmy, reagovat na myšlenky, názory a podněty jiných

Kompetence sociální a personální

- učitel zadává úkoly, při kterých žáci mohou pracovat společně
- žáci pracují ve skupině, učí se spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, respektují názory a zkušenosti druhých
- učitel se zajímá o náměty, názory a zkušenosti žáků

Kompetence občanské

- učitel buduje u žáků ohleduplný vztah k přírodě

- učitel vyžaduje dodržování pravidel slušného chování
- žáci se učí poznávat a chápat rozdíly mezi lidmi, učí se tolerantnímu chování a jednání, bezproblémové a bezkonfliktní komunikaci, chování v situacích ohrožení vlastního zdraví i zdraví a bezpečnosti druhých 160
- učitel umožňuje každému žákovi zažít úspěch

Kompetence pracovní

- učitel umožňuje žákům pozorovat, manipulovat a experimentovat
- učitel vede žáky ke správným způsobům užití pomůcek, vybavení, techniky
- učitel vede žáky k dodržování obecných pravidel bezpečnosti
- žáci si utvářejí pracovní návyky v jednoduché samostatné i týmové činnosti, dodržují vymezená pravidla

Kompetence digitální

- předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky

Vzdělávací oblast: Člověk a jeho svět

Vyučovací předmět: Přírodověda

Ročník: 4.

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ VÝSTUPY Žák:	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
Rozmanitost přírody • objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka • uvede přírodní jevy i jiné situace, které mohou ohrozit lidské zdraví a životy, vymezí vhodný způsob ochrany	**Rozmanitost přírody** • objevuje propojenost živé a neživé přírody, seznamuje se s principy rovnováhy v přírodě • rozšiřuje si poznatky o významu vody a vzduchu pro život, uvědomuje si jejich význam v přírodě • třídí látky, pozoruje změny látek a skupenství • jednoduše vysvětlí pojem zvětrávání • pozná a porovná některé hospodářsky významné horniny a nerosty a jejich využití • uvědomuje si souvislosti mezi vzhledem přírody a činností člověka • jednoduše vysvětlí koloběh vody v přírodě • jednoduše charakterizuje jednotlivá společenstva • les, louka, voda, u lidských obydlí, pole	**Rozmanitost přírody** - nerosty, horniny - půda - voda, vzduch - koloběh vody - látky a jejich vlastnosti - rozmanitost přírody - společenstva přírody - rostliny, houby, živočichové - vztahy mezi organismy - kulturní plodiny - ohleduplné chování v přírodě - ochrana přírody	**EV**-ekosystémy-les, pole, vodní zdroje -základní podmínky života-voda, půda, ochrana biologických druhů vycházky

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ VÝSTUPY Žák:	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
• zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy a nachází shody a rozdíly v přizpůsobení organismů prostředí • zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškodit	• postupuje na základě vlastních pozorování v přírodě • pozná a pojmenuje běžně se vyskytující živočichy a rostliny v jednotlivých společenstvech • dokáže pozorovat živočichy a rostliny, zformulovat a zapsat výsledky svého pozorování • u vybraných živočichů popíše stavbu, výživu, průběh a způsob života • vyvozuje a konkretizuje vzájemné vztahy mezi organismy ve vybraných lokalitách • zná běžné druhy kulturních plodin, jejich význam a použití • zajímá se o způsob likvidace odpadu • uvědomuje si odpovědnost lidí za ochranu a tvorbu životního prostředí, rostlin a živočichů • zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka, které poškozují životní prostředí a přírodu • v rámci svých možností se aktivně zapojuje do ochrany životního prostředí • pokusí se zhodnotit některé konkrétní činnosti člověka v přírodě		Vv – kreslení Pč – modelování **EV**-lidské aktivity a problémy životního prostředí Exkurze do planetária **EV**-vztah člověka k prostředí

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ VÝSTUPY Žák:	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
• založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu **Člověk a jeho zdraví** • uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události • prokáže znalost chování v krizové situaci • předvede na modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek	• uvědomuje si nutnost ochrany životního prostředí **Člověk a jeho zdraví** • uvědomuje si a uvede příklady živelných pohrom a ekologických katastrof • zná telefonní čísla tísňového volání • ví, co je evakuace obyvatel a evakuační zavazadlo • na modelových situacích nacvičuje situace hromadného ohrožení • nacvičuje bezpečné chování v silničním provozu v roli chodce a cyklisty • získává poznatky o návykových látkách • uvědomuje si škodlivost kouření, užívání drog a alkoholu • seznámí se s jednoduchými způsoby odmítnutí návykových látek	**<u>Člověk a jeho zdraví</u>** - situace hromadného ohrožení - živelné pohromy a katastrofy - osobní bezpečí - návykové látky - ochrana zdraví - zdravá strava - režim dne - péče o zdraví - osobní bezpečí – pravidla silničního provozu - první pomoc	

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ VÝSTUPY Žák:	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
• uplatňuje zásadní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou • vybere bezpečné místo pro pohyb na kole • správně používá reflexní i ostatní doplňky a výbavu kola • prokáže bezpečný pohyb na kole (na silnici, na stezkách i v terénu), chová se ohleduplně k ostatním účastníkům silničního provozu; bezpečně překoná s kolem silnici a zvládá základní manévry cyklisty	• uplatňuje zásady zdravé výživy • zná základní dovednosti a návyky související s ochranou zdraví a zdravého životního stylu • zná základní pravidla silničního provozu pro chodce i cyklisty • účastní se projektu „Dopravní výchova“		

Vzdělávací oblast: Člověk a jeho svět

Vyučovací předmět: Přírodověda

Ročník: 5.

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ VÝSTUPY Žák:	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
Lidé kolem nás • rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už tolerovat nemohou a která porušují základní lidská práva nebo demokratické principy • poukáže v nejbližším společenském a přírodním prostředí na změny a některé problémy a navrhne možnosti zlepšení životního prostředí obce **Rozmanitost přírody** • vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru souvislosti s rozdělením času a střídáním ročních období	**Lidé kolem nás** • uvede a posoudí příklady protiprávního jednání • uvede příklady nesnášenlivosti mezi lidmi a diskutuje o nich • uvědomuje si globální problémy životního prostředí • vyhledá příklad o změnách životního prostředí, vyhodnotí ji, pokusí se navrhnout řešení **Rozmanitost přírody** • uvědomuje si základní podmínky života na Zemi • v encyklopediích vyhledává a seznamuje se s problematikou vzniku Země • má základní informace o postavení Země ve vesmíru • vysvětlí význam Slunce pro život na Zemi	**<u>Lidé kolem nás</u>** - osobní bezpečnost - soužití lidí - chování lidí - ochrana životního prostředí - ohleduplné chování k přírodě **<u>Rozmanitost přírody</u>** Základní podmínky života Země a vesmír - podnebné pásy - život n Zemi - rovnováha v přírodě - rozmanitost přírody	- Osobnostní a sociální výchova - psychohygiena (dobrý vztah k sobě samému, modelové situace) - mezilidské vztahy (vztahy v kolektivu, respektování se navzájem, ohleduplnost, spolupráce v kolektivu, prosazování slušného chování, užívání

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ VÝSTUPY Žák:	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
• zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy a nachází shody a rozdíly v přizpůsobení organismů prostředí • porovná na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech, prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy	• chápe rozdíl mezi planetou a hvězdou • jednoduše vysvětlí střídání dne a noci, ročních období jako důsledek pohybu Země ve vesmíru • seznámí se s působením magnetické a gravitační síly • navazuje na své poznatky o rostlinách a živočiších ve vybraných lokalitách a prohlubuje si je • seznamuje se s podnebnými pásy a některými rostlinami a živočichy z celého světa • vyhledává různé informace o živočiších a rostlinách o jejich vzájemných vztazích • vysvětlí pojem potravní řetězec a uvede příklad • pozoruje živočichy a rostliny, zformuluje a zapíše výsledek svého pozorování • porovnává základní projevy života na konkrétních organismech • třídí nejznámější druhy organismů do skupin s využitím atlasů a klíčů	- třídění organismů - život na Zemi - ochrana ŽP - živelné pohromy - ekologické katastrofy - elektrické energie - el. obvod - el. spotřebiče -	v běžném životě) Enviromentální výchova vztah člověka k prostředí, ve kterém žije (třídění odpadu, sběr papíru

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ VÝSTUPY Žák:	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
• zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat	• hodnotí ekologické problémy celosvětového měřítka a uvede příklady • uvědomuje si nutnost ochrany životního prostředí a aktivně se na ní podílí • uvědomuje si a uvede příklady živelných pohrom, ekologických katastrof, shromažďuje informace ze sdělovacích prostředků		
• založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu	• seznámí se se základními poznatky o využití el. energie • sestrojí jednoduchý el. obvod • seznámí se se zdroji el. energie • zná některé el. spotřebiče a dodržuje pravidla bezpečné práce při manipulaci s nimi		

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ VÝSTUPY Žák:	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
Člověk a jeho zdraví • využívá poznatků o lidském těle k vysvětlení základních funkcí jednotlivých orgánových soustav a podpoře vlastního zdravého způsobu života	**Člověk a jeho zdraví** • zná části lidského těla, důležité orgány • vysvětlí základní funkce jednotlivých orgánových soustav	**<u>Člověk a jeho zdraví</u>** - životní podmínky - lidské tělo - partnerství a rodičovství - péče o zdraví - mimořádné události - návykové látky a zdraví - osobní bezpečí - zdravá strava - péče o zdraví - první pomoc	
• rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narození	• v encyklopediích vyhledává a srovnává etapy vývoje dítěte před a po jeho narození • zná pojmy rodičovství a partnerství		
• účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných látek • v modelových situacích ohrožení bezpečí v běžných situacích volí správné řešení ochrany, přivolání pomoci a pomoci jiným • v modelových situacích prokáže vhodně reagovat na pokyny dospělých a jednat v souladu s pravidly ochrany	• rozšiřuje si poznatky o návykových látkách • uvědomuje si škodlivost kouření, užívání drog a alkoholu • uvědomuje si nebezpečí závislosti na hracích automatech a počítačích • prohlubuje a upevňuje si jednoduché způsoby odmítání návykových látek		

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ VÝSTUPY Žák:	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
• uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události	• zná význam pojmu terorismus a rasismus • je si vědom nutnosti kázně a dodržování pokynů v případě obecného ohrožení (požár, únik jedovatých látek, povodeň apod.)		
• uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou • bezpečně ovládá pravidla chodce i cyklisty • rozezná další dopravní značky • poznává vztahy účastníků silničního provozu • odhadne dopravní situaci, její nebezpečí a vyvodí správné řešení, zachovává se adekvátně situaci • zná ohleduplné chování a osvojuje si ho • snaží se předcházet nebezpečí s ohledem na sebe i ostatní účastníky silničního provozu	• řídí se pravidly zdravého způsobu života a prevence (zdravá strava, denní a pitný režim, prevence nemoci) • ovládá bezpečné chování v silničním provozu v roli chodce a cyklisty • rozlišuje krizové situace – šikana, týrání a diskutuje o nich		
• ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc	• ošetří drobná poranění(bodnutí hmyzem, uštknutí hadem, malá řezná rána, znehybnění končetin) • přivolá lékařskou pomoc		

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ VÝSTUPY Žák:	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
• uplatňuje ohleduplné chování k druhému pohlaví a orientuje se v bezpečných způsobech sexuálního chování mezi chlapci a děvčaty v daném věku	• učí se rozlišovat biologické a psychické změny v dospívání • uplatňuje ohleduplné chování k druhému pohlaví • úměrně svému věku se orientuje v bezpečných způsobech sexuálního chování		

Vyučovací předmět VLASTIVĚDA

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

- je realizována ve 4. ročníku a v 5. ročníku
  - realizuje se ve vzdělávacím oboru Člověk a jeho svět
  - vzdělávací obsah je rozdělen na pět tematických okruhů, ve vlastivědě se realizují tři okruhy

Místo, kde žijeme – chápání organizace života v obci, ve společnosti
- praktické poznávání místních, regionálních skutečností, s důrazem na dopravní výchovu
- postupné rozvíjení vztahu k zemi, národní cítění

Lidé kolem nás – upevnění základů vhodného chování a jednání mezi lidmi
- uvědomování si významu a podstaty tolerance, pomoci, solidarity, úcty, snášenlivosti a rovného postavení mužů a žen
- seznamování se se základními právy a povinnostmi i problémy ve společnosti i ve světě
- směřování k výchově budoucího občana demokratického státu

Lidé a čas – orientace v dějích čase, postup událostí a utváření historie věcí a dějů
- snaha o vyvolání zájmů u žáků samostatně vyhledávat, získávat a zkoumat informace z historie a současnosti

- organizace – žáci pracují ve třídě nebo v počítačové učebně s využíváním různých forem práce, s využitím dostupných vyučovacích pomůcek.
- průřezová témata – v tomto předmětu jsou realizována tato: MKV, EGS, VDO

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí

Kompetence k učení
- učí se vyznačit v jednoduchém plánu obce místo bydliště, školy, cestu na určené místo
- učí se začlenit obec (město) do příslušného kraje
- učitel vede žáky k užívání správné terminologie a symboliky
- učitel žákům srozumitelně vysvětluje, co se mají naučit

Kompetence k řešení problémů – učí se rozlišit přírodní a umělé prvky v okolní krajině

- učitel umožňuje, aby žáci v hodině pracovali s odbornou literaturou, encyklopediemi apod.
- učitel umožňuje každému žákovi zažít úspěch

Kompetence komunikativní – učí se vyjádřit různými způsoby estetické hodnoty a rozmanitost krajiny

- využívá časové údaje při řešení různých situací, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti
- učitel vede žáky k ověřování výsledků
- učitel podněcuje žáky k argumentaci

Kompetence sociální a personální – rozlišuje vztahy mezi lidmi, národy

- odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností
- učitel vytváří příležitosti k interpretaci či prezentaci různých textů, obrazových materiálů a jiných forem záznamů
- učitel vytváří heterogenní pracovní skupiny

Kompetence občanská – pojmenuje některé rodáky, kulturní či historické památky, významné události v oblastech ČR (případně ve státech Evropy)

- projevuje toleranci přirozeným odlišnostem lidské společnosti
- učitel umožňuje žákům, aby se podíleli na utváření kriterií hodnocení činností nebo, jejich výsledků
- učitel vede žáky k hodnocení vlastních výsledků

Kompetence pracovní – uplatňuje elementární poznatky o lidské společnosti, soužití a o práci lidí, na příkladech porovnává minulost a současnost

- učitel se zajímá o náměty, názory, zkušenosti žáků
- učitel vede žáky k plánování úkolů a postupů
- učitel zadává úkoly, při kterých žáci mohou spolupracovat

Kompetence digitální - předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky

Vzdělávací oblast: Člověk a jeho svět

Vyučovací předmět: Vlastivěda

Ročník: 4.

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ VÝSTUPY Žák:	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
Místo, kde žijeme • určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu	**Místo, kde žijeme** • na jednoduchém plánu vyznačí své bydliště, školu a významu budovy • popíše cestu k nim ze školy	**<u>Místo, kde žijeme</u>** - plán Rouchovan - významné budovy a památky Rouchovan - světové strany - orientace podle světových stran v přírodě a na mapě - měřítko mapy - zásady bezpečného pobytu v přírodě - glóbus a mapa - náčrty a plány - základní typy map - nadmořská výška - typ krajiny - značky na mapě - naše vlast ČR - zeměpisná fakta jednotlivých regionů na mapě (vodstvo, české, moravské a slezské řeky,	**OSV:** RSP, SRaSO, PH **VDO:** OOSS, POPŽ, PD **EV:** E, ŽP, VČP
• určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě	• určí světové strany v přírodě pomocí kompasu a buzoly • orientuje se v krajině podle světových stran • orientuje se na mapě podle světových stran • seznámí se s výpočtem vzdálenosti na mapě • řídí se podle zásad bezpečného pobytu v přírodě (výlety, exkurze, školní a třídní akce v terénu)		
• rozlišuje mezi náčrty, plány a základními typy map, vyhledává jednoduché údaje o přírodních	• rozlišuje mezi náčrty, plány a základními typy map		

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ VÝSTUPY Žák:	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky, Evropy a polokoulí	• nakreslí jednoduchý náčrt a plánek • orientuje se v jednoduchém plánu, podle plánu popíše určenou trasu • vyhledává základní údaje v plánu • vyhledává základní údaje v mapě (povrch, podnebí, vodstvo, rostlinstvo, živočichové) • vyhledává základní údaje o sídlištích lidí	pohraniční hory a vnitřní pohoří, významná česká, moravská a slezská města, nejvýznamnější znaky jednotlivých krajů, Praha hlavní město republiky, přírodní bohatství české republiky, nerostné suroviny, zemědělství) - kulturní památky ČR - demokratický stát - stát jeho představitelé - volby v demokratickém státě - symboly ČR	
• vyhledává typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam z hlediska přírodního, historického, politického, správního a vlastnického	• vyhledá typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury • jednoduchým způsobem posoudí jejich význam z hlediska přírodního, historického, politického, správního a vlastnického • vyhledává potřebné informace o regionech v různých typech dokumentů (tisk, naučná literatura, encyklopedie, internet)		
• rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam	• rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam • seznámí se s nejvýznamnějšími pravomocemi prezidenta, vlády a parlamentu		

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ VÝSTUPY Žák:	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
Lidé kolem nás • orientuje se v základních formách vlastnictví, používá peníze v běžných situacích	• jednoduchým způsobem posoudí význam demokracie • stručně objasní proč volit • určí státní symboly a jejich význam **Lidé kolem nás** • rozlišuje základní formy vlastnictví • zjišťuje příklady formy vlastnictví ve svém okolí • používá peníze v běžných situacích	**<u>Lidé kolem nás</u>** - základní formy vlastnictví - rozlišování mincí a papírových bankovek - používání peněz v běžných situacích - život člověka a mezilidské vztahy - obecně platná pravidla chování a jednání mezi lidmi - zásady chování mezi dívkami a chlapci - pravidla soužití v rodině, třídním kolektivu, ve škole a obci - základní potřeby člověka - rozdíly mezi jednotlivci - zásady komunikace, naslouchání	**OSV:** ŘPRD, HPPE, SaS, SRaSO, PL, MV, Ko, KaK **VDO:** OSŠ, PD **MuV:** KD, PM
• vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci	• vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi • zná pravidla vhodného chování a jednání mezi lidmi • ujasní si základní pravidla vztahů mezi dívkami a chlapci • vyvodí a snaží se dodržovat pravidla pro soužití v rodině, v třídním kolektivu, ve škole a obci		
• rozlišuje základní rozdíly mezi jednotlivci, obhájí při konkrétních činnostech své názory,	• respektuje základní rozdíly mezi jednotlivci		

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ VÝSTUPY Žák:	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
popřípadě připustí svůj omyl, dohodne se na společném postupu a řešení se spolužáky • rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už tolerovat nemohou a která porušují základní lidská práva nebo demokratické principy	• obhájí při konkrétních činnostech své názory • sdělí svá stanoviska ostatním • dokáže připustit svůj omyl • dohodne se na společném postupu a řešení se spolužáky • objasní vlastními slovy podstatu a význam tolerance, vzájemné úcty, pomoci a solidarity, rasové tolerance a rovného postavení mužů a žen • seznámí se se základními lidskými právy, povinnostmi, se základními právy dítěte • rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už tolerovat nemohou a která porušují základní lidská práva nebo demokratické principy	- zásady efektivní spolupráce - podstata a význam tolerance, vzájemná úcta, pomoci a solidarity - rasová tolerance, postavení mužů a žen - základní pravidla a povinnosti - základní práva dítěte -	
Lidé a čas • pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy	**Lidé a čas** • využívá časových údajů při řešení různých situací v denním životě	**<u>Lidé a čas</u>** - děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti - čas, hodiny, kalendář	

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ VÝSTUPY Žák:	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
• rozeznává současné a minulé a orientuje se v hlavních reáliích minulosti a současnosti naší vlasti s využitím regionálních specifik • srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik	• rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti • orientuje se v kalendáři • využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a jevy, dokáže přiřadit časové údaje k daným dějům • vlastními slovy vyloží způsob života starých Slovanů • popíše stěžejní události a postavy starých pověstí českých • interpretuje pověst spjatou s místem, ve kterém žije • orientuje se v hlavních reáliích období vlády Přemyslovců • posoudí jednoduše význam vlády Karla IV. • popíše hlavní události doby husitské • orientuje se v důležitých událostech období habsburské monarchie • srovnává a hodnotí způsob života a práce našich předků v minulosti a současnosti • uplatňuje elementární poznatky o činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a práci lidí, na	- pojem letopočet - časové údaje v denním životě - režim dne - Lovci mamutů - život starých Slovanů - Staré pověsti české - Pověsti našeho kraje - Velká Morava, Svatý Cyril a Metoděj, Svatý Václav, - Svatá Ludmila - Kníže Oldřich a jeho syn Břetislav - Svatá Anežka - Přemysl Otakar II. - Lucemburkové na českém trůnu - Mistr Jan Hus, doba husitská - Habsburkové na českém trůnu (Rudolf II., bitva na Bílé hoře, J.A. Komenský, Marie Terezie, Josef II.) - Způsoby života a práce našich předků v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik	**OSV:** SRaSO

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ VÝSTUPY Žák:	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
	příkladech porovnává minulost a současnost • využívá knihoven a sbírek muzea jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti	- -	

Vzdělávací oblast: Člověk a jeho svět

Vyučovací předmět: Vlastivěda

Ročník: 5.

Výstup	*Učivo*	*Průřezová témata*	*Poznámky*
Pracuje se základními pojmy a poznatky o regionu	Moje obec, město, kraj, krajské město, stát, hlavní město, starosta, prezident	Multikulturní výchova - lidské vztahy - kulturní diference	
Pracuje s pojmy měřítko mapy, vzdálenost na mapě, směrová růžice Vyznačí do mapy státní hranice, hlavní, krajské a okresní město, sousední země	Práce s mapou ČR	- etnický původ - princip sociálního smíru a solidarity	
Najde na mapě ČR vybrané oblasti ČR Najde na mapě významná města, řeky, pohoří, apod. v jednotlivých regionech Seznámí se s průmyslem a hospodářstvím v jednotlivých oblastech Jmenuje významné průmyslové oblasti a významné zemědělské plodiny	Kraje ČR Regiony ČR - Praha a vybrané oblasti ČR, povrch, vodstvo, podnebné podmínky, surovinové zdroje, výroba, služby, obchod, turistika	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech - jsme Evropané - Evropa a svět nás zajímá	
Pojmenuje názvy světadílů a oceánů, zemské polokoule, rovník, poledník, póly	Mapa světa		
Vyznačí ČR na mapě světa, Evropy Zakreslí do mapy hranice Evropy Pojmenuje poloostrovy a ostrovy Zakreslí evropská pohoří a nížiny do mapy	Evropa – světadíl, ve kterém žijeme (hranice Evropy, poloostrovy, ostrovy, pohoří, nížiny, charakteristika státu EU, podnebí, rostlinstvo, živočišstvo, vodstvo, charakteristika států		

Výstup	*Učivo*	*Průřezová témata*	*Poznámky*
Dokáže stručně charakterizovat stát EU Charakterizuje podnebí, rostlinstvo a živočišstvo Evropy Vyznačí v mapě vodstvo Evropy Jmenuje a charakterizuje státy střední, jižní, západní, jihovýchodní, severní a východní Evropy	střední, jihovýchodní, jižní, západní, severní, východní Evropy		
Vyznačí na časové přímce náš letopočet, dobu před naším letopočtem, starověk, středověk, novověk Určí počátek a konec století Vyjmenuje některé významné panovníky Stručně charakterizuje historické období	Kapitoly z novodobých dějin Měření dějinného času Práce s časovou přímkou Významní panovníci Velké Moravy, česká knížata, čeští králové Přemyslovci, lovci mamutů, Karel IV., husité, Slované, Velká Morava		
Popíše dobu českého národního obrození, vyjmenuje některé významné představitele	Národní obrození a jeho významní představitelé (zrušení nevolnictví, čeští vzdělanci, divadlo, hymna, apod.)		
Stručně charakterizuje situaci v Rakousku – Uhersku v souvislosti s rokem 1848	Revoluční rok 1848 (rozdělení Rakouska na Rakousko - Uhersko)		
Vysvětlí příčiny hospodářského a kulturního rozvoje českých zemí po roce 1850	Národní divadlo a kulturní rozkvět ve druhé polovině 19. století, hospodářský rozvoj		
Seznámí se s průběhem 1. světové války	1. světová válka a nová Československá republika (T. G. Masaryk)		
Charakterizuje osobnost T. G. Masaryka a život po 1. světové válce	Život v první republice, meziválečné období Konec první republiky, mnichovská dohoda		

Výstup	*Učivo*	*Průřezová témata*	*Poznámky*
Stručně popíše situaci v Československu před a v průběhu 2. světové války Seznámí se s novodobými dějinami, chápe rozdíl mezi pojmy totalita, demokracie	2. světová války Poválečné Československo, období totality, sametová revoluce, obnova demokracie		

5. 5. Člověk a společnost
Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast Člověk a společnost v základním vzdělávání vybavuje žáka znalostmi a dovednostmi potřebnými pro jeho aktivní zapojení do života demokratické společnosti. Vzdělávání směřuje k tomu, aby žáci poznali dějinné, sociální a kulturně historické aspekty života lidí v jejich rozmanitosti, proměnlivosti a ve vzájemných souvislostech. Seznamuje žáky s vývojem společnosti a s důležitými společenskými jevy a procesy, které se promítají do každodenního života a mají vliv na utváření společenského klimatu. Zaměřuje se na utváření pozitivních občanských postojů, rozvíjí vědomí přináležitosti k evropskému civilizačnímu a kulturnímu okruhu a podporuje přijetí hodnot, na nichž je současná demokratická Evropa budována, včetně kolektivní obrany. Důležitou součástí vzdělávání v dané vzdělávací oblasti je prevence rasistických, xenofobních a extrémistických postojů, výchova k toleranci a respektování lidských práv, k rovnosti mužů a žen a výchova k úctě k přírodnímu a kulturnímu prostředí i k ochraně uměleckých a kulturních hodnot. Tato vzdělávací oblast přispívá také k rozvoji finanční gramotnosti a k osvojení pravidel chování při běžných rizikových situacích i při mimořádných událostech.

Ve vzdělávací oblasti Člověk a společnost se u žáků formují dovednosti a postoje důležité pro aktivní využívání poznatků o společnosti a mezilidských vztazích v občanském životě. Žáci se učí rozpoznávat a formulovat společenské problémy v minulosti i současnosti, zjišťovat a zpracovávat informace nutné pro jejich řešení, nacházet řešení a vyvozovat závěry, reflektovat je a aplikovat v reálných životních situacích.

Vzdělávací oblast Člověk a společnost zahrnuje vzdělávací obory Dějepis a Výchova k občanství. Ve svém vzdělávacím obsahu navazuje přímo na vzdělávací oblast Člověk a jeho svět. Přesahy dané vzdělávací oblasti se promítají i do jiných vzdělávacích oblastí a do celého života školy a mají přímou vazbu zejména na společenskovědní část vzdělávacího oboru *Zeměpis*, který je v zájmu zachování jeho celistvosti umístěn ve vzdělávací oblasti Člověk a příroda.

Vzdělávací obor Dějepis přináší základní poznatky o konání člověka v minulosti. Jeho hlavním posláním je kultivace historického vědomí jedince a uchování kontinuity historické paměti, především ve smyslu předávání historické zkušenosti. Důležité je zejména poznávání dějů, skutků a jevů, které zásadním způsobem ovlivnily vývoj společnosti a promítly se do obrazu naší současnosti. Důraz je kladen především na dějiny 19. a 20. století, kde leží kořeny většiny současných společenských jevů. Významně se uplatňuje zřetel k základním hodnotám evropské civilizace. Podstatné je rozvíjet takové časové a prostorové představy i empatie, které umožňují žákům lépe proniknout k pochopení historických jevů a dějů. Žáci jsou vedeni k poznání, že historie není jen uzavřenou minulostí ani shlukem faktů a definitivních závěrů, ale je kladením otázek, jimiž se současnost prostřednictvím minulosti ptá po svém vlastním charakteru a své možné budoucnosti. Obecné historické problémy jsou konkretizovány prostřednictvím zařazování dějin regionu i dějin místních.

Vzdělávací obor Výchova k občanství se zaměřuje na vytváření kvalit, které souvisejí s orientací žáků v sociální realitě a s jejich začleňováním do různých společenských vztahů a vazeb. Otevírá cestu k realistickému sebepoznání a poznávání osobnosti druhých lidí a k pochopení vlastního jednání i jednání druhých lidí v kontextu různých životních situací. Seznamuje žáky se vztahy v rodině a širších společenstvích, s hospodářským životem a rozvíjí jejich orientaci ve světě financí. Přibližuje žákům úkoly důležitých politických institucí a orgánů včetně činností armády, a ukazuje možné způsoby zapojení jednotlivců do občanského života. Učí žáky respektovat a uplatňovat mravní principy a pravidla společenského soužití a přebírat odpovědnost za vlastní názory, chování a jednání i jejich důsledky. Rozvíjí občanské a

právní vědomí žáků, posiluje smysl jednotlivců pro osobní i občanskou odpovědnost a motivuje žáky k aktivní účasti na životě demokratické společnosti.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- rozvíjení zájmu o současnost a minulost vlastního národa i jiných kulturních společenství, utváření a upevňování vědomí přináležitosti k evropské kultuře
- odhalování kořenů společenských jevů, dějů a změn, promýšlení jejich souvislostí a vzájemné podmíněnosti v reálném a historickém čase
- hledání paralel mezi minulými a současnými událostmi a jejich porovnávání s obdobnými či odlišnými jevy a procesy v evropském a celosvětovém měřítku
- utváření pozitivního hodnotového systému opřeného o historickou zkušenost
- rozlišování mýtů a skutečnosti, rozpoznávání projevů a příčin subjektivního výběru a hodnocení faktů i ke snaze o objektivní posouzení společenských jevů současnosti i minulosti
- vytváření schopnosti využívat jako zdroj informací různorodé verbální i neverbální texty společenského a společenskovědního charakteru
- rozvíjení orientace v mnohotvárnosti historických, sociokulturních, etických, politických, právních a ekonomických faktů tvořících rámec každodenního života; k poznávání a posuzování každodenních situací a událostí ve vzájemných vazbách a širších souvislostech včetně souvislostí mezinárodních a globálních
- úctě k vlastnímu národu i k jiným národům a etnikům; k rozvíjení respektu ke kulturním či jiným odlišnostem (zvláštnostem) lidí, skupin i různých společenství
- uplatňování aktivního přístupu k ochraně zdraví, života, majetku při běžných, rizikových i mimořádných událostech i poznávání otázek obrany státu
- získávání orientace v aktuálním dění v ČR, EU**,** NATO a ve světě, k rozvíjení zájmu o veřejné záležitosti
- utváření vědomí vlastní identity a identity druhých lidí, k rozvíjení realistického sebepoznávání a sebehodnocení, k akceptování vlastní osobnosti i osobnosti druhých lidí
- orientaci v problematice peněz a cen a k odpovědnému spravování osobního (rodinného) rozpočtu s ohledem na měnící se životní situaci
- utváření pozitivních vztahů k opačnému pohlaví v prostředí školy i mimo školu, k rozpoznávání stereotypního nahlížení na postavení muže a ženy v rodině, v zaměstnání i v politickém životě, k vnímání předsudků v nazírání na roli žen ve společnosti
- rozpoznávání názorů a postojů ohrožujících lidskou důstojnost nebo odporujících základním principům demokratického soužití; ke zvyšování odolnosti vůči myšlenkové manipulaci
- uplatňování vhodných prostředků komunikace k vyjadřování vlastních myšlenek, citů, názorů a postojů, k zaujímání a obhajování vlastních postojů a k přiměřenému obhajování svých práv

5. 5. 1. DĚJEPIS

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení
Vyučovací předmět dějepis se vyučuje jako samostatný předmět v 6. - 9. ročníku.
Vzdělávání ve vyučovacím předmětu dějepis směřuje k:
- rozvíjení vlastního historického vědomí
- vnímání obrazu hlavních vývojových linií
- získávání orientace v historickém čase
- pochopení souvislostí dějinných událostí a procesů
- chápání kulturní rozmanitosti světa
- utváření pozitivního hodnotového systému

Vyučovací předmět dějepis je úzce spjat s dalšími vyučovacími předměty:
zeměpis – orientace v prostoru, územní rozsah států,…
matematika, fyzika, přírodopis, chemie – vědecké poznatky, rozvoj vědy a techniky,…
výtvarná výchova – stavební slohy, umělecká díla, významní umělci,…
hudební výchova – vývoj hudebních projevů, významní skladatelé,…
jazyky – významní spisovatelé a jejich tvorba,…
občanská výchova – člověk a společnost, stát a státní zřízení, lidská a občanská práva, volební systém,…
tělesná výchova – odkaz řecké kultury, olympijské hry,…

Vyučovacím předmětem prolínají průřezová témata:
OSV – komunikace, soc. dovednosti, mezilidské vztahy, kooperace, řešení problémů, kreativita,…
VDO – demokracie, despocie, tyranie, občanská práva, náboženská nesnášenlivost, tolerance, občanská společnost, volební systém, formy vlády, totalita, rasismus, holocaust, ideologie,…
EV – člověk a příroda, příroda a první civilizace, historické památky, dopad průmyslové revoluce na přírodu, zásahy do přírodních poměrů,…
MKV – sbližování a prolínání kult. vlivů v období helénismu, náš etnický původ, předsudky, stereotypy, husitství, poznávání jiných kultur,.mezinárodní solidarita,…
EGS – integrace Evropy, vliv Říma na raně středověké státy, formování evropských států, křížové výpravy, mír. poselství Jiřího z Poděbrad, reformace, význam objevení Ameriky, buržoazní a buržoazně demokratické revoluce,…
MDV – národní obrození, propaganda, sdělovací prostředky a politika,…

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení
Učitel
zadává úkoly, při kterých žáci vyhledávají a kombinují informace z různých zdrojů
vede žáky k užívání správné terminologie a symboliky
zadává úkoly, které vyžadují využití poznatků z různých předmětů
vede k zamyšlení nad historickým vývojem

Žák
- vyhledává a třídí informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívá v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě

- operuje s obecně užívanými termíny, znaky a symboly, uvádí věci do souvislostí,
- propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí a na základě toho si vytváří komplexnější pohled na společenské a kulturní jevy

Kompetence k řešení problémů
Učitel
zařazuje rozmanité aktivity (diskuse, výklad, kreslení, řešení problémů, ICT, AV technika,)
zařazuje metody, při kterých žáci sami docházejí k závěrům a řešením
vede ke kritickému myšlení a logickému uvažování

Žák
- vyhledává informace vhodné k řešení problému, nachází jejich shodné, podobné a odlišné znaky, využívá získané vědomosti a dovednosti
- samostatně řeší problémy; volí vhodné způsoby řešení
- kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, je schopen je obhájit

Kompetence komunikativní
Učitel
vede žáky přesnému a výstižnému vyjadřování
zařazuje do výuky diskuzi
vede žáky k věcnému argumentování
vede žáky k práci s různými typy textů
vede k využívání informačních a komunikačních prostředků

Žák
- formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu
- účinně se zapojuje do diskuse, obhajuje svůj názor a vhodně argumentuje
- rozumí různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů,…
- využívá informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem

Kompetence sociální a personální
Učitel
vytváří příznivé klima třídy
dodává žákům sebedůvěru
podle potřeby žákům v činnostech pomáhá

Žák
- účinně spolupracuje ve skupině
- podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu
- přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu,

Kompetence občanské
Učitel
reflektuje při výuce společenské i přírodní dění
vede žáky k tomu, aby brali ohled na druhé
motivuje žáky k prozkoumávání názorů a pohledů lišících se od jejich vlastních
pěstuje v žácích vztah k tradicím, národnímu, historickému a kulturnímu dědictví

Žák
- respektuje přesvědčení druhých lidí, váží si jejich vnitřních hodnot, je schopen vcítit se do situací ostatních lidí
-odmítá útlak a hrubé zacházení, uvědomuje si povinnost postavit se proti fyzickému i psychickému násilí
- chápe základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy
- respektuje, chrání a oceňuje naše tradice a kulturní i historické dědictví
- projevuje pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost, aktivně se zapojuje do kulturního dění a sportovních aktivit

Kompetence pracovní
Učitel
požaduje dodržování dohodnuté kvality práce
umožňuje žákům vzájemně si radit a pomáhat
vede žáky k využívání znalostí v běžné praxi

Žák
- dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky
- využívá svých znalostí v běžné praxi

Kompetence digitální
- ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhoduje, které technologie, pro jakou činnost či řešený problém použít
- získává, vyhledává a sdílí data, informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu
- vytváří a upravuje digitální obsah, kombinuje různé formáty, vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků

Vzdělávací oblast: Člověk a společnost
Vyučovací předmět: Dějepis
Ročník: 6.

Výstup	*Učivo*	*Průřezová témata*	*Mez. předm. vztahy*
Žák - vysvětlí cíl a způsob poznávání historie, poslání a hlavní úkoly archivů, muzeí, knihoven a galerií - orientuje se v historickém čase - stručně charakterizuje současný vědecký názor na vznik světa a člověka - charakterizuje život pravěkých sběračů a lovců, jejich materiální a duchovní kulturu - zapamatuje si typy obydlí, ve kterých žili pravěcí lidé - vysvětlí nezbytnost přechodu neolitické společnosti od lovu k chovu a od sběru k pěstování na základě změny klimatu - srovná vývojové typy člověka - objasní význam zemědělství, dobytkářství a zpracování kovů pro lidskou společnost - popíše funkci pravěkých nástrojů - objasní souvislost mezi použitím kovu a kvalitou zemědělské práce - uvede příklady možností využití kovů v životě pravěké společnosti - uvede příklady archeologických kultur	Člověk v dějinách Úvod do vyučování dějepisu Přirozený svět historie – minulost přítomná v naší současnosti Proč a jak poznáváme minulost – úkol historické vědy, práce historika Hmotné a písemné prameny, základní zdroje informací o minulosti, s nimiž se setkáváme v každodenním životě – muzea, archivy, galerie, knihovny Vnímání historického času, hlavní období historie Počátky lidské společnosti Pravěk Prehistorie – úvod k historii lidstva Důraz na vztah sociálního a přírodního prostředí života člověka a postupný rozvoj sociálních vztahů a lidské materiální i duchovní kultury Výklad vzniku světa a člověka v mýtech a náboženstvích Vědecký výklad vzniku světa a člověka Charakteristika paleolitu, neolitu a doby kovů /nástroje, způsob obživy, společenská organizace, způ-	Osobnostní a sociální výchova Sociální rozvoj – komunikace: na historických příkladech ukázat možný kladný i záporný vliv komunikační „síly“ – antičtí řečníci, davová psychóza apod. Výchova demokratického občana Dějepis v tomto tématu přispívá tomu, aby žáci pochopili, že od počátku lidské společnosti žije člověk ve společenství, že je to nezbytné a že se stále hledají způsoby spolupráce. Vede k pochopení významu řádu, pravidel a zákonů pro fungování lidské společnosti Občan, občanská společnost a stát: lidská společnost v pravěku – člověk potřebuje žít ve společenství, vždy musí existovat nějaká pravidla soužití, nejstarší formy – tlupa, rod, kmen První státy – pojem stát jako nej-	Čj, Ov Z, Př, Vv,Hv Pč

na našem území - pozná typické znaky předmětů vyrobených v jednotlivých archeologických kulturách - rozpozná souvislost mezi přírodními podmínkami a vznikem /vývojem/ prvních velkých zemědělských civilizací - demonstruje oblasti vzniku nejstarších států - zapamatuje si souvislost mezi funkčností zavlažovacího systému a existencí nejstarších států - rozpozná podobnosti a odlišné rysy životního způsobu v nejstarších státech - uvede nejvýznamnější typy památek, které se staly součástí světového kulturního dědictví - identifikuje konkrétní významné historické památky nejstaršího období - demonstruje na konkrétních příkladech přínos antické kultury - uvede osobnosti antiky důležité pro evropskou civilizaci, zrod křesťanství a souvislost s judaismem - popíše vývoj řecké kultury - porovná formy vlády a postavení společenských skupin v jednotlivých státech - vysvětlí podstatu antické demokracie - popíše vznik řeckých městských států a různé formy jejich zřízení - vysvětlí okolnosti vzniku antické společ-	sob života, umění/ Vývoj člověka Hlavní rasy a jazyky Významná archeologická naleziště v našich zemích a v Evropě <u>Nejstarší civilizace. Kořeny evropské kultury</u> <u>Starověk</u> Kultura v nejširším významu tohoto termínu jako civilizace Seznámení s jevy a aspekty, které mají základní význam pro další rozvoj evropské civilizace Přehled států starověkého východu: Egypt, Mezopotámie, Přední východ, Indie, Čína /obecné rysy a specifické zvláštnosti jejich hospodářského, společenského, politického a kulturního vývoje/ Kultura států starověkého východu /písmo, základ věd, způsob života, náboženství, umění/ Přínos starověkých států pro rozvoj světové kultury, civilizace Nejstarší období řeckých dějin, báje a pověsti /Ilias a Odyssea/, náboženství, způsob života, hospodářství Námořní obchod a kolonizace Význam styků s okolním světem Státní zřízení a způsob života v městských státech Sparta, Atény, významné osobnosti Řecko-perské války Boj o nadvládu v Řecku, peloponéská válka Řecká kultura – písmo, věda, umění, sport a hry	vyšší forma organizace společnosti, jeho základní funkce, podoba prvních států – despocie Řecko – aténská otrokářská demokracie, principy fungování, srovnání s despociemi Řím – vývoj státního zřízení: království – republika – císařství Formy participace občanů v politickém životě: střepinový soud v Aténách jako příklad fungování demokracie, její principy jako formy vlády a způsobu rozhodování – možno aplikovat na modelovou situaci školního prostředí <u>Multikulturní výchova</u> Kulturní diference: objasnění zdrojů, ze kterých vychází současná civilizace – nejstarší státy a jejich kulturní přínos /počátky písma, základy věd, objevy, vynálezy náboženství a představy o světě/, antika – počátky křesťanství Multikulturalita: různost jazyků: a/ bájný výklad – babylonská věž, zmatení jazyků b/ skutečnost – rozpad praindoevropského jazyka – doba bronzová a vznik skupiny indoevropských jazyků, ukázky - důkazy	

nosti - porozumí funkci konkrétních státních institucí v antickém Řecku a Římě - vysvětlí příčiny a důsledky řeckých a římských expanzí - porovná přínos významných osobností pro rozvoj antického Řecka a Říma	Ovládnutí Řecka Makedonií, říše Alexandra Makedonského Helenistická kultura Přínos řecké a helenistické kultury pro rozvoj evropské civilizace Přírodní poměry a osídlení Apeninského poloostrova, etruská kultura Nejstarší období římských dějin v bájích, pověstech a ve světle vědeckých poznatků Boj o ovládnutí Apeninského poloostrova a Středomoří Řím v období republiky – státní zřízení, územní rozsah, složení společnosti, krize republiky, občanské války /Spartakus/ Řím v období principátu a císařství – státní zřízení, rozšiřování říše, provincie, boj proti barbarům Vznik a podstata křesťanství Krize římské říše – její rozdělení, pád říše západořímské Římská kultura /věda, umění, způsob života, náboženství/ a její přínos pro rozvoj evropské civilizace, významné osobnosti Práce s učebnicí Práce s atlasem a mapou Sešit Dějepisné portfolio	příbuznosti <u>Environmentální výchova</u> Základní podmínky života, lidské aktivity a problémy životního prostředí: Mladší doba kamenná – počátky zemědělství, stálých sídel, tj. přetváření přírody Nejstarší státy – produktivnější zemědělství v dobrých přírodních podmínkách, ale vyžaduje značnou regulaci přírody Vztah člověka k prostředí: Příroda a počátky lidské společnosti, prostředí vzniku světa a člověka	

Vzdělávací oblast: Člověk a společnost
Vyučovací předmět: Dějepis
Ročník: 7.

Výstup	***Učivo***	***Doplňující aktivity, pomůcky***	***Průřezová témata***	***Mezipředmětové vztahy***
Žák - popíše podstatnou změnu evropské situace, která nastala v důsledku příchodu nových etnik, christianizace a vzniku států - zapamatuje si oblasti obydlené nově příchozími etniky - objasní souvislost mezi příchodem nových etnik a současnou geopolitickou situací - porozumí příčinám rozdílného vývoje nejstarších státních útvarů v Evropě - porovná základní rysy západoevropské, byzantsko-slovanské a islámské kulturní oblasti - zapamatuje si významné raně středověké říše - vysvětlí příčiny, které vedly ke vzniku raně	Křesťanství a středověká Evropa Středověk Základní procesy, které v období středověku v Evropě probíhaly Christianizace Evropy a křesťanský universalismus – prostředí, v němž vznikaly a rozvíjely se evropské státy Vztahy mezi státy Hospodářsko-sociální a kulturní obraz středověké společnosti Civilizačně-kulturní odlišnosti Naše národní dějiny vstupují na historickou scénu – jejich zařazení do širšího kontextu dějin evropských, popř. světových Zánik otrokářské společnosti	Aktivity spojené s vyhledáváním, shromažďováním a tříděním historického materiálu z nejrůznějších zdrojů – referáty, seznamy, tisk, poznámky, besedy atd. Práce s textem verbálním, ikonickým i kombinovaným: porozumění odbornému textu samostatné získávání informací z textu Doplňující materiál: další učebnice, knihy, encyklopedie, slovníky, obrazy, pohlednice, kalendáře, fotografie atd. Práce s internetem, PC Video, DVD, audio kazety Materiály z exkurzí a výletů Práce starších spolužáků	Výchova demokratického občana Prezentace národních dějin má značnou důležitost pro sebeidentifikaci žáka jako občana Občanská společnost a škola: využití žákovské samosprávy a školního parlamentu pro přiblížení i aktualizaci problémů – třída a škola pracuje jako model „malého státu“ /volby, struktura samosprávy, pravidla chování, vnitřní režim apod./ Občan, občanská společnost a stát: struktura feudální společnosti První státní útvary u nás – Velkomoravská říše a Český stát Předěl v „demokratizaci“ společnosti – Magna charta První „republika“ v našich dějinách – husitství Princip stavovské monarchie – Jagellonci Formy participace občanů v politickém životě: konfrontace základního demokratického principu se strukturou středověké společnosti	Čj, Ov, Z, Vv, Př, Hv, Pč

středověkých státních útvarů v daných lokalitách - rozpozná rozdíly ve správě raně středověkých říší - doloží příklady střetávání a prolínání raně středověkých kultur - objasní situaci Velkomoravské říše a vnitřní vývoj českého státu a postavení těchto státních útvarů v evropských souvislostech - rozpozná významné územní změny ve středoevropské oblasti - vysvětlí okolnosti vzniku českého státu - porozumí dynamice vnitropolitické a hospodářské situace českého státu - vysvětlí příčiny a důsledky změn v postavení českého panovníka pro středoevropskou oblast - objasní politické vztahy Velkomoravské říše a českého státu k významným evropským říším a státům - doloží na příkladech vliv okolních kultur na	Franská říše Arabská říše a počátky islámu Avaři a Sámova říše Velkomoravská říše Byzantská říše Kyjevská Rus Anglie a Normané Západofranská říše Východofranská říše Počátky středoevropských států Český stát v době knížecí a jeho vztahy k středověké římské říši Hospodářství raně středověkého českého státu Společnost a kultura raně středověkého českého státu Boje křesťanů s muslimy Západní Evropa ve 12. a 13. století Český stát pod vládou přemyslovských králů Anglie a Francie v pozdním středověku Český stát a střední Evropa za vlády Lucemburků Hospodářské poměry českého státu vrcholného středověku	Regionální a místní dějiny středověku Exkurze: Znojmo – rotunda, hrad, podhradí, hradby, hradiště, středověké město, muzeum Kralice, Moravský Krumlov – Bible kralická, Slovanská epopej Místní knihovna – regionální a místní dějiny k daným tématům Beseda s kronikářem obce – místní kronika a místní dějiny k daným tématům Vycházka: Naše obec a místní dějiny Jarmark pořádaný naší školou Projekty: Jsem stavitel – práce zaměřené na základní znaky románské a gotické architektury Návrh středověkého města	<u>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech</u> Evropa a svět nás zajímá Koncepčně prolíná celou výukou – oblast národních dějin se vždy vysvětluje v návaznosti na dějiny světové Poznání historie sousedů, ale i vzdálenějších regionů, je předpokladem pro pochopení jiných životních stylů <u>Multikulturní výchova</u> Základní znalosti o kořenech a vývoji různých etnických a kulturních skupin, schopnosti chápat a tolerovat odlišnosti těchto skupin Kulturní diference: Byzantská kultura a její vliv na Kyjevskou Rus, Franská karolinská doba, Arabové a islám, naše země v době Velké Moravy – písmo, staroslověnská literatura, počátky Českého státu – přechod k latinsky psané literatuře, románská kultura – vliv antiky <u>Environmentální výchova</u> Lidské aktivity a problémy životního prostředí: Středověké zemědělství, vznik měst, rozvoj řemesel a obchodu – postupná změna charakteru	

velkomoravskou a českou kulturu - vymezí úlohu křesťanství a víry v životě středověkého člověka, konflikty mezi světskou a církevní mocí, vztah křesťanství ke kacířství a jiným věroukám - popíše základní rysy světových náboženství - porozumí příčinám a důsledkům velkého schizmatu - zapamatuje si příčiny rostoucího vlivu církve na vývoj společnosti - vysvětlí příčiny a důsledky boje o investituru - na příkladech doloží pokusy katolické církve o územní a náboženskou expanzi - porozumí příčinám vzniku opozičních myšlenek uvnitř katolické církve - ilustruje postavení jednotlivých vrstev středověké společnosti - uvede příklady románské a gotické kultury - porozumí smyslu učení o trojím lidu - na příkladech doloží vliv kolonizace na změnu sociální struktury	Společnost a kultura českého státu vrcholného středověku Husitská reformace a revoluce Počátky stavovského státu za vlády Jiřího z Poděbrad Východní Evropa ve vrcholném a pozdním středověku Jagellonci na českém a uherském trůně Italská renesance Práce s učebnicí Práce s atlasem a mapou Sešit Dějepisné portfolio			

- popíše středověké způsoby hospodaření - rozliší základní znaky románského a gotického životního stylu - kategorizuje románské a gotické architektonické památky				

Ročník: 8.

Výstup	*Učivo*	*Doplňující aktivity Pomůcky*	*Průřezová témata*	*Mezi předm vztah y*
Žák - vysvětlí znovuobjevení antického ideálu člověka - seznámí se s pojmy renesance, humanismus a jejich projevy v kultuře, myšlení a životě lidí - vysvětlí nové myšlenky žádající reformu církve včetně reakce církve na tyto požadavky - vymezí význam husitské tradice pro český politický a kulturní život - popíše a demonstruje průběh zámořských objevů, jejich příčiny a důsledky - chápe podstatu pojmů absolutní moc a absolutismus - objasní postavení českého státu v podmínkách Evropy rozdělené do řady mocenských a náboženských center - vysvětlí postavení českého státu uvnitř habsburské monarchie - chápe důsledky náboženské nesnášenlivosti - posoudí třicetiletou válku jako mocensko-ideový konflikt	Objevy a dobývání. Počátky nové doby Na prahu nového věku Historický vývoj na konci 17. a v 18. století Období raného novověku – vykročení Evropy do světa se všemi důsledky pro Evropu a svět 8 pojmů, které charakterizují povahu a historický vývoj Evropy v 15. – 18. století: renesance, humanismus, reformace, kolonizace zámoří, stavovství, absolutismus, parlamentarismus, osvícenství Objasnění základních dějinných tendencí v tomto období Česká reformace, protireformace a začlenění českého státu do habsburského soustátí, v jehož rámci se stává součástí širokých evropských i světových dějin – pochopení české identity Objevné plavby a jejich důsledky Změny v hospodářství 16. století Reformační hnutí v Evropě Rozmach Španělska a boj Nizozemí za nezávislost Reformace v západoevropských monarchiích Východní Evropa v 16. století Český stát v habsburské monarchii	Aktivity spojené s vyhledáváním, shromažďováním a tříděním historického materiálu nejrůznějších zdrojů – referáty, seznamy, tisk, poznámky, besedy atd. Práce s textem verbálním, ikonickým i kombinovaným: porozumění odbornému textu samostatné získávání informací z textu Doplňující materiál: další učebnice, knihy, encyklopedie, slovníky, obrazy, pohlednice, kalendáře, atlasy, mapy, fotografie, nástěnky atd. Práce s internetem, PC	Osobnostní a sociální výchova Osobnostní rozvoj: rozvoj schopností poznávání – systém hodnocení v dějepisu, který zohledňuje jak prvky memorování, tak především i dovednosti aplikace a tvořivost Sociální rozvoj: poznávání lidí, mezilidské vztahy – dovednost vcítit se podle možností do role různých skupin lidí v různých dobách, sledovat postupný dlouhý a obtížný boj za lidská práva Výchova demokratického občana Občan, občanská společnost a stát: Habsburkové na českém trůnu – střetnutí stavů	Čj, Aj Z, Ov Vv, Hv Př, Pč

Výstup	*Učivo*	*Doplňující aktivity Pomůcky*	*Průřezová témata*	*Mezi předm vztah y*
- na příkladech evropských dějin konkretizuje absolutismus, konstituční monarchie a parlamentarismus - rozpozná základní znaky jednotlivých kulturních stylů - uvede představitele jednotlivých kulturních stylů - doloží příklady významných kulturních památek našich i evropských - chápe význam osvícenství jako významného myšlenkového předělu, který ovlivnil politický vývoj u nás, v Evropě i na americkém kontinentu - ujasní si pojem osvícenský absolutismus - uvědomí si rozpor mezi projevy absolutní moci a snahami nastupující buržoazie - chápe pojem kolonie - uvědomí si význam boje za svobodu - vymezí podstatné ekonomické, sociální, politické a kulturní změny ve vybraných zemích a u nás, které charakterizují modernizaci společnosti - uvědomí si důsledky definitivního rozbití středověkých politických, hospodář-	Třicetiletá válka 1618 – 1648 Anglie v 16. a 17. století, anglická revoluce Habsburská monarchie a české země po třicetileté válce Rozvoj vědy a změny ve společnosti Předpoklady přechodu k průmyslové společnosti Kontinentální mocnosti v době vrcholu panovnického absolutismu Habsburská monarchie v zápasech o postavení velmocí Vznik Spojených států amerických Modernizace společnosti. Zrození moderní doby Politické a společenské změny začátkem 2. poloviny 19. století Dějiny novověku, tj. 18. – 20. století, jsou charakterizovány pojmem modernizace. Jde o obecné pojmenování pro systematickou transformaci, optimalizaci, regulaci a inovaci sociálních vztahů ve společnosti, postihující všechny jeho sféry od materiální výroby /industrializace/, přes politiku až po sféru vzdělání a kultury Důraz i na význam kultury, solidarity a dalších oblastí duchovního života při překonávání obtíží a rizik modernizačních procesů. Pojem modernizace nahrazuje koncept průmyslové revoluce. Ten	Video, DVD Materiály z exkurzí a výletů Práce starších spolužáků Regionální a místní dějiny novověku Exkurze: Praha – historie našeho hlavního města a historické pamětihodnosti Slavkov – bitva tří císařů Místní knihovna – regionální a místní dějiny k daným tématům Besedy: S kronikářem obce o místní kronice, jeho práci a místních	s absolutistickou tendencí Habsburků, Obnovené zřízení zemské – příklady ústavy jako stěžejního právního dokumentu Svět ve 2. pol. 17. stol. A v 18. stol. – osvícenské názory a vítězství demokratických tendencí v Anglii /konstituční monarchie/ a při vzniku USA /moderní ústava s oddělením mocí/ Francouzská revoluce – myšlenky Deklarace lidských a občanských práv a jejich význam zvláště vzhledem k době vzniku Národní obrození – vznik novodobé občanské společnosti Formy participace občanů v politickém životě: V 19. stol. Boj za všeobecné a rovné volební	

Výstup	Učivo	Doplňující aktivity Pomůcky	Průřezová témata	Mezi předm vztah y
ských a společenských struktur - představí si prudký rozvoj průmyslu jako předpoklad a katalyzátor společenských změn, dopad na životní prostředí - odhalí souvislost mezi událostmi francouzské revoluce a napoleonských válek na jedné straně a rozbití starých společenských struktur v Evropě na straně druhé - porovná jednotlivé fáze utváření novodobého českého národa v souvislosti s národními hnutími vybraných evropských národů - charakterizuje emancipační úsilí významných sociálních skupin a osobností - uvede požadavky, jak byly formulovány ve vybraných evropských revolucích - uvědomí si dokončení boje jednotlivých skupin jako předpoklad ustavení moderních politických stran - na vybraných příkladech demonstruje základní politické proudy	umožňuje v komplexnějších a propojenějších souvislostech popsat všechny proměny, jimiž v posledních stoletích společnost prošla Otevřenost dějinného vývoje – nechtěné, vedlejší účinky lidského rozhodování, např. industrializace a její pozitivní přínos pro životní podmínky lidí, zároveň ale její negativní sociální dopady či dopady ekologické Velká francouzská revoluce Napoleonská epopej Evropa po napoleonských válkách Habsburská monarchie po Vídeňském kongresu Průmyslová revoluce Kultura 1. poloviny 19. století Revoluční rok 1848 Hospodářské a společenské změny Východní Evropa Občanská válka v USA Sjednocení Itálie Sjednocení Německa Habsburská monarchie v letech přestavby Kultura v polovině 19. století Práce s učebnicí Práce s atlasem a mapou Sešit	dějinách k daným tématům Se starostou obce o naší vesnici Vycházka: Naše obec a okolí – místní dějiny daného období Projekty: Jsem stavitel – práce zaměřené na základní znaky renesanční a barokní architektury Zachraňte památku – záchrana významné historické budovy, její význam, oprava, náklady na opravu a její využití v dnešní době Výstavky projektů, pracovních listů a dalších dějepisných materiálů	právo – příklad nerovného volebního systému jako důkazu nedemokratičnosti Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech Jsme Evropané: Evropa 19. století – vytváření států, rasismus, nacionalismus a vlastenectví Multikulturní výchova Lidské vztahy: historické příklady toho, jak často docházelo ke konfliktům z důvodů kulturních, sociálních, náboženských i jiných odlišností, obvyklé tragické důsledky takových střetnutí a nepoučitelnost lidstva Etnický původ: důraz na odlišnost národnostní, v národních dějinách sledování česko-německé	

Výstup	*Učivo*	*Doplňující aktivity Pomůcky*	*Průřezová témata*	*Mezi předm vztah y*
- chápe emancipační hnutí českého národa jako výrazný projev dané doby - seznámí se s úsilím o vytvoření jednotlivých národních celků - vysvětlí rozdílné tempo modernizace a prohloubení nerovnoměrnosti vývoje jednotlivých částí Evropy a světa včetně důsledků, ke kterým tato nerovnoměrnost vedla - charakterizuje soupeření mezi velmocemi - vymezí význam kolonií - chápe historický rozměr pojmu rasismus	Dějepisné portfolio		otázky, ve světových např. indiánská a černošská otázka Environmentální výchova Základní podmínky živo ta: Objevení Ameriky, „vývoz“ evropské civilizace a důsledky pro indiánské obyvatele Průmyslová revoluce – jed- nota pokroku a negativních důsledků, komplexnost působení, změny životního stylu Vztah člověka k prostředí vysvětlovat na základě průběhu a místa historických dějů	

Ročník: 9.

Výstup	***Učivo***	***Doplňující aktivity Pomůcky***	***Průřezová témata***	***Mezi předm.vztahy***
Žák - učí se chápat období nejničivějších válek - na příkladech demonstruje zneužití techniky ve světových válkách a jeho důsledky - chápe okolnosti vzniku samostatného Československa - vysvětlí její vnitřní a zahraniční situaci v období první republiky - rozpozná klady a nedostatky demokratických systémů - charakterizuje jednotlivé totalitní systémy, příčiny jejich nastolení v širších ekonomických a politických souvislostech a důsledky jejich existence pro svět - rozpozná destruktivní sílu totalitarismu a vypjatého nacionalismu - uvědomí si souvislost mezi nepříznivým stavem ekonomiky a tendencí řešit	Moderní doba. Moderní dějiny Rozdělený a integrující se svět Dějiny 20. století Problémy soudobé společnosti a dnešního světa vysvětlované jako produkt předchozího dějinného vývoje Zdůrazňování nejnovějších dějin odpovídá současnému celosvětovému trendu Akulturační a socializační funkce dějepisu – seznamování žáků s historickými skutečnostmi, které bezprostředně souvisejí se současností Prezentování národních dějin v širších souvislostech evropských, regionálních a světových dějin – zařazení národních dějin do kontextu dějin širších umožňuje nejen jejich lepší pochopení odstraněním izolovaného pohledu, ale současně umožňuje kombinaci národních a multiperspektivních přístupů	Aktivity spojené s vyhledáváním, shromažďováním a tříděním historického materiálu z nejrůznějších zdrojů – referáty, poznámky, tisk seznamy, besedy apod. Práce s textem verbálním, ikonickým i kombinovaným: porozumění odbornému textu samostatné získávání informací z textu Doplňující materiál: další učebnice, knihy, encyklopedie, slovníky, obrazy, panely, pohlednice, kalendáře, atlasy, mapy, fotografie, nástěnky apod.	Osobnostní a sociální výchova Morální rozvoj: řešení problémů a rozhodovací dovednosti, hodnoty, postoje, praktická etika – na příkladech historických osobností ukázat složitost řešení problémů a rozhodování s dobou /možnosti, vlivy, omezení – to vše brát v úvahu při posuzování/, snažit se posoudit klady a zápory /nejen „černo-bíle“/, např. Edvard Beneš Výchova demokratického občana Občan, občanská společnost a stát: Svět po 1. sv. válce – demokracie versus totalita /fašismus, komunismus/ Československo – nový stát v Evropě – politický systém pluralitní parlamentní demokracie, řešení národnostní problematiky /čechoslovakismus, národnostní menšiny/	Čj, Aj Ov, Z Vv, Př Hv, Pč

problémy extrémními způsoby - vysvětlí změnu mezinárodněpolitických vztahů vznikem komunistického režimu, totalitarismu a vypjatého nacionalismu - chápe historický rozměr pojmů nacionalismus, rasismus, extremismus, agrese - na příkladech vyloží rasismus, antisemitismus a jejich nepřijatelnost z hlediska lidských práv - učí se vnímat rozmanitost projevů kultury a přínos národní a evropské kultury k tomuto odkazu - zhodnotí postavení Československa v evropských souvislostech a jeho vnitřní sociální, politické, hospodářské a kulturní prostředí - popíše vnitřní a zahraniční politiku Československa v období druhé republiky, protektorátu - učí se úctě k odkazu účastníků odboje	k obecným a regionálním dějinám Lokální dějiny – konkretizace dějin, formování místní identity Vývoj ve světě a v českých zemích v letech 1871 – 1918 První světová válka, její cíle, průběh a politické, sociální a kulturní důsledky Vznik československého státu, jeho hospodářsko-politický vývoj, sociální a národnostní problémy Svět a Československo v letech 1918 – 1938 Druhá světová válka, holocaust, její cíle, průběh a politické, mocenské a sociálně-ekonomické důsledky Svět a Československo v 2. polovině 20. století Hlavní vývojové rysy západních států Vývoj Sovětského svazu a zemí v jeho sféře vlivu Studená válka, rozdělení světa do vojenských bloků reprezentovaných supervelmocemi, politické, hospodářské, sociální a ideologické soupeření	Práce s internetem, PC Video, DVD, CD Materiály z exkurzí a výletů Práce starších spolužáků Regionální a místní dějiny moderní doby: Beseda s pamětníky historických událostí Beseda s kronikářem obce Beseda se členem Organizace politických vězňů Beseda se starostou naší obce Exkurze: Praha – historie našeho hlavního města a historické pamětihodnosti Třebíč – historie našeho okresního města, památky, Židovské město a hřbitov, bazilika, muzeum	Studená válka – demokracie versus komunistická totalita, konkrétní příklady porušování lidských práv Formy participace občanů v politickém životě: Projekt „Volby 1925“, tj. volby podle pravidel tehdejšího politického systému s nutností vcítit se do konkrétních sociálních rolí doby. Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování: závěrečné zamyšlení nad dějinami – Jsme skutečně všichni spolupracovníky? Dokážeme pochopit a uplatnit jednotu práv a povinností? Kde jsou zdroje nedorozumění? Začínáme vždy nejprve od sebe, nehledáme chyby jen jinde? Je demokracie dokonalým systémem? V čem je přes nedostatky stále výrazně lepší než předchozí systémy? <u>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech</u> Objevujeme Evropu a svět: historický pohled má sice přispět k pocitu zdravého vlastenectví, k pocitu určitého	

- učí se chápat poválečný vývoj Československa, který vyústil v únorové události 1948 - vysvětlí příčiny a důsledky vzniku bipolárního světa - uvede příklady střetávání obou bloků - chápe možnosti různé interpretace historických faktů a nutnost kritického přístupu k interpretacím - vysvětlí a na příkladech doloží mocenské a politické důvody euroatlantické hospodářské a vojenské spolupráce - seznámí se s postavením Československa v mezinárodních souvislostech - rozpozná znaky totalitní společnosti - posoudí postavení rozvojových zemí - porozumí problematice holocaustu a vysvětlí ho - uvědomí si nutnost respektovat identitu druhých - pochopí postupný rozpad východního bloku a rozklad komunistických systémů	Nastolení komunistické moci v Československu Pohledy na svět na konci 20. století Výrazné politické změny ve světě a v Československu od poloviny 80. let do poloviny 90. let 20. století Revoluce 1989 Rozpad Československa, vznik České republiky Pohled na Evropu a proces jejího sjednocování Problémy současnosti Věda, technika a vzdělání jako faktory vývoje Práce s učebnicí Práce s atlasem a mapou Sešit Dějepisné portfolio	Místní knihovna – regionální a místní dějiny k daným tématům Vycházka: Naše obec a okolí – místní dějiny daného období Projekty: Jsem stavitel – práce zaměřené na základní znaky moderního umění 20. a 21. století Jsem Evropan – jak si představuji svůj život a život mých spolužáků v budoucí sjednocené Evropě, co bych v ní chtěl/a Výstavky, nástěnky a panely projektů, pracovních listů a dalších dějepisných materiálů	pevného zakotvení /můj domov, naše škola, město, vesnice, kraj, náš stát/, ale i k tomu, že žijeme v širším společenství a že tomu tak bylo vždy. V současné době se toto propojení výrazně prohlubuje Jsme Evropané: Evropa 20. a 21. století – vytváření států, nacionalismus versus vlastenectví, Společnost národů jako pokus řešení problémů po 1. sv. válce, OSN – stejný pokus ve světovém měřítku po 2. sv. válce Evropa rozdělená železnou oponou v době studené války <u>Multikulturní výchova</u> Kulturní diference: Obecně sledovat tento směr – do naší kultury se promítají nebo ji přímo určují cizí vlivy, naopak české osobnosti znamenají přínos do světové kulturní pokladnice Etnický původ: V národních dějinách sledování českoněmecké otázky, ve světových nacistický rasismus a holocaust Multikulturalita:	

- vysvětlí ustavení demokratických režimů - prokáže základní orientaci v problémech současného světa - pochopí činnost a odvahu lidí v boji proti totalitnímu režimu - vysvětlí pojmy disident, samizdat, politická emigrace, Charta 77, policejní dozor, cenzura, politický vězeň - uvědomí si hrozbu terorismu - pochopí vliv médií na každodenní život a politické dění - ujasní si začlenění České republiky do integračního procesu			Dnešní m. je výsledkem dlouhého historického vývoje Princip sociálního smíru a solidarity: Správnost a potřebnost tohoto principu by měla být přirozeným vyústěním předchozích tematických okruhů <u>Environmentální výchova</u>: Složitost vztahů člověka a životního prostředí má svůj dlouhý historický vývoj. Ten sledujeme od počátků zasahování do přírody v pravěku až po problémy dnešní doby. Objasnění tohoto dynamického vývoje přispívá k pochopení.	

5. 5. 2. OBČANSKÁ VÝCHOVA

Charakteristika vyučovacího předmětu
Obsahové, časové a organizační vymezení ve vyučovacím
Vzdělávací oblast předmětu

- postupné formování a rozvíjení občanského profilu žáků
- orientace ve významných okolnostech společenského života
- utváření vztahů žáků ke skutečnosti
- formování vnitřních postojů žáků k důležitým oblastem lidského života
- formování vědomí odpovědnosti za vlastní život
- vedení k sebepoznávání

Časová dotace
- 1 vyučovací hodina týdně

Místo realizace
- třídy
- komunitní učebna
- knihovna
- učebna PC
- veřejná prostranství mimo školu

Průřezová témata
-OSV (sociální rozvoj, osobnostní rozvoj)
-VDO (občan, občanská společnost a stát, formy participace občanů v politickém životě, principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování)
-EGS (Evropa a svět nás zajímá, objevujeme Evropu a svět, jsme Evropané)
-MKV (kulturní diference, lidské vztahy, etnický původ, multikulturalita, princip sociálního smíru a solidarity)
-EV (lidské aktivity a problémy životního prostředí, vztah člověka k prostředí)
-MDV (tvorba mediálního sdělení, práce v realizačním týmu)

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků.
Vyučující využije všech forem a metod práce k tomu, aby žák dosáhl požadovaných kompetencí.

Formy a metody realizace
- vyučovací hodina - skupinové vyučování, diskuse, výklad, reprodukce textu, samostatná práce, soutěže, testy, dramatizace, projekty, PC, video
- beseda
- dotazníky – interwiev

Kompetence

Kompetence k učení
- žáci vybírají a využívají vhodné způsoby a metody pro efektivní učení, propojují získané poznatky do širších celků, nalézají souvislosti
- žáci získané poznatky hodnotí, třídí a vyvozují z nich závěry

Postup: - vedení žáků k ověřování důsledků

- poskytování metod, při kterých docházejí k objevům, řešením a závěrům žáci
- zadávání úkolů způsobem, který umožňuje volbu různých postupů

Kompetence k řešení problémů
- žáci tvořivě přistupují k řešení problému, umí vyhledat vhodné informace, pracovat s nimi a umí nalézt řešení
- žáci umí kriticky myslet a jsou schopni hájit svá rozhodnutí

Postup: - kladení otevřených otázek
- volný přístup k pomůckám

Kompetence komunikativní
- žáci formulují a vyjadřují své myšlenky a názory souvisle a kultivovaně
- žáci umí naslouchat promluvám druhých lidí, vhodně na ně reagují
- žáci komunikují na odpovídající úrovni
- žáci umí využívat ke komunikaci vhodné technologie

Postup: - zájem o náměty, názory, zkušenosti žáků
- vedení žáků k výstižnému, souvislému a kultivovanému projevu podněcování žáků k argumentaci
- vytváření příležitostí pro komunikaci mezi žáky

Kompetence sociální a personální
- žáci umí spolupracovat v týmu, vzájemně si naslouchají a pomáhají,
- žáci upevňují dobré mezilidské vztahy
- žáci umí hodnotit svoji práci i práci ostatních

Postup: - hodnocení žáků způsobem, který jim umožňuje vnímat vlastní pokrok
- vedení žáků k tomu, aby na základě jasných kritérií hodnotili své činnosti

Kompetence občanské
- žáci znají legislativu a obecné morální zákony a dodržují je
- žáci respektují názory ostatních
- žáci si formují volní a charakterové rysy
- žáci se zodpovědně rozhodují podle dané situace

Postup: - vyžadování dodržování pravidel slušného chování
- vedení žáků k prezentaci jejich myšlenek a názorů

Kompetence pracovní
- žáci jsou vedeni k efektivitě při organizování vlastní práce

Postup: - dodávání sebedůvěry
- napomáhání podle potřeby při cestě ke správnému řešení
- vedení ke správnému způsobu používání techniky a vybavení

Kompetence digitální
- ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhoduje, které technologie, pro jakou činnost či řešený problém použít
- předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky

Vzdělávací oblast: Člověk a společnost
Vyučovací předmět: Občanská výchova
Ročník: 6.

Výstup	***Učivo***	***Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty, exkurze, kurzy***	**Poznámky**
-umí se orientovat v kalendáři, zná letopočty -umí vysvětlit původ a způsoby dodržování svátků -uvádí příklady pořekadel a přísloví - vysvětlí přírodní zákonitosti z hlediska času - vybaví si příklady svátků - vysvětlí pojem domova z hlediska své přináležitosti k rodině, obci, regionu, vlasti - uvede příklady prvků, které člověku pomáhají vytvořit si osobní vztah ke svému domovu a jeho okolí - je schopen uvést svůj režim dne	**Rok v jeho proměnách a slavnostech** - kalendář, letopočty - svátky - přísloví a pořekadla **Čas –** měření času - čas z hlediska přírodních zákonitostí **Svátky-** jejich rozdělení a význam **Domov –** pojem domov - prostředí domova - bydliště a jeho okolí - rodinný dům s byt **Režim dne- rozdělení denního cyklu**	Z - planeta Země Projekt: Náš kalendář D- historické hledisko - domov Projekt: rodokmen	

Výstup	*Učivo*	*Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty, exkurze, kurzy*	Poznámky
- vysvětlí význam harmonických vztahů mezi členy rodiny (vzájemná pomoc, důvěra) pro zdravý vývoj dítěte - popíše, do kterých důležitých oblastí rodina směřuje své výdaje - dokáže se rozhodnout, jak vhodně naložit se svým kapesným a s uspořenými penězi	**Rodina** – postavení jedince v rodině - role členů rodiny - funkce a vývoj rodiny - vztahy v rodině, rodinné problémy - úplná a neúplná rodina - náhradní rodinná péče - hospodaření rodiny	M - deník hospodaření	
- vysvětlí, proč je výhodné vzájemně spolupracovat (rozdělit si úkoly) - spolupracuje ve skupině a přebírá odpovědnost za společné úkoly, činnosti či práce - vyloží souvislost mezi různými pracovními činnostmi a předpoklady nutnými pro jejich výkon - uvede hlavní problémy, které mohou nastat v případě nezaměstnanosti (peníze, vztahy v rodině) - popíše, jak si může poradit v případě nezaměstnanosti - rozlišuje vhodné a nevhodné způsoby využívání volného času - orientuje se v místní nabídce volnočasových aktivit, připraví program pro volný čas pro sebe i pro jiné	**Činnosti lidí** – lidská činnost, spolupráce lidí (běžné činnosti v životě lidí; dělba práce; výhody spolupráce lidí) - práce, zaměstnání, povolání (druhy pracovních činností, povolání lidí, odpovědnost za práci) - volba povolání - problémy nezaměstnanosti - volný čas a jeho využití	Př, Ch - drogová závislost **OSV- osobnostní rozvoj** - **sociální rozvoj**	

Výstup	*Učivo*	*Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty, exkurze, kurzy*	Poznámky
Chronologicky si vybaví naši historii a současnost - vybaví si souvislosti na příkladech ze svého bydliště - zaujme svůj postoj k cizím lidem - uvede příklady slavných osobností historie a současnosti - uvědomí si důležitost soudů a potřebnost zákonů - vybaví si pojem právo a jeho vývoj - respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí - uvede příklady základních práv a svobod každého člověka a dokumentů upravujících lidská práva - posoudí význam ochrany lidských práv a svobod a v případě potřeby dokáže přiměřeně uplatňovat svá práva	**Historie a současnost našeho státu** - pověsti - slavní panovníci - prezidenti **Lidská setkání** – přátelé - sousedé - cizí lidé **Co nás proslavilo –** slavní vynálezci, umělci, sportovci - výrobky a vynálezy **Stát a právo** - historické typy států - práva a povinnosti občanů – základní práva dítěte, protiprávní jednání **Právo a spravedlnost** - lidská práva (základní lidská práva, práva dítěte, úprava lidských práv a práv dětí v dokumentech, poškozování lidských práv, diskriminace,šikana,rasismus, xenofobie	**EGS- Evropa a svět nás zajímá** **MKV- kulturní diference** - **lidské vztahy** **MDV - práce v realizačním týmu**	

Vzdělávací oblast: Člověk a společnost
Vyučovací předmět: Občanská výchova
Ročník: 7.

Výstup	***Učivo***	***Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty, exkurze, kurzy***	**Poznámky**
- vysvětlí pojem národa z hlediska své přináležitosti k českému národu a českému státu - určí významné historické mezníky v dějinách národa - určí zajímavá a památná místa našeho státu - uvede příklady významných osobností, které proslavily náš národ - určí význačná díla z oblasti kultury - uvede příklady typických zvyklostí a tradic	**Národ** – kořeny národa, historie národa - národní bohatství (přírodní krásy, kulturní bohatství, významné osobnosti a jejich dílo, zvyky a tradice)	- dějepis, český jazyk, cizí jazyky, přírodopis, zeměpis Projekt: Osobnost, dílo, místo, které nás proslavilo	
- na příkladech známých států rozliší republiku a monarchii (demokracii a diktaturu) - vysvětlí, jaké výhody má demokratický způsob řízení státu pro každodenní život občanů - charakterizuje a porovná složky státní moci a vysvětlí, jaké úkoly plní jejich orgány a instituce	**Právní základy státu** – znaky státu - typy a formy států - státní občanství ČR - složky státní moci, jejich orgány a instituce	**OSV**- osobnostní rozvoj - sociální rozvoj **EGS** -objevujeme Evropu a svět **MKV** -multikulturalita **EV**- vztah člověka k prostředí **MDV**- práce v realizačním týmu	
- na příkladech vyloží pojem vlastenectví a odliší projevy vlasteneckých pocitů od projevů nacionalismu - vysvětlí význam symbolů našeho státu a uvede příklady příležitostí, při kterých se používají	**Vlast** - pojem vlast - národní a státní symboly - hlavní město		

Výstup	*Učivo*	*Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty, exkurze, kurzy*	**Poznámky**
- uvede příklady památných míst obce a regionu - vysvětlí, k jakým událostem či osobnostem se vážou - chová se šetrně ke kulturním památkám a přírodním objektům	**Naše obec, náš region, náš kraj** – zajímavá a památná místa - ochrana kulturních památek a přírodních objektů		
- ovládá pravidla bezpečného a ohleduplného chování cyklisty v silničním provozu a uplatňuje je v praktických situacích školních akcí - chová se bezpečně a ohleduplně v roli cyklisty, používá správnou výbavu jízdního kola; orientuje se ve vztazích cyklisty k ostatním účastníkům silničního provozu - odhadne nebezpečí konkrétní situace a vyvodí správné řešení, zachová se adekvátně situaci; předchází nebezpečí s ohledem na sebe i ostatní účastníky silničního provozu (prokazuje v modelových situacích) - poskytne první předlékařskou pomoc (v modelových situacích) - rozlišuje další dopravní značky a jejich význam - vysvětlí bezpečné chování zejména z pohledu cyklisty	**Dopravní výchova** Cyklista **I. Výbava jízdního kola a cyklisty** • Výbava jízdního kola, výbava cyklisty (doplňky pro bezpečnou jízdu) • Odpovědnost cyklisty a vztahy mezi účastníky silničního provozu (bezpečné a ohleduplné chování na chodníku, vztahy mezi účastníky silničního provozu) **II. Bezpečná jízda** • Technika jízdy a její pravidla mimo silnici **III. Cyklista na silnici**		

Výstup	*Učivo*	*Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty, exkurze, kurzy*	**Poznámky**
	• Pravidla bezpečné jízdy na silnici (pravidla jízdy za snížené viditelnosti a zhoršených podmínek) **IV. Cyklista na křižovatce** • Pravidla pro bezpečné překonání křižovatky • Vztahy mezi účastníky silničního provozu • Křižovatka řízená příslušníkem policie **V. Prázdniny** • Zásady bezpečného chování v době volna a při cestování • Specifika lokality ZŠ, obce, prázdninových oblastí pro trávení dnů volna 1. **VI. Krizové situace** • Možné krizové situace (jejich řešení, důležitá spojení; oprava jízdního kola) • Nejjednodušší základy poskytnutí první předlékařské pomoci		

Výstup	*Učivo*	*Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty, exkurze, kurzy*	**Poznámky**
	1. **VII. Dopravní značky** • Odpovídající značky pro jednotlivá témata **Prolínající téma – deník správného cyklisty** Deník správného cyklisty – etická stránka chování v silničním provozu		
- dokáže se rozhodnout, jak vhodně nakládat s penězi - popíše, ze kterých zdrojů pochází příjmy státu a do kterých důležitých oblastí stát směřuje své výdaje - rozlišuje a porovnává různé formy vlastnictví- zdůvodní nepřijatelnost vandalského chování k veřejnému majetku a vysvětlí, jak lze proti němu aktivně vystupovat	**Hospodářský život** - hospodaření s penězi - majetek, vlastnictví - ochrana majetku		
- porovnává různé podoby a projevy kultury (odívání, bydlení, cestování, chování lidí) - projevuje smysl a cit pro kulturní rozdíly, respektuje odlišné projevy kultury a kulturní zvláštnosti - vysvětlí přínos kulturních institucí pro život lidí - orientuje se v nabídce jednotlivých kulturních institucí	**Kultura –** rozmanitost kultury, podoby a projevy kultury, - hodnoty a tradice - kulturní instituce – typy, jejich nabídka, význam pro život - masová kultura, masmédia (prostředky masové komunikace, vliv		

Výstup	*Učivo*	*Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty, exkurze, kurzy*	**Poznámky**
- charakterizuje prostředky masové komunikace - posoudí vliv masmédií na utváření masové kultury, na veřejné mínění	masmédií na utváření masové kultury a veřejného mínění a na chování lidí		
- uvědomí si důležitost soudů a potřebnost zákonů - vybaví si pojem právo a jeho vývoj - snaží se uvést příklady voleb a uvědomuje si význam voleb	**Stát a právo** - historické typy států - volby - moc výkonná - moc soudní - práva a povinnosti občanů – základní prává dítěte, protiprávní jednání,		

Vzdělávací oblast: Člověk a společnost

Vyučovací předmět: Občanská výchova

Ročník: 9.

Výstup	***Učivo***	***Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty, exkurze, kurzy***	**Poznámky**
- respektuje odlišné názory či zájmy lidí i odlišné způsoby jejich chování i myšlení, je tolerantní k menšinám- rozpozná projevy masové nesnášenlivosti a vysvětlí, k jakým důsledkům může vést - uvede příklady příčin a situací, v nichž mohou mezi lidmi vznikat vzájemné neshody a konflikty - dokáže přijímat přátelství jiných lidí a sám přátelství poskytovat - uvědomí si význam přátelství v životě člověka - uplatňuje vhodné způsoby řešení neshod - uplatňuje vhodné způsoby komunikace v různých životních situacích - navrhuje způsoby pomoci lidem v nouzi a v případě potřeby jim dokáže přiměřeně pomáhat - vysvětlí, proč je důležitá vzájemná solidarita mezi lidmi v situacích ohrožení (záplavy, požáry..) - pochopí význam pojmu osobnost z psychologického a sociologického hlediska	**Člověk hledá společenství** - lidská setkání - podobnost a odlišnost lidí - přirozené a sociální rozdíly mezi lidmi - problémy lidské nesnášenlivosti - vztahy mezi lidmi (osobní a neosobní vztahy, přátelství, party, skupiny, láska) - mezilidská komunikace a její projevy - lidská solidarita (pomoc člověku v nouzi, potřební lidé ve společnosti)	- dějepis, zeměpis, český jazyk	

Výstup	*Učivo*	*Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty, exkurze, kurzy*	**Poznámky**
- pochopí, co vytváří rozdílnost jednotlivých osobností - získá základní představu o znacích emocí a dostává tak návod k vlastnímu sebepoznání - porozumí různým stránkám lidského života - uvědomí si existenci sociálních pozic a rolí, učí se, co role vyžadují a jak se s nimi musí člověk vyrovnávat - učí se zodpovědně volit životní cíle a nacházet cesty k jejich realizaci - zamyslí se nad smyslem lidského života - dokáže pochopit, proč má lidský život smysl v konání dobra a prospěchu nejen v osobním, ale i obecném - uvědomí si význam životního názoru, vliv víry a náboženství v životě člověka - seznámí se s významnými světovými náboženstvími, církvemi a náboženskými hnutími - pochopí význam náboženské tolerance, náboženské svobody - uvede příklady některých globálních problémů současnosti a jejich možných důsledků pro život lidstva	**Člověk hledá sám sebe** - člověk jako osobnost - city a emoce (protikladnost, smíšenost, podmíněnost, pestrost, nakažlivost emocí, hloubka citu, výrazovost) - sociální pozice, sociální role - životní cíle, aspirace, plánování života - hledání smyslu lidského života (dobro, spokojenost, radost, odpovědnost, solidarita) - životní názor (víra, náboženství, náboženské sekty, svoboda a tolerance, závislost a samostatnost)		

Výstup	*Učivo*	*Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty, exkurze, kurzy*	Poznámky
- uvede příklady činnosti důležitých orgánů právní ochrany občanů (policie, státní zastupitelství, soudy, advokáti, notáři) - rozliší protiprávní jednání a na příkladech posoudí podmínky trestní postižitelnosti občanů	**Právo a spravedlnost** - právní řád ČR (význam funkce právního řádu, orgány právní ochrany občanů, právní norma, předpis publikování právních předpisů - protiprávní jednání (pojem protiprávního jednání trestní postižitelnosti; postihy protiprávního jednání)	**OSV:** - osobnostní rozvoj - sociální rozvoj **VDO:** - formy participace občanů v politickém životě - principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování **EGS:** - Evropa a svět nás zajímá - objevujeme Evropu a svět - jsme Evropané **MKV:** - kulturní diference - lidské vztahy - multikulturalita **EV:** - lidské aktivity a problémy životního prostředí **MDV:** - tvorba mediálního sdělení - práce v realizačním týmu	
- uvede příklady některých projevů globalizace v současném světě a objasní její klady a zápory - vysvětlí, proč má ČR zájem o vstup do EU - uvede příklady výhod, které vyplývají z členství v EU - uvede příklady činnosti mezinárodních organizací, kte kterým má ČR vztah (OSN, WHO, NASO, UNICEF) - posoudí význam ekonomické, politické a bezpečnostní spolupráce mezi státy	**Člověk hledá svůj svět** - významné globální problémy (příklady globálních problémů, jejich příčin a možných důsledků pro život lidstva) - globalizace (projevy, klady a zápory) - mezinárodní vztahy – integrační proces v Evropě (EU a ČR, význam evropské integrace) - mezinárodní organizace - mezinárodní spolupráce		

Výstup	*Učivo*	*Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty, exkurze, kurzy*	**Poznámky**
- uvědomuje si podmínky a rizika podnikání - vysvětlí rozdíl konkurence a monopol	**Ekonomika a podnikání** - státní rozpočet - nabídka a poptávka - s.r.o., a.s.		
-uvede základní zákony v boji proti korupci	**Korupce** - 10 konkrétních prioritních úkolů, u kterých je kladen největší důraz na jejich plnění	Referáty	
- uvědomuje si základní pravidla slušného chování - snaží se o změnu svého chování	**Společenské chování** - chování na veřejnosti - chování v restauraci - oslovování a představování - tykání - pozdrav		
- používá své znalosti a dovednosti v praxi - orientuje se v základní legislativě související s tématem doprava - interpretuje význam pojmů a problematiky bezpečnosti a ohleduplnosti v silničním provozu - chová se tak, aby v silničním provozu chránil zdraví a život svůj i jiných osob – uvědomuje si	**Dopravní výchova** **Učivo:** Na vlastní kůži **I. Chodec** • Zážitkové lekce, projekty a další aktivity		

Výstup	*Učivo*	*Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty, exkurze, kurzy*	**Poznámky**
dopad svého chování a koriguje jej podle situace - analyzuje konkrétní situaci a vyvozuje bezpečné chování - aplikuje znalosti z dané oblasti i do jiných oblastí život orientuje se v souvislostech chování všech účastníků silničního provozu - aktivně se zapojuje do činností podporujících snižování rizik a nehodovosti - vyřeší testy "řidičský průkaz nanečisto"	**II. Cyklista** • Zážitkové lekce, projekty a další aktivity **III. Poskytnutí první předlékařské pomoci** • Spolupráce s odborníky • Návštěva centra záchranářů **IV. Můj první řidičák** • Zopakování a upevňování znalostí a dovedností • Znalostní testy, závěrečná zkouška		

5. 5. 3. FINANČNÍ GRAMOTNOST

Charakteristika vyučovacího předmětu – 2. stupeň
V předmětu Finanční gramotnost jsou žáci seznamováni se světem financí.
Finanční gramotnost se vyučuje na 2. stupni jako povinný předmět, a to v 9. ročníku s časovou dotací 1 hodina týdně.
Cílem výuky je rozvíjet a prohlubovat dovednosti žáků získané na 1. stupni.
Učitel Finanční gramotnosti kooperuje s vyučujícími jiných společenskovědních předmětů, matematiky a ICT, neboť mnohá témata prolínají více předměty.

Vzdělávání je zaměřeno na:
- orientaci v problematice vlastnictví, peněz a placení
- porozumění hospodaření domácnosti
- možnost nakládání s volnými finančními prostředky
- možnosti řešení nedostatku finančních prostředků
- základní orientaci ve finančních produktech
- práva spotřebitele

Formy realizace:
výklad, poslech, dialogy, skupinové vyučování, reprodukce textu, vyhledávání informací, práce s ICT, hry, krátkodobé projekty,…

Místo realizace:
kmenová učebna, učebna ICT

Vzdělávací obor: Člověk a společnost

Výstup, kompetence	*Učivo*	*Průřez.témata, mezipř. vz.*	*Formy práce*	*Poznámky vztahy*
Žák - porovnává různé formy vlastnictví, uvede jejich příklady - objasní potřebu dodržování zásad ochrany duševního vlastnictví, tuto znalost uplatňuje ve svém jednání - uvědomuje si výhody i nevýhody dělby práce - rozlišuje a porovnává úlohu výroby, obchodu a služeb - rozlišuje a porovnává úlohu výroby, obchodu a služeb - uvede příklady jejich součinnosti - orientuje se ve formách podnikání - vyloží podstatu fungování trhu - objasní vliv nabídky a poptávky na tvorbu ceny a její změny - na příkladu ukáže tvorbu ceny jako součet nákladů, zisku a DPH - vysvětlí, jak se bránit v případě porušení práv spotřebitele	Majetek a vlastnictví - formy vlastnictví - hmotné a duševní vlastnictví, jejich ochrana - pirátství v oblasti duševního vlastnictví Dělba práce - dělba práce v různých oblastech života - účast ČR v mezinárodní dělbě práce - hrubý domácí produkt a odvětví, která jej tvoří Koloběh zboží a služeb - vstupy a výstupy domácnosti /pekárny/ - koloběh zboží a služeb - formy podnikání OSVČ,a.s., spol.s.r.o. - typy živnosti Cena - tvorba ceny - nabídka a poptávka, regulace cen - reklama, sleva - záruční doba, reklamace - minimální doba trvanlivosti, záruční doba - Česká obchodní inspekce - základní práva spotřebitelů	OSV-tvorba vlastního názoru VDO-dodržování předpisů Občanská výchova – Vlastnictví, Majetek EGS - integrace MDV- zdroj informací OV – mezinárodní organizace - hospodářství státu Z – Evropa MDV- sběr a hodnocení inf.	Celotřídní debata Individuální i skupinová práce Celotřídní debata Hra /výroba vizitek/ Práce na PC Celotřídní debata Křížovky, práce na PC Konzultace s rodiči Návštěva firmy Individuální i skupinová práce Hra na trh Práce s médii Celotřídní debata Práce na PC	

- uvede příklady použití debetní a kreditní karty, vysvětlí jejich omezení - uvede a porovná nejobvyklejší způsoby nakládání s volnými prostředky /spotřeba, úspory, investice/ na příkladech ukáže vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení - dodržuje zásady hospodárnosti - uvede nejčastější druhy pojištění a navrhuje, kdy je využít - uvede a porovná nejčastější způsoby krytí deficitu /úvěry, splátkový prodej, leasing/ - vysvětlí význam úroku placeného a přijatého - popíše vliv inflace na hodnotu peněz - rozlišuje, ze kterých zdrojů pochází příjmy státu a do kterých oblastí stát směřuje své výdaje - objasní princip vyrovnaného, schodkového a přebytkového rozpočtu - uvede příklady dávek a příspěvků, které ze státního rozpočtu získávají občané - sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje, rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje, zváží nezbytnost jednotlivých výdajů	<u>Peníze</u> - historický vývoj - dnešní bankovky a ochranné prvky - nakládání s penězi - bezhotovostní platby - formy přímého bankovnictví - inflace <u>Aktiva, pasiva</u> - formy aktiv - pojištění, úročení - služby bank, aktivní a pasivní operace - spoření a úrok - produkty finančního trhu pro investování a pro získávání prostředků <u>Daně a veřejné rozpočty</u> - příjmy veřejných rozpočtů - přímé a nepřímé daně - vyplnění daňového přiznání - typy rozpočtů - rozdělování výnosů z daní - úřad práce, jeho úkoly - OSSZ-náplň činnosti - penzijní systém, souboj systémů <u>Hospodaření domácnosti</u> - rozpočet domácnosti, typy rozpočtu a jejich odlišnosti - jak bych měl jednou hospodařit - poradny pro případ finančních potíží	Ov, D – funkce a podoby peněz VDO – osobní zodpovědnost Ov-majetek, vlastnictví VDO- výchova k zodpovědnosti Matematika – výpočet úroku Ov – peníze, rozpočet státu, význam daní VDO – orientace v oblasti hospodaření státu OV – majetek, vlastnictví -rozpočet rodiny VDO- zodpovědnost za své činy	Hra na pravěké tržiště Práce na PC, v terénu, s rodiči Třídní debata Anketa s veřejností Exkurze-ČNB Hra na pojišťovnu Třídní debata Práce na PC Třídní debata Práce na PC Návštěva OÚ Minireportáž Třídní debata Práce s rodiči Práce na PC	

5. 6. Člověk a příroda

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast Člověk a příroda zahrnuje okruh problémů spojených se zkoumáním přírody. Poskytuje žákům prostředky a metody pro hlubší porozumění přírodním faktům a jejich zákonitostem. Dává jim tím i potřebný základ pro lepší pochopení a využívání současných technologií a pomáhá jim lépe se orientovat v běžném životě.

V této vzdělávací oblasti dostávají žáci příležitost poznávat přírodu jako systém, jehož součásti jsou vzájemně propojeny, působí na sebe a ovlivňují se. Na takovém poznání je založeno i pochopení důležitosti udržování přírodní rovnováhy pro existenci živých soustav i člověka**,** včetně možných ohrožení plynoucích z přírodních procesů, z lidské činnosti a zásahů člověka do přírody. Vzdělávací oblast také významně podporuje vytváření otevřeného myšlení (přístupného alternativním názorům), kritického myšlení a logického uvažování.

Vzdělávací obory vzdělávací oblasti Člověk a příroda, jimiž jsou Fyzika, Chemie, Přírodopis a Zeměpis, svým činnostním a badatelským charakterem výuky umožňují žákům hlouběji porozumět zákonitostem přírodních procesů, a tím si uvědomovat i užitečnost přírodovědných poznatků a jejich aplikací v praktickém životě. Zvláště významné je, že při studiu přírody specifickými poznávacími metodami si žáci osvojují i důležité dovednosti. Jedná se především o rozvíjení dovednosti soustavně, objektivně a spolehlivě pozorovat, experimentovat a měřit, vytvářet a ověřovat hypotézy o podstatě pozorovaných přírodních jevů, analyzovat výsledky tohoto ověřování a vyvozovat z nich závěry. Žáci se tak učí zkoumat příčiny přírodních procesů, souvislosti či vztahy mezi nimi, klást si otázky (Jak? Proč? Co se stane, jestliže?) a hledat na ně odpovědi, vysvětlovat pozorované jevy, hledat a řešit poznávací nebo praktické problémy, využívat poznání zákonitostí přírodních procesů pro jejich předvídání či ovlivňování.

Ve výše zmíněných vzdělávacích oborech žáci postupně poznávají složitost a mnohotvárnost skutečnosti, podstatné souvislosti mezi stavem přírody a lidskou činností, především pak závislost člověka na přírodních zdrojích a vlivy lidské činnosti na stav životního prostředí a na lidské zdraví. Učí se zkoumat změny probíhající v přírodě, odhalovat příčiny a následky ovlivňování důležitých místních i globálních ekosystémů a uvědoměle využívat své přírodovědné poznání ve prospěch ochrany životního prostředí a principů udržitelného rozvoje. Komplexní pohled na vztah mezi člověkem a přírodou, jehož významnou součástí je i uvědomování si pozitivního vlivu přírody na citový život člověka, utváří – spolu s fyzikálním, chemickým a přírodopisným vzděláváním – také vzdělávání zeměpisné, které navíc umožňuje žákům postupně odhalovat souvislosti přírodních podmínek a života lidí i jejich společenství v blízkém okolí, v regionech, na celém území ČR, v Evropě i ve světě.

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Zeměpis, který má přírodovědný i společenskovědní charakter, je, v zájmu zachování celistvosti oboru, umístěn celý v této vzdělávací oblasti.

Vzdělávací oblast Člověk a příroda navazuje na vzdělávací oblast Člověk a jeho svět, která na elementární úrovni přibližuje přírodovědné poznávání žákům 1. stupně základního vzdělávání, a kooperuje především se vzdělávacími oblastmi Matematika a její aplikace, Člověk a společnost, Člověk a zdraví a Člověk a svět práce a přirozeně i s dalšími vzdělávacími oblastmi.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- zkoumání přírodních faktů a jejich souvislostí s využitím různých empirických metod poznávání (pozorování, měření, experiment) i různých metod racionálního uvažování
- potřebě klást si otázky o průběhu a příčinách různých přírodních procesů, které mají vliv i na ochranu zdraví, životů, životního prostředí a majetku, správně tyto otázky formulovat a hledat na ně adekvátní odpovědi
- způsobu myšlení, které vyžaduje ověřování vyslovovaných domněnek o přírodních faktech více nezávislými způsoby
- posuzování důležitosti, spolehlivosti a správnosti získaných přírodovědných dat pro potvrzení nebo vyvrácení vyslovovaných hypotéz či závěrů
- zapojování do aktivit směřujících k šetrnému chování k přírodním systémům, ke svému zdraví i zdraví ostatních lidí
- porozumění souvislostem mezi činnostmi lidí a stavem přírodního a životního prostředí
- uvažování a jednání, která preferují co nejefektivnější využívání zdrojů energie v praxi, včetně co nejširšího využívání jejích obnovitelných zdrojů, zejména pak slunečního záření, větru, vody a biomasy
- utváření dovedností vhodně se chovat při kontaktu s objekty či situacemi potenciálně či aktuálně ohrožujícími životy, zdraví, majetek nebo životní prostředí lidí

5. 6. 1. FYZIKA
Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, organizační a časové vymezení

Předmět fyzika je vyučován jako samostatný předmět 6., 7., 8. a 9. ročníku.
Vzdělávání v předmětu fyzika:
- směřuje k podpoře hledání a poznávání fyzikálních faktů a jejich vzájemných souvislostí
- vede k rozvíjení a upevňování dovedností objektivně pozorovat a měřit fyzikální vlastnosti a procesy
- vede k vytváření a ověřování hypotéz
- učí žáky zkoumat příčiny přírodních procesů, souvislosti a vztahy mezi nimi
- směřuje k osvojení základních fyzikálních pojmů a odborné terminologie
- podporuje vytváření otevřeného myšlení, kritického myšlení a logického uvažování

Formy a metody práce se užívají podle charakteru učiva a cílů vzdělávání:
- frontální výuka s demonstračními pomůckami
- skupinová práce (s využitím pomůcek, přístrojů a měřidel, pracovních listů, odborné literatury)
- samostatné pozorování
- krátkodobé projekty

Řád učebny fyziky je součástí vybavení učebny, dodržování pravidel je pro každého žáka závazné.

Předmět fyzika úzce souvisí s ostatními předměty vzdělávací oblasti Člověka příroda:
-chemie: jaderné reakce, radioaktivita, skupenství a vlastnosti látek, atomy, atomové teorie
- přírodopis: světelná energie (fotosyntéza), optika (zrak), zvuk (sluch), přenos elektromagnetických signálů, srdce – kardiostimulátor
- zeměpis: magnetické póly Země, kompas, sluneční soustava.

V předmětu jsou obsažena také témata, týkající se ochrany člověka za mimořádných událostí.

Předmětem prolínají průřezová témata:
- rozvíjení kritického myšlení, navrhování způsobů řešení problémů, ochota pomoci a spolupracovat (VDO)
- rozvíjení dovedností a schopností (OSV)
- posuzování obnovitelných a neobnovitelných zdrojů energie, princip výroby elektrické energie, klady a zápory jaderné energetiky (EV)
- komunikace a kooperace, kritické čtení (MDV)
- evropská a globální dimenze v efektivním využívání zdrojů energie v praxi, výroba a potřeba energie v globálním měřítku, udržitelný rozvoj (EGS)
- vzájemné respektování (MKV)

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj kompetencí žáků

Kompetence k učení
Učitel vede žáky:
- k vyhledávání, třídění a propojování informací

- k používání odborné terminologie
- k samostatnému měření, experimentování a porovnávání získaných informací
- k nalézání souvislostí mezi získanými daty

Kompetence k řešení problémů
- učitel zadává takové úkoly, při kterých se žáci učí využívat základní postupy badatelské práce, tj. nalezení problému, formulace, hledání a zvolení postupu jeho řešení, vyhodnocení získaných dat

Kompetence komunikativní
- práce ve skupinách je založena na komunikaci mezi žáky, respektování názorů druhých, na diskusi
- učitel vede žáky k formulování svých myšlenek v písemné i mluvené formě

Kompetence sociální a personální
- využívání skupinového a inkluzivního vyučování vede žáky ke spolupráci při řešení problémů
- učitel navozuje situace vedoucí k posílení sebedůvěry žáků, pocitu zodpovědnosti
- učitel vede žáky k ochotě pomoci

Kompetence občanské
- učitel vede žáky k šetrnému využívání elektrické energie, k posuzování efektivity jednotlivých energetických zdrojů
- učitel podněcuje žáky k upřednostňování obnovitelných zdrojů ve svém budoucím životě (např. tepelná čerpadla jako vytápění novostaveb)

Kompetence pracovní
- učitel vede žáky k dodržování a upevňování bezpečného chování při práci s fyzikálními přístroji a zařízeními

Kompetence digitální
- ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhoduje, které technologie, pro jakou činnost či řešený problém použít
- získává, vyhledává, kriticky posuzuje a sdílí data, informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu
- vytváří a upravuje digitální obsah, kombinuje různé formáty, vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků
- využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce

Vzdělávací oblast: Člověk a příroda
Vyučovací předmět: Fyzika
Ročník: 6.

Očekávané výstupy z RVP	*Výstup*	*Učivo*	*Průřezová témata*	*Poznámky*
- uvede konkrétní příklady jevů dokazujících, že se částice látek neustále pohybují a vzájemně na sebe působí - uvede konkrétní příklady jevů dokazujících, že se částice látek neustále pohybují a vzájemně na sebe působí	-rozlišuje látku a těleso, dovede uvést příklady látek a těles -popíše rozdíl mezi látkou pevnou, kapalnou a plynnou a vlastnosti, kterými se od sebe liší -správně používá pojem atom, molekula, iont má představu o tom, z čeho se skládá atom	- látka a těleso - rozdělení látek na pevné, kapalné a plynné - částicové složení látek, složení atomu (jádro, obal, proton, neutron a elektron)	F8-změny skupenství-počasí-srážky, atd. EV Z-možnost vzniku eroze OSV Ch- návaznost v 8. roč. - atomy, ionty, prvky, chem. vazba	
- změří velikost působící síly	-rozpozná, zda na dané těleso působí síla a pomocí prodloužené pružiny porovná podle velikosti dvě působící síly -změří sílu siloměrem	- síla působící na těleso		
	-zjistí, zda na těleso působí magnetická síla -dokáže popsat využití magnetické síly v praktických situacích -ověří existenci magnetického pole -u konkrétního magnetu dokáže pokusně určit druh pólu a graficky znázornit indukční čáry	- magnetické vlastnosti látek -magnetické pole -elektrická síla	Z6,Př6-sluneční soustava, vliv Měsíce, slapové jevy, orientace pomocí kompasu a buzoly	

Očekávané výstupy z RVP	*Výstup*	*Učivo*	*Průřezová témata*	*Poznámky*
- rozliší vodič, izolant a polovodič na základě analýzy jejich vlastností - změří vhodně zvolenými měřidly některé důležité fyzikální veličiny charakterizující látky a tělesa	-předpokládá přítomnost el. náboje, navrhne postup výroby el. náboje pomocí dostupných pomůcek, popíše el. výboj v přírodě a vysvětlí využití bleskosvodu, vysvětlí jevy spojené se vznikem el. náboje v praxi -popíše s porozuměním vztah mezi gravitační silou působící na těleso a hmotností tělesa F=m.g při řešení jednoduchých úloh -snaží se ovládat značky a jednotky základních veličin -vyjádří hodnotu veličiny a přiřadí jednotku -změří délku tělesa, výsledek zapsat a vyjádřit v různých jednotkách, pomocí souřadnic se pokusí určit polohu, popíše měření délky v praxi, vypočítá obsahy zadaných těles, chápe souvislosti při převádění jednotek obsahu -změří objem kapalného a pevného tělesa pomocí odměrného válce a zapsat výsledek, vypočítá objemy zadaných těles -změří hmotnost pevných a kapalných těles na sklonných a rovnoramenných vahách a výsledek zapíše ve vhodné jednotce	-gravitační síla, gravitační pole -fyzikální veličiny -délka -objem -hmotnost	M-jednoduché výpočty M-převody jednotek, převodní vztahy Z-nadmořská výška OSV CH8-odměřování objemů látek	

Očekávané výstupy z RVP	*Výstup*	*Učivo*	*Průřezová témata*	*Poznámky*
- využívá s porozuměním vztah mezi hustotou, hmotností a objemem při řešení praktických problémů - předpoví, jak se změní délka či objem tělesa při dané změně jeho teploty - sestaví správně podle schématu elektrický obvod a analyzuje správně schéma reálného obvodu	- z hmotnosti a objemu se pokusí vypočítat hustotu, s porozuměním používá vztah ρ=m/V, měří hustoměrem, pracuje s tabulkami - změří časový úsek pomocí stopek a orientuje se na ciferníku hodin, převádí jednotky času - změří teplotu pomocí teploměrů, určí rozdíl teplot z naměřených hodnot, popíše svými slovy princip bimetalu -předpoví, zda se délka či objem tělesa při změně teploty zvětší nebo zmenší -orientuje se ve veličinách el. proud a el. napětí, schematicky zakreslí a sestaví jednoduchý el. obvod, popíše základní bezpečnost práce s el. proudem -popíše elektromagnet a vysvětlí jeho využití v praxi -poskytne první pomoc, včetně život zachraňujících úkonů, dbá na bezpečnost svoji i svého okolí -charakterizuje zásady protipožární prevence, v případě vzniku požáru adekvátně reaguje a v modelových situacích použije vhodné metody hašení požáru	-hustota -čas -teplota -teplotní roztažnost těles -el. obvod, napětí, proud -elektromagnet	TV-změří čas na krátké vzdálenosti OSV	

Metody, formy, nástroje, pomůcky
- jednotlivé fyzikální veličiny jsou po zavedení procvičeny formou skupinové práce (členové skupiny provedou jednotlivá měření, skupina jako tým zpracuje výsledky a stanoví závěr- např. ar. průměr naměřených hodnot)

-**pomůcky:** papírový model atomu; délková měřidla, posuvné měřítko, vodováha, sklonné váhy, rovnoramenné váhy, pružiny, sada závaží; kádinka, odměrné válce; teploměr, digitální teploměr, bimetalový teploměr; papírové hodiny, stopky; siloměry; sada folií pro zpětný projektor, video, encyklopedie, internet.

Vzdělávací oblast: Člověk a příroda
Vyučovací předmět: Fyzika
Ročník: 7.

Očekávané výstupy z RVP	*Výstup*	*Učivo*	*Průřezová témata*	*Poznámky*
- rozhodne, jaký druh pohybu těleso koná vzhledem k jinému tělesu - využívá s porozuměním při řešení problémů a úloh vztah mezi rychlostí, dráhou a časem u rovnoměrného pohybu těles	-fyzikální veličiny dokáže vyjádřit v různých jednotkách (d, V, m, t, t) - z hmotnosti a objemu vypočítá hustotu, s porozuměním používá vztah ρ=m/V, měří hustoměrem, pracuje s tabulkami -rozhodne, zda je dané těleso v klidu či v pohybu vzhledem k jinému tělesu -změří dráhu uraženou tělesem a odpovídající čas -určí průměrnou rychlost z dráhy uražené tělesem za určitý čas -používá s porozuměním vztah v=s/t pro rychlost rovnoměrného pohybu tělesa při řešení úloh -snaží se znázornit grafem závislost dráhy rovnoměrného pohybu na čase a určit z něj k danému času dráhu a naopak -rozeznává jednotlivé druhy sil	-fyzikální veličiny -hustota - pohyb a klid tělesa, jejich relativnost -dráha a čas -okamžitá a průměrná rychlost rovnoměrného pohybu	M – desetinná čísla M 7. r.- přímá a nepřímá úměrnost OSV-bezpečnost silničního provozu M – grafické sčítání a odčítání úseček	opakování a rozšíření učiva z 6. ročníku opakování učiva

Očekávané výstupy z RVP	Výstup	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
- změří velikost působící síly - určí v konkrétní jednoduché situaci druhy sil působících na těleso, jejich velikosti, směry a výslednici - využívá Newtonovy zákony pro objasňování či předvídání změn pohybu těles při působení stálé výsledné síly	-pokusí se určit výpočtem i graficky velikost a směr výslednice dvou sil stejných či opačných směrů -uvede příklady třecí síly v praxi, rozliší užitečné a škodlivé tření -užívá s porozuměním poznatek, že třecí síla závisí na druhu materiálu a drsnosti třecích ploch, ale nikoli na jejich obsahu -navrhne způsob zvětšení nebo zmenšení třecí síly - v jednoduchých případech se pokusí určit velikost a směr působící tlakové síly -užívá s porozuměním vztah mezi tlakem, takovou silou a obsahem plochy, na níž síla působí -snaží se využívat Newtonovy zákony k vysvětlení nebo předvídání změn pohybu tělesa při působení sil -využívá poznatky o podmínkách rovnovážné polohy na páce a pevné kladce pro vysvětlení praktických situací	-síla -skládání sil -výslednice sil -třecí síla -tlaková síla - tlak -Newtonovy pohybové zákony (první, druhý a třetí)	EV-předpověď počasí, znečištění ovzduší, exhalace EV-silniční doprava-rozložení nákladu-škody na komunikacích Z-silniční doprava EV- železniční, silniční doprava	

Očekávané výstupy z RVP	Výstup	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
- v jednoduchých situacích aplikuje poznatky o otáčivých účincích síly při řešení praktických problémů	-určí pokusně těžiště tělesa a pro praktické situace využívá fakt, že poloha těžiště závisí na rozložení látky v tělese -užívá Pascalův zákon k vysvětlení funkce hydraulických zařízení -vysvětlí vznik hydrostatického tlaku a s porozuměním používá vztah $p=h \rho g$ k řešení problémů a úloh -objasní vznik vztlakové síly a určí její velikost a směr v konkrétní situaci -porovnáním vztlakové a gravitační síly se pokusí předpovědět, zda se těleso potopí v kapalině, zda se v ní bude vznášet nebo zda bude plovat na hladině - vhodně reaguje a jedná v případě ohrožení a nebezpečí, adekvátně pomůže sobě i blízkému v nouzi - charakterizuje mimořádné události způsobené přírodními vlivy	- otáčivé účinky síly -páka -pevná kladka -nakloněná rovina -těžiště tělesa -Pascalův zákon -hydrostatický tlak -vztlaková síla působící na tělesa v kapalině -plování, vznášení se a potápění těles v kapalině	OSV-záchrana tonoucího Z-atmosféra Země EV-znečištění ovzduší, exhalace CH-sluneční elektrárny EGS – využití zrcadel v alternativních zdrojích energie- sluneční elektrárny	
- využívá poznatky o zákonitostech tlaku v klidných tekutinách pro řešení konkrétních praktických problémů				
- předpoví z analýzy sil působících na těleso v klidné tekutině chování tělesa v ní				

Očekávané výstupy z RVP	Výstup	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
- využívá zákona o přímočarém šíření světla ve stejnorodém optickém prostředí a zákona odrazu světla při řešení problémů a úloh	- ovládá základní zásady a postupy spojené s povodněmi, atmosférickými poruchami, haváriemi a dalšími mimořádnými událostmi; osvojené dovednosti a způsoby jednání aplikuje v simulovaných situacích hromadného ohrožení - vysvětlí vznik atmosférického tlaku, změří ho a určí tlak plynu v uzavřené nádobě - rozpozná ve svém okolí různé zdroje světla - rozliší mezi zdrojem světla a tělesem, které světlo pouze odráží - využívá poznatku, že se světlo šíří přímočaře, objasní vznik stínu - vyhledá hodnotu rychlosti světla v tabulkách pro vakuum a pro další optická prostředí - využívá zákona odrazu světla na rozhraní dvou optických prostředí k nalezení obrazu v rovinném zrcadle	-atmosférický tlak tlak plynu v uzavřené nádobě -světlo, zdroj světla -přímočaré šíření světla -rychlost světla -odraz světelného paprsku	Př8-korekce očních vad	

Očekávané výstupy z RVP	*Výstup*	*Učivo*	*Průřezová témata*	*Poznámky*
- rozhodne ze znalosti rychlostí světla ve dvou různých prostředích, zda se světlo bude lámat ke kolmici či od kolmice, a využívá této skutečnosti při analýze průchodu světla čočkami	- pokusně určí rozdíl mezi dutým a vypuklým zrcadlem a dokáže uvést příklad jejich využití v praxi - najde pokusně ohnisko dutého zrcadla - rozhodne na základě znalostí o rychlostech světla ve dvou prostředích, zda se světlo při přechodu z jednoho prostředí do druhého bude lámat ke kolmici nebo od kolmice - rozliší pokusně spojku a rozptylku, najde pokusně ohnisko tenké spojky a určí její ohniskovou vzdálenost - dokáže popsat, z čeho jsou složeny jednoduché optické přístroje a jak se využívají v běžném životě - porozumí pojmům krátkozrakost a dalekozrakost a způsobu nápravy těchto očních vad brýlemi - pokusně objasní rozklad bílého světla optickým hranolem, vysvětlí vznik duhy v přírodě	-zrcadla -lom světla na optickém rozhraní -optické čočky -rozklad světla		

-pomůcky: sklonné váhy, rovnoramenné váhy, délková měřidla, pružiny, sada závaží; kádinka, odměrné válce; teploměr, digitální teploměr, bimetalový teploměr; sada hustoměrů, souprava pro mechaniku (podložky z různých materiálů - tření,hranol s otvory pro pokusné určení těžiště, kladka, páka; magnety, piliny různých kovů, magnetka, buzola, kompas; sada folií pro zpětný projektor

Vzdělávací oblast: Člověk a příroda
Vyučovací předmět: Fyzika
Ročník: 8.

Očekávané výstupy z RVP	***Výstup***	***Učivo***	***Průřezová témata***	***Poznámky***
- určí v jednoduchých případech práci vykonanou silou a z ní určí změnu energie tělesa - využívá s porozuměním vztah mezi výkonem, vykonanou prací a časem - využívá poznatky o vzájemných přeměnách různých forem energie a jejich přenosu při řešení konkrétních problémů a úloh	-vyjádří vlastními slovy pojem mechanická práce a výkon -pokusí se určit, kdy těleso ve fyzice práci koná, s porozuměním používá vztah W=F. s a P=W/t při řešení problémů a úloh -z vykonané práce rozliší v jednoduchých případech změnu polohové a pohybové energie, porovná pohybovou energii těles na základě jejich rychlostí a hmotností -vysvětlí změnu vnitřní energie tělesa při změně teploty -snaží se rozpoznat v přírodě a v praktickém životě některé formy tepelné výměny (vedením, tepelným zářením) -navrhne optimální podmínky pro šetření energií v domácnostech	mechanická práce výkon polohová a pohybová energie vnitřní energie tělesa tepelná výměna	 EGS-tepelné izolace-šetření energií EGS-globální oteplování CH, Z, Př - globální oteplování Země-skleníkový efekt	

Očekávané výstupy z RVP	*Výstup*	*Učivo*	*Průřezová témata*	*Poznámky*
- určí v jednoduchých případech teplo přijaté či odevzdané tělesem	-odhadne množství tepla přijatého a odevzdaného tělesem, zná-li hmotnost, měrnou tepelnou kapacitu a změnu teploty tělesa (bez změny skupenství) -rozpozná jednotlivé skupenské přeměny a pokusí se uvést praktický příklad (tání, tuhnutí, vypařování, var, kondenzace, sublimace a desublimace) -pomocí MFCH tabulek vyhledá skupenské teplo tání u některých látek -vysvětlí, kdy nastává kapalnění vodní páry ve vzduchu, pokusí se vysvětlit základní meteorologické děje -objasní jev anomálie vody a jeho důsledky v přírodě -uvede příklady jednotlivých tepelných motorů, popíše vybrané tepelné motory, najde rozdíl mezi benzínovým a dieselovým motorem - porozumí základním pojmům (atom a jeho složení, molekula, iont) - na základě znalosti druhu náboje rozhodne, zda se budou dvě tělesa elektricky přitahovat či odpuzovat	teplo přijaté a odevzdané tělesem změny skupenství tepelné motory	EV Ch-změny skupenství, voda Ch8-atom,molekula, ionty	

Očekávané výstupy z RVP	*Výstup*	*Učivo*	*Průřezová témata*	*Poznámky*
- rozliší vodič, izolant a polovodič na základě analýzy jejich vlastností - rozliší stejnosměrný proud od střídavého a změří elektrický proud a napětí	- podle počtu protonů a elektronů v částici pozná, zda jde o kladný či záporný iont -snaží se zjistit, jestli na těleso působí elektrická síla a zda v jeho okolí existuje elektrické pole - pokusně ověří, za jakých podmínek prochází obvodem elektrický proud -pokusí se objasnit účinky elektrického proudu (tepelné, světelné, pohybové) -navrhne způsob, jak změřit elektrický proud ampérmetrem a elektrické napětí voltmetrem -snaží se s porozuměním interpretovat Ohmův zákon pro kovy v úlohách (A = U/I) - správně sestaví jednoduchý a rozvětvený elektrický obvod podle schématu	atom a jeho složení proton, neutron, elektron elektrický náboj iont elektrická síla, elektrické pole elektrický proud	OSV-bezpečné zacházení s elektrospotřebiči, první pomoc při úrazu el. proudem	
- využívá Ohmův zákon pro část obvodu při řešení praktických problémů - sestaví správně podle schématu elektrický obvod a analyzuje správně schéma reálného obvodu	- snaží se zvolit k jednotlivým spotřebičům vhodný zdroj napětí - odliší zapojení spotřebičů v obvodu za sebou a vedle sebe a určí výsledné elektrické napětí, výsledný elektrický proud a výsledný odpor spotřebičů	Ohmův zákon jednoduchý a rozvětvený elektrický obvod		

-pomůcky: sada folií pro zpětný projektor, kalorimetr, teploměr, digitální teploměr, kahan, modely tepelných motorů, sady pro elektrostatiku.

Vzdělávací oblast: Člověk a příroda
Vyučovací předmět: Fyzika
Ročník: 9.

Očekávané výstupy z RVP	***Výstup***	***Učivo***	***Průřezová témata***	***Poznámky***
		Opakování učiva		
	- zaznamená, že odpor vodiče se zvětšuje s rostoucí délkou a teplotou vodiče, zmenšuje se se zvětšujícím se obsahem jeho průřezu a souvisí s materiálem, ze kterého je vodič vyroben	odpor vodiče		
- sestaví správně podle schématu elektrický obvod a analyzuje správně schéma reálného obvodu	- odliší zapojení spotřebičů v obvodu za sebou a vedle sebe a určí výsledné elektrické napětí, výsledný elektrický proud a výsledný odpor spotřebičů	jednoduchý a rozvětvený elektrický obvod		
	- dodržuje pravidla bezpečné práce při zacházení s elektrickými zařízeními, objasní nebezpečí vzniku zkratu a popíše možnosti ochrany před zkratem	pravidla bezpečné práce zkrat pojistka	OSV – bezpečné zacházení s elektrospotřebiči, první pomoc při úrazu el. proudem	
- zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů	- dokáže popsat způsob výroby a přenosu elektrické energie -popíše některé nepříznivé vlivy při výrobě elektrické energie v elektrárnách na životní prostředí	elektromagnetická indukce		

Očekávané výstupy z RVP	*Výstup*	*Učivo*	*Průřezová témata*	*Poznámky*
z hlediska vlivu na životní prostředí - rozliší stejnosměrný proud od střídavého a změří elektrický proud a napětí - využívá prakticky poznatky o působení magnetického pole na magnet a cívku s proudem a o vlivu změny magnetického pole v okolí cívky na vznik indukovaného napětí v ní - zapojí správně polovodičovou diodu - rozpozná ve svém okolí zdroje zvuku a kvalitativně analyzuje příhodnost daného prostředí pro šíření zvuku	- rozliší stejnosměrný proud od střídavého na základě jejich časového průběhu - ověří pokusem, na čem závisí velikost indukovaného proudu v cívce a objasní vznik střídavého proudu - popíše funkci transformátoru a jeho využití při přenosu elektrické energie - rozliší pokusně vodič od izolantu - uvede příklady vedení elektrického proudu v kapalinách a v plynech z běžného života a z přírody -pokusí se vysvětlit, proč polovodič vede el. proud za určitých podmínek a snaží se objasnit rozdíl mezi polovodičem typu P a N, seznámí se s pojmy dioda,termistor,tranzistor - pokusí se vybrat, co je v jeho okolí zdrojem zvuku, uvažuje o tom, že k šíření zvuku je nezbytnou podmínkou látkové prostředí - odhalí odraz zvuku jako odraz zvukového vzruchu od překážky a snaží se objasnit vznik ozvěny	střídavý proud transformátor výroba a přenos elektrické energie vedení elektrického proudu v kapalinách a v plynech polovodiče akustika zvuk, zdroj zvuku šíření zvuku odraz zvuku	EV – nadměrná hladina zvuku	opakování CH 8, F 6

Očekávané výstupy z RVP	*Výstup*	*Učivo*	*Průřezová témata*	*Poznámky*
- posoudí možnosti zmenšování vlivu nadměrného hluku na životní prostředí	- využívá s porozuměním poznatek, že rychlost zvuku závisí na prostředí, kterým se zvuk šíří - zjistí, že výška tónu je tím větší, čím větší je jeho kmitočet - reprodukuje pojem hlasitost zvuku, snaží se odhadnout, jak hlasité jsou různé zdroje zvuku v jeho okolí -pokusí se navrhnout možnosti, jak omezit nepříznivý vliv nadměrně hlasitého zvuku na člověka - porozumí základním pojmům (atom a jeho složení, molekula, iont) - na základě znalosti druhu náboje rozhodne, zda se budou dvě tělesa elektricky přitahovat či odpuzovat - podle počtu protonů a elektronů v částici pozná, zda jde o kladný či záporný iont - vysvětlí, jak se štěpí atomové jádro, pojem řetězová reakce a popíše, na jakém principu funguje jaderný reaktor - porozumí, jak je zajištěn bezpečný provoz v jaderné elektrárně	tón, výška tónu kmitočet tónu hlasitost zvuku atom a jeho složení proton, neutron, elektron elektrický náboj iont štěpení atomového jádra řetězová reakce jaderný reaktor	MDV – informace v médiích o mikrosvětě EGS – šetření el. energií (žárovka – zářivka) CH 9. r. galvanický článek EGS – alternativní zdroje energie, Elektrická energie, výroba el.energie a její vliv na životní prostředí EGS – jaderná energie-výhody a nevýhody, vliv na životní prostředí Ch 8 - atom, molekula	

Očekávané výstupy z RVP	*Výstup*	*Učivo*	*Průřezová témata*	*Poznámky*
- objasní (kvalitativně) pomocí poznatků o gravitačních silách pohyb planet kolem Slunce a měsíců planet kolem planet - odliší hvězdu od planety na základě jejich vlastností	- dokáže popsat nepříznivý vliv radioaktivního a ultrafialového záření na lidský organismus -popíše Sluneční soustavu a má představu o pohybu vesmírných těles (na základě poznatků o gravitačních silách) -odliší planetu a hvězdu -popíše hlavní součásti Sluneční soustavy (planety, měsíce, planetky, komety) -má představu, jaké děje se odehrávají na Slunci -objasní střídání dne a noci, ročních období a vznik jednotlivých měsíčních fází - charakterizuje havárie a antropogenní události - aktivně se v případě těchto mimořádných událostí chrání - charakterizuje základní pravidla dekontaminace, jodové profylaxe	Vesmír Sluneční soustava Shrnutí a opakování učiva	Z 6. r. postavení Země ve vesmíru EGS – planeta Země jako součást vesmíru EGS – freony- ozonová díra- škodlivý vliv UV záření Ch 9 - sluneční elektrárny Projekt Astronomie	

5. 6. 2. CHEMIE
Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Předmět chemie se vyučuje jako samostatný předmět v 8. a 9. ročníku.

Vzdělávání v předmětu chemie:
- směřuje k podchycení a rozvíjení zájmu o obor
- vede k poznávání základních chemických pojmů a zákonitostí na příkladech směsí, chemických látek a jejich reakcí s využíváním jednoduchých chemických pokusů
- učí řešit problémy a správně jednat v praktických situacích, vysvětlovat a zdůvodňovat chemické jevy
- učí poznatky využívat k rozvíjení odpovědných občanských postojů
- učí získávat a upevňovat dovednosti pracovat podle pravidel bezpečné práce s chemikáliemi a dovednosti poskytnout první pomoc při úrazech s nebezpečnými chemickými látkami a přípravky.

Formy a metody práce se užívají podle charakteru učiva a cílů vzdělávání:
- frontální výuka je spojována s praktickými cvičeními
- nácviky jednoduchých laboratorních metod a postupů
- práce ve skupinách
- demonstrační pokusy

Rozdělení žáků do skupin, počet skupin a počet žáků ve skupině je omezen vybavením školy pomůckami. Vždy je kladen důraz na dodržování zásad bezpečné práce a postupů v souladu s platnou legislativou.

Řád učebny chemie a laboratorní řád je nedílným vybavením učebny, dodržování uvedených pravidel je pro každého žáka i vyučujícího závazné.

Předmět chemie je úzce spjat s ostatními předměty vzdělávací oblasti Člověk a příroda a z části s matematikou (např. zeměpis – surovinové zdroje chemického průmyslu, přírodopis – význam zelených rostlin, životní prostředí, zdraví, fyzika – vlastnosti látek, matematika – chemické výpočty).

Předmětem prolínají průřezová témata, důraz je kladen na zodpovědnost každého jedince za své zdraví (Osobnostní a sociální výchova, Výchova demokratického občana), na zodpovědnost a spoluzodpovědnost za stav životního prostředí (Environmentální výchova, Myšlení v evropských a globálních souvislostech). V předmětu jsou zařazena také témata, týkají se ochrany člověka za mimořádných událostí.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení
Učitel:
- vede žáky k systematickému pozorování jako základní formě zjišťování chemických vlastností látek, jejich přeměn a podmínek, za kterých tyto přeměny nastávají, k jejich popisu, hledání souvislostí mezi jevy a jejich vysvětlení
- vede žáky ke správnému používání chemických termínů, symbolů a značek

- dává žákům možnost samostatně či ve skupinách formulovat závěry na základě pozorování a pokusů

Kompetence k řešení problémů
Učitel:
- předkládá problémové situace související s učivem chemie
- dává žákům možnost volit různé způsoby řešení
- dává možnost obhajovat svá rozhodnutí
- vede žáky k promýšlení pracovních postupů praktických cvičení
- vede žáky k nacházení příkladů chemických dějů a jevů z běžné praxe, k vysvětlování jejich chemické podstaty
- klade důraz na aplikaci poznatků v praxi

Kompetence komunikativní
Učitel:
- vede žáky ke správnému užívání chemických symbolů a značek
- podněcuje žáky k argumentaci
- zadává takové úkoly, při kterých mohou žáci navzájem komunikovat

Kompetence sociální a personální
Učitel:
- zadává úkoly, při kterých mohou žáci spolupracovat
- podněcuje žáky ke smysluplné diskusi
- vytváří situace, při kterých se žáci učí respektovat názory jiných

Kompetence občanské
Učitel:
- společně s žáky respektuje pravidla pro práci s chemickými látkami, řád učebny
- vyžaduje dodržování pravidel slušného chování
- předkládá situace, ve kterých se žáci učí chápat základní ekologické souvislosti a environmentální problémy, respektovat požadavky na kvalitní životní prostředí
- vede žáky k zodpovědnému chování v krizových situacích (přivolat pomoc a poskytnout první pomoc)

Kompetence pracovní
Učitel:
- vede žáky k bezpečnému a účinnému používání materiálů, nástrojů a vybavení
- vyžaduje dodržování vymezených pravidel / povinností z hlediska ochrany svého zdraví i zdraví druhých a ochrany životního prostředí
- zadává úkoly tak, aby žáci byli schopni využít poznatků v běžné praxi

Kompetence digitální
- ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhoduje, které technologie, pro jakou činnost či řešený problém použít
- získává, vyhledává, kriticky posuzuje a sdílí data, informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu
- vytváří a upravuje digitální obsah, kombinuje různé formáty, vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků

- využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce

Vzdělávací oblast: Člověk a příroda

Vyučovací předmět: Chemie

Ročník: 8.

Výstupy z RVP	***Výstup***	***Učivo***	***Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, kurzy, projekty***		***Poz***
- určí společné a rozdílné vlastnosti látek	-popíše skupenství a jejich přeměny (včetně sublimace) -rozliší fyzikální a chemický děj	látky, jejich vlastnosti, skupenství, rozpustnost, chemické děje	opak. F 6		
- pracuje bezpečně s vybranými dostupnými a běžně používanými látkami a hodnotí jejich rizikovost; posoudí nebezpečnost vybraných dostupných látek, se kterými pracovat nesmí - objasní nejefektivnější jednání v modelových příkladech havárie s únikem nebezpečných látek	-seznámí se se zásadami bezpečné práce, se zásadami poskytnutí 1. pomoci, přivolá pomoc -prokazuje adekvátní způsoby chování a ochrany v modelových situacích mimořádných událostí - aktivně předchází rizikům běžných úrazů, otrav, tonutí, popálenin, která hrozí v různém období, prostředí a při různých činnostech, včetně jejich příznaků, projevů a dopadů, poskytne první pomoc	bezpečnost práce v laboratoři a při pokusech - H-věty, P-věty, piktogramy a jejich význam		OSV – zodpovědnost za své zdraví, pomoc zraněným lidem	
- rozlišuje směsi a chemické látky	-snaží se rozlišit a pojmenovat druhy směsí	směsi různorodé a stejnorodé roztoky, složení roztoků			

Výstupy z RVP	*Výstup*	*Učivo*	*Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, kurzy, projekty*		*Poz*
- vysvětlí základní faktory ovlivňující rozpouštění pevných látek - vypočítá složení roztoků, připraví prakticky roztok daného složení - navrhne postupy a prakticky provede oddělování složek směsí o známém složení; uvede příklady oddělování složek v praxi - rozliší různé druhy vody a uvede příklady jejich výskytu a použití - uvede příklady znečišťování vody a vzduchu v pracovním prostředí a domácnosti, navrhne nejvhodnější preventivní opatření a způsob likvidace znečištění	-seznámí se s pojmy rozpustnost, koncentrovaný, zředěný, nasycený, nenasycený -popíše vliv teploty, plošného obsahu, povrchu na rychlost rozpouštění -uvede příklady z praxe -snaží se vypočítat hmotnostní zlomek složek směsí a %koncentraci -uvede princip, postup a užití v praxi metody oddělování složek směsí - usazování, filtrace, destilace, krystalizace -seznámí se s provedením filtrace a destilace ve školních podmínkách -zvolí vhodný postup k oddělování vybraných složek směsí -vyjmenuje druhy a význam vod podle užití a znečištění -seznámí se s hygienickými požadavky na pitnou vodu -seznámí se s hlavními znečišťovateli pitné vody	oddělování složek směsí voda vzduch	M Př 6 – význam vody a vzduchu jako základní podmínky života F8- koloběh vody, skupenství teplota varu, tuhnutí Př 6- význam kyslíku pro dýchání, potřeba čistého vzduchu pro zdraví	EV – likvidace úniku ropných a jiných škodlivých látek MDV – kritický přístup k inf. z médií k probl. čistoty vody a vzduchu EGS – čistota vody a vzduchu jako globální problém lidstva dotace EU na projekty ochrany a čistění vody a ovzduší význam trop. deštných pralesů a zeleně obecně význam korálů a planktonu	

Výstupy z RVP	*Výstup*	*Učivo*	*Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, kurzy, projekty*		*Poz*
	-popíše procentový obsah hlavních složek vzduchu, vysvětlí význam vzduchu jako průmyslové suroviny -vyjmenuje hlavní znečišťovatele vzduchu a vysvětlí vznik a význam inverze a smogu - vysvětlí rizika a příčiny vzniku požárů, popíše princip hoření a klasifikuje požáry podle tříd			OSV – osobní zodpovědnost za stav čistoty vody a vzduchu MDV – sledování a vyhledávání inf. o nových objevech v mikrosvětě (nanotechnologie apod.)	
- používá pojmy atom a molekula ve správných souvislostech	-charakterizuje zásady protipožární prevence, v případě vzniku požáru adekvátně reaguje a v modelových situacích použije vhodné metody hašení požáru -seznámí se s pojmy atomové jádro, elektronový obal, proton, neutron, elektron, valenční elektron, valenční vrstva, protonové číslo, hmotnostní číslo uplatní vztahy mezi počty protonů, elektronů a neutronů v atomu -nakreslí schéma atomu	atom, molekula, ionty	F 6,8	OSV – zodpovědnost jednotlivce za práci s prvky a sloučeninami ohrožujícími zdraví a živ. prostředí EV – nebezpečí poškození živ. prostředí někt. prvky a jejich slouč. (těžké kovy, baterie z mobilních tel., součástky PC v odpadu apod.)	
- rozlišuje chemické prvky a chemické sloučeniny a pojmy	-odvodí vznik kationtů a aniontů z atomu -vysvětlí rozdíl mezi atomem a molekulou	chemické prvky	Př 8 - význam některých prvků pro člověka	EGS – znečištění životního prostředí jako globální problém lidstva	

Výstupy z RVP	*Výstup*	*Učivo*	*Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, kurzy, projekty*		*Poz*
užívá ve správných souvislostech - orientuje se v periodické soustavě prvků - rozpozná vybrané kovy a nekovy a usuzuje na jejich možné vlastnosti	-seznámí se s názvy a značkami prvků H, Li, Na, K, Mg, Ca, Ra, V, Cr, Mo, W, Mn, Fe, Os, Co, Ni, Pt, Cu, Ag, Au, Zn, Cd, Hg, B, Al, C, Si, Sn, P, N, P, As, Sb, O, S, F, Cl, Br, I, He, Ne, Ar -s pomocí PSP přiřadí protonové číslo prvku a naopak -popíše princip uspořádání prvků v PSP -zařadí prvek do skupiny a periody PSP -vyhledá prvek podle skupiny a periody PSP -seznámí se se zněním a významem periodického zákona -pokusí se vysvětlit pojmy kovy, nekovy, polokovy, -vysvětlí rozdíl mezi prvkem a sloučeninou -pokusí se určit počet atomů ve vzorci -seznámí se s pojmem elektronegativita -vyhledá elektronegativitu prvku v PSP	periodická soustava prvků (PSP) chemické sloučeniny chemická vazba chemické reakce	Př - fotosyntéza,dýchání		

Výstupy z RVP	Výstup	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, kurzy, projekty		Poz
- rozliší výchozí látky a produkty chemických reakcí, uvede příklady prakticky důležitých chemických reakcí, provede jejich klasifikaci a zhodnotí jejich užívání - porovná vlastnosti a použití prakticky významných oxidů a posoudí jejich vliv na životní prostředí - orientuje se na stupnici pH	-pokusí se určit charakter chemické vazby podle elektronegativity -popíše význam symbolů v chemické rovnici -s pomocí zapíše slovně popsaný chemický děj chemickou rovnicí -seznámí se s jednoduchými rovnicemi (hoření C, S apod.) -vlastními slovy vyjádří zákon zachování hmotnosti -opraví špatně vyčíslenou rovnici, s pomocí dokáže vyčíslit jednoduchou rovnici -vysvětlí pojem halogenid -seznámí se s pravidly názvosloví halogenidů, na jejich základě vytváří vzorec z názvu a naopak -vysvětlí význam a užití NaCl -vysvětlí pojem oxid -seznámí se s pravidly názvosloví oxidů, na jejich základě vytváří vzorec z názvu a naopak -seznámí se s užitím běžně se vyskytujících oxidů	zákon zachování hmotnosti jednoduché anorganické sloučeniny halogenidy oxidy kyselost a zásaditost roztoků, pH	Př, Z	OSV – osobní zodpovědnost jedince za své zdraví (NaCl – hypertenze) EV – solení silnic MDV – informace a názory v médiích k probl. solení vozovek, formulace vlastních názorů OSV – zodpovědnost jedince za své zdraví (revize plyn. spotřebičů v domácnosti, význam hromadné dopravy – oxidy ve výfukových plynech EGS – kamiony x železnice projekty a dotace EU na snížení emisí EV – vliv pH na život ve vodě (mrtvá jezera v Kanadě, řeky u nás) EV – reakce kyselinotvorných oxidů v atmosféře, působení kyselých dešťů, vznik smogu a jeho vliv na zdraví	

Výstupy z RVP	***Výstup***	***Učivo***	***Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, kurzy, projekty***		***Poz***
- změří reakci roztoku univerzálním indikátorovým papírkem - vysvětlí vznik kyselých dešťů, uvede jejich vliv na životní prostředí a uvede opatření, kterými jim lze předcházet - porovná vlastnosti a použití vybraných prakticky významných kyselin, posoudí jejich vliv na životní prostředí - porovná vlastnosti a použití vybraných prakticky významných hydroxidů	-orientuje se na stupnici pH,určí rozmezí pH kyselin a zásad -seznámí se s pojmem pH indikátor -seznámí se s barevnými přechody lakmusu, fenolftaleinu a univ. indikátoru -poreferuje o podstatě vzniku kyselých dešťů a vlivu v přírodě -vysvětlí pojem kyselina -seznámí se s pravidly pro vytváření názvosloví kyselin bezkyslíkatých a kyslíkatých -pokusí se vytvořit vzorec z názvu a naopak -orientuje se ve vzorcích, vlastnostech, významech a užití HCl, H_2SO_4, HNO_3 -popíše zásady bezpečné práce s kyselinami -seznámí se s postupem ředění H_2SO_4 konc. -seznámí se s poskytnutím první pomoci při poleptání kyselinou	kyseliny hydroxidy	Př, Z	OSV – osobní zodpovědnost při práci se žíravými kyselinami a hydroxidy, poskytnutí první pomoci při poleptání, zabezpečení lékařské pomoci zraněnému EV – nebezpečí havárií při výrobě, přepravě a skladování kyselin a hydroxidů	

Výstupy z RVP	*Výstup*	*Učivo*	*Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, kurzy, projekty*		*Poz*
- uvede příklady uplatňování neutralizace v praxi - porovná vlastnosti a použití vybraných prakticky významných solí a posoudí jejich vliv na životní prostředí	-vysvětlí pojem hydroxid (zásada) -seznámí se s pravidly pro vytváření názvosloví hydroxidů -pokusí se vytvořit vzorec z názvu a naopak orientuje se ve vzorcích, vlastnostech, významech a užití NaOH, KOH, NH_4OH, $Ca(OH)_2$ -popíše zásady bezpečné práce s hydroxidy -seznámí se s poskytnutím první pomoci při poleptání hydroxidem -orientuje se v pojmech reaktanty a produkty neutralizace (obecně) -ze zadání konkrétních reaktantů se pokusí určit názvy a vzorce produktů -referuje o příkladech užití neutralizace v praxi -vysvětlí pojem sůl -seznámí se s pravidly názvosloví solí -pokusí se vytvořit vzorec z názvu a naopak -popíše vybrané metody přípravy solí -vyjmenuje některé příklady použití solí z praxe - hnojiva,	neutralizace soli		OSV – osobní zodpovědnost při užívání chem. látek (hnojiva apod.) EV – nebezpečí nadměrného hnojení um. hnojivy (stav plodin, ohrožení zdrojů pitné vody, poškození půdy apod.	

Výstupy z RVP	Výstup	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, kurzy, projekty		Poz
	stavební pojiva, modrá skalice, vápenec -seznámí se s chemickým principem výroby páleného vápna a hašeného vápna -popíše princip tvrdnutí malty				

Projekty dle aktuálních možností např. Voda, Vzduch, Zásady poskytnutí první pomoci

Vzdělávací oblast: Člověk a příroda

Vyučovací předmět: Chemie

Ročník: 9.

Výstupy z RVP	*Výstup*	*Učivo*	*Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, kurzy, projekty*		*Poz*
- rozliší výchozí látky a produkty chemických reakcí, uvede příklady prakticky důležitých chemických reakcí, provede jejich klasifikaci a zhodnotí jejich využívání	-seznámí se s pojmy oxidace, redukce, redox. reakce -určí oxidační číslo prvku ve sloučenině -pozná redox. reakci -seznámí se s principem výroby surového železa a oceli -reprodukuje princip koroze a navrhne způsob ochrany kovů před korozí -vysvětlí děje na elektrodách při elektrolýze NaCl -popíše galvanický článek -vybere příklady užití elektrolýzy v praxi -reprodukuje příklady užití galv. článku v praxi	Redoxní reakce	Z - sv. naleziště rud Z - ocelářský průmysl	EV – význam sběru starého železa a ost. kovů jako prům. suroviny, hosp. ztráty způsobené korozí Fe	
- přečte chemické rovnice a s užitím zákona zachování hmotnosti vypočítá hmotnost výchozí látky, nebo produktu	-pokusí se vypočítat hmotnostní zlomek složek směsí a %koncentraci -seznámí se s výpočty látkového množství, molární hmotnosti, koncentrace	Chemické výpočty	M-výpočty		

Výstupy z RVP	*Výstup*	*Učivo*	*Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, kurzy, projekty*		*Poz*
	-seznámí se s výpočty z chem.rovnic				
- aplikuje poznatky o faktorech ovlivňujících průběh chemických reakcí v praxi a při předcházení jejich nebezpečnému průběhu	-vysvětlí rozdíl mezi exotermickou a endotermickou reakcí	Energie	Z - těžba ropy, uhlí, plynu	OSV – vlastní zodpovědnost za bezp. práci s topnými plyny a palivy	
- zhodnotí užívání fosilních paliv jako zdrojů energie	-roztřídí paliva podle skupenství, původu, výhřevnosti a uvede příklady z praxe -uvede rozdíl mezi obnovitelnými a neobnovitelnými zdroji energie		Př - ochrana přírody	EV – CO_2 , CH_4 jako skleníkové plyny, SO_2 jako vedl. produkt spalování uhlí – kyselé deště význam obnovitelných zdrojů energie	
- aplikuje znalosti o principech hašení požárů na řešení modelových situací z praxe	-popíše poskytnutí první pomoci při popáleninách -uvede vliv produktů spalování na životní prostředí			MKV – nebezpečí zneužití přírodního bohatství zemí 3. světa	
- uvede příklady produktů průmyslového zpracování ropy	-uvede význam ropy, zemního plynu a uhlí, hlavní produkty zpracování ropy a uhlí			EGS – záv. sv. hospodářství na těžbě ropy, ochrana těžebních, dopravních a zpracovatelských provozů ropy a plynu před teror. útoky EV – nebezpečí havárie při přepravě a zpracování ropy	
- rozliší nejjednodušší uhlovodíky, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití	Seznámí se s pojmem uhlovodíky, čtyřvaznost uhlíku rozliší řetězec otevřený, uzavřený, nevětvený, větvený -uvede obecné vlastnosti uhlovodíků	Uhlovodíky		MDV – inf. o haváriích tankerů	

Výstupy z RVP	Výstup	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, kurzy, projekty		Poz
	-seznámí se s homologickou řadou uhlovodíků C_1 -C_{10} -rozliší pojmy alkan, alken, alkin, aren -napíše molekulové, racionální a strukturní vzorce C_1 -C_{10} -zařadí uhlovodíky do skupin podle vazeb -seznámí se se vzorem, významem, užitím metanu, etanu, propanu, butanu, etenu, etinu, benzenu -reprodukuje pravidla bezpečnosti práce s org. rozpouštědly		Př - živ. prostředí	OSV – osobní zodpovědnost při práci s uhlovodíky (zemní plyn, acetylen, benzen atd.)	
- rozliší vybrané deriváty uhlovodíků, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití	-rozliší pojmy charakteristická skupina, uhlovodíkový zbytek -snaží se odvodit obecný vzorec derivátů uhlovodíků -pokusí se zařadit derivát podle charakteristické skupiny -uvede význam freonů -odvodí vlastnosti a užití teflonu	Deriváty uhlovodíků Halogenderiváty uhlovodíků Alkoholy, fenoly	Ch 8 - destilace	OSV – osobní zodpovědnost při práci s deriváty uhlovodíků (rozpouštědla, ředidla, barvy) EV – zneč. živ. prostředí (a odpadních vod) org. rozp. a řed., znež. živ. prostř. v chem. výrobách EGS – poškození ozónové vrstvy jako globální problém lidstva	

Výstupy z RVP	Výstup	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, kurzy, projekty		Poz
	-seznámí se se vzorem, významem, užitím metanolu, etanolu, glycerolu, fenolu -vysvětlí rozdíl líh (etanol) - denaturovaný líh -popíše podstatu alkoholového kvašení -interpretuje princip výroby destilátů -seznámí se s důsledky působení metanolu a etanolu na člověka			OSV – poškození zdraví užíváním alkohol. nápojů, nebezpečí vzniku závislosti na alkoholu VDO – zákony o výrobě, prodeji a užívání alkohol. nápojů MDV – výsledky průzkumu KHS o užívání alkohol. nápoj nezletilými, vlastní anketa ve třídě	
	-seznámí se se vzorcem, významem, užitím formaldehydu, acetaldehydu, acetonu, s karcinogenními účinky formaldehydu a acetonu -popíše pravidla bezpečné práce	karbonylové sloučeniny		OSV – osobní zodpovědnost při práci s acetonem (karcin. látka)	
	-seznámí se se vzorcem, významem, užitím kys. mravenčí, kys. octové -objasní pojmy vyšší kyseliny, aminokyseliny -zapíše obecné schéma neutralizace karb. kyseliny a obecné schéma esterifikace -pokusí se rozlišit sůl kyseliny a ester kyseliny	karboxylové kyseliny		EV – nakládání se zbytky org. rozp., acetonu aj.	

Výstupy z RVP	Výstup	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, kurzy, projekty		Poz
- orientuje se ve výchozích látkách a produktech fotosyntézy a koncových produktů biochemického zpracování, především bílkovin, tuků, sacharidů - určí podmínky postačující pro aktivní fotosyntézu - uvede příklady zdrojů bílkovin, tuků, sacharidů a vitamínů	-objasní rovnici a podmínky fotosyntézy - rozdělí sacharidy (mono-, poly-) -popíše obecné vlastnosti mono- a polysacharidů -zařadí glukózu, fruktózu, sacharózu, škrob, glykogen, celulózu, uvede jejich výskyt a význam -pokusí se provést důkaz glukózy a škrobu -rozliší tuky podle původu, uvede příklady z praxe -rozliší tuky a oleje, uvede příklady z praxe -popíše zdroje tuků ve výživě a jejich význam v organismu -snaží se objasnit princip a význam ztužování tuků, princip zmýdelnění -vysvětlí rozdíl v užitných vlastnostech mýdel a saponátů a vliv na životní prostředí -uvede zdroje bílkovin ve výživě a jejich význam	přírodní sloučeniny sacharidy tuky bílkoviny	Př - zelené rostliny Z - pěstování cukrovky a cukrové třtiny, bavlníku Z- papírny v ČR Př 8 Př-genetika	EGS, EV – stav tropických deštných pralesů OSV – osobní zodpovědnost za svoji výživu, nadměrný příjem cukru OSV – osobní zodpovědnost za svoji výživu – nadměrný příjem tuků, cholesterol EV – znečištění odpadní vody saponáty EGS – znečištění odpadních vod saponáty jako globální problém lidstva OSV – osobní zodpovědnost za svoji výživu MDV – inf. o nových poznatcích a výzkumu dědičnosti	

Výstupy z RVP	Výstup	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, kurzy, projekty		Poz
- orientuje se v přípravě a využívání různých látek v praxi a jejich vlivech na životní prostředí a zdraví člověka - zhodnotí využívání prvotních a druhotných surovin z hlediska trvale udržitelného rozvoje na Zemi	-popíše princip trávení bílkovin a princip jejich vzniku v organismu -seznámí se s významem DNA, RNA -uvede faktory poškozující bílkoviny -pokusí se vyjmenovat některé z funkcí bílkovin -seznámí se s významem enzymů, hormonů, vitamínů A, B, C, D, E -uvede zdroje vitamínů A, B, C, D, E v potravě -orientuje se v zásadách zdravé výživy -vysvětlí rozdíl mezi plastem a přírodním materiálem z hlediska užitných vlastností a vlivu na životní prostředí -seznámí se s běžně užívanými zkratkami plastů (PE, PP, PET, PAD, PES, PAN, PVC, PS), jejich vlastnostmi a užitím -popíše význam recyklace plastů -seznámí se s pravidly bezpečné práce s chemickými látkami běžně užívanými v domácnosti - lepidla,	plasty a umělá textilní vlákna chemie v životě člověka		EV – plasty v odpadech, význam recyklace EGS – plasty jako globální problém lidstva VDO – zákony a předpisy o odpadech, recyklaci plastů OSV – osobní zodpovědnost při nakládání s použitými plasty OSV – osobní zodpovědnost při práci s chemickými látkami v domácnosti, zaměstnání	

Výstupy z RVP	Výstup	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, kurzy, projekty		Poz
	barvy, laky, čisticí prostředky, ředidla atd. -objasní pojmy léčiva, analgetika, antipyretika, drogy, doping, pesticidy, herbicidy, fungicidy, insekticidy, karcinogeny -uvede příklady návykových látek a nebezpečí jejich požívání -seznámí se s výrobou cukru, papíru, piva, skla, porcelánu a keramiky -objasní význam hnojiv, rozdělení podle původu a složení -uvede názvy běžně užívaných hnojiv -vyjmenuje běžně užívané stavební materiály a pojiva				

Projekty dle aktuálních možností

5. 6. 3. PŘÍRODOPIS

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, organizační a časové vymezení

Předmět přírodopis je vyučován jako samostatný předmět v 6., 7., 8. a 9. ročníku.

Vzdělávání v předmětu přírodopis:

- směřuje k podchycení a rozvíjení zájmu o přírodu a přírodniny
- poskytuje žákům prostředky a metody pro hlubší porozumění přírodním faktům
- umožňuje poznat přírodu jako systém, jehož součásti jsou vzájemně propojeny, působí na sebe a ovlivňují se
- podporuje vytváření otevřeného myšlení, kritického myšlení a logického uvažování
- učí aplikovat přírodovědné poznatky v praktickém životě
- vede k chápání podstatných souvislostí mezi stavem přírody a lidskou činností, závislosti člověka na přírodních zdrojích
- seznamuje žáka se stavbou živých organismů

Formy a metody práce se užívají podle charakteru učiva a cílů vzdělávání:

- frontální výuka s demonstračními pomůckami
- skupinová práce (s využitím přírodnin, pracovních listů, odborné literatury)
- přírodovědné vycházky s pozorováním
- krátkodobé projekty

Řád učebny přírodopisu je součástí vybavení učebny, dodržování pravidel je pro každého žáka závazné.

Předmět přírodopis úzce souvisí s ostatními předměty vzdělávací oblasti Člověka příroda:

-chemie: ochrana životního prostředí – chemické znečištění, chemické vlastnosti minerálů a hornin

- fyzika: světelná energie, sluch, zrak
- zeměpis: rozšíření živočichů a rostlin, výskyt, biotopy, CHKO, Národní parky

Předmětem prolínají průřezová témata:

- aplikace odpovědného jednání, zodpovědnost za své zdraví, angažovaný přístup k prostření (VDO)
- evoluce lidského chování, zvířecí a lidské komunikace, seberegulující jednání (OSV)
- porozumění souvislostem v biosféře, vztahům člověka a prostředí a důsledkům lidských činností na prostředí, zachování biologické rovnováhy (EV)
- komunikace a kooperace, kritické čtení (MDV)
- evropská a globální dimenze v základech ekologie (EGS)
- vzájemné respektování (MKV)

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj kompetencí žáků

Kompetence k učení

Učitel vede žáky:

- k vyhledávání, třídění a propojování informací
- ke správnému používání odborné terminologie
- k samostatnému pozorování a porovnávání získaných informací
- k nalézání souvislostí

Kompetence k řešení problémů
- učitel zadává úkoly způsobem, který umožňuje více postupů
- učitel zařazuje metody, při kterých žáci sami navrhují řešení, docházejí k závěrům a vyhodnocují získaná fakta

Kompetence komunikativní
- práce ve skupinách je založena na komunikaci mezi žáky, respektování názorů druhých, na diskusi
- učitel vede žáky k formulování svých myšlenek v písemné i mluvené formě
- učitel umožňuje prezentaci práce žáků, žáci mají možnost sami zhodnotit výsledky své práce a reagovat na hodnocení ostatních, argumentovat, přijmout kritiku

Kompetence sociální a personální
- využívání skupinového vyučování vede žáky ke spolupráci při řešení problémů
- učitel navozuje situace vedoucí k posílení sebedůvěry žáků, pocitu zodpovědnosti

Kompetence občanské
- učitel vyžaduje dodržování pravidel slušného chování
- učitel vede žáky k pochopení práv a povinností v souvislosti s ochranou životního prostředí, ochranou vlastního zdraví i zdraví svých blízkých

Kompetence pracovní
- učitel vede žáky k dodržování bezpečnostních a hygienických pravidel při práci s mikroskopickými preparáty a s živými přírodninami
- učitel zadává úkoly tak, aby měli žáci možnost si práci sami organizovat, navrhnout postup a časový rozvrh

Kompetence digitální
- ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhoduje, které technologie, pro jakou činnost či řešený problém použít
- získává, vyhledává, kriticky posuzuje a sdílí data, informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu
- vytváří a upravuje digitální obsah, kombinuje různé formáty, vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků
- využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce

Vzdělávací oblast: Člověk a příroda

Vyučovací předmět: Přírodopis

Ročník: 6.

Výstupy z RVP	*Výstup*	*Učivo*	*Průřezová témata* *Mezipředm. vztahy* *Kurzy a projekty*	*Poznámky*
- rozliší základní projevy a podmínky života, orientuje se v daném přehledu vývoje organismů	- vysvětlí, co zkoumají jednotlivé biologické vědy - uvede příklady rozmanitosti přírody	Uspořádání živého světa	**Z** - Planeta Země EV- rozmanitosti přírody, probudit citový vztah	
- popíše základní rozdíly mezi buňkou rostlin, živočichů a bakterií a objasní funkci základních organel	- popíše buňku, vysvětlí funkci organel - vysvětlí rozdíl mezi rostlinnou a živočišnou buňkou	Buňka		
- aplikuje praktické metody poznávání přírody - dodržuje základní pravidla bezpečnosti práce a chování při poznávání živé přírody	- pracuje s mikroskopem, připraví jednoduchý mikroskopický preparát - vysvětlí rozdíl mezi nebuněčným, jednobuněčným a mnohobuněčným organismem, uvede příklady	Nebuněčnost, jednobuněčnost, mnohobuněčnost		

Výstupy z RVP	***Výstup***	***Učivo***	***Průřezová témata*** ***Mezipředm. vztahy*** ***Kurzy a projekty***	***Poznámky***
- třídí organismy a zařadí vybrané organismy do říší a nižších taxonomických jednotek - uvede na příkladech z běžného života význam virů a bakterií v přírodě i pro člověka - uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi - rozpozná naše nejznámější jedlé a jedovaté houby s plodnicemi a porovná je podle charakteristických znaků	- vysvětlí pojmy: pletivo, tkáň, orgán, orgánová soustava, organismus - vymezí základní projevy života, uvede jejich význam - částečně zvládá roztřídit organismy do říší - seznámí se s rozdílem mezi bakterií a virem - na příkladech řas, kvasinek a prvoků vysvětlí pojmy producent, konzument, destruent - pochopí nezbytnost jednotlivých složek v potravním řetězci - seznámí se s významem řas a jejich zástupci - vysvětlí rozdíl ve stavbě buňky hub a rostlin	Projevy života: fotosyntéza, dýchání, výživa, růst, rozmnožování, dráždivost, vývin Třídění organismů Viry a bakterie Jednobuněčné organismy: - rostliny - houby - živočichové Mnohobuněčné organismy: - nižší rostliny - houby	Ch9-oxidace EGS,Z9 - pandemie nemocí, očkování, problémy 3. světa EV,Př8- neléčit virová onemocnění antibiotiky EV-potravní řetězec, zachování rovnováhy	

Výstupy z RVP	*Výstup*	*Učivo*	*Průřezová témata* *Mezipředm. vztahy* *Kurzy a projekty*	*Poznámky*
- vysvětlí různé způsoby výživy hub a jejich význam v ekosystémech a místo v potravních řetězcích	- popíše jednotlivé části hub - uvědomuje si význam hub v přírodě i pro člověka, rozlišuje mezi parazitismem a symbiózou - pozná (i s pomocí atlasu) naše nejznámější jedlé a jedovaté houby - vysvětlí rozdíl mezi stélkou a tělem vyšších rostlin		EV - význam lesa, ubývání lesních porostů,	
- objasní funkci dvou organismů ve stélce lišejníků	- seznámí se s příklady lišejníků	- lišejníky		
- porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů -rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin - odvodí, na základě pozorování, základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí	- popíše některé příklady probíraných živočichů - porovná stavbu těla tasemnice a škrkavky - rozlišuje vnitřní a vnější parazity - podle charakteristických znaků rozlišuje plže, mlže, hlavonožce - rozlišuje vodní a suchozemské druhy	- nižší živočichové (bezobratlí) žahavci ploštěnci hlísti měkkýši	EV - symbioza, lišejníky jako indikátory čistoty ovzduší OSV,Rv6- základní hygienické návyky	

Výstupy z RVP	***Výstup***	***Učivo***	***Průřezová témata*** ***Mezipředm. vztahy*** ***Kurzy a projekty***	***Poznámky***
- zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka, uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy - rozpozná, porovná a objasní funkci základních orgánů (orgánových soustav) živočichů - porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů - rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin - odvodí, na základě pozorování, základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí - zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka, uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy	- seznámí se s vybranými zástupci (hlemýžď, páskovka, škeble, srdcovka, sépie, …..) - uvědomuje si jejich význam a postavení v přírodě - popíše tělo žížaly - vysvětlí význam žížaly v přírodě - popíše tělo členovců - seznámí se s třídami členovců podle charakteristických znaků - uvede nejznámější zástupce jednotlivých tříd - popíše tělo včely medonosné jako modelový příklad hmyzu - rozlišuje proměnu dokonalou a nedokonalou - orientuje se v nejznámějších řádech hmyzu - zhodnotí pozitivní i negativní význam hospodářských a epidemiologických druhů hmyzu - uvede příklady ostnokožců -rozpozná rizikové prostředí a činnosti a vyhýbá se jim	kroužkovci členovci -pavoukovci - korýši -hmyz	EV- narušení přírodní rovnováhy, přemnožené druhy hmyzu - důsledky	

Výstupy z RVP	*Výstup*	*Učivo*	*Průřezová témata* *Mezipředm. vztahy* *Kurzy a projekty*	*Poznámky*
- aplikuje praktické metody poznávání přírody - dodržuje základní pravidla bezpečnosti práce a chování při poznávání živé přírody		ostnokožci		

Metody, formy, nástroje, pomůcky: nástěnné obrazy, přírodní materiály, trvalé preparáty, videokazety, mikroskop a pomůcky pro mikroskopování, botanické a zoologické klíče a atlasy.

Vzdělávací oblast: Člověk a příroda

Vyučovací předmět: Přírodopis

Ročník: 7.

Výstupy z RVP	**Výstup**	**Učivo**	**Průřezová témata** **Mezipředmětové vztahy** **Projekty a kurzy**	**Poznámky**
- třídí organismy a zařadí vybrané organismy do říší a nižších taxonomických jednotek - aplikuje praktické metody poznávání přírody	- vysvětlí význam a zásady třídění organismů - používá jednotlivé taxonomické jednotky	Třídění organismů		-zopakovat třídění bezobratlích ze 6. roč. -na konci 7. roč. si vyzkouší vybrané organismy rozlišit dle diakritických znaků a zařadit je do tax. skupin
- porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů - rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin - odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech	- porovná vnitřní a vnější stavbu živočichů za použití osvojené odborné terminologie a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů - částečně rozděluje zástupce do jednotlivých tříd a uvědomuje si vývojové zdokonalování - vysvětlí přizpůsobení živočichů danému prostředí - pozná vybrané zástupce ryb - rozlišuje nejznámější mořské a sladkovodní ryby - uvědomuje si význam ryb v potravě člověka	Strunatci: podkmen obratlovci třídy - kruhoústí - paryby - ryby	**Z -rozšíření organismů, migrace EGS, D, SE – rybníkářství v Čechách** **EV-zamořené vodní plochy, ekologické havárie**	rozšíření živočichů rozšíření živočichů

Výstupy z RVP	**Výstup**	**Učivo**	**Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty a kurzy**	**Poznámky**
objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí - zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka, uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy	- pozná vybrané zástupce obojživelníků - vysvětlí přizpůsobení obojživelníků vodnímu prostředí - pozná vybrané zástupce plazů - seznámí se s exotickými druhy plazů a možností jejich chovu v teráriích	- obojživelníci - plazi		rozšíření živočichů
	- chápe vývojové zdokonalení stavby těla ptáků, jejich přizpůsobení k letu - pozná vybrané zástupce a dokáže je podle znaků rozdělit do nejznámějších řádů (pěvci, dravci, hrabaví, atd.) -přizpůsobení prostředí - uvede seznam zástupců tažných a přezimujících ptáků	- ptáci	**PČ, EV– ptačí krmítka, ptačí budky, co je vhodné?** **Z – cesty ptáků**	
- odvodí na základě pozorování uspořádání rostlinného těla – od buňky, přes pletiva, až k jednotlivým orgánům	- vybaví si vývoj rostlin - nachází rozdíly mezi nižšími a vyššími rostlinami - uvede některé příklady výtrusných rostlin	Vývoj rostlin, přechod rostlin na souš Vyšší rostliny Rostliny výtrusné	EV,Př 6- rostliny - producenti, potravní řetězec	

Výstupy z RVP	Výstup	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty a kurzy	Poznámky
- rozlišuje základní systematické skupiny rostlin a určuje jejich význačné zástupce - rozlišuje základní systematické skupiny rostlin a určuje jejich význačné zástupce - rozlišuje základní systematické skupiny rostlin a určuje jejich význačné zástupce - uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi - rozpozná, porovná a objasní funkci základních orgánů (orgánových soustav) rostlin - porovná vnější a vnitřní stavbu jednotlivých orgánů a uvede praktické příklady jejich funkcí a vztahů v rostlině jako celku	- vybrané zástupce rozlišuje na mechorosty a kapraďorosty - vysvětlí význam mechorostů v přírodě - vysvětlí rozdíl mezi výtrusnými a semennými rostlinami - podle charakteristických znaků rozlišuje hlavní zástupce nahosemenných rostlin - popíše význam lesa a způsoby jeho ochrany - vysvětlí funkce jednotlivých částí rostlinného těla (kořen, stonek, list, květ, plod) - seznámí se s významem charakteristických znaků pro určování rostlin - vysvětlí rozdíl mezi nahosemennou a krytosemennou rostlinou a uvede konkrétní příklady - vlastními slovy popíše vybrané základní čeledi rostlin a uvede zástupce - vysvětlí význam lučních porostů	Mechrosty Kapraďorosty - plavuně, přesličky, kapradiny Nahosemenné rostliny Stavba rostlinného těla Krytosemenné rostliny	EV – význam lesa, ochrana lesů EGS,Z- hospodářsky významné rostliny, export, potravinové zdroje EV – umělé ekosystémy, zásahy člověka	

Výstupy z RVP	Výstup	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty a kurzy	Poznámky
- vysvětlí princip základních rostlinných fyziologických procesů a jejich využití při pěstování rostlin	- vybaví si příklady a využití kulturních plodin - pracuje s atlasy a zjednodušenými klíči rostlin			

Vzdělávací oblast: Člověk a příroda

Vyučovací předmět: Přírodopis

Ročník: 8.

Výstupy z RVP	***Výstup***	***Učivo***	***Průřezová témata*** ***Mezipředm. vztahy*** ***Projekty a kurzy***	***Poznámky***
- porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů - rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin - aplikuje praktické metody poznávání přírody - uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi - odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí - zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka, uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy	- popíše stavbu těla savců a základní charakteristiku - podle charakteristických znaků se pokusí rozlišit základní řády savců a správně roztřídit vybrané zástupce - vysvětlí přizpůsobení savců prostředí a způsobu života (např. kytovci, netopýři, krtek, apod.) - pozná vybrané zástupce - vysvětlí význam těchto živočichů v přírodě i pro člověka, jejich postavení v ekosystému	- savci		
- vysvětlí podstatu pohlavního	- žák zařadí člověka do systému živočišné říše, charakterizuje	Vývoj člověka		

Výstupy z RVP	***Výstup***	***Učivo***	***Průřezová témata*** ***Mezipředm. vztahy*** ***Projekty a kurzy***	***Poznámky***
a nepohlavního rozmnožování a jeho význam z hlediska dědičnosti	biologické znaky lidského a živočišného organismu - snaží se vysvětlit vývoj člověka - uvede lidské rasy a jejich charakteristické znaky		MKV,Z,Ov- rasy, národnostní menšiny Ov- vývoj člověka	
- určí polohu a objasní stavbu a funkci orgánů a orgánových soustav lidského těla, vysvětlí jejich vztahy	- žák vysvětlí pojmy: buňka, tkáň, orgán, orgánová soustava, organismus - vybavuje si stavbu a funkci jednotlivých tkání lidského těla	Buňky, tkáně, orgány		
- určí polohu a objasní stavbu a funkci orgánů a orgánových soustav lidského těla, vysvětlí jejich vztahy - aplikuje předlékařskou první pomoc při poranění a jiném poškození těla	- přeformuluje význam soustav tvořící oporu a tvar těla a umožňující pohyb - pojmenuje základní kosti a svaly - popíše zásady první pomoci	Soustava opěrná a svalová	Tv-význam posilování, udržování kondice Ch-aerobní procesy, oxidace	
- určí polohu a objasní stavbu a funkci orgánů a orgánových soustav lidského těla, vysvětlí jejich vztahy - rozlišuje příčiny, případně příznaky běžných nemocí	- dovede vysvětlit, jak tělo získává energii - pojmenuje a popíše části tráv. soustavy - uvede příklady nemocí tráv. soustavy, jejich prevence a zásady první pomoci	Energie Trávicí soustava	F-zákon zachování energie, přeměna energie EGS,Z- hladomor, problémy zemí třetího světa, přístup k pitné vodě Ch9,Př6 -cukry, tuky, bílkoviny Ch8 - oxidy, spalování	

Výstupy z RVP	***Výstup***	***Učivo***	***Průřezová témata*** ***Mezipředm. vztahy*** ***Projekty a kurzy***	***Poznámky***
a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby -určí polohu a objasní stavbu a funkci orgánů a orgánových soustav lidského těla, vysvětlí jejich vztahy - aplikuje předlékařskou první pomoc při poranění a jiném poškození těla - rozlišuje příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby	- pojmenuje a popíše části dých. soustavy - vysvětlí činnost dýchací soustavy v práci a při zátěži - uvede příklady nemocí dých. s., prevence, zásady první pomoci	Dýchací soustava	MDV, EV, Z, F8 - využití médií, stav ovzduší, varování - špatné rozptylové podmínky, pylové zpravodajství EV- znečištěné ovzduší, exhalace	
- určí polohu a objasní stavbu a funkci orgánů a orgánových soustav lidského těla, vysvětlí jejich vztahy - aplikuje předlékařskou první pomoc při poranění a jiném poškození těla	- Popíše složení krve a funkci jednotlivých částí krve - Informuje o stavbě srdce a druzích cév - Vysvětluje činnost srdce a celé oběhové soustavy - Uvede nemoci oběh. s. a krve, jejich prevenci a zásady první pomoci	Tělní tekutiny Oběhová soustava	EV- pitný režim, ochrana vodních zdrojů - udržitelný rozvoj	pitný režim
- určí polohu a objasní stavbu a funkci orgánů a orgánových soustav lidského těla, vysvětlí jejich vztahy - aplikuje předlékařskou první pomoc při poranění a jiném poškození těla - rozlišuje příčiny,	- Popíše stavbu a funkci vylučovací soustavy - Uvede onemocnění vyluč. s., jejich prevenci a zásady první pomoci	Soustava vylučovací		

Výstupy z RVP	*Výstup*	*Učivo*	*Průřezová témata* *Mezipředm. vztahy* *Projekty a kurzy*	*Poznámky*
případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby - určí polohu a objasní stavbu a funkci orgánů a orgánových soustav lidského těla, vysvětlí jejich vztahy - aplikuje předlékařskou první pomoc při poranění a jiném poškození těla - rozlišuje příčiny,	- Popíše stavbu kůže - Uvede onemocnění soustavy kožní, jejich prevence a zásady první pomoci	Soustava kožní		
případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby	- popíše nervovou soustavu - pokusí se popsat činnost nervové soustavy - uvede části mozku a jejich význam - ujasní si příčiny nemocí nerv. s., jejich prevenci a zásady první pomoci	Nervová soustava		reflexní oblouk
	- Popíše stavbu a funkci zrakového, sluchového a rovnovážného ústrojí - Uvede příklady nemocí, jejich prevenci a zásady první pomoci	Smyslové orgány		
	- Uvede nejdůležitější hormony lidského těla a jejich vliv na řízení lidského organismu		F7 - stavba čočky, daleko a krátkozrakost	

Výstupy z RVP	*Výstup*	*Učivo*	*Průřezová témata* *Mezipředm. vztahy* *Projekty a kurzy*	*Poznámky*
- vysvětlí podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování a jeho význam z hlediska dědičnosti - objasní vznik a vývin nového jedince od početí až do stáří - uvede příklady dědičnosti v praktickém životě a příklady vlivu prostředí na utváření organismu	- Popíše stavu a funkci mužské a ženské pohlavní soustavy - vysvětlí způsob oplození - seznámí se s nebezpečím přenosu pohlavních chorob - Uvádí příklady návykových látek a jejich nebezpečí - vysvětlí význam dědičnosti a proměnlivosti organismu - chová se adekvátně v různých životních situacích tak, aby nedošlo k ohrožení fyzického i duševního zdraví	Žlázy s vnitřní sekrecí Rozmnožování Pohlavní soustava Člověk a zdraví Genetika	VZ – sexualita, pohlavně přenosné choroby EGS - pandemie AIDS VZ, OV9 - drogy VZ - nebezpečí návykových látek, kouření, alkoholismus	

Metody, formy, nástroje, pomůcky: nástěnné obrazy, přírodní materiály, trvalé preparáty, videokazety, mikroskop a pomůcky pro mikroskopování, zoologické atlasy, laboratorní práce.

Vzdělávací oblast: Člověk a příroda

Vyučovací předmět: Přírodopis

Ročník: 9.

Výstupy z RVP	***Výstup***	***Učivo***	***Průřezová témata*** ***Mezipředm. vztahy*** ***Projekty a kurzy***	***Poznámky***
- objasní vliv jednotlivých sfér Země na vznik a trvání života - rozpozná podle charakteristických vlastností vybrané nerosty s použitím určovacích pomůcek - aplikuje praktické metody poznávání přírody - dodržuje základní pravidla bezpečnosti práce a chování při poznávání neživé přírody - rozpozná podle charakteristických vlastností vybrané horniny s použitím určovacích pomůcek -aplikuje praktické metody poznávání přírody -dodržuje základní pravidla bezpečnosti práce a chování při poznávání neživé přírody	- vysvětlí teorii vzniku Země - objasní vliv jednotlivých sfér Země na vznik a trvání života - vyjmenuje jednotlivé krystalové soustavy - orientuje se ve stupnici tvrdosti - podle charakteristických vlastností rozpozná vybrané nerosty, objasní základní vlastnosti nerostů - vybaví si význam některých důležitých nerostů (rudy) - rozlišuje horniny vyvřelé, usazené a přeměněné a popíše způsob jejich vzniku - uvede význam a použití důležitých hornin (žula, vápenec, břidlice)	Země, vznik, stavba Mineralogie - nerost, hornina, krystal Třídění nerostů Petrologie - horniny	Z6,Př6-planeta Země Ch -rozpustnost Ch - chem. vzorce, značky prvků Z - vznik pohoří, pohoří v ČR, ve světě	

Výstupy z RVP	*Výstup*	*Učivo*	*Průřezová témata* *Mezipředm. vztahy* *Projekty a kurzy*	*Poznámky*
- rozlišuje důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů, včetně geologického oběhu hornin a oběhu vody	- rozlišuje důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů - uvede konkrétní příklad vnitřních a vnějších geol. dějů - popíše druhy zvětrávání - dokáže popsat vlivy erozí ve svém okolí (skalní města)	Geologické děje vnitřní Geol. děje vnější	MV- přírodní katastrofy, zemětřesení Ch - sloučeniny vápníku	lavinové nebezpečí
- porovná význam půdotvorných činitelů pro vznik půdy, rozlišuje hlavní půdní typy a půdní druhy v naší přírodě	- porovná význam půdních činitelů pro vznik půdy - rozlišuje hlavní půdní typy a půdní druhy	Pedologie	Z6 - pedosféra	
- rozlišuje jednotlivá geologická období podle charakteristických znaků - uvede na základě pozorování význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj a udržení života na Zemi -orientuje se v základních vývojových stupních fylogeneze člověka	- popíše teorie o vzniku a vývoji života na Zemi - rozlišuje jednotlivé geologické éry podle charakteristických znaků a typických organismů	Vznik a vývoj života na Zemi Éry vývoje Země		
	- orientuje se v základních ekologických pojmech (ekosystém, potravní řetězec, populace, společenstvo, biom)	Ekologie	EV – aktivní přístup k ochraně ŽP	

Výstupy z RVP	*Výstup*	*Učivo*	*Průřezová témata* *Mezipředm. vztahy* *Projekty a kurzy*	*Poznámky*
- uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi - rozlišuje a uvede příklady systémů organismů – populace, společenstva, ekosystémy a objasní na základě příkladu základní principy existence živých a neživých složek ekosystému - vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech a zhodnotí jejich význam - uvádí konkrétní příklady přírodních a kulturních krajinných složek a prvků, prostorové rozmístění hlavních ekosystémů (biomů) - uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí a příklady narušení rovnováhy ekosystému - uvede na základě pozorování význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj a udržení života na Zemi - uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí	- rozlišuje živé a neživé složky životního prostředí - uvede konkrétní příklad potravního řetězce a vysvětlí důsledky oslabení jednoho článku řetězce - vysvětlí základní vztahy mezi populacemi a uvede konkrétní příklady parazitismu a symbiózy - uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí a jejich důsledky pro rovnováhu ekosystémů - seznámí se s globálními problémy lidstva - dovede podat informace o aktuálním stavu životního prostředí - rozlišuje obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie - orientuje se v globálních problémech biosféry	Člověk a životní prostředí	EV, Př6 - potravní řetězce EV- principy udržitelného rozvoje Př6-lišejníky EGS,Ov9 - ochrana přírodního a kulturního bohatství, organizace UNESCO Ch9 - zdroje energie	

Výstupy z RVP	*Výstup*	*Učivo*	*Průřezová témata* *Mezipředm. vztahy* *Projekty a kurzy*	*Poznámky*
- porovnává různé krajiny jako součást pevninské části krajinné sféry, rozlišuje na konkrétních příkladech specifické znaky a funkce krajiny - vysvětlí podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování a jeho význam z hlediska dědičnosti - uvede příklady dědičnosti v praktickém životě a příklady vlivu prostředí na utváření organismu	- vysvětlí podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování a jeho význam z hlediska dědičnosti - uvede příklady dědičnosti v praktickém životě a příklady vlivu prostředí na utváření organismů - zná pojem gen, křížení, genové inženýrství - prokazuje adekvátní způsoby chování a ochrany v modelových situacích mimořádných událostí - prakticky zvládá základní způsoby přežití v přírodě, uplatňuje je v modelových situacích - vhodně reaguje a jedná v případě ohrožení a nebezpečí, adekvátně pomůže sobě i blízkému v nouzi	Dědičnost	Př6 - rozmnožování EV, Př8 – léčba vrozených vad, úpravy genomu EV – geneticky upravené potraviny, léčba vrozených vad, úpravy geonomu Ch – nukleové kyseliny	

Metody, formy, nástroje, pomůcky: nástěnné obrazy, přírodní materiály, trvalé preparáty, videokazety, mikroskop a pomůcky pro mikroskopování, botanické klíče a atlasy hornin a minerálů, laboratorní práce.

5. 6. 4. ZEMĚPIS

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, organizační a časové vymezení

Předmět zeměpis je vyučován jako samostatný předmět v 6., 7., 8. a 9. ročníku.

Vzdělávání v předmětu zeměpis směřuje k:
- získávání a rozvíjení orientace v geografickém prostředí, osvojování hlavních geografických objektů, jevů, pojmů a používání poznávacích metod
- získávání a rozvíjení dovedností pracovat se zdroji geografických informací
- respektování přírodních hodnot, lidských výtvorů a k podpoře ochrany životního prostředí
- rozvoji trvalého zájmu o poznávání vlastní země a regionů světa jako nedílné součásti životního způsobu moderního člověka
- rozvíjení kritického myšlení a logického uvažování
- aplikování geografických poznatků v praktickém životě

Formy a metody práce podle charakteru učiva a cílů vzdělávání:
- frontální výuka s demonstračními pomůckami, obrazovým materiálem
- skupinová práce (s využitím map, pracovních listů, odborné literatury, časopisů, internetu)
- zeměpisné vycházky s pozorováním
- projekty

Předmět zeměpis úzce souvisí s ostatními předměty vzdělávací oblasti Člověka příroda:
- chemie: znečištění atmosféry, hydrosféry, biosféry,…
- fyzika: sluneční soustava, vesmír, …
- přírodopis: rozšíření živočichů a rostlin, biotopy, CHKO, národní parky, …

Mezipředmětové vztahy jsou aplikovány i na předměty z ostatních vzdělávacích oblastí:
- matematika: měřítko mapy, převody jednotek, práce s grafy, diagramy, …
- ICT: zdroj aktuálních informací a jejich zpracování
- dějepis: kultura národů, historie států,…

Předmětem prolínají průřezová témata:
- VDO: občanská společnost a stát; formy participace občanů v politickém životě; principy demokracie
- OSV: rozvoj schopností poznávání; seberegulace, sebeorganizace; kreativita; poznávání lidí; mezilidské vztahy; komunikace; kooperace; řešení problémů a rozhodovací dovednosti; hodnoty, postoje
- EV: ekosystémy; základní podmínky života; problémy životního prostředí; vztah člověka k prostředí
- MDV: kritické čtení a vnímání mediálního sdělení; interpretace vztahu mediálního sdělení a reality; stavba mediálního sdělení; tvorba mediálního sdělení; práce v realizačním týmu
- EGS: objevování Evropy, světa
- MKV: kulturní diference; lidské vztahy; etnický původ; multikulturalita; principy solidarity

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení
- žáci vybírají a využívají vhodné způsoby a metody pro efektivní učení, propojují získané poznatky do širších celků, nalézají souvislosti
- žáci získané poznatky kriticky posuzují, porovnávají a formulují závěry
- žáci poznávají smysl a cíl učení, mají pozitivní vztah k učení

Učitel vede žáky:
- k vyhledávání, shromažďování, třídění, porovnávání informací
- k používání odborné terminologie
- k nalézání souvislostí mezi získanými poznatky a využití v praxi
- k využívání vlastních zkušeností a poznatků z jiných předmětů

Kompetence komunikativní
- žáci formulují a vyjadřují své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřují se souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu
- žáci se učí naslouchat promluvám druhých lidí, vhodně na ně reagují

Učitel vede žáky:
- ke komunikaci mezi sebou a učitelem a k dodržování předem stanovených pravidel vzájemné komunikace
- k naslouchání a respektování názorů druhých
- k interpretaci či prezentaci různých textů, obrazových materiálů, grafů a jiných forem záznamů v písemné i mluvené podobě

Kompetence k řešení problémů
- žáci jsou schopni pochopit problém, vyhledat k němu vhodné informace, diskutovat o možnostech řešení
- žáci se učí myslet kriticky, jsou schopni hájit svá rozhodnutí

Učitel vede žáky:
- k vyhledávání a kombinování informací z různých informačních zdrojů
- k využívání metod, při kterých docházejí k objevům, řešením a závěrům sami žáci
- k argumentaci, k diskusi na dané téma, k obhajování svých výroků
- k odpovědím na otevřené otázky
- k práci s chybou

Kompetence sociální a personální
- žáci spolupracují ve skupinách na základě vytvořených pravidel, upevňují dobré mezilidské vztahy, pomáhají si a jsou schopni o pomoc požádat, učí se vzájemnému naslouchání

Učitel vede žáky:
- k využívání skupinového a inkluzivního vyučování
- k utváření pocitu zodpovědnosti za svá jednání
- k ochotě pomoci a o pomoc požádat
- k spoluúčasti na vytváření kritérií hodnocení a k následnému hodnocení svých výsledků
- k dodržování dohodnuté kvality, postupů, termínů
- k občanské odpovědnosti za vytváření podmínek pro udržitelný rozvoj v lokálním a globálním měřítku

Kompetence digitální

- ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhoduje, které technologie, pro jakou činnost či řešený problém použít
- získává, vyhledává, kriticky posuzuje a sdílí data, informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu
- vytváří a upravuje digitální obsah, kombinuje různé formáty, vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků
- využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce

Vzdělávací oblast: Člověk a příroda

Vyučovací předmět: Zeměpis

Ročník: 6.

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	**DÍLČÍ VÝSTUPY** **Žák:**	**UČIVO**	**PRŮŘEZOVÁ TÉMATA**
Zhodnotí postavení Země ve Vesmíru a srovnává podstatné vlastnosti Země s ostatními tělesy Sluneční soustavy	. prokáže na konkrétních příkladech tvar planety Země • chápe postavení Slunce ve vesmíru a popíše planetární systém, vyjmenuje tělesa Sluneční soustavy	planeta Země Sluneční soustava	
Prokáže na konkrétních příkladech tvar planety Země, zhodnotí důsledky pohybu Země na život lidí a organismů	• používá v praktických příkladech kulatost planety Země • hodnotí důsledky otáčení Země kolem vlastní osy a oběhu Země kolem Slunce pro praktický život na Zemi • aplikuje v praxi princip časových pásem na Zemi	Země jako vesmírné těleso tvar a velikost Země pohyby Země a jejich důsledky čas	
Rozlišuje a porovnává složky a prvky přírodní sféry, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává, pojmenuje a klasifikuje tvary zemského povrchu	vyjmenuje složky krajinné sféry, rozpozná souvislost a vzájemnou podmíněnost mezi jednotlivými složkami rozliší vnější a vnitřní přírodní činitele, popíše je, posuzuje zemský povrch = reliéf, jako výsledek	krajinná sféra a její základní části litosféra	**EVM** **základní podmínky života** - vztah člověka k prostředí - uvědomuje si podmínky života a možnosti jejich ohrožení

Porovná působení vnitřních a vnějších procesů v přírodní sféře a jejich vliv na přírodu a na lidskou společnost Přiměřeně hodnotí geografické objekty, jevy a procesy v krajinné sféře, jejich určité pravidelnosti, zákonitosti a odlišnosti, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává hranice mezi podstatnými prostorovými složkami v krajině	složitého působení přírodních procesů a lidských činností rozlišuje pojmy podnebí – počasí, zhodnotí vliv atmosférických činitelů na činnost člověka, uvede příklady činnosti člověka ovlivňující zemskou atmosféru vyhledá na mapách podnebné pásy, vysvětlí rozdíly mezi nimi, pozoruje počasí v místě bydliště seznámí se s rozložením vody na Zemi, vyjmenuje světové oceány, orientuje se v pojmech mořská voda, vodstvo na pevnině, ledovce, podpovrchová voda porovná základní prvky pedosféry a biosféry, uvádí konkrétní příklady přírodních a kulturních krajinných složek a prvků vyjádří vlastními slovy důsledky přírodních a společenských vlivů na životní prostředí	atmosféra hydrosféra pedosféra biosféra	- úměrně svému věku je schopen zodpovědného přístupu k biosféře, atmosféře, pedosféře, hydrosféře a k ochraně přírody **OSV** **rozvoj schopností poznávání** - utváří a rozvíjí základní dovednosti pro spolupráci **kreativita** - rozvíjí tvůrčí práci **komunikace** - rozvíjí dovednosti dobré komunikace a upevňuje pozornost, soustředění a aktivní naslouchání
Organizuje a přiměřeně hodnotí geografické informace a zdroje dat z dostupných kartografických produktů a elaborátů, z grafů, diagramů, statistických a dalších informačních zdrojů	používá s porozuměním základní geografickou, topografickou a kartografickou terminologii pracuje s pochopením s pojmy zeměpisná šířka, délka, zeměpisná síť vyjmenuje základní druhy map, pracuje s globusem jako zmenšeným modelem Země	globus a mapa soubory map mapy na internetu zeměpisná poloha měřítko mapy druhy map	**MV** **kritické čtení a vnímání** - rozvíjí komunikační schopnost a přispívá ke schopnosti přizpůsobit se cílům týmu

Používá s porozuměním základní geografickou a kartografickou terminologii			
Vytváří a využívá myšlenková schémata a myšlenkové mapy pro orientaci v konkrétních regionech, pro prostorové vnímání a hodnocení míst, objektů, jevů a procesů v nich, pro vytváření postojů k okolnímu světu Ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu	• používá různé druhy map, vyhledává ve vysvětlivkách či rejstříku atlasu světa • pracuje s měřítkem turistické mapy, • s turistickými značkami, • zorientuje mapu pomocí buzoly, seznámí se s vrstevnicemi	atlas světa geografické tabulky turistická mapa práce s turistickou mapou geografická vycházka s praktickými úkoly z terénní geografie v okolí školy	
Lokalizuje na mapách světadíly a oceány podle zvolených kritérií Rozlišuje zásadní přírodní a společenské atributy jako kritéria pro vymezení, ohraničení a lokalizaci regionů světa	• pojmenuje a ukáže na mapě světa kontinenty a oceány, • určí zeměpisnou polohu jednotlivých oceánů a světadílů podle zeměpisných souřadnic, ale také z hlediska polohy na zemských polokoulích a z hlediska podnebných pásů, porovná rozlohu jednotlivých světadílů a oceánů	zeměpis světadílů a oceánů – poloha a rozloha světadílů a oceánů	

Vzdělávací oblast: Člověk a příroda
Vyučovací předmět: Zeměpis
Ročník: 7.

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ VÝSTUPY Žák:	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
Rozlišuje zásadní přírodní a společenské atributy jako kritéria pro vymezení, ohraničení a lokalizaci světových regionů	• zhodnotí polohu a rozlohu světadílů a oceánů, porovná jejich velikost	zeměpisná poloha, rozloha, přírodní poměry oceánů a regionů světa	
Lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny	provede regionalizaci v jednotlivých světadílech, regiony porovná	zeměpis světadílů zeměpis oceánů	
Porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, vybraných makroregionů světa a vybraných států Posoudí, jak přírodní podmínky souvisí s funkcí lidského sídla, pojmenuje obecné základní geografické znaky sídel	• ukáže na mapě a popíše přírodní podmínky vybraných světadílů (členitost, povrch, vodstvo, podnebí) • vyhledá a pojmenuje vybrané modelové státy, hlavní a významná města • orientuje se v základních náboženských skupinách, dokáže je přiřadit k vybraným regionům, • rozumí pojmům migrace, urbanizace, sídelní aglomerace, uvede příklady	Afrika-přírodní podmínky Afrika- vybrané státy Afrika- turisticky zajímavé oblasti Amerika – přírodní podmínky Amerika – socioekonomická charakteristika Amerika – vybrané státy Amerika – turisticky zajímavé oblasti	**MV** **kritické čtení a vnímání mediálních sdělení o světadílech** - rozvíjí komunikační schopnosti a dovednosti pro samostatné vystupování - využívá médií jako zdroj informací

Zhodnotí ve vybraných příkladech mozaiku multikulturního světa	• zhodnotí hospodářskou strukturu v daných oblastech • seznámí se s nejvýznamnějšími oblastmi cestovního ruchu v daném regionu	Asie – přírodní poměry obyvatelstvo světa – vývoj obyvatelstvo podle ras a národů jazykové skupiny a náboženství Austrálie a Oceánie Asie – socioekonomická charakteristika Asie – vybrané státy Asie – turistické cíle Antarktida a Arktida	- uvědomuje si a vybírá si to podstatné z mediálních informací **EVM** **lidské aktivity a problémy ŽP** - úměrně svému věku je schopen zodpovědného přístupu k biosféře a k ochraně přírody -
Aplikuje v terénu praktické postupy při pozorování, zobrazování a hodnocení krajiny	• dokáže pracovat s turistickou mapou, pokusí se odhadnout vzdálenosti, • vyrobí jednoduchý náčrtek pochodové osy a krajiny	geografická vycházka s praktickými úkoly z terénní geografie	

Vzdělávací oblast: Člověk a příroda
Vyučovací předmět: Zeměpis
Ročník:8.

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ VÝSTUPY Žák:	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
Hodnotí a porovnává na přiměřené úrovni polohu, přírodní poměry, přírodní zdroje	• rozumí pojmům migrace, urbanizace, sídelní aglomerace, uvede příklady • zhodnotí hospodářskou strukturu v daných oblastech • vyhledá a pojmenuje vybrané modelové státy, hlavní a významná města • zhodnotí hospodářskou strukturu v daných oblastech • určí geografickou polohu České republiky na mapě Evropy, pojmenuje krajní body republiky • porovná rozlohu České republiky s rozlohou vybraných států světa a s rozlohou sousedních států • popíše jednoduše s pomocí tematických map vznik a vývoj reliéfu, pojmenuje a vyhledá horopisné celky • charakterizuje vodstvo ČR	Evropa – přírodní podmínky kontinentu Evropa – socioekonomické poměry Evropa – vybrané regiony a státy Evropa – turisticky zajímavá místa Česká republika na mapě Evropy geologická stavba ČR povrch vodstvo podnebí rostlinstvo a živočišstvo chráněná území přírody, životní prostředí ČR	**EGS** **Evropa a svět nás zajímají** - orientuje se na politické mapě světa a Evropy a v příslušných atlasech - rozšiřuje si vědomosti potřebné pro orientaci v evropském prostředí **objevuje Evropu a svět** - srovnává společné znaky a odlišnosti evropských a mimoevropských států - poznává různé kultury **jsme Evropané** - utváří si postoj k EU, k Evropě a ke světu jako globálnímu prostředí života

	• zhodnotí podnebí republiky • seznámí se s biotou na území ČR • zhodnotí stav životního prostředí, vymezí NP a vybrané CHKO, pochopí jejich význam pro lidskou společnost		
Hodnotí na přiměřené úrovni lidský potenciál České republiky v evropském a světovém kontextu	• zdůvodní, popíše a srovná rozmístění obyvatel a sídel v ČR, ukáže je na mapách • porozumí demografickému vývoji v republice, seznámí se s pojmy porodnost, úmrtnost, přirozený přírůstek • vyhledá aktuální demografické údaje z různých zdrojů • porovná hustotu zalidnění s vybranými evropskými státy	obyvatelstvo sídla demografický vývoj hustota zalidnění	**MV** **kritické čtení a vnímání mediálních sdělení o regionech ČR** - rozvíjí komunikační schopnosti a dovednosti pro samostatné vystupování - využívá médií jako zdroj informací - uvědomuje si a vybírá si to podstatné z mediálních informací
Zhodnotí přiměřeně strukturu, složky a funkce světového hospodářství,	• popíše předpoklady hospodářských aktivit včetně rozmístění nerostných surovin ve světě	hospodářské složky v krajině	

lokalizuje na mapách hlavní světové surovinové a energetické zdroje Porovnává předpoklady a hlavní faktory pro územní rozmístění hospodářských aktivit Hodnotí na přiměřené úrovni hospodářský potenciál ČR v evropském a světovém kontextu Uvádí příklady účasti a působnosti ČR ve světových mezinárodních a nadnárodních institucích, organizacích a integracích států	• na tematických mapách vyhledá nejvýznamnější střediska průmyslu • orientuje se v rozmístění zemědělských aktivit v ČR • vyhledává spoje v jízdních řádech, využívá cestovní průvodce, pracuje s dalšími materiály včetně internetu při vyhledávání cestovních informací • seznámí se se zahraničním obchodem ČR, uvede příklady nadnárodních organizací a integrací spojených s ČR	ekonomické struktury ČR průmysl zemědělství lesní a vodní hospodářství doprava a spoje služby a cestovní ruch zahraniční obchod integrace a nadnárodní organizace	**EVM** **lidské aktivity a problémy životního prostředí** - snaží se komunikovat o problémech životního prostředí, vyjadřovat a obhajovat své názory
Lokalizuje na mapách jednotlivé kraje České republiky a hlavní jádrové a periferní oblasti z hlediska osídlení a hospodářských aktivit Vymezí a lokalizuje místní oblast podle bydliště nebo školy, hodnotí a porovnává na přiměřené úrovni přírodní, hospodářské a kulturní poměry místního regionu, možnosti dalšího rozvoje, přiměřeně analyzuje vazby místního regionu k vyšším územním celkům	ukáže na mapách jednotlivé zeměpisné oblasti a administrativní celky (kraje) v ČR, zhodnotí postavení současné Prahy v ČR i v Evropě, seznámí se s historickými památkami v Praze popíše místní region, jeho přírodní i hospodářské aktivity, turisticky atraktivní místa na přiměřené úrovni charakterizuje jednotlivé regiony, jejich přírodní poměry, hospodářské aktivity, kulturní a turistické zajímavosti	administrativní členění ČR Praha ostatní kraje ČR	

Uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu ve volné přírodě	zná základní pravidla chování v nebezpečných situacích a to jak teoreticky tak prakticky	Praktická cvičení v krajině	

Vzdělávací oblast: Člověk a příroda

Vyučovací předmět: Zeměpis

Ročník: 9.

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ VÝSTUPY Žák:	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
Posoudí na přiměřené úrovni prostorovou organizaci světové populace, její rozložení, strukturu, růst, pohyby a dynamiku růstu a pohybů, zhodnotí na vybraných příkladech mozaiku multikulturního světa Posoudí, jak přírodní podmínky souvisí s funkcí lidského sídla, pojmenuje obecné základní geografické znaky sídel Zhodnotí přiměřeně strukturu, složky a funkce světového hospodářství, lokalizuje na mapách hlavní světové surovinové a energetické zdroje	• vyhledá počet obyvatel v současném světě a určí nejpočetnější státy • vyhledá nejhustěji zalidněná území na Zemi a nedotčené oblasti Země • vysvětlí pojmy emigrace a imigrace • rozlišuje základní rasy, lokalizuje hlavní světové jazyky a jejich územní rozlišení • rozčlení obyvatelstvo podle socioekonomických znaků • rozlišuje sídla podle velikosti • posoudí funkci měst • posoudí vzájemnou propojenost osídlení	**obyvatelstvo světa** • počet obyvatel v současném světě a nejpočetnější státy • nejhustěji zalidněná území na Zemi • emigrace, imigrace • základní rasy • hlavní světové jazyky • obyvatelstvo podle socioekonomických znaků • sídla podle velikosti • funkce měst • propojenost osídlení	**EGS** **Evropa a svět nás zajímají** - orientuje se na politických a tematických mapách světa a v atlase - porovnává evropské a mimoevropské státy, nachází společné znaky a odlišnosti **EVM** **vztah člověka k prostředí** - uvědomuje si dopad činnosti lidí na životní prostředí
Porovnává předpoklady a hlavní faktory pro územní rozmístění hospodářských aktivit	• zhodnotí význam zemědělství, popíše různé druhy zemědělství • s pomocí map vyhledá hlavní zemědělské oblasti světa	**světové hospodářství** - světové zemědělství - hlavní zemědělské oblasti světa - rostlinná výroba	

Porovnává státy světa a zájmové integrace států světa na základě podobných a odlišných znaků Lokalizuje na mapách světadílů hlavní aktuální geopolitické geopolitické změny a politické problémy v konkrétních světových regionech	• zhodnotí význam rybolovu a vyhledá na mapách hlavní rybolovné oblasti • rozlišuje základní členění průmyslu na jednotlivá odvětví • rozlišuje nerostné suroviny dle jejich využití • zvažuje problémy spjaté s těžebním i energetickým průmyslem • rozlišuje základní odvětví zpracovatelského průmyslu • rozlišuje dopravu podle funkce, podle druhu dopravního prostředku • zhodnotí význam služeb • rozlišuje typy cestovního ruchu a zhodnotí význam pro hospodářství • na mapách vyhledá hlavní světové oblasti cestovního ruchu • porovná státy světa na základě podobných a odlišných znaků • uvede názvy hlavních mezinárodních organizací • vyhledá nově vzniklé státy koncem 20. století a počátkem 21. století	- živočišná výroba - rybolov - světová průmyslová výroba - těžební a energetický průmysl - zpracovatelský průmysl - doprava - služby obyvatelstvu - cestovní ruch **regionální společenské, politické a hospodářské útvary** - mezinárodní organizace - nové státy na mapě světa	
Životní prostředí Porovnává různé krajiny jako součást pevninské části krajinné sféry, rozlišuje na konkrétních příkladech specifické znaky a funkce krajin	• rozliší a popíše přírodní krajiny a kulturní krajiny • vyjmenuje vnější a vnitřní krajinotvorné činitele	**krajina** - vzhled přírodní a kulturní krajina a jejich charakteristické znaky	

Uvádí konkrétní příklady přírodních a kulturních krajinných složek a prvků, prostorové rozmístění hlavních ekosystémů Uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí	• na příkladech vysvětlí poškozování krajiny a životního prostředí • zhodnotí přírodní zdroje z hlediska jejich obnovitelnosti a vyčerpatelnosti • poukáže na nebezpečí nedostatku přírodních zdrojů a na nebezpečí jejich znečištění • posoudí vliv kvality životního prostředí na zdraví obyvatelstva • uvede nejznámější chráněná území přírody v ČR, lokalizuje je na mapách a objasní jejich důležitost	- vnější a vnitřní krajinotvorní činitelé **vztah příroda a společnost** - přírodní zdroje z hlediska jejich obnovitelnosti a vyčerpatelnosti - globální, ekologické a environmentální problémy lidstva	

5. 6. 5. EKOLOGIE

Obsahové, organizační a časové vymezení:

Předmět ekologie je vyučován jako povinný předmět v 6. ročníku jednu hodinu týdně. Výuka probíhá v odborných učebnách přírodopisu a chemie nebo v terénu.

Řád učebny přírodopisu a chemie je součástí vybavení učebny, dodržování pravidel je pro každého žáka závazné.

Specifické cíle předmětu ekologie:

Tento předmět vede žáky k pochopení komplexnosti a složitosti vztahů člověka a životního prostředí, tj. k pochopení nezbytnosti postupného přechodu k udržitelnému rozvoji společnosti a k poznání významu odpovědnosti za jednání společnosti i každého jedince. Je hlavně zaměřen na praktické ověření poznatků týkajících se životního prostředí, organismů, chemických látek a celé přírody.

Vzdělávání v předmětu:

- směřuje k podchycení a rozvíjení zájmu o přírodu a přírodniny
- umožňuje poznat přírodu jako systém, jehož součásti jsou vzájemně propojeny, působí na sebe a ovlivňují se
- učí aplikovat přírodovědné poznatky v praktickém životě
- vede k chápání podstatných souvislostí mezi stavem přírody a lidskou činností, závislosti člověka na přírodních zdrojích
- poskytuje žákům prostředky a metody pro hlubší porozumění přírodním faktům
- Podporuje vytváření otevřeného myšlení, kritického myšlení a logického uvažování

Výchovně vzdělávací strategie:

- exkurze, vycházky, soutěže
- skupinová práce, projektová výuka
- samostatná práce žáků, práce s učebnicí, práce s odbornou literaturou, referáty
- frontální výuka, výklad
- práce s výpočetní technikou, internetem a prezentace na PC

Předmět ekologie úzce souvisí s ostatními předměty vzdělávací oblasti Člověk a příroda:

- přírodopis
- chemie
- zeměpis

Předmětem prolíná zejména **průřezová téma**:

Environmentální výchova: 5.1 Ekosystémy, 5.2 Základní podmínky života, 5.3 Lidské aktivity a problémy životního prostředí, 5.4 Vztah člověka k prostředí

Společné výchovné a vzdělávací strategie k rozvoji klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

- učitel vede žáky k samostatnému pozorování a experimentování, k porovnávání získaných výsledků, nalézání souvislostí a vyvozování závěrů
- samostatně pozoruje různé vlastnosti látek a jejich přeměny
- výsledky svých pozorování zpracovává, vyhodnocuje a využívá pro své studium
- se snaží vysvětlit chemické změny látek
- učitel vede žáky k vyhledávání, třídění informací a efektivnímu využívání těchto informací v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě

Kompetence k řešení problémů

- učitel vede žáky k samostatnému řešení problémů
- učitel zadává úkoly způsobem, který umožňuje více postupů
- učitel zařazuje metody, při kterých žáci navrhují různé způsoby řešení, dochází k závěrům a vyhodnocují získaná fakta
- učitel navozuje problémové situace, které vedou žáky k samostatnému vyhledávání informací nutných k řešení problému

Kompetence komunikativní

- učitel umožňuje žákům zapojit se do diskuse
- učitel vede žáky k souvislé a výstižné formulaci myšlenek a názorů
- učitel umožňuje žákům prezentovat a zhodnotit výsledky své práce, zároveň reagovat na hodnocení ostatních a umět přijmout kritiku
- učitel vede žáky k respektování názorů druhých

Kompetence sociální a personální

- učitel vede žáky k pocitu zodpovědnosti, k utváření příjemné atmosféry v týmu
- zařazováním vhodných metod výuky vede učitel žáky k účinné spoluprácí ve skupině

Kompetence občanské

- učitel vede žáky tak, aby se rozhodovali v zájmu podpory a ochrany zdraví a trvale udržitelného rozvoje společnosti
- dodržuje pravidla slušného chování
- ví, jak se zachovat v krizových situacích (poskytne 1. pomoc, zavolá pomoc)
- učitel vede žáky k chápání základních ekologických souvislostí a environmentálních problémů, k respektování požadavků na kvalitní životní prostředí

Kompetence pracovní

- učitel vede žáky k dodržování bezpečnostních a hygienických pravidel při práci s chemikáliemi, mikroskopickými preparáty a s přírodninami
- učitel umožňuje žákům samostatně pracovat s laboratorní technikou, dalšími pomůckami a biologickými a chemickými materiály

Kompetence digitální

- ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhoduje, které technologie, pro jakou činnost či řešený problém použít
- získává, vyhledává, kriticky posuzuje a sdílí data, informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu
- vytváří a upravuje digitální obsah, kombinuje různé formáty, vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků
- využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce

Vzdělávací oblast: Člověk a příroda
Vyučovací předmět: Ekologie
Ročník: 6.

Očekávané výstupy a kompetence Učivo	Učivo	Průřezová témata a mezipředmětové vazby	Poznámky
Zná význam lesa pro člověka z hlediska přírodních zdrojů (dřevo, zvěř ap.), i z hlediska mimoprodukčních funkcí (voda, ovzduší relaxace, rekreace apod.). Popíše rozmanitost lesů, jejich závislost na podmínkách prostředí. Pozná nejznámější lesní organismy. Chápe les jako ekosystém, objevuje vztahy mezi organismy (závislost na podmínkách prostředí). Zná zásady chování v lese a prakticky je realizuje. Porovnává, prakticky zkoumá les, zapisuje zjištěné údaje o lese. Zjišťuje si další informace o lese v literatuře, na internetu, vyhledává aktuální informace v tisku. Dokáže vypěstovat strom ze semene. Zná vlastnosti vody.	**Projekt** Rouchovanské stromy **Les v našem prostředí** Význam lesa pro člověka. Druhy lesů. Lesní stromy, keře, byliny a houby. Založení herbáře listnatých stromů a keřů. Živočichové lesa. Vztahy mezi organismy. Potravní pyramida. Chování v přírodě. Encyklopedie, internet. **Voda v životním prostředí** Vlastnosti a skupenství vody.	Žáci pracují na projektu v IT a EK EV 5.1 – les v našem prostředí. Prvouka, přírodověda.	

Chápe význam vody pro život, pro zdraví (léčivé minerální), pro hygienu a rekreaci. Pozoruje vodu v krajině, její význam a krásu, zná vodní stavby a popíše jejich význam v krajině. Zná zajišťování pitné vody v Rouchovanech (vodárnu, studny, vodovody), čištění odpadních vod (kanalizace). Popíše vodní ekosystémy. Chápe ohrožování a znečišťování vody i vliv na život vodních živočichů a člověka. Zkoumá čistotu vod v jednotlivých lokalitách Rouchovan. Hledá další informace o vodě (internet, spotřeba vody v domácnosti ap.).	Prameniště, potoky, rybníky v Rouchovanech. Vodárna, rezervoár. Voda pitná a užitková. Čistírna odpadních vod. Vodní rostliny a živočichové, jejich vztahy. Zkoumání vzorků vody z jednotlivých zdrojů. Domácnost – spotřeba vody.	EV 5.1 – vodní zdroje, lidské aktivity spojené s vodním hospodářstvím.	
Zjišťuje statistické údaje vztahující se k obci (velikost, obyvatelstvo, průmysl, zemědělství, polohu, nadmořskou výšku ap.). Sleduje hlavní hospodářské činnosti, uspořádání, dopravu.	**Naše obec** Rouchovany ve statistikách. Průmysl, zemědělství a služby v Rouchovanech.	EV 5.1 – lidské sídlo – město, umělý ekosystém. EV 5.3 – vlivy průmyslu na prostředí.	
Sleduje životní prostředí v obci (zeleň, čistotu ovzduší, vodní zdroje ap.). Zkoumá druhy rostlin a živočichů v Rouchovanech. Posoudí kvalitu prostředí v obci a vztahy ke zdraví.	Parky, zahrady a zelené plochy, ulice v Rouchovanech. Znečišťovatelé. Rostliny a živočichové. Životní prostředí.	VMEGS 3.1 – rodinné příběhy, zážitky a zkušenosti.	

Dokáže vymezit pojem odpad a charakterizuje ho v závislosti na lidských činnostech. Zkoumá odpady v přírodě (rozkladné řetězce, humus, půda). Seznámí se s tříděním a likvidací odpadů. Pozná, které odpady lze přeměnit na druhotné suroviny. Zná povinnosti jednotlivce i obce ve sběru odpadů a jejich třídění. Zjišťuje další informace s problematikou odpadů.	**Odpady** Odpady průmyslové a komunální. Doba rozkladu jednotlivých typů odpadů. Třídění, odvoz, skládkování, kompostování a spalování odpadů. Třídění odpadů.	EV 5.3 – hospodaření s odpady.	
Pozná rostliny a živočichy polí, luk a pastvin. Chápe vztahy živých organismů v ekosystému pole, louka. Rozezná správné a nesprávné způsoby hospodaření (poškozování a eroze půdy). Dokáže vegetativně rozmnožovat některé rostliny.	**Pole, louka, pastvina, půda** Hospodářské rostliny. Volně rostoucí rostliny. Založení herbáře bylin. Živočichové polí a luk. Potravní řetězce. Význam půdy pro člověka. Řízkování rostlin.	EV 5.1 – změny okolní krajiny vlivem člověka. EV 5.3 – zemědělství a životní prostředí.	

5.7 UMĚNÍ A KULTURA

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast Umění a kultura umožňuje žákům jiné než pouze racionální poznávání světa a odráží nezastupitelnou součást lidské existence – umění a kulturu. Kulturu, jako procesy i výsledky duchovní činnosti, umožňující chápat kontinuitu proměn historické zkušenosti, v níž dochází k socializaci jedince a jeho projekci do společenské existence, i jako neoddělitelnou součást každodenního života (kultura chování, oblékání, cestování, práce). Umění, jako proces specifického poznání a dorozumívání, v němž vznikají informace o vnějším a vnitřním světě a jeho vzájemné provázanosti, které nelze formulovat a sdělovat jinými než uměleckými prostředky.

Vzdělávání v této oblasti přináší umělecké osvojování světa, tj. osvojování s estetickým účinkem. V procesu uměleckého osvojování světa dochází k rozvíjení specifického cítění, tvořivosti, vnímavosti jedince k uměleckému dílu a jeho prostřednictvím k sobě samému i k okolnímu světu. Součástí tohoto procesu je hledání a nalézání vazeb mezi druhy umění na základě společných témat, schopnosti vcítit se do kulturních potřeb ostatních lidí a jimi vytvořených hodnot a přistupovat k nim s vědomím osobní účasti. V tvořivých činnostech jsou rozvíjeny schopnosti nonverbálního vyjadřování prostřednictvím tónu a zvuku, linie, bodu, tvaru, barvy, gesta, mimiky atp.

V etapě základního vzdělávání je oblast Umění a kultura zastoupena vzdělávacími obory Hudební výchova a Výtvarná výchova. Vzdělávací oblast lze rozšířit o doplňující vzdělávací obor *Dramatická výchova,* který je možno na úrovni školního vzdělávacího programu realizovat formou samostatného vyučovacího předmětu, projektu, kurzu apod.

Hudební výchova vede žáka prostřednictvím *vokálních, instrumentálních, hudebně pohybových a poslechových činností* k porozumění hudebnímu umění, k aktivnímu vnímání hudby a zpěvu a jejich využívání jako svébytného prostředku komunikace. V etapě základního vzdělávání se tyto hudební činnosti stávají v rovině produkce, recepce a reflexe *obsahovými doménami* hudební výchovy.

Hudební činnosti jako činnosti vzájemně se propojující, ovlivňující a doplňující rozvíjejí ve svém komplexu celkovou osobnost žáka, především však vedou k rozvoji jeho hudebnosti – jeho hudebních schopností, jež se následně projevují individuálními hudebními dovednostmi – sluchovými, rytmickými, pěveckými, intonačními, instrumentálními, hudebně pohybovými, hudebně tvořivými a poslechovými.

Prostřednictvím těchto činností žák může uplatnit svůj individuální hlasový potenciál při sólovém, skupinovém i sborovém zpěvu, své individuální instrumentální dovednosti při souborové hře a doprovodu zpěvního projevu, své pohybové dovednosti při tanci a pohybovém doprovodu hudby a v neposlední řadě je mu dána příležitost „interpretovat“ hudbu podle svého individuálního zájmu a zaměření.

Obsahem *Vokálních činností* je práce s hlasem, při níž dochází ke kultivaci pěveckého i mluvního projevu v souvislosti s uplatňováním a posilováním správných pěveckých návyků.

Obsahem *Instrumentálních činností* je hra na hudební nástroje a jejich využití při hudební reprodukci i produkci.

Obsahem *Hudebně pohybových činností* je ztvárňování hudby a reagování na ni pomocí pohybu, tance a gest.

Obsahem *Poslechových činností* je aktivní vnímání (percepce) znějící hudby, při níž žák poznává hudbu ve všech jejích žánrových, stylových i funkčních podobách, učí se hudbu analyzovat a interpretovat.

Výtvarná výchova pracuje s vizuálně obraznými znakovými systémy, které jsou nezastupitelným nástrojem poznávání a prožívání lidské existence. Tvořivý přístup k práci s nimi při tvorbě, vnímání a interpretaci vychází zejména z porovnávání dosavadní a aktuální zkušenosti žáka a umožňuje mu uplatňovat osobně jedinečné pocity a prožitky.

Výtvarná výchova přistupuje k vizuálně obraznému vyjádření (a to jak samostatně vytvořenému, tak přejatému) nikoliv jako k pouhému přenosu reality, ale jako k prostředku, který se podílí na způsobu jejího přijímání a zapojování do procesu komunikace.

V etapě základního vzdělávání je výtvarná výchova postavena na tvůrčích činnostech – tvorbě, vnímání a interpretaci. Tyto činnosti umožňují rozvíjet a uplatnit vlastní vnímání, cítění, myšlení, prožívání, představivost, fantazii, intuici a invenci. K jejich realizaci nabízí výtvarná výchova vizuálně obrazné prostředky (dále jen prostředky) nejen tradiční a ověřené, ale i nově vznikající v současném výtvarném umění a v obrazových médiích. Tvůrčími činnostmi (rozvíjením smyslové citlivosti, uplatňováním subjektivity a ověřováním komunikačních účinků) založenými na experimentování je žák veden k odvaze a chuti uplatnit osobně jedinečné pocity a prožitky a zapojit se na své odpovídající úrovni do procesu tvorby a komunikace.

Obsahem Rozvíjení smyslové citlivosti jsou činnosti, které umožňují žákovi rozvíjet schopnost rozeznávat podíl jednotlivých smyslů na vnímání reality a uvědomovat si vliv této zkušenosti na výběr a uplatnění vhodných prostředků pro její vyjádření.

Obsahem Uplatňování subjektivity jsou činnosti, které vedou žáka k uvědomování si a uplatňování vlastních zkušeností při tvorbě, vnímání a interpretaci vizuálně obrazných vyjádření.

Obsahem Ověřování komunikačních účinků jsou činnosti, které umožňují žákovi utváření obsahu vizuálně obrazných vyjádření v procesu komunikace a hledání nových i neobvyklých možností pro uplatnění výsledků vlastní tvorby, děl výtvarného umění i děl dalších obrazových médií.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- pochopení umění jako specifického způsobu poznání a k užívání jazyka umění jako svébytného prostředku komunikace
- chápání umění a kultury v jejich vzájemné provázanosti jako neoddělitelné součásti lidské existence; k učení se prostřednictvím vlastní tvorby opírající se o subjektivně jedinečné vnímání, cítění, prožívání a představy; k rozvíjení tvůrčího potenciálu, kultivování projevů a potřeb a k utváření hierarchie hodnot
- spoluvytváření vstřícné a podnětné atmosféry pro tvorbu, pochopení a poznání uměleckých hodnot v širších sociálních a kulturních souvislostech, k tolerantnímu přístupu k různorodým kulturním hodnotám současnosti a minulosti i kulturním projevům a potřebám různorodých skupin, národů a národností
- uvědomování si sebe samého jako svobodného jedince; k tvořivému přístupu ke světu, k možnosti aktivního překonávání životních stereotypů a k obohacování emocionálního života

- zaujímání osobní účasti v procesu tvorby a k chápání procesu tvorby jako způsobu nalézání a vyjadřování osobních prožitků i postojů k jevům a vztahům v mnohotvárném světě

5. 7. 1. HUDEBNÍ VÝCHOVA

Charakteristika vyučovacího předmětu na 1. stupni

Obsahové, časové a organizační vymezení

- je realizována v 1. - 5. ročníku - 1 hodinu týdně
- hudební výchova se realizuje ve vzdělávacím oboru Umění a kultura
- vzdělávací obsah je rozdělen do čtyř oblastí

vokální činnost – práce s hlasem, kultivace pěveckého i mluveného projevu

instrumentální činnost – hra na hudební nástroje a jejich využití při reprodukci a produkci

hudebně pohybová činnost – ztvárnění hudby pohybem, tancem, gesty

poslechová činnost – aktivní vnímání hudby, poznávání žánrů, stylů a podob

Ve vyučovacím předmětu hudební výchova se realizují tematické okruhy průřezových témat: Osobnostní a sociální výchova, Výchova demokratického občana, Multikulturní výchova, Mediální výchova, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech.
Také se zde realizují okruhy doplňujících oborů dramatická výchova a taneční a pohybová výchova.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí

Kompetence k učení

- žák zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase
- učitel vede žáky k užívání správné terminologie a symboliky
- učitel umožňuje každému žákovi zažít úspěch

Kompetence k řešení problémů

– žák rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudbu
- žák rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální
- učitel vede žáky k vzájemnému naslouchání

Kompetence komunikativní

– žák rytmizuje a melodizuje jednoduché texty, improvizuje v rámci nejjednodušších hudebních forem
- žák reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje tempo, dynamiku, směr melodie

_učitel se zajímá o náměty, názory, zkušenosti žáků

Kompetence sociální a personální

– žáci jsou vedeni ke kritickému usuzování a posuzování žánrů a stylů hudby
- učitel vede žáky k vzájemnému naslouchání

Kompetence občanská
– žák je veden ke kritickému myšlení nad obsahy hudebních děl
- učitel umožňuje žákům, aby se podíleli na utváření kritérií hodnocení činností nebo jejich výsledků

Kompetence pracovní
–žák využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře

- učitel vede žáky k užívání různých nástrojů a vybavení

Kompetence digitální
- ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhoduje, které technologie, pro jakou činnost či řešený problém použít
- získává, vyhledává, kriticky posuzuje, spravuje a sdílí data, informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu
- vytváří a upravuje digitální obsah, kombinuje různé formáty, vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků
- využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce

Vzdělávací oblast: Umění a kultura
Vyučovací předmět: Hudební výchova

Ročník: 1.

Výstup	***Učivo***	***Průřezová témata***	***Poznámky***
Učí se správnému dýchání a držení těla	Hlasová a dechová cvičení	Mediální výchova - výběr kvalitní hudby	
Rozlišuje tón, zvuk, hlas mluvený a zpěvný	Zvuk, tón (dlouhý, krátký, vysoký, hluboký, silný, slabý)	Osobnostní a sociální výchova - rozvoj schopností poznávání (cvičení pozornosti, zapamatování si textu) - psychohygiena (uvolnění, relaxace)	
Rytmizuje jednoduché texty	Rytmus (dvoučtvrťový, tříčtvrťový takt) Pracuje nejméně s 10 písněmi		
Poznává a učí se používat nástroje z Orffova instrumentáře	Hra na nástroje z Orffova instrumentáře		
Sluchově rozliší hru na zobcovou flétnu, klavír, housle a kytaru	Další hudební nástroje		
Reaguje pohybem na znějící hudbu	Vyjádření pocitu nálady, dynamiky, taktu, tempa (rychlé, pomalé)	Výchova demokratického občana	
Provádí hudebně pohybovou činnost	Jednoduché taneční hry, taneční chůze, pochod, ukolébavka		

Výstup	***Učivo***	***Průřezová témata***	***Poznámky***
Seznámí se nejméně se 4 poslechovými skladbami	Hymna, ukolébavka, koleda, dětské lidové písně, Hlas mužský, ženský a dětský	- úcta ke státním symbolům, hymna	

Vzdělávací oblast: Umění a kultura

Vyučovací předmět: Hudební výchova

Ročník: 2.

Výstup	*Učivo*	*Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy*	*Poznámky*
rozlišuje rytmus pomalý a rychlý, melodii stoupavou a klesavou, zeslabování a zesilování vytleskává rytmus podle říkadel a písní zná pojmy notová osnova, noty, houslový klíč rozlišuje noty, pomlky, takty doplňuje zpěv hrou na jednoduché hud. nástroje zazpívá vybrané vánoční koledy	**Vokální činnosti** -pěvecký a mluvní projev (pěvecké dovednosti, hlasová hygiena, dynamicky odlišný zpěv, rozšiřování hlasového rozsahu) -hudební rytmus (realizace písní ve 2/4 a 3/4 taktu) -dvojhlas (lidový dvojhlas, kánon)	Vv - ilustrace Tv – pochod taneční krok Čj – říkadla Vv - ilustrace Vv – Vánoce Pč – vánoční výzdoba Čj – vypravování Prv – lidové zvyky a tradice	
pozná a rozlišuje hudební nástroje podle zvuku – klavír, trubka, housle, pikola užívá dětské hudební nástroje	**Instrumentální činnosti** -hra na hudební nástroje (reprodukce motivů, témat, jednoduchých skladbiček pomocí nástrojů z Orfeova instrumentáře, zobcových fléten) -rytmizace, hudební hry (otázka – odpověď), hudební improvizace	MV – Vnímání autora mediálních sdělení (uplatnění výrazových prostředků v hudbě a tanci)	
Pohybuje se podle daného rytmu, při tanci tleskat a do pochodu bubnovat	**Hudebně pohybové činnosti** -taktování, pohybový doprovod znějící hudby (2/4 takt)		

Výstup	*Učivo*	*Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy*	*Poznámky*
pohybově vyjádřuje hudbu, zpěv s tancem rozlišuje umělou a lidovou píseň seznámí se s vybranými skladbami klasiků	-pohybové vyjádření hudby (pohybová improvizace) **Poslechové činnosti** -kvality tónů, vztahy mezi tóny (akord) -hudební výrazové prostředky, hudební prvky (pohyb melodie, rytmus) -hudba vokální, instrumentální, vokálně instrumentální, lidský hlas, hudební nástroj -hudební styly (hudba pochodová, taneční, ukolébavka, …)	MKV – Lidské vztahy (mezilidské vztahy v lidové písni)	

Nabídka pro poslechové skladby: I. Hurník – Nedokončená pohádka, Kukačka
B. Smetana – Pochod komediantů
V. Trojan – Žabák
P. I. Čajkovskij – Skřivánek

Nabídka pro nácvik písní: vánoční koledy - Štěstí, zdraví, Já malý přicházím aj.
Zimní, Dělání, Káča našla ptáče, Jetelíčku náš, Otloukej se píšťaličko, Dú, kravičky, dú, Když jsem já sloužil a další podle zájmu dětí

Nabídka pro zpěv s tancem: Marjánko, Marjánko, Ach, synku, synku, Na tý louce zelený

Vzdělávací oblast: Umění a kultura

Vyučovací předmět: Hudební výchova

Ročník: 3

Výstup	*Učivo*	*Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy*	*Poznámky*
vytleskává dvoučtvrteční a tříčtvrteční takt pojmenovává notovou osnovu rozliší a přečte z notového zápisu takt dvoučtvrteční, tříčtvrteční, rozlišuje a umí napsat notu celou, půlovou, čtvrťovou, podle zápisu not pozná stoupavou a klesavou melodii seznámí se s hymnou ČR naučí se zpívat vybrané písně dbá na správné dýchání	**Vokální činnosti** -pěvecký a mluvní projev (pěvecké dovednosti, hlasová hygiena, dynamicky odlišný zpěv, rozšiřování hlasového rozsahu) -hudební rytmus (realizace písní ve 2/4 a 3/4 taktu) -dvojhlas (lidový dvojhlas, kánon)	Vv - ilustrace Tv – pochod taneční krok	
rozlišuje nástroje dechové, smyčcové, žesťové a umí uvést příklad	**Instrumentální činnosti** -hra na hudební nástroje (reprodukce motivů, témat, jednoduchých skladbiček pomocí nástrojů z Orfeova instrumentáře, zobcových fléten) -rytmizace, hudební hry (otázka – odpověď), hudební improvizace	Vv – Vánoce Pč – vánoční výzdoba Čj – vypravování Prv – lidové zvyky a tradice EGS - Evropa a svět nás zajímá	
rozliší rytmus valčíku a polky pohybově vyjadřuje hudbu	**Hudebně pohybové činnosti**		

Výstup	*Učivo*	*Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy*	*Poznámky*
pozná B. Smetanu a A. Dvořáka zná některá díla B. Smetany a A. Dvořáka poslechem rozezná hudební nástroje poslouchá vážnou hudbu, zábavnou, slavnostní	-taktování, pohybový doprovod znějící hudby (2/4 takt) -pohybové vyjádření hudby (pohybová improvizace) **Poslechové činnosti** -kvality tónů, vztahy mezi tóny (akord) -hudební výrazové prostředky, hudební prvky (pohyb melodie, rytmus) -hudba vokální, instrumentální, vokálně instrumentální, lidský hlas, hudební nástroj -hudební styly (hudba pochodová, taneční, ukolébavka, …)		

Nabídka pro poslechové skladby: W. A. Mozart – Menuet
I. Hurník – U ohníčku
B. Smetana – Luisina polka, Má vlast (Vltava)
A. Dvořák – Humoreska, Slovanský tanec č. 7
Korsakov – Let čmeláka
varhanní hudba, různé hudební nástroje

Nabídka pro nácvik písní:	Slunéčko zachází za hory, Slunce za hory, Na shledanou, vlaštovičko, Koulelo se, koulelo, Až já pojedu přes ten les, Zub, Komáři se ženili, Když jsem jel do Prahy, Pásla husy, Bum, Já nechci žádného, Červený šátečku, Kdes, kukačko, kdes, Okolo Třeboně, A já su synek, vánoční koledy a další nácvik hymny ČR
Nabídka pro zpěv s tancem:	polkový, valčíkový krok Měla babka čtyři jabka - mazurka

Vzdělávací oblast: Umění a kultura

Vyučovací předmět: Hudební výchova

Ročník: 4.

Výstup	*Učivo*	***Průřezová témata,mezipředmětové vztahy,*** **projekty a kursy**	*Poznámky*
učí se další písně dbá na správné dýchání zná pojmy repetice, houslový klíč rozlišuje délky not a umí je zapsat pozná dynamická znaménka p, mf, f a umí je v písni použít zná stupnici C dur (názvy not) rozlišuje nástroje dechové, smyčcové, klávesové, drnkací, bicí doprovodí písně na rytmických nástrojích	**Vokální činnosti** -pěvecký a mluvní projev (pěvecké dovednosti, hlasová hygiena) -hudební rytmus (realizace písní ve 2/4 taktu) -dvojhlas a vícehlas (kánon a lidový dvojhlas) (rozvíjení činností z 1. období) - hudební rytmus (realizace písní ve 3/4 a 4/4 taktu) -dvojhlas a vícehlas (prodleva, dvojhlasé písně) -intonace a vokální improvizace (durové a mollové tóniny) -grafický záznam vokální hudby (čtení a zápis rytmického schématu písně, orientace v notovém záznamu) **Instrumentální činnosti** -hra na hudební nástroje (reprodukce motivů, témat, jednoduchých skladbiček pomocí nástrojů z Orfeova instrumentáře, zobcových	Vv - ilustrace Tv – pochod taneční krok Vv – Vánoce Pč – vánoční výzdoba Čj – vypravování Prv – lidové zvyky a tradice MKV-lidské vztahy-	

Výstup	*Učivo*	***Průřezová témata,mezipředmětové vztahy,*** **projekty a kursy**	*Poznámky*
rytmizace říkadel	fléten) -rytmizace, melodizace a stylizace, hudební improvizace (tvorba hudebního doprovodu, hudební hry) -grafický záznam melodie (rytmické schéma jednoduché skladby)	vzájemné obohacování různých kultur -kulturní diference- -poznávání vlastního kulturního zakotvení, respektování zvláštností různých etnik	
pohybově vyjadřuje hudbu, valčíkový krok	**Hudebně pohybové činnosti** -taktování, pohybový doprovod znějící hudby (3/4 a 4/4 takt, valčík, menuet) -pohybové vyjádření hudby (pantomima a pohybová improvizace) -orientace v prostoru (pamětné uchování tanečních pohybů)		
pamatuje si nejdůležitější údaje o B. Smetanovi zná jména oper B. Smetany zná názvy symfonických básní cyklu Má vlast seznámí se s životem a dílem A. Dvořáka a L. Janáčka poslouchá vybrané skladby pozná písně ve dvoučtvrtečním a tříčtvrtečním taktu pozná opakující se téma v poslouchané skladbě	**Poslechové činnosti** -kvality tónů -vztahy mezi tóny -hudební výrazové prostředky a hudební prvky -hudba vokální, instrumentální, vokálně instrumentální, lidský hlas, hudební nástroj (rozvíjení činností z 1. období) -hudební styly a žánry (hudba pochodová, taneční, ukolébavka, …)		

Výstup	*Učivo*	***Průřezová témata,mezipředmětové vztahy,*** **projekty a kursy**	*Poznámky*
	-hudební formy (malá a velká písňová, rondo, variace) -interpretace hudby (slovní vyjádření)		

Nabídka poslechových skladeb: B. Smetana – Proč bychom se netěšili, Luisina polka, Vltava, Vyšehrad
B. Martinů
L. Janáček – Pilky
W. A. Mozart – Menuet, Malá noční hudba
vánoční hudba
valčíky (J. Strauss aj,)

Nabídka pro nácvik písní: Beskyde, Beskyde, Září, Na našem dvoře, Červená růžičko, Už ty pilky, Muzikant, Ten chlumecký zámek, Stojí vrba košatá, Večerníček, Široký, hluboký, Valčíček, Kolik je na světě věcí, Marjánko, Žežulka, Voláme sluníčko, Kdyby byl Bavorov, Náchodský zámeček, Zlaté střevíčky, Červená řeka, Tři čuníci, Okoř, Růže z Texasu, vánoční koledy aj.

Nabídka pro zpěv s tancem: variace kroky polkové, valčíkové, mazurka

Vzdělávací oblast: Umění a kultura

Vyučovací předmět: Hudební výchova

Ročník: 5.

Výstup	*Učivo*	*Průřezová témata*	*Poznámky*
Pozná smyčcové nástroje – housle, violoncello, kontrabas dechové nástroje – trubka, pozoun, lesní roh Seznámí se s hudebními nástroji v symfonickém orchestru Pracuje s pojmy stupnice, tónina, repetice, zesílení, zeslabení, celý tón a půltón, takt, melodie Čte noty v rozsahu c1 – g2 v houslovém klíči, Pracuje se stupnicí C dur, G dur, D dur, F dur, rozpozná stupnici durovou a mollovou Seznámí se s krajovými lidovými tanci Zazpívá státní hymnu Pohybově vyjadřuje nálady Zpívá jednohlasé a dvojhlasé písně lidové i umělé Dbá na správné dýchání Doprovodí písně na rytmické a melodické hudební nástroje	**Vokální činnosti** - pěvecký a mluvní projev (pěvecké dovednosti, hlasová hygiena) - hudební rytmus (realizace písní ve 2/4 taktu) - dvojhlas a vícehlas (kánon a lidový dvojhlas) (rozvíjení činností z 1. období) - hudební rytmus (realizace písní ve 3/4 a 4/4 taktu) - intonace a vokální improvizace (durové a mollové tóniny) **Instrumentální činnosti** - hra na hudební nástroje (reprodukce motivů, témat, jednoduchých skladbiček pomocí nástrojů z Orffova instrumentáře, případně zobcových fléten) - rytmizace, melodizace a stylizace, hudební improvizace (tvorba hudebního doprovodu, hudební hry) **Hudebně pohybové činnosti** - taktování, pohybový doprovod znějící hudby (3/4 a 4/4 takt, valčík, menuet)	Mediální výchova - výběr kvalitní hudby - vnímání mediálního sdělení Osobnostní a sociální výchova - rozvoj schopností poznávání (cvičení pozornosti, zapamatování si textu) - psychohygiena (uvolnění, relaxace) Výchova demokratického občana - úcta ke státním symbolům, hymna Multikulturní výchova - lidské vztahy - etnický původ	

Výstup	*Učivo*	*Průřezová témata*	*Poznámky*
Poslouchá vybrané skladby	- pohybové vyjádření hudby (pantomima a pohybová improvizace) - orientace v prostoru (pamětné uchování tanečních pohybů) **Poslechové činnosti** - kvality tónů - hudební výrazové prostředky a hudební prvky - hudba vokální, instrumentální, vokálně instrumentální, lidský hlas, hudební nástroj (rozvíjení činností z 1. období) - hudební styly a žánry (hudba pochodová, taneční, ukolébavka, …) - hudební formy (malá a velká písňová, rondo, variace) - interpretace hudby (slovní vyjádření) - varhanní hudba, vánoční hudba a koledy, trampská píseň -státní hymna, historie hymny - stupnice durové a mollové (C, G, D, F, a)	Výchova v evropských a globálních souvislostech - Evropa a svět nás zajímá	

Nabídka poslechových skladeb: L. Janáček – Říkadla, Lašské tance
B. Smetana – Libuše (vybrané árie), Prodaná nevěsta (vybrané árie), Má vlast
A. Dvořák – Slovanské tance, Symfonie Z nového světa

W. A. Mozart – Don Giovanni (ukázka), Menuet
Händel – Vodní hudba
J. J. Ryba – Česká mše vánoční (ukázka) - koncert

Nabídka pro nácvik písní: Avignonský most, Tráva neroste, U panského dvora, Tři tamboři, Čtyři koně, Sedlák, sedlák – furiant, Cestu znám jen já, Ukolébavka pro dcerku, Měsíček svítí, Sivá holubičko, vánoční koledy – Tichá noc, Chtíc, aby spal aj., písně J. Uhlíře a K. Šípa, trampské písně

Charakteristika vyučovacího předmětu na 2. stupni

Vzdělávání v oboru hudební výchova směřuje k:

- vnímání hudby jako důležité součásti života jedince a celé společnosti prostřednictvím vokálních instrumentálních, hudebně pohybových, poslechových i jiných aktivit
- chápání hudebního jazyka jako specifické formy komunikace
- získávání orientace v širokém spektru hudebních stylů a žánrů současnosti a minulosti
- pochopení různorodé hudební kultury různých národů a národností
- rozvoji žákovy celkové hudebnosti

Časové vymezení předmětu:

- 6. - 8. ročník – 1 hodina týdně

Organizační vymezení předmětu:

Výuka probíhá v odborné učebně hudební výchovy. Formy a metody práce se užívají podle charakteru učiva a cílů vzdělávání:

- skupinové vyučování
- samostatná práce
- kolektivní práce
- krátkodobé projekty

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků:

Kompetence k učení

Žáci

- podle individuálních hudebních schopností a dovedností vyhledávají a třídí informace
- používají obecně užívané hudební termíny
- získané znalosti propojují do souvislostí

Učitel

- vede žáky k vyhledávání, shromažďování, třídění, porovnávání informací
- k používání odborné terminologie
- k nalézání souvislostí mezi získanými poznatky a využití v praxi
- k využívání vlastních zkušeností a poznatků z jiných předmětů
- stanovuje dílčí vzdělávací cíle v souladu s cíli vzdělávacího programu

Kompetence k řešení problémů

Žáci

- na základě individuální hudební vyspělosti postihují z hudebního proudu znějící skladby významné sémantické prvky, srovnávají je, slovně charakterizují, hledají spojitosti mezi vlastní hudební zkušeností a zkušeností autora předávané hudebním dílem
- samostatně a kriticky přemýšlejí
- žákům je předkládán dostatek námětů k samostatnému zpracování a řešení problémů
- při zadání úkolu žáci rozpoznají problém a hledají nejvhodnější způsob řešení

Učitel

- vede žáky ke správným způsobům řešení problémů
- s chybou žáka pracuje jako s příležitostí, jak ukázat cestu ke správnému řešení

Kompetence komunikativní
Žáci
- při práci ve skupině dokáže žák vyjádřit svůj názor, vhodnou formou ho obhájit a tolerovat názor druhých

Učitel
- zadává úkoly, při kterých žáci mohou spolupracovat
- zajímá se o náměty a názory žáků

Kompetence sociální a personální
Žáci
- efektivně spolupracují, respektují názory jiných
- žáci se učí objektivním přístupem zhodnotit svoji práci i práci ostatních, učí se chápat odlišné kvality svých spolužáků
- učí se respektovat pravidla při práci v týmu, dodržovat je a svou pracovní činností kladně ovlivňovat kvalitu práce

Učitel
- vyžaduje dodržování pravidel slušného chování
- umožňuje každému žákovi zažít úspěch

Kompetence občanské
Žáci
- respektují názor druhých
- chrání a oceňují naše kulturní tradice
- aktivně se zapojují do kulturního dění

Učitel
- vytváří prostor pro žáky, aby reflektovali společenské dění
- vede žáky k tomu, aby brali ohled na druhé

Kompetence pracovní
Žáci
- při samostatné práci jsou žáci vedeni ke koncentraci na pracovní výkon, jeho dokončení a dodržují vymezená pravidla
- žáci si vytváří pozitivní vztah k hudebním činnostem

Učitel
- vyžaduje dodržování dohodnuté kvality, postupů a termínů

Kompetence digitální
- ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhoduje, které technologie, pro jakou činnost či řešený problém použít
- získává, vyhledává, kriticky posuzuje, spravuje a sdílí data, informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu
- vytváří a upravuje digitální obsah, kombinuje různé formáty, vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků
- využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce

Průřezová témata:

EV - vztah člověka k přírodě

EGS - jsme Evropané
- Evropa a svět nás zajímá

OSV - poznávání lidí
- kreativita
- sebepoznání a sebepojetí
- komunikace
- hodnoty, postoje
- rozvoj schopností poznávání
- řešení problémů a rozhodovací dovednosti
- kooperace

MDV - schopnost zpracovat, vyhodnotit a využít podněty z médií

VDO - slušnost, tolerance, aktivita, samostatnost

Vzdělávací oblast: Umění a kultura
Vyučovací předmět: Hudební výchova
Ročník: 6.

Výstup	*Učivo*	*Průřezová témata* *Mezipředm. vztahy* *Projekty, Kurzy*	*Poznámky*
- pohybem vyjadřuje pochodový, polkový a valčíkový rytmus - umí taktovat dvoučtvrťový a tříčtvrťový takt - dokáže pohybem vyjádřit obsah písně	**Hudebně pohybové činnosti** - přiblížit období pravěku (rituály) - pochod, polka, valčík, mazurka - hra na dirigenta a orchestr, 2/4, ¾ takt - dramatizace písní - vánoční koledy – dramatické ztvárnění, pohybové vyjádření kontrastu v hudbě (dynamika, tempo)	D - pravěk OSV – umění jako prostředek komunikace dějepis – vznik křesťanství OSV – estetika mezilidských vztahů	
- správně rytmicky doprovází jednoduchou píseň na Orfovy nástroje - má rytmické cítění a rytmickou paměti - dokáže vytvořit vlastní rytmické motivy, předehry, mezihry a dohry	**Instrumentální činnosti** - reprodukce známých písní s důrazem na první a druhou dobu taktu (Já husárek malý; Koulelo se, koulelo; Malé kotě) - rytmické hádanky, rytmické ozvěny, rytmická hra na tělo - rytmické hud. formy – pochod, polka, valčík	TV – hud. poh. činnosti: krok pochodový, vlačíkový, polkový OSV – rozvoj smyslového vnímání, obecná kreativita	

Výstup	*Učivo*	*Průřezová témata* *Mezipředm. vztahy* *Projekty, Kurzy*	*Poznámky*
- sluchem rozliší zvuk vybraných hudebních nástrojů a dovede je pojmenovat - rozliší skladbu vokální a instrumentální - umí rozlišit lidovou a umělou píseň, melodram, muzikál, operu a operetu	- analytická práce s písní, jednoduchá písňová forma - tvoření jednoduchých partitur pro Orfovy nástroje - hra na flétnu (zobcovou) **Poslechové činnosti**	D – období 2. tis. př. n. l. – poč. 13. stol. Vv – období románské, gotické	Např. Gregoriánský chorál, rytířské, studentské zpěvy - poslech
- seznámí se s obdobím baroka a klasicismu	- poznávání hud nástrojů – rozdělení do skupin - hudba antická, chorální (církevní) a světská - píseň lidová, umělá - vokální a instrumentální skladba - melodram	D, Vv – baroko, klasicismus EGS – vnímání evropské hudeb. kultury, emotivnost, prožitek	
- seznámí se s vybranými skladbami	- muzikál - opereta, opera G. F Händel – poslech skladeb - Opera – nově vzniklá hud. forma Claudio Monteverdi		
- dokáže podle svých individuálních dispozic intonačně čistě arytmicky přesně zpívat v jednohlase, popř. v dvojhlase, trojhlase - umí slovně charakterizovat rozdíl mezi stupnicí a tóninou	- symfonie - koncert - W. A. Mozart - J. Haydn - L. van Beethoven - B. Smetana	D, Čj – seznámení s historií vzniku hymny ČR	

Výstup	***Učivo***	***Průřezová témata*** ***Mezipředm. vztahy*** ***Projekty, Kurzy***	***Poznámky***
- orientuje se v jednoduchém notovém zápisu vyhledává určené takty a rytmy	- A. Dvořák ***Vokální činnosti*** - intonační cvičení --> vzestupná a sestupná řada tónů, intonace stupnic dur - zpěv písní v durových tóninách - upevňování znalostí české státní hymny - zpěv lidových písní, práce s notovým zápisem - předehra, mezihra - říkadlo, píseň – rytmické vyjádření textu písně - vyhledávání rytmu v zápisu písně, rytmické hádanky - označit předtaktí, melodii - orientace v mollovém tónorodu - předznamenání	Vv – ilustrace písní, výtvarný záznam melodie, rytmu EV – citová stránka osobnosti, láska k přírodě, vnímání krásy VDO – rozvíjet kritické myšlení, aktivita, kooperace	

Vzdělávací oblast: Umění a kultura

Vyučovací předmět: Hudební výchova

Ročník: 7.

Výstup	***Učivo***	***Průřezová témata*** ***Mezipředm. vztahy*** ***Projekty, Kurzy***	***Poznámky***
- při zpěvu využívá správné pěvecké návyky - podle individuálních dispozic zpívá intonačně čistě a rytmicky přesně - při poslechu využívá získané zkušenosti - spojuje poslech s instrumentální nebo pohybovou činností - rozpozná hudební nástroje, jejich výrazové možnosti - rozpozná rozdíly komorní a symfonické hudby - zařadí skladbu do příslušného období	**Vokální činnosti** - analýza lidové a umělé písně – dynamika melodie rytmus intonace - výběr písní různých období - tónina, transpozice, lidový dvojhlas - hudební tradice našich zemí (národopisné oblasti) - hlasová hygiena v době mutace **Poslechové činnosti** Pochod, tanec, vážná hudba k poslechu Výběr poslechových skladeb různých období **Renesance** – ARS ANTIQUA, ARS NOVA, POLYFONIE	Vv, Čj, D – význam, ilustrace MKV – lid. písně jiných národů, poznávání kulturních tradic Čj – sběratelé lid. písní, lidové motivy v písních a tancích EV – citlivý přístup k okolní krajině, vnímání krásy přírody OSV – hudba jako prostředek komunikace EGS – vnímání evropské hudeb. kultury Vv, D- období gotiky, renesance, baroka, klasicismu	Např. práce a notovým zápisem.

Výstup	*Učivo*	*Průřezová témata* *Mezipředm. vztahy* *Projekty, Kurzy*	*Poznámky*
- pohybem reaguje na znějící hudbu s využitím jednoduchých gest a tanečních kroků - dokáže využít získaných znalostí a dovedností k vytvoření hudebně dramatického vystoupení	**Baroko** – Vivaldi, Bach, Michna – Chtíc, aby spal **Klasicismus** - Mozart, Beethoven **Instrumentální činnosti a** **pohybové činnosti** Prolínají do ostatních hudebních činností v průběhu celého šk. roku. - taktování, taneční kroky, vlastní pohybové ztvárnění – choreografie - polka, valčík, mazurka - moderní tance - hra na flétnu (Zobcovou)	OSV – obecná kreativita, rozvoj smyslového vnímání	

Vzdělávací oblast: Umění a kultura

Vyučovací předmět: Hudební výchova

Ročník: 8.

Výstup	***Učivo***	***Průřezová témata*** **Mezipředm. vztahy, Projekty Kurzy**	***Poznámky***
- využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách - zpívá kultivovaně - používá k doprovodu jednoduché nástroje - rozliší durovou a molovou stupnici - zazpívá lidový dvojhlas - seznámí se s charakteristickými prvky džezové hudby - přesně rytmicky zazpívá vybrané písně - postihuje hudebně výrazové prostředky - rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě -postihuje rytmické, dynamické a výrazové změny v hudebním proudu - rozliší základní vlastnosti tónu	**Vokální činnosti** - pěvecký a mluvní projev - intonace a vokální improvizace - hudební rytmus - orientace v notovém záznamu vokální hudby - rozvoj hudebního sluchu a hudební představivosti - reflexe vokálního projevu **Poslechové činnosti** - orientace v hudebním prostoru a analýza hudební skladby - hudební dílo a jeho autor - hudební styly a žánry - interpretace znějící hudby	EV – citlivý přístup k přírodě, láska k místu, kde bydlím,… ČJ MKV – tradice a rozmanitost kultur EGS – vnímání evropské a světové kultury	

Výstup	*Učivo*	*Průřezová témata* **Mezipředm. vztahy, Projekty Kurzy**	*Poznámky*
- sluchem rozliší melodii vzestupnou a sestupnou - zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období - vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění			
- seznámí se s vybranými skladbami	Česká mše vánoční – J. J. Ryba Česká mše půlnoční – A. Michna z Otradovic		
- tvoří jednoduché doprovody - dokáže sestavit pásmo hudby a mluveného slova - podle individuálních dispozic vytleskává obtížnější rytmus - rozpozná hudební nástroje, jejich výrazové možnosti	**Instrumentální činnosti** - hra na hudební nástroje - záznam hudby - vyjadřování hudebních i nehudebních představ a myšlenek pomocí hudebního nástroje	Čj, D, Vv	
- pohybem vyjadřuje různé taneční rytmy - spojuje poslech s pohybovou činností	**Hudebně pohybové činnosti** - pohybový doprovod znějící hudby - pohybové vyjádření hudby v návaznosti na sémantiku hudebního díla - pohybové reakce na změny v proudu znějící hudby - orientace v prostoru		

Výstup	*Učivo*	*Průřezová témata* **Mezipředm. vztahy, Projekty Kurzy**	*Poznámky*
	- taktování, taneční kroky, vlastní pohybové ztvárnění – choreografie - polka, valčík, mazurka - jive, cha – cha	D, Čj, Vv OSV – umění jako prostředek komunikace, estetika mezi lidských vztahů MKV – původ různých stylů	

5. 7. 2. VÝTVARNÁ VÝCHOVA
Charakteristika vyučovacího předmětu – 1. stupeň

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět výtvarná výchova se vyučuje jako samostatný předmět v 1. až 5. ročníku následovně:

1. ročník – 1 hodina týdně
2. ročník – 1 hodiny týdně
3. ročník - 1 hodiny týdně
4. ročník - 2 hodina týdně
5. ročník - 2 hodina týdně

Vzdělávání ve vyučovacím předmětu výtvarná výchova

- směřuje k podchycení a rozvíjení zájmu o výtvarné umění
- vede k porozumění základním pojmům ve výtvarné výchově
- seznamuje se základními zákonitostmi při používání různých výtvarných technik
- učí chápat umělecký proces jako způsob poznání a komunikace
- učí užívat různorodé umělecké vyjadřovací prostředky pro vyjádření svého vnímání, cítění, poznávání

Vyučovací předmět výtvarná výchova je úzce spjat s ostatními předměty všech vzdělávacích oblastí. Ve vyučovacím předmětu se realizují tato průřezová témata: VDO, EGS,EV, MDV

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- Žáci jsou vedení ke samostatnému pozorování a vnímání reality a řešení výtvarných problémů
- učitel vede žáky k aktivnímu vizuálně obraznému vyjádření
- žáci využívají poznatky v dalších výtvarných činnostech
- žáci zaujímají a vyjadřují svůj postoj k vizuálně obraznému vyjádření

Kompetence k řešení problémů

- učitel vede žáky k tvořivému přístupu při řešení výtvarných úkolů
- žáci samostatně kombinují vizuálně obrazné elementy k dosažení obrazných vyjádření
- žáci přemýšlí o různorodosti interpretací téhož vizuálně obrazného vyjádření a zaujímají k nim svůj postoj
- žáci využívají získaná poznání při vlastní tvorbě

Kompetence komunikativní

- žáci se zapojují do diskuse
- respektují názory jiných

- žáci pojmenovávají vizuálně obrazné elementy, porovnávají je, umí ocenit vizuálně obrazná vyjádření
- učitel vede žáky k obohacování slovní zásoby o odborné termíny z výtvarné oblasti

Kompetence sociální a personální

- žáci umí tvořivě pracovat ve skupině
- učitel vede žáky ke kolegiální pomoci
- žáci respektují různorodost téhož vizuálně obrazného vyjádření, možnost alternativního přístupu

Kompetence pracovní

- žáci užívají samostatně vizuálně obrazné techniky
- žáci dodržují hygienická a bezpečnostní pravidla
- učitel vede žáky k využívání návyků a znalostí v další praxi

Kompetence občanské

- žáci chápou a respektují estetické požadavky na životní prostředí
- učitel pomáhá žákům vytvořit si postoj k výtvarným dílům

Kompetence digitální

- ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhoduje, které technologie, pro jakou činnost či řešený problém použít
- získává, vyhledává, kriticky posuzuje, spravuje a sdílí data, informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu
- využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce

Vzdělávací oblast: Umění a kultura
Vyučovací předmět: Výtvarná výchova

Ročník: 1. - 3.

Výstup	***Učivo***	***Průřezová témata***	***Poznámky***
Dodržuje bezpečnost a hygienické návyky v hodinách výtvarné výchovy Učí se vyjadřovat různými technikami vlastní prožitek, zkušenost a výtvarné představy Uspořádá a rozvrhne výtvarné vyjádření na ploše Učí se zvládat techniku malby vodovými barvami, pastelem, voskovým pastelem Zvládá kresbu měkkým materiálem (tužka, pastelka)	Pracovní pomůcky, hygiena práce Použití výtvarných technik: Malba, kresba, modelování, prostorové práce, frotáž, koláž, otisky Uspořádání objektu, vnímání velikosti, výtvarný rytmus Použití štětců, míchání barev, rozfoukávání a zapouštění barev Výrazové vlastnosti linie, tvaru, jejich kombinace v ploše	Osobnostní a sociální výchova - osobnostní rozvoj (vnímání okolního světa, barev a pojmenování tvarů) - morální rozvoj (učí se zvládat různé malířské postupy) Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech - Evropa a svět nás zajímá (výtvarné ztvárnění zážitků z prázdnin) Enviromentální výchova - Ekosystémy (využití přírodních materiálů, ochrana přírody)	

Výstup	*Učivo*	*Průřezová témata*	*Poznámky*
Učí se využívat další kresebný materiál Poznává základní vlastnosti modelovacích materiálů – plastelína, modurit, slané těsto, kašírování Experimentuje s přírodním materiálem, výtvarně ho dotváří Poznává ilustrace známých českých autorů a pracuje s nimi Rozlišuje hračku, loutku, maňáska	Kresba špejlí, perem, dřívkem, rudkou, uhlem, suchým pastelem Techniky plastického vyjádření, vnímání všemi smysly Zapojení fantazie a smyslového vnímání, koláž, frotáž, otisk, nalepování Ilustrátoři dětských knih (J. Lada, O. Sekora, H. Zmatlíková, Z. Miler, Z. Smetana, A. Born) Seznámení s pojmy hračka, loutka, maňásek, funkce, využití, materiál	Mediální výchova - Tematické okruhy produktivních činností (výtvarné soutěže)	

Vzdělávací oblast: Umění a kultura
Vyučovací předmět: Výtvarná výchova

Ročník: 4. - 5.

Výstup	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty, kurzy	Poznámky
prohloubí si a zdokonalí techniky malby z 1. období zvládne malbu stěrkou, rozlévání barev a kombinaci různých technik umí barevně vyjádřit své pocity a nálady pojmenovává a porovnává světlostní poměry, barevné kontrasty a proporční vztahy komunikuje o obsahu svých děl	Malba – hra s barvou, emocionální malba, míchání barev, Goethův barevný kruh. Ověřování komunikačních účinků - osobní postoj v komunikaci - proměny komunikačního obsahu - záměry tvorby a proměny obsahu vlastních děl	EV-ekosystémy -základní podmínky života -lidské aktivity a problémy životního prostředí -vztah člověka k prostředí (prolíná výukou Vv během celého období) MKV- kulturní diference -lidské vztahy (empatie) -etnický původ	Náročnost práce bude postupně od čtvrtého ročníku zvyšována dle věku žáků.
prohloubí si a zdokonalí techniky kresby z 1. období dokáže kresbou vystihnout tvar, strukturu materiálu zvládne obtížnější práce s linií užívá a kombinuje prvky obrazného vyjádření v plošném vyjádření linie, v prostorovém vyjádření a uspořádání prvků zaměřuje se vědomě na projevení vlastních životních zkušeností v návaznosti na komunikaci	Kresba – výrazové vlastnosti linie, kompozice v ploše, kresba různým materiálem – pero a tuš, dřívko a tuš, rudka, uhel, např. kresba dle skutečnosti, kresba v plenéru.	MDV-stavba mediálních sdělení	
rozeznává grafické techniky, zobrazuje svoji fantazii a životní zkušenosti	Grafické techniky – tisk z koláže, ze šablon, otisk, vosková technika		

hledá a nalézá vhodné prostředky pro svá vyjádření na základě smyslového vnímání, které uplatňuje pro vyjádření nových prožitků prohloubí si znalosti z 1. období, získává cit pro prostorové ztvárnění zkušeností získané pohybem a hmatem umí výtvarně zpracovat přírodní materiály - nalepování, dotváření apod. pozná ilustrace známých českých ilustrátorů - např. J. Lady, O. Sekory, H. Zmatlíkové, J. Trnky, J. Čapka, Z. Müllera, A. Borna, R. Pilaře a další žák si vytvoří škálu obrazně vizuálních elementů k vyjádření osobitého přístupu k realitě porovnává různé interpretace a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace	Techniky plastického vyjadřování – modelování z papíru, hlíny, sádry, drátů Další techniky – koláž, frotáž, základy ikebany Ilustrátoři dětské knihy		

Charakteristika vyučovacího předmětu – 2. stupeň

Obsahové vymezení vyučovacího předmětu:

- pracuje s vizuálně obraznými znakovými systémy
- rozvíjí tvůrčí činnosti, smyslovou citlivost a uplatňování subjektivity
- přistupuje k uměleckému procesu v jeho celistvosti a chápe ho jako způsob poznání a komunikace
- užívá různých uměleckých vyjadřovacích prostředků včetně nejnovějších informačních a komunikačních technologií
- rozvíjí především průřezové téma Osobnostní a sociální výchovy (týká se společného zaměření na rozvoj smyslového vnímání, kreativity, vnímání a utváření mimouměleckého estetična) a Výchovy k myšlení v evropských a globálních souvislostech (prohlubuje vztah k evropské a světové kultuře)

Organizační vymezení vyučovacího předmětu:

- výuka probíhá v odborné učebně výtvarné výchovy, v učebnách výpočetní techniky, v komunitní učebně, v knihovně nebo mimo budovu školy (práce v plenéru).

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků:

Formy a metody práce se užívají podle charakteru učiva a cílů vzdělávání - skupinové vyučování, samostatná práce, kolektivní práce, krátkodobé projekty.

Kompetence k učení

- při teoreticky zaměřených hodinách si žáci vytváří takové učební materiály, aby je mohli dále využívat pro své vlastní učení
- žáci při své tvorbě poznávají vlastní pokroky a při konečném výstupu si dokáží zpětně uvědomit problémy související s realizací
- strategie
  - učitel zadává jednotlivé úkoly tak, aby si každý žák mohl sám zorganizovat vlastní činnost
  - učitel využívá kladného hodnocení k motivaci pro další výtvarnou činnost

Kompetence k řešení problémů

- žákům je předkládán dostatek námětů k samostatnému zpracování a řešení problémů souvisejících s výběrem výtvarné techniky, materiálů a pomůcek
- při zadání úkolu žák rozpozná výtvarný problém a hledá nejvhodnější způsob řešení
- strategie
  - učitel zadává úkoly způsobem, který umožňuje volbu různých postupů

Kompetence komunikativní

- při práci ve skupině dokáže žák vyjádřit svůj názor, vhodnou formou ho obhájit a tolerovat názor druhých
- strategie
  - učitel klade dostatek prostoru pro střetávání a komunikaci různými formami (písemně, pomocí technických prostředků, výtvarnými prostředky,…)
  - učitel dohlíží na dodržování etiky komunikace (naslouchání, respektování originálních, nezdařených názorů,…)

Kompetence sociální a personální

- učí se respektovat pravidla při práci v týmu, dodržovat je a svou pracovní činností kladně ovlivňovat kvalitu práce
- strategie • učitel dodává žákům sebedůvěru a podle potřeby žákům v činnostech pomáhá
  • učitel umožňuje každému žákovi zažít úspěch
  • učitel v průběhu výuky zohledňuje rozdíly v pracovním tempu jednotlivých žáků

Kompetence občanské

- při propagaci školních akcí žáci vytváří plakáty a upoutávky, kterými prezentují školu
- žáci respektují názor druhých
- žáci prezentují výsledky své práce a účastní se výtvarných soutěží
- strategie • učitel podporuje občanské cítění žáků při vytváření propagačních materiálů

Kompetence pracovní

- při samostatné práci jsou žáci vedeni ke koncentraci na pracovní výkon, jeho dokončení a dodržují vymezená pravidla
- žáci si vytváří pozitivní vztah k manuálním činnostem
- žáci při práci s výtvarným materiálem dodržují hygienická pravidla
- strategie • učitel vede žáky ke správným způsobům užití materiálu, nástrojů a vybavení
  • učitel požaduje dodržování dohodnuté kvality a postupů

Kompetence digitální

- ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhoduje, které technologie, pro jakou činnost či řešený problém použít
- získává, vyhledává, kriticky posuzuje, spravuje a sdílí data, informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu
- vytváří a upravuje digitální obsah, kombinuje různé formáty, vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků
- využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce

Vyučovacím předmětem prolínají průřezová témata:

EV - vztah člověka k přírodě
- ekosystémy
- lidské aktivity a problémy životního prostředí

EGS - jsme Evropané
- Evropa a svět nás zajímá

OSV - poznávání lidí
- kreativita
- sebepoznání a sebepojetí
- komunikace

- hodnoty, postoje, praktická etika
- rozvoj schopností poznávání
- řešení problémů a rozhodovací dovednosti
- kooperace a kompetice

MDV
- práce v realizačním týmu
- fungování a vliv médií ve společnosti
- tvorba mediálního sdělení

MKV
- lidské vztahy

Vzdělávací oblast: Umění a kultura

Vyučovací předmět: Výtvarná výchova

Ročník: 6.

	Výstupy	***Učivo***	***Mezipředm. vztahy, průřezová témata, projekty, kurzy***	***Poznámky***
1	Vybírá a samostatně vytváří bohatou škálu vizuálně obrazných elementů zkušeností z vlastního vnímání, z představ a poznání. Uplatňuje osobitý přístup k realitě. Variuje různé vlastnosti prvků a jejich vztahů pro získání osobitých výsledků.	Kresebné studie - linie, tvar, objem - jejich rozvržení v obrazové ploše, v objemu, v prostoru, jejich vztahy, podobnost, kontrast, rytmus. Práce s ilustrací, znalost nejznámějších ilustrátorů. Jednoduché plošné kompozice z geometrických tvarů - spirály, elipsy, řazení, rytmus, prolínání, množení, vyvažování, přímka, křivka. Výtvarné řady.	HV - rytmus, melodie **OSV - kreativita** Čj – literární ilustrace.	Např. zátiší, kresba dle skutečnosti, kresba v plenéru. Např. pocity vyjádřené linií. Ilustrace – beseda.
2	Užívá viz. obr. vyjádření k zachycení zkušeností získaných pohybem, hmatem a sluchem.	Rozvíjení smyslové citlivosti. Souvislost zrakového vnímání s vjemy ostatních smyslů. Např. hmat - reliéfní autoportrét, sluch - výtvarné zpracování hudebních motivů, tvary ze zmačkaného papíru. Plastická tvorba - papír, hlína, drát, sádra.	HV - hudební nahrávky Výtvarný projekt - oči **OSV – rozvoj schopností poznávání**	
3	Správně užívá techniku malby, texturu, míchá a vrství barvy.	Malba.	D - pravěk - starší doba kamenná - způsob života	Např. stavba živé přírody -

	Výstupy	*Učivo*	*Mezipředm. vztahy, průřezová témata, projekty, kurzy*	*Poznámky*
		Teorie barev - Goethův barevný kruh - teplé a studené barvy, barvy příbuzné.	Výtvar. projekt - pravěké umění (tvorba v přírodě, jsem šaman, pravěké nádoby)	dominantní prvek, emocionální malba, kříženec.
4	Vytváří společné kompozice v prostoru - instalace, své představy dokáže převést do objemových rozměrů.	Plastická a prostorová tvorba. Společná práce na jednom objektu - koordinace, komunikace. Architektura – Řecko, Řím; Antické sloupy: Dórský, Jónský, Korintský.	**EV – lidské aktivity a problémy životního prostředí** Výtvar. hra - plody země **OSV - komunikace**	Např. společná plastika.
5	Dokáže využít perspektivu ve svém vlastním výtvarném vyjádření.	Nauka o perspektivě - (perspektiva paralelní a šikmá), umístění postav na plochu, velikost objektů.	Čj - Řecko a Řím - báje a pověsti D - Egypt Výtvarný projekt - Egypt (hieratická perspektiva, kánon lidské postavy, hieroglyfy, výzdoba pyramid, papyrus) **EGS – Jsme evropané**	Např. shon na ulici - vystřihování a lepení postav a objektů na plochu - společná práce, ilustrace řeckých bájí a pověstí, práce v plenéru
6	K tvorbě užívá některých z metody současného výtvarného umění - počítačová grafika, fotografie, video, animace.	Třetí prostor budovaný liniemi. Práce s www stránkami.	**MDV – tvorba mediálního sdělení**	Např.vynález století -

	Výstupy	*Učivo*	*Mezipředm. vztahy, průřezová témata, projekty, kurzy*	*Poznámky*
	Seznamuje se s některými netradičními výtvarnými postupy.	• výstavy • expozice		fantastický stroj - technický výkres.
7	Zobrazuje vlastní fantazijní představy a odhaluje interpretační kontext vlastního vyjádření.	Subjektivní vyjádření fantastických představ za využití různorodých materiálů a výtvarných postupů - kombinované techniky (malba, kresba). Kategorizace představ, prožitků, zkušeností, poznatků - uplatnění při vlastní tvorbě. Grafické techniky – tisk z výšky (výtvarné vnímání předmětů denní potřeby).	**VDO –principy demokracie**	Např. tisk z koláže, koláž, luštěniny, koření, atd. - voňavé obrázky, rozfoukávaná tuš, fantastická planeta, čemu se rád věnuji, papíroryt.
8	Umí využívat znalostí o základních, druhotných a doplňkových barvách k osobitému výtvarnému vyjádření.	Přírodní motivy (rostliny, neživá příroda, živočichové), člověk, náš svět, vesmír, bytosti, události. Zvětšování (makrokosmos), zmenšování (mikrokosmos) - detail, polodetail, celek.	**EV - ekosystémy**	
9	Osobitě stylizuje vizuální skutečnost, zvládá kompozici, dokáže vhodně rozvrhnout hlavní motivy na ploše.	Lidská figura - tvarová stylizace - Řecko, Řím Tvarová a barevná kompozice. Např. Babylónská věž - Mezopotámie	D - Mezopotámie, Řecko, Řím **EGS – Jsme Evropané**	

	Výstupy	*Učivo*	*Mezipředm. vztahy, průřezová témata, projekty, kurzy*	*Poznámky*
10	Využívá dekorativních postupů - rozvíjí si estetické cítění.	Dekorační práce - využití tvaru, linie, kombinace barev a pravidelného střídání lineárních symbolů. Písmo a užitá grafika. Např. plakát, reklama, obal na CD, obal na knihu, časopis	**MDV – fungování a vliv médií ve společnosti**	
11	Výtvarně se vyjadřuje k lidovým tradicím, zvykům a svátkům.	Tematické práce - Vánoce, Velikonoce - dekorativní předměty, vkusná výzdoba interiéru. Např. vitráž, malba na sklo, vystřihování, vyřezávání.	ČJ - poezie a próza s tématem Vánoc	Jarmark (velikonoční).
12	Užívá viz. obr. vyjádření k zachycení vztahu ke konkrétní osobě.	Subjektivní výtvarné vyjádření reality. Vnímání okolních jevů.	**OSV – sebepoznání a sebepojetí, komunikace**	Např. můj kamarád.

Vzdělávací oblast: Umění a kultura
Vyučovací předmět: Výtvarná výchova

Ročník: 7.

	Výstup	*Učivo*	*Mezipředm. vztahy, průřezová témata, projekty, kurzy*	*Poznámky*
1	Vybírá a samostatně vytváří bohatou škálu vizuálně obrazných elementů zkušeností z vlastního vnímání, z představ a poznání. Uplatňuje osobitý přístup k realitě. Uvědomuje si možnost kompozičních přístupů a postupů.	Prvky viz. obr. vyjádření - kresebné etudy - objem, tvar, linie - šrafování. Analýza celistvě vnímaného tvaru na skladebné prvky. Experimentální řazení, seskupování, zmenšování, zvětšování, zmnožování, vrstvení tvarů a linií v ploše i prostoru - horizontála, vertikála, kolmost, střed, symetrie, asymetrie, dominanta)	**OSV – rozvoj schopností poznávání**	
2	Užívá viz. obr. vyjádření k zachycení zkušeností získaných pohybem, hmatem a sluchem.	Rozvíjení smyslové citlivosti. Přenášení prostoru na plochu. Záznam autentických smyslových zážitků, emocí, myšlenek.	**EV- vztah člověka k prostředí** **OSV – rozvoj schopností poznávání**	Např. vytrhávaný reliéfní portrét, přírodní děje - jejich vznik a průběh - bouře, mlha, vichřice, mraky, víry, sopky.
3	Správně užívá techniku malby, texturu, míchá a vrství barvy.	Barevné vyjádření. Práce s ilustrací, znalost nejznámějších ilustrátorů. Byzantské, arabské umění.	D - byzantské, arabské umění. Čj – literární ilustrace.	Např. rok - měsíce, kalendář.

	Výstup	*Učivo*	*Mezipředm. vztahy, průřezová témata, projekty, kurzy*	*Poznámky*
	Hodnotí a využívá výrazové možnosti barev a jejich kombinací.	Odstín - sytost, tón, harmonie, kontrast, jemné rozdíly - využití ve volné tvorbě i praktickém užití (např. oděv, vzhled interiéru).	**EV- lidské aktivity a problémy životního prostředí**	Ilustrace – beseda.
4	Rozliší působení viz. obr. vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku a v rovině sociálně utvářeného i symbolického obsahu.	Kategorizace představ, prožitků, zkušeností, poznatků.	**MKV - multikulturalita** **OSV - kreativita**	Např. kašírování - výtvarné náměty z Asie, Afriky a Ameriky - masky.
5	Využívá dekorativních postupů - rozvíjí si estetické cítění.	Užitá grafika. Písmo - styly a druhy písma. Tematické práce - Vánoce, Velikonoce, pálení čarodějnic.	**MDV, ČJ – tvorba mediálního sdělení** Výtvarný projekt - V duchu českých tradic	Např. orientační tabule do architektury.
6	Vybírá a kombinuje výtvarné prostředky k vyjádření své osobitosti a originality.	Vlastní prožívání. Interakce s realitou.	**OSV – sebepoznání a sebepojetí**	Např. vyjádření pocitů pomocí barev - špatná a dobrá nálada, sen.
7	Užívá prostředky k zachycení jevů a procesů v proměnách, vývoji a vztazích.	Událost - originální dokončení situace - vyprávění výtvarnými prostředky.	ČJ - literární texty	Např. rozvíjení jednotné výchozí situace -

	Výstup	*Učivo*	*Mezipředm. vztahy, průřezová témata, projekty, kurzy*	*Poznámky*
				kolorovaná kresba.
8	Užívá viz. obr. vyjádření k zaznamenání podnětů z představ a fantazie.	Uplatnění subjektivity ve viz. obr. vyjádření. Např. fantazijní variace na základní tvary písmen.	**OSV - kreativita**	Monogram.
9	Uvědomuje si na konkrétních příkladech různorodost zdrojů interpretace viz. obr. vyjádření.	Práce s uměleckým dílem. Experimenty s reprodukcemi um. děl - hledání detailu, základních geometrických tvarů, skládání, deformování, dotváření kresbou a barvou. Roláž.	**EGS – Evropa a svět nás zajímá** Výtvarný projekt - umění středověku	
10	Vytváří společné kompozice v prostoru - instalace. Ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvářených viz. obr. vyjádření v sociálních vztazích; nalézá vhodnou formu pro jejich prezentaci.	Architektura, sochařství, malířství. Velká Morava, románský sloh, gotika, renesance.	D – Velká Morava, románský sloh. **OSV – poznávání lidí** **EGS – Jsme Evropané**	Např. charakteristické znaky staveb, soch a obrazů pro jednotlivá období. Stavby románského slohu, atd.
11	K tvorbě užívá některé metody soudobého výtvarného umění - počítačová grafika, fotografie, video, animace.	Kategorizace poznatků a uplatnění při vlastní tvorbě a interpretaci. Barevné kompozice geometrických tvarů, tvarová kompozice.	D - doba gotiky, renesance.	. Např. gotické vitráže.

Vzdělávací oblast: Umění a kultura

Vyučovací předmět: Výtvarná výchova

Ročník: 8.

	Výstup	*Učivo*	*Mezipředm. vztahy, průřezová témata, projekty, kurzy*	*Poznámky*
1	Vybírá a samostatně vytváří bohatou škálu vizuálně obrazných elementů zkušeností z vlastního vnímání, z představ a poznání. Uplatňuje osobitý přístup k realitě. Užívá viz. obr. vyjádření k zaznamenání vizuálních zkušeností.	Kresebné etudy. Etuda s linií jako výtvarným prostředkem. Různé typy zobrazení (podhledy, rovnoběžné promítání). Praktické ověřování a postupné využívání kompozičních principů (dominanta, subdominanta, vertikála, horizontála, diagonála, zlatý řez, kontrast, harmonie) v experimentálních činnostech a vlastní tvorbě.	**OSV - rozvoj schopností poznávání** **Hv –** prožitek hud. díla pomocí linií	
3	Orientuje se v grafických technikách.	Linoryt, tisk z koláže, papíroryt, suchá jehla	ČJ - ex libris **OSV – řešení problémů a rozhodovací dovednosti**	Ex libris
4	Interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti; vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků.	Práce s uměleckým dílem. Teoretické práce - renesance, baroko, rokoko, klasicismus (charakteristické znaky archiv., soch., malířství)- na příkladech konkrétních výtvarných děl vyhledávat a srovnávat různé způsoby uměleckého vyjadřování.	D, ČJ - renesance, baroko, rokoko, klasicismus, romantismus **EGS – Jsme Evropané** **OSV – řešení problémů a rozhodovací dovednosti**	Obrazový materiál

	Výstup	*Učivo*	*Mezipředm. vztahy, průřezová témata, projekty, kurzy*	*Poznámky*
		Pozorují, porovnávají a zařazují do historických souvislostí základní stavební prvky architektury (římsa, okno, portál, sloup, sgrafita, mozaika, rozeta, drapérie)		
5	Rozvíjí se v estetickém cítění - využívá dekorativních postupů.	Tematické práce - Vánoce, Velikonoce - jak se sláví v jiných zemích. Písmo, užitá grafika, reklama a propagační prostředky. Práce na PC – program Toner Callisto	**EGS - Evropa a svět nás zajímá** Výtvarný projekt - Cestujeme po Evropě **OSV – kooperace a kompetice, komunikace**	Např. vitráž z barevných papírů. Např. reklamní leták, pozvánka
6	Správně uplatňuje techniku kresby a zachycuje prostor.	Zdokonalování technik kresby - způsoby stínování, kontrast.	**OSV – rozvoj schopností poznávání**	Např. kresba zátiší s geometrickými a měkkými tvary.
7	Zobrazuje vlastní fantazijní představy a odhaluje interpretační kontext vlastního vyjádření, kombinuje výtvarné prostředky a experimentuje s nimi.	Práce s netradičními materiály. Kašírování	**EV – lidské aktivity a problémy životního prostředí** **OSV – sebepoznání a sebepojetí**	Např. proměny všedních předmětů -PET lahve.
8	Správně užívá techniku malby, využívá texturu, míchá a vrství barvy.	Objemové vyjádření námětu barvami - doplňkové a lomené barvy, valéry, barvy	Z - mapa světa, obal Země **MKV – lidské vztahy**	Např. zátiší, mnoho zemí - jeden svět,

	Výstup	*Učivo*	*Mezipředm. vztahy, průřezová témata, projekty, kurzy*	*Poznámky*
		podobné a příbuzné. Subjektivní barevná škála.	**EV – vztah člověka k prostředí**	rozdílné kvality obalu Země.
9	Užívá perspektivních postupů.	Lineární perspektiva - sbíhavá, úběžníková.	D - renesance - objev perspektivy Výtvarný projekt - renesance a její doba	
10	K tvorbě užívá některé metody současného výtvarného umění a digitálních médií - počítačová grafika, fotografie, video, animace.	Práce s internetem - vyhledávání www stránek - orientace Výběr, kombinace a variace ve vlastní tvorbě.	**MDV – fungování a vliv médií ve společnosti**	
11	Umí využívat znalostí o základních, druhotných a doplňkových barvách k osobitému výtvarnému vyjádření.	Správná technika malby - zvládnutí větší plochy. Technika tupování, lavírování, vymývání. Krajinářské školy 19. stol. Technika akvarelu, pastel.	D - historické souvislosti 2. pol. 19. stol. a přelomu 19. a 20. stol.	.

Vzdělávací oblast: Umění a kultura

Vyučovací předmět: Výtvarná výchova

Ročník: 9.

	Výstup	*Učivo*	*Mezipředm. vztahy, průřezová témata, projekty, kurzy*	*Poznámky*
1	Vybírá a samostatně vytváří bohatou škálu vizuálně obrazných elementů zkušeností z vlastního vnímání, z představ a poznání. Uplatňuje osobitý přístup k realitě.	Techniky kresby - tužka, perko, uhel, rudka. Dynamická kresba. Např. kruh, koloběh vody, zátiší s jablky, kresba hlavy. Uspořádání objektů do celků v ploše, objemu, prostoru a časovém průběhu (vyjádření vztahů, pohybu a proměn uvnitř a mezi objekty).	**EV – vztah člověka k prostředí**	Např. kruh, koloběh vody, zátiší s jablky, kresba hlavy.
2	Umí využívat znalostí o základních, druhotných a doplňkových barvách k osobitému výtvarnému vyjádření.	Komplementární barvy - textura. Symbolika barev, mísení barev, působení barev, vztahy mezi barvami. Kontrast (barevný, světelný).		Např. nenarozené mládě.
4	Orientuje se v grafických technikách - zvládá tisk z výšky.	Tisk z výšky, plochy, hloubky.		Např. PF, ex libris.
5	Rozlišuje obsah viz. obr. vyjádření uměleckých projevů současnosti a minulosti, orientuje se v oblastech moderního umění. Porovnává na konkrétních příkladech různé interpretace viz. obr. vyjádření; vysvětluje své postoje k nim s vědomím osobní, společenské a	Charakter. znaky realismu, impres., secese (archiv., soch., mal.). Práce s uměleckým dílem - umění 1. pol. 20. stol a 2. pol. 20. stol. Např. expresionismus – abstraktní malířství, kubismus, surrealismus. Seznamují se s hlavními současnými trendy výtvarného umění (instalace, performance,	**EGS – Jsme Evropané** D - historické souvislosti 2. pol. 19. stol a 20. stol. HV - výtvarné směry 20. stol. promítající se v hudbě **OSV – hodnoty, postoje, praktická etika**	

	Výstup	*Učivo*	*Mezipředm. vztahy, průřezová témata, projekty, kurzy*	*Poznámky*
	kulturní podmíněnosti svých hodnotových soudů.	videoart, multimedia, akční umění – akční tvar malby a kresby, land-art, happening). Při práci s um. dílem hledají a pojmenovávají základní obrazotvorné prvky a kompoziční přístupy, porovnávají rozdíly výtvarných vyjádření (abstraktní, popisné, alegorické, symbolické, atd.).	Výtvarná řada - výtvarné trendy 20. stol.	
6	Užívá viz. obr. vyjádření k zachycení jevů v proměnách, vývoji a ve vztazích.	Společná práce - komunikace. Vyjádření procesuálních a kvalitativních proměn.	**OSV - komunikace** **EV - ekosystémy**	Např. Jaká byla léta minulá? Svět po zemětřesení. Zaniklý ostrov, živly.
7	Užívá viz. obr. vyjádření k zachycení zkušeností získaných pohybem, hmatem a sluchem.	Reflexe a vztahy zrakového vnímání ostatními smysly. Uplatňování subjektivity ve viz. obr. vyjádření. Převádění pocitů těla na obrazové znaky s hledáním vzájemných souvislostí.	**OSV – sebepoznání a sebepojetí**	Např. Já - kombinovaná technika - plastika, asambláž, koláž.
8	K tvorbě užívá některé metody současného výtvarného umění - počítačová grafika, fotografie, video, animace - a učí se s nimi zacházet.	Animovaný film - spolupráce, komunikace. Reklama a propagační prostředky (obaly, plakáty, prostředky doplňkové reklamy, jednotlivé propagační materiály)	**MDV – práce v realizačním týmu**	Např. Obal na knihu, CD, DVD

	Výstup	*Učivo*	*Mezipředm. vztahy, průřezová témata, projekty, kurzy*	*Poznámky*
		Program – toner Callisto		
9	Užívá viz. obr. vyjádření k zaznamenání podnětů z představ a fantazie. Zasazuje předměty do neobvyklých souvislostí, vytváří nové a neobvyklé.	Vytváření obrazových znaků na základě fantazie, kombinací představ a znalostí - rozvíjení schopnosti rozlišovat z jaké vrstvy představivosti znaky pocházejí. Prostorová tvorba – modelování, kašírování.	**OSV – sebepoznání a sebepojetí**	Např. dotváření náhodného tvaru podle svých fantazijních představ - působivé barevné kombinace - chiméra.
10	Zvládá zachycení pomíjivého okamžiku - skicování.	Práce v plenéru. Krajinomalba, frotáž. Rozlišuje ilustrace knih (děti, dospělé), poznává ilustrátory a jejich techniky.	**EV – vztah člověka k prostředí**	Např. Beseda nad knihou, vlastní ilustrace

6., 7., 8. a 9. ročník: Žáci zaznamenávají, sledují, dokumentují a prezentují proměny vlastního výtvarného vývoje, tvoří záznamy pozorování, vytvářejí sbírky. Třídí a systematizují obrazový materiál podle své osobní inklinace. Využívají dostupná média a technické prostředky (kopírku, magnetofon, fotoaparát, skener, internet, mikroskop, …). Některé výtvarné činnosti doplňují písemným projevem.

Osvojují si schopnost výtvarné výpovědi - jejího hodnocení, zdůvodnění a obhájení, vedení dialogu, vyjadřování se k tvorbě vlastní i ostatních - tolerance k rozdílným způsobům výtvarného vyjadřování. Jsou schopni hodnotit, obhájit a zdůvodnit vlastní výtvarnou výpověď.

5.8 ČLOVĚK A ZDRAVÍ

Charakteristika vzdělávací oblasti

Zdraví člověka je chápáno jako vyvážený stav tělesné, duševní a sociální pohody. Je utvářeno a ovlivňováno mnoha aspekty, jako je styl života, chování podporující zdraví, kvalita mezilidských vztahů, kvalita životního prostředí, bezpečí člověka atd. Protože je zdraví důležitým předpokladem pro aktivní a spokojený život a pro optimální pracovní výkonnost, stává se poznávání a praktické ovlivňování podpory a ochrany zdraví jednou z priorit základního vzdělávání.

Vzdělávací oblast Člověk a zdraví přináší základní podněty pro pozitivní ovlivňování zdraví (poznatky, činnosti, způsoby chování), s nimiž se žáci seznamují, učí se je využívat a aplikovat ve svém životě. Vzdělávání v této vzdělávací oblasti směřuje především k tomu, aby žáci poznávali sami sebe jako živé bytosti, aby pochopili hodnotu zdraví, způsob jeho ochrany i hloubku problémů spojených s nemocí či jiným poškozením zdraví. Žáci se seznamují s různými riziky, která ohrožují zdraví v běžných i mimořádných situacích, osvojují si dovednosti a způsoby chování (rozhodování), které vedou k zachování či posílení zdraví, a získávají potřebnou míru odpovědnosti za zdraví vlastní i zdraví jiných. Jde tedy z velké části o poznávání zásadních životních hodnot, o postupné utváření postojů k nim a o aktivní jednání v souladu s nimi. Naplnění těchto záměrů je v základním vzdělávání nutné postavit na účinné motivaci a na činnostech a situacích posilujících zájem žáků o problematiku zdraví.

Při realizaci této vzdělávací oblasti je třeba klást důraz především na praktické dovednosti a jejich aplikace v modelových situacích i v každodenním životě školy. Proto je velmi důležité, aby celý život školy byl ve shodě s tím, co se žáci o zdraví učí a co z pohledu zdraví potřebují. Zpočátku musí být vzdělávání silně ovlivněno kladným osobním příkladem učitele, jeho všestrannou pomocí a celkovou příznivou atmosférou ve škole. Později přistupuje důraz i na větší samostatnost a odpovědnost žáků v jednání, rozhodování a činnostech souvisejících se zdravím. Takto chápané vzdělávání je základem pro vytváření aktivních přístupů žáků k rozvoji i ochraně zdraví.

Vzdělávací oblast Člověk a zdraví je vymezena a realizována v souladu s věkem žáků ve vzdělávacích oborech Výchova ke zdraví a Tělesná výchova, do níž je zahrnuta i zdravotní tělesná výchova. Vzdělávací obsah oblasti Člověk a zdraví prolíná do ostatních vzdělávacích oblastí, které jej obohacují nebo využívají (aplikují), a do života školy.

Vzdělávací obor Výchova ke zdraví vede žáky k aktivnímu rozvoji a ochraně zdraví v propojení všech jeho složek (sociální, psychické a fyzické) a učí je být za ně odpovědný. Svým vzdělávacím obsahem navazuje na obsah vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět a prolíná do ostatních vzdělávacích oblastí. Žáci si osvojují zásady zdravého životního stylu a jsou vedeni k jejich uplatňování ve svém životě i k osvojování účelného chování při ohrožení v každodenních rizikových situacích i při mimořádných událostech. Vzhledem k individuálnímu i sociálnímu rozměru zdraví vzdělávací obor Výchova ke zdraví obsahuje výchovu k mezilidským vztahům a je velmi úzce propojen s průřezovým tématem Osobnostní a sociální výchova. Žáci si rozšiřují a prohlubují poznatky o sobě i vztazích mezi lidmi, partnerských vztazích, manželství a rodině, škole a společenství vrstevníků.

Vzdělávací obor Tělesná výchova jako součást komplexnějšího vzdělávání žáků v problematice zdraví směřuje na jedné straně k poznání vlastních pohybových možností a zájmů, na druhé straně k poznávání účinků konkrétních pohybových činností na tělesnou zdatnost, duševní a sociální pohodu. Pohybové vzdělávání postupuje od spontánní pohybové činnosti žáků k činnosti řízené a výběrové, jejímž smyslem je schopnost samostatně ohodnotit úroveň své zdatnosti a řadit do denního režimu pohybové činnosti pro uspokojování vlastních

pohybových potřeb i zájmů, pro optimální rozvoj zdatnosti a výkonnosti, pro regeneraci sil a kompenzaci různého zatížení, pro podporu zdraví a ochranu života. Předpokladem pro osvojování pohybových dovedností je v základním vzdělávání žákův prožitek z pohybu a z komunikace při pohybu, dobře zvládnutá dovednost pak zpětně kvalitu jeho prožitku umocňuje. V tělesné výchově je velmi důležité motivační hodnocení žáků, které vychází ze somatotypu žáka a je postaveno na posuzování osobních výkonů každého jednotlivce a jejich zlepšování – bez paušálního porovnávání žáků podle výkonových norem (tabulky, grafy aj.), které neberou v úvahu růstové a genetické předpoklady a aktuální zdravotní stav žáků.

Charakteristické pro pohybové vzdělávání je rozpoznávání a rozvíjení pohybového nadání, které předpokládá diferenciaci činností i hodnocení výkonů žáků. Neméně důležité je odhalování zdravotních oslabení žáků a jejich korekce v běžných i specifických formách pohybového učení – v povinné tělesné výchově, případně ve zdravotní tělesné výchově. Proto se nedílnou součástí tělesné výchovy stávají korektivní a speciální vyrovnávací cvičení, která jsou podle potřeby preventivně využívána v hodinách tělesné výchovy pro všechny žáky nebo jsou zadávána žákům se zdravotním oslabením místo činností, které jsou kontraindikací jejich oslabení.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v této vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků tím, že vede žáky k:

- poznávání zdraví důležité hodnotu v kontextu dalších životních hodnot
- pochopení zdraví jako vyváženého stavu tělesné, duševní i sociální pohody a k vnímání radostných prožitků z činností podpořených pohybem, příjemným prostředím a atmosférou příznivých vztahů
- poznávání člověka jako jedince závislého v jednotlivých etapách života na způsobu vlastního jednání a rozhodování, na úrovni mezilidských vztahů i na kvalitě prostředí
- získávání základní orientace v názorech na to, co je zdravé a co může zdraví prospět, i na to, co zdraví ohrožuje a poškozuje
- využívání osvojených preventivních postupů pro ovlivňování zdraví v denním režimu, k upevňování způsobů rozhodování a jednání v souladu s aktivní podporou zdraví v každé životní situaci i k poznávání a využívání míst souvisejících s preventivní ochranou zdraví
- propojování činností a jednání souvisejících se zdravím a zdravými mezilidskými vztahy se základními etickými a morálními postoji, s volním úsilím atd.
- chápání zdatnosti, dobrého fyzického vzhledu i duševní pohody jako významného předpokladu výběru profesní dráhy, partnerů, společenských činností atd.
- ochraně zdraví a životů při každodenních rizikových situacích i mimořádných událostech a k využívání osvojených postupů spojených s řešením jednotlivých mimořádných událostí
- aktivnímu zapojování do činností podporujících zdraví a do propagace zdravotně prospěšných činností ve škole i v obci

5. 8. 1. TĚLESNÁ VÝCHOVA

Charakteristika vyučovacího předmětu – 1. stupeň

Vyučovací předmět Tělesná výchova se vyučuje jako samostatný předmět ve všech ročnících 1. stupně:

1. - 5. ročník – 2 hodiny týdně

Vzdělávací obsah je rozdělen na 3 tematické okruhy:

1. činnosti ovlivňující zdraví -význam pohybu pro zdraví, příprava organismu, zdravotně zaměřené činnosti, hygiena v TV, bezpečnost v TV

2. činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností

3. činnosti podporující pohybové učení - komunikace v TV, organizace při TV, zásady jednání a chování

4. výuka plavání ve 3. a 4. ročníku

škola lyžování ve 2. - 5. ročníku

Organizace - žáci s přihlédnutím k určité sportovní aktivitě cvičí v tělocvičně, na hřišti, ve volné přírodě nebo v plaveckém bazénu. Učitel v hodinách využívá různé metody a formy práce. Spolu s dětmi používá veškeré dostupné náčiní a nářadí, společně dodržují zásady hygieny a bezpečnosti při všech pohybových aktivitách.

Ve vyučovacím předmětu Tělesná výchova jsou realizována tato průřezová témata: Osobnostní a sociální výchova, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Multikulturní výchova, Environmentální výchova.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí

Kompetence k učení
- žáci jsou vedeni k osvojení si základního tělocvičného názvosloví, změří základní pohybové výkony a porovnají je s předchozími, orientují se v informačních zdrojích o aktivitách a sportovních akcích.
- učitel umožňuje žákům, aby se naučili na základě jasných kritérií hodnotit své činnosti nebo výsledky.

Kompetence k řešení problémů
- žák uplatňuje zásady bezpečného chování ve sportovním prostředí a adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka, řeší problémy v souvislosti s nesportovním chováním, nevhodným sportovním prostředím a nevhodným sportovním náčiním a nářadím.
- učitel dodává žákům sebedůvěru, podle potřeby žákům v činnostech pomáhá.

Kompetence komunikativní
- žák je veden ke spolupráci při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích, učí se reagovat na základní povely a pokyny, zorganizuje jednoduché pohybové soutěže, činnosti a jejich varianty.
- učitel vede žáky k vzájemnému naslouchání a oceňování přínosu druhých, vytváří příležitosti pro relevantní komunikaci.

Kompetence sociální a personální
– žák je veden k jednání v duchu fair – play
- žák dodržuje pravidla, označí přestupky, respektuje opačné pohlaví, zvládá pohybové činnosti ve skupině.
- učitel zadává úkoly, při kterých žáci mohou spolupracovat, umožňuje každému žákovi zažít úspěch.

Kompetence občanská
– žák se podílí na realizaci pravidelného pohybového režimu a projevuje přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení své zdatnosti, spojuje svoji pohybovou činnost se zdravím, zařazuje si do vlastního pohybového režimu korektivní cvičení, hodnotí cvičení, učí se být ohleduplný a taktní.
- učitel žákům umožňuje, aby se podíleli na utváření kritérií hodnocení činností nebo jejich výsledků.

Kompetence pracovní
– žák je veden učitelem k uplatňování hlavních zásad hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech v běžném životě, učí se užívat jednotlivé tělocvičné nářadí a náčiní.

Kompetence digitální
- ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhoduje, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít
- získává, vyhledává, kriticky posuzuje a sdílí data, informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu

Vzdělávací oblast: Člověk a zdraví
Vyučovací předmět: Tělesná výchova

Ročník: 1.

Výstup	***Učivo***	***Průřezová témata***	***Poznámky***
Spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti Dbá na správné držení těla při různých činnostech Dbá na správné dýchání	Cvičení během dne, relaxační chvilky	Osobnostní a sociální výchova - osobnostní rozvoj (cvičení soustředění při sportovních výkonech a hrách, rozvoj pohybové paměti, cvičení sebekontroly, sebeovládání, cvičení vůle)	
Dodržuje pravidla bezpečnosti a zásady hygieny při sportování v tělocvičně, na hřišti, v přírodě Používá vhodné sportovní oblečení a obuv	BOZP v Tv		
Reaguje na základní pokyny a povely	Znalost povelů a signálů při pohybových činnostech		
Zvládá základní přípravu organismu před pohybovou aktivitou	Protahovací a napínací cviky, cviky pro zahřátí a uvolnění – příprava organismu ke sportovnímu výkonu	Multikulturní výchova - lidské vztahy (dodržování pravidel slušného chování vůči spolužákům i učiteli)	
Učí se přihrávku jednoruč, obouruč	Házení a chytání míče Základy sportovních her Soutěže a jejich pravidla		

Výstup	***Učivo***	***Průřezová témata***	***Poznámky***
Spolupracuje při jednoduchých týmových a pohybových činnostech a soutěžích, zná a dodržuje základní pravidla her Seznámí se s technikou hodu míčkem Seznámí se s technikou nízkého startu spojenou s rychlým během Nacvičí skok do dálky z místa, z rozběhu Učí se kotoul vpřed, vzad, stoj na lopatkách Cvičí jednoduché cviky na žebřinách Skáče přes švihadlo – jednoduché skoky Podbíhá dlouhé lano Provádí jednoduchá cvičení na lavičkách, na kladince Zatančí přísunný a poskočný krok Užívá základní tělocvičné pojmy – názvy pohybových činností, tělocvičného nářadí a náčiní Chápe význam sportování pro zdraví Učí se respektovat zdravotní handicap	Rychlý běh (50 m) Vytrvalostní běh do 5 min Hod míčkem z místa, z chůze Skok do dálky z místa, z rozběhu Základy gymnastiky, průpravná cvičení a úpoly, kondiční cvičení Tělocvičné pojmy Nástup do hodiny Tv, ukončení hodiny Tv Vztah ke sportu – zásady jednání a chování fair play	Environmentální výchova - neničit přírodu při sportovních akcích (turistika, výlety)	

Vzdělávací oblast: Člověk a zdraví
Vyučovací předmět: Tělesná výchova

Ročník: 2.

Výstup	*Učivo*	*Průřezová témata*	*Poznámky*
Provádí pohybovou činnost každý den Používá vhodné sportovní oblečení a obuv Dbá na správné držení těla a správné dýchání při všech pohybových činnostech Dodržuje pravidla bezpečnosti a zásady hygieny v Tv Reaguje na základní pojmy a povely Užívá názvy pohybových činností, tělovýchovného nářadí a náčiní Zvládá základní průpravné cviky před zahájením pohybových aktivit Spolupracuje při týmových hrách a soutěžích, dodržuje pravidla Používá přihrávku jednoruč a obouruč Prohlubuje techniku hodu míčkem, seznamuje se s technikou nízkého startu spojenou s rychlým během, prohlubuje techniku skoku do dálky	Relaxační chvilky, cviky na koncentraci pozornosti Cvičení v průběhu dne, v Tv, relaxační chvilky BOZP v Tv Pokyny a povely ve všech sportovních činnostech Komunikace v Tv Cviky protahovací, napínací, pro zahřátí Základy pohybových a míčových her Házení, chytání míče Atletika – rychlý běh na 50 m, vytrvalostní běh, skok do dálky, hod míčkem	Osobnostní a sociální výchova: - rozvoj osobnosti při získávání nových poznatků - rozvoj herní kreativity - vzájemné poznávání se v třídním kolektivu - dodržování pravidel slušného chování Environmentální výchova: - význam dodržování pitného režimu při sportovních aktivitách	

Výstup	*Učivo*	*Průřezová témata*	*Poznámky*
Učí se kotoul vzad, vpřed, provádí jednoduché cviky na žebřinách, kladince, lavičkách, švédské bedně Skáče přes švihadlo jednoduché skoky	Základy akrobacie a sportovní gymnastiky Přeskoky snožmo, s meziskokem, po jedné noze, podbíhání dlouhého lana Kondiční cvičení s plnými míči, s gymnastickými míči, úpolové hry		
Zatančí přísunný a poskočný krok Zatančí 3 tance s využitím přísunného a poskočného kroku	Rytmická gymnastika – přísunný, poskočný krok, estetické vyjádření pohybu, cvičení se švihadlem, obručí		
Projevuje radost z pohybových činností, vůli pro zlepšení dovednosti Chápe význam sportování pro zdraví	Vztah k pohybu, ke sportu		

Vzdělávací oblast: Člověk a zdraví
Vyučovací předmět: Tělesná výchova

Ročník: 3.

Výstup	*Učivo*	*Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy*	*Poznámky*
zvládá základní přípravu organismu před pohybovou aktivitou zná protahovací a napínací cviky, cviky pro zahřátí a uvolnění	příprava ke sportovnímu výkonu – příprava organismu, zdravotně zaměřené činnosti	VDO - Občan, obč. spol. a stát - respekt k identitám, zdroje konfliktů MKV - Lidské vztahy	
spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti dbá na správné držení těla při různých činnostech i provádění cviků dbá na správné dýchání zná kompenzační a relaxační cviky uplatňuje zásady pohybové hygieny	cvičení během dne, rytmické a kondiční formy cvičení pro děti – jednoduché tanečky, základy estetického pohybu	Prv – držení těla	
zná a užívá základní tělocvičné pojmy – názvy pohybových činností, tělocvičného nářadí a náčiní zná pojmy z pravidel sportů a soutěží rozumí povelům pořadových cvičení a správně na ně reaguje	tělocvičné pojmy-komunikace v TV	Čj – přesné vyjadřování	
dodržuje pravidla bezpečnosti při sportování v tělocvičně, na hřišti, v přírodě, ve vodě zná a reaguje na smluvené povely, gesta, signály pro organizaci činnosti	bezpečnost při sportování	Prv – bezpečnost	

Výstup	*Učivo*	*Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy*	*Poznámky*
používá vhodné sportovní oblečení a sportovní obuv jedná v duchu fair-play spolupracuje při jednoduchých týmových a pohybových činnostech a soutěžích umí přihrávky jednoruč a obouruč, driblink rozlišují míč na basketbal a volejbal učí se ovládat hru s basketbalovým míčem nacvičuje střelbu na koš nacvičuje přehazovanou zná cviky na zdokonalení obratnosti a pohotovosti je schopen soutěžit v družstvu umí se dohodnout na spolupráci a jednoduché taktice družstva a dodržovat ji je si vědom porušení pravidel a následků pro sebe družstvo pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje zná techniku hodu kriketovým míčkem zná princip štafetového běhu uběhne 60 m zná taktiku při běhu na delší vzdálenost, při běhu terénem s překážkami umí skákat do dálky nacvičí správnou techniku skoku z místa účastní se atletických závodů	základy sportovních her-míčové hry a pohybové hry, pohybová tvořivost a využití netradičního náčiní při cvičení, organizace při TV,pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností – her a soutěží, zásady jednání a chování základy atletiky- rychlý běh, skok do dálky, hod míčkem,rozvoj různých forem rychlosti,vytrvalosti,síly a pohyblivosti a koordinace pohybu	Prv – komunikace lidí význam pravidel M – měření délky bodové hodnocení Vv – sport. nářadí	

Výstup	*Učivo*	*Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy*	*Poznámky*
umí šplhat na tyči zvládne cvičení na žíněnce – napojované kotouly, stoj na hlavě apod. provádí přitahování do výše čela na hrazdě naučí se správnou techniku odrazu z můstku při cvičení na koze	základy gymnastiky -cvičení na nářadí a s náčiním odpovídající velikosti a hmotnosti, průpravná cvičení a úpoly		
projevuje přiměřenou radost z pohybové činnosti, samostatnost, odvahu a vůli pro zlepšení pohybové dovednosti respektuje zdravotní handicap zná význam sportování pro zdraví zvládne základní kroky některých lidových tanců seznámí se s dětských aerobikem seznámí se s kondičním cvičením s hudbou	vztah ke sportu – zásady jednání a chování – fair play	Prv – zdraví Hv – rytmus, melodie	
zvládne techniku jednoho plaveckého stylu provádí skoky do vody	základní plavecká výuka - základní plavecké dovednosti, jeden plavecký způsob, hygiena plavání a adaptace na vodní prostředí	Prv – bezpečnost Vv - činnosti	

Vzdělávací oblast: Člověk a zdraví
Vyučovací předmět: Tělesná výchova

Ročník: 4.

Výstup	*Učivo*	*Průřezová témata,mezipředmětové vztahy,* **projekty a kursy**	*Poznámky*
zvládá základní přípravu organismu před pohybovou aktivitou zná protahovací a napínací cviky, cviky pro zahřátí a uvolnění	příprava ke sportovnímu výkonu – příprava organismu, zdravotně zaměřené činnosti		
podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení, především v souvislosti s jednostrannou zátěží nebo vlastním svalovým oslabením zvládne základní kroky lidových tanců, seznámí se s dětským aerobikem a kondičním cvičením s hudbou dbá na správné držení těla při různých činnostech i provádění cviků, projevuje přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení úrovně své zdatnosti dbá na správné dýchání zná kompenzační a relaxační cviky uplatňuje zásady pohybové hygieny	cvičení během dne, rytmické a kondiční formy cvičení pro děti – tanečky, základy estetického pohybu	MKV - lidské vztahy EV - vztah člověka k prostředí	
zná a užívá základní tělocvičné pojmy – názvy pohybových činností, tělocvičného nářadí a náčiní zná pojmy z pravidel sportů a soutěží	tělocvičné pojmy-komunikace v TV		

Výstup	*Učivo*	***Průřezová témata,mezipředmětové vztahy,*** **projekty a kursy**	*Poznámky*
rozumí povelům pořadových cvičení a správně na ně reaguje dodržuje pravidla bezpečnosti při sportování v tělocvičně, na hřišti, v přírodě, ve vodě adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka zná a reaguje na smluvené povely, gesta, signály pro organizaci činnosti používá vhodné sportovní oblečení a sportovní obuv jedná v duchu fair-play spolupracuje při jednoduchých týmových a pohybových činnostech a soutěžích, vytváří varianty osvojených pohybových her, zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka a reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti umí přihrávky jednoruč a obouruč, driblink rozlišují míč na basketbal a volejbal. učí se ovládat hru s basketbalovým míčem nacvičuje střelbu na koš nacvičuje přehazovanou zná pravidla přehazované, malé kopané,florbalu a řídí se jimi zná cviky na zdokonalení obratnosti a pohotovosti je schopen soutěžit v družstvu umí se dohodnout na spolupráci a jednoduché taktice družstva a dodržovat ji	bezpečnost při sportování základy sportovních her-míčové hry a pohybové hry, pohybová tvořivost a využití netradičního náčiní při cvičení, organizace při TV, pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností – her a soutěží, zásady jednání a chování	MDV - fungování a vliv médií ve společnosti	

Výstup	*Učivo*	***Průřezová témata,mezipředmětové vztahy,*** **projekty a kursy**	*Poznámky*
je si vědom porušení pravidel a následků pro sebe družstvo pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje			
zná techniku hodu kriketovým míčkem zná princip štafetového běhu uběhne 300 m zná taktiku při běhu – k metě, sprintu, vytrvalostního běhu, při běhu terénem s překážkami umí skákat do dálky nacvičí správnou techniku skoku z místa účastní se atletických závodů	základy atletiky- rychlý běh, skok do dálky, hod míčkem, rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly a pohyblivosti a koordinace pohybu		
umí šplhat na tyči zvládne cvičení na žíněnce – napojované kotouly, stoj na hlavě apod. provádí přitahování do výše čela na hrazdě umí správnou techniku odrazu z můstku při cvičení na koze, roznožku, výskok do kleku a dřepu provádí cvičení na švédské bedně zdokonaluje se ve cvičení na ostatním nářadí	základy gymnastiky -cvičení na nářadí a s náčiním odpovídající velikosti a hmotnosti, průpravná cvičení a úpoly		
projevuje přiměřenou radost z pohybové činnosti, samostatnost, odvahu a vůli pro zlepšení pohybové dovednosti respektuje zdravotní handicap	vztah ke sportu – zásady jednání a chování – fair play		

Výstup	*Učivo*	***Průřezová témata,mezipředmětové vztahy,*** **projekty a kursy**	*Poznámky*
zná význam sportování pro zdraví dovede získat informace o pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole i v místě bydliště dokáže objektivně zhodnotit svůj výkon, porovnat ho s předchozími výsledky zvládne techniku 2 plaveckých stylů – prsa a kraul, osvojí si techniku dalšího plaveckého stylu provádí skoky do vody zvládne jízdu na kole na dopravním hřišti, zná jednoduchá pravidla silničního provozu	 základní plavecká výuka - základní plavecké dovednosti, 2 plavecké styly, hygiena plavání a adaptace na vodní prostředí výchova cyklisty-dopravní hřiště		

Vzdělávací oblast: Člověk a zdraví
Vyučovací předmět: Tělesná výchova

Ročník: 5.

Výstup	***Učivo***	***Průřezová témata***	
Podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu Chápe různé funkce pohybu ve zdravém životním stylu Užívá základní tělocvičné pojmy, názvy pohybových činností, tělocvičného nářadí a náčiní Používá pojmy z pravidel sportů a soutěží Rozumí povelům pořadových cvičení a správně na ně reaguje Cvičí podle nákresu, popisu cvičení Dodržuje pravidla bezpečnosti při sportování v tělocvičně, na hřišti, v přírodě, ve vodě Adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka Používá vhodné sportovní oblečení a sportovní obuv Jedná v duchu fair-play Respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví Zvládá základní přípravu organismu před pohybovou Aktivitou Cvičí protahovací a napínací cviky, cviky pro zahřátí a uvolnění	Cvičení během dne, rytmické kondiční formy cvičení Rozvoj odolnosti, dovednosti, regenerace, kompenzace jednotlivých zatížení a vyrovnání oslabení Tělocvičné pojmy, povely, pravidla her a soutěží, komunikace v Tv BOZP v Tv, hygiena v Tv Příprava organismu ke sportovnímu výkonu, zdravotně zaměřené činnosti, průpravné cviky	Osobnostní a sociální výchova: - správné a rychlé řešení herních situací - chápání pohybu pro zdraví - umět uznat porážku - spolupracovat při hrách Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech: - sport v Evropě a ve světě, úspěšní sportovci Environmentální výchova: -využívání některých ekosystémů k aktivnímu odpočinku člověka	

Výstup	*Učivo*	*Průřezová témata*	
Zatančí tance založené na přísunném, poskočném a přeměněném kroku Zatančí základní taneční krok – polkový, valčíkový Dbá na správné držení těla při různých činnostech i provádění cviků, projevuje přiměřenou samostatnost a vůli pro zlepšení úrovně své zdatnosti Dbá na správné dýchání	Taneční kroky, základní kroky dětského aerobiku, cvičení s gymnastickým náčiním / obruč, švihadlo, kužely /, estetický pohyb, sestava se švihadlem		
Spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích Organizuje nenáročné pohybové činnosti a soutěže na úrovni třídy Přihrává jednoruč a obouruč Učí se driblovat a střílet na koš Dohodne se na spolupráci v družstvu a jednoduché taktice Označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje	Základy sportovních her – míčové hry a pohybové hry, pravidla her / basketbal, kopaná, přehazovaná, florbal /		
Užívá techniku hodu kriketovým míčkem Skáče do dálky z rozběhu Seznamuje se technikou skoku do výšky Uběhne 60 m sprintem z nízkého startu Uběhne až 1000 m v terénu	Základy atletiky – rychlý běh do 60 m , vytrvalý běh do 1000 m v terénu, běh v terénu do 15 minut, skok do dálky, do výšky, hod míčkem, rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly a pohyblivosti a koordinace pohybu, atletický víceboj, školní atletické závody		
Cvičí na žíněnce kotouly vpřed a vzad s různým zakončením Nacvičuje stoj na rukou s dopomocí Provádí jednoduché cviky na hrazdě Zvládá správnou techniku odrazu z můstku	Základy gymnastiky – cvičení na nářadí / hrazda, koza, kruhy, žebřiny, lavičky, švédská bedny, trampolína, kladinka /, průpravná cvičení a úpoly, cvičení na žíněnce, akrobatické kombinace		

Výstup	*Učivo*	*Průřezová témata*	
Provádí roznožku přes kozu našíř odrazem z můstku Provádí skrčku našíř odrazem z můstku Zdokonaluje se ve cvičení na ostatním nářadí – kruhy, žebřiny, lavičky Provádí kondiční cvičení s plnými míči			
Projevuje přiměřenou radost z pohybové činnosti, samostatnost, odvahu a vůli pro zlepšení pohybové dovednosti Respektuje zdravotní handicap Dovede získat informace o pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole i v místě bydliště Dokáže objektivně zhodnotit svůj výkon, porovnat ho s předchozími výsledky	Vztah ke sportu a pohybovým činnostem		
Dbá na bezpečnost při bruslení Zvládá jízdu vpřed, zatáčení a zastavení	Bruslení / zařazení dle počasí a podmínek pro bruslení / Jízda vpřed, zatáčení, zastavení, jízda na rychlost a vytrvalost		
Chová se ohleduplně k přírodě Zvládá pohyb v méně náročném terénu, ujde 10 km Dbá na svoji bezpečnost při pobytu v přírodě	Turistika a pobyt v přírodě, chůze v terénu do 15 km, vhodné oblečení a obuv, ochrana přírody, osobní bezpečnost, první pomoc		
	Škola lyžování 2. – 5. ročník		

Výstup	*Učivo*	*Průřezová témata*	
	Bezpečnost při lyžování na sjezdových lyžích, význam pohybu v zimní krajině pro zdraví, oblouky, brzdění, jízda na vleku		

Charakteristika vyučovacího předmětu – 2. stupeň

Obsahové, časové a organizační vymezení

Předmět tělesná výchova se vyučuje jako samostatný předmět v 6. – 9. ročníku 2 hodiny týdně

Vzdělávání je zaměřeno na:

- regeneraci a kompenzaci jednostranné zátěže působené pobytem ve škole
- rozvoj pohybových dovedností a kultivaci pohybu
- poznávání zdraví jako nejdůležitější životní hodnoty
- rozpoznávání základních situací ohrožujících tělesné a duševní zdraví a na osvojování dovedností jim předcházet nebo je řešit

Předmětem prolínají průřezová témata:

- VDO - angažovaný přístup k druhým, zásady slušnosti, tolerance, odpov. chování
- OSV – obecné modely řešení problémů, zvládání rozhodovacích situací, schopnosti poznávání, sebepoznávání, poznávání lidí a jednání ve specifických rolích a situacích
- MKV – schopnost zapojovat se do diskuze, lidské vztahy,….
- EV – vysoké oceňování zdraví a chápání vlivu prostředí na vlastní zdraví i zdraví ostatních lidí
- MV – interpretace vztahu mediálních sdělení a reality, práce v realizačním týmu

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Žáci

- poznávají smysl a cíl svých aktivit
- plánují, organizují a řídí vlastní činnost
- užívají osvojené názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře, uživatele internetu
- různým způsobem zpracují informace o pohybových aktivitách ve škole

Učitel

- hodnotí žáky způsobem, který jim umožňuje vnímat vlastní pokrok
- stanovuje dílčí vzdělávací cíle v souladu s cíli vzdělávacího programu
- dodává žákům sebedůvěru
- sleduje pokrok všech žáků

Kompetence k řešení problémů

Žáci

- vnímají nejrůznější problémové situace a plánují způsob řešení problémů
- vyhledávají informace vhodné k řešení problémů
- kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, jsou schopni je obhájit
- uvědomují si zodpovědnost svých rozhodnutí a výsledky svých činů zhodnotí
- jsou schopni obhájit svá rozhodnutí

Učitel

- s chybou žáka pracuje jako s příležitostí, jak ukázat cestu ke správnému řešení
- vede žáky ke správným způsobům řešení problémů

Kompetence komunikativní

Žáci

- komunikují na odpovídající úrovni
- si osvojí kultivovaný ústní projev
- účinně se zapojují do diskuze

Učitel

- vyžaduje dodržování pravidel slušného chování
- podle potřeby žákům v činnostech pomáhá
- zadává úkoly, při kterých mohou žáci spolupracovat

Kompetence sociální a personální

Žáci

- spolupracují ve skupině
- podílejí se na vytváření pravidel práce v týmu
- v případě potřeby poskytnou pomoc nebo o ni požádají
- si vytváří pozitivní představu o sobě samém, která podporuje sebedůvěru a samostatný rozvoj

Učitel

- umožňuje každému žákovi zažít úspěch
- zadává úkoly, při kterých mohou žáci spolupracovat
- podle potřeby žákům v činnostech pomáhá
- požaduje dodržování dohodnuté kvality a postupy

Kompetence občanské

Žáci

- respektují názory ostatních
- si formují volní a charakterové rysy
- se zodpovědně rozhodují podle dané situace
- aktivně se zapojují do sportovních aktivit
- rozhodují se v zájmu podpory a ochrany zdraví
- rozlišují a uplatňují práva a povinnosti vyplývající z různých rolí (hráč, rozhodčí, divák,..)

Učitel

- vede žáky k tomu, aby brali ohled na druhé
- vyžaduje dodržování pravidel slušného chování

- umožňuje žákům, aby na základě jasných kritérií hodnotili své činnosti nebo výsledky

Kompetence pracovní

Žáci

- jsou vedeni k efektivitě při organizování vlastní práce
- spoluorganizují svůj pohybový režim
- využívají znalostí a dovednosti v běžné praxi
- ovládají základní postupy první pomoci

Učitel

- vyžaduje dodržování pravidel slušného chování
- vede žáky k dodržování obecných pravidel bezpečnosti

Kompetence digitální

- ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhoduje, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít
- získává, vyhledává, kriticky posuzuje a sdílí data, informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu

Vzdělávací oblast: Člověk a zdraví

Vyučovací předmět: tělesná výchova - chlapci
Ročník: 6.

Výstup	*Učivo*	*Průřezová témata, Mezipředm. vztahy*	*Poznámky*
při vytrvalosti dovede uplatnit i vůli zvládá techniku nízkého startu získané dovednosti může uplatnit jako reprezentant školy snaží se zvládnout podle možností některou z gymnastických disciplín dokáže zvládnout obtížný prvek s dopomocí při cvičení uplatní svůj fyzický fond uplatňuje zkušenosti z míčových her v dalších sportech, snaží se řídit sportovní utkání svých vrstevníků	Atletika Běh vytrvalostní Běh na 50m Skok daleký Skok z místa Skok vysoký-hala Vrh koulí-zlepšování techniky Gymnastika Akrobacie - kotouly, stoj na lopatkách a na hlavě Hrazda - vzpor a podmet Kruhy- houpání se seskoky Švédská bedna našíř-kotoul Šplh Sportovní hry - odbíjená, košíková, kopaná, vybíjená Bruslení - LH hra	OSV – rozvoj schopnosti poznávání, sebepoznání a sebepojetí, poznávání lidí, mezilidské vztahy VDO – zásady slušnosti, odpovědnosti, tolerance, angažovaný přístup k druhým – projevovat se v jednání i v řešení problémů samostatně a odpovědně EGS – Evropa a svět nás zajímá MKV – lidské vztahy, kulturní diference EV – vztah člověka k prostředí	víceúčelové hřiště, terén hala tělocvična stadion velká tělocvična malá tělocvična

Výstup	*Učivo*	*Průřezová témata, Mezipředm. vztahy*	*Poznámky*
vyzkouší si rychlý a bezpečný pohyb na bruslích všemi směry, osvojené dovednosti uplatní i při hře LH aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu	Význam pohybu pro zdraví Hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech	MV – interpretace vztahu mediálních sdělení a Z, D, Př	V přírodě dle možností

Ročník: 7.

Výstup	***Učivo***	***Průřezová témata*** ***Mezipředm. vztahy***	***Poznámky***
při vytrvalosti dovede uplatnit i vůli zvládá techniku nízkého startu získané dovednosti může uplatnit jako reprezentant školy	Atletika Běh vytrvalostní Běh na 50m Skok daleký Skok z místa Skok vysoký-hala Vrh koulí-zlepšování techniky	OSV – rozvoj schopnosti poznávání, sebepoznání a sebepojetí, poznávání lidí, mezilidské vztahy	víceúčelové hřiště, terén hala tělocvična
snaží se zvládnout podle možností některou z gymnastických disciplín	Gymnastika Akrobacie - kotouly, stoj na lopatkách a na hlavě Hrazda - vzpor a podmet Kruhy- houpání se seskoky	VDO – zásady slušnosti, odpovědnosti, tolerance, angažovaný přístup k druhým – projevovat se v jednání i v řešení	stadion
dokáže zvládnout obtížný prvek s dopomocí při cvičení uplatní svůj fyzický fond	Švédská bedna našíř-kotoul Šplh	problémů samostatně a odpovědně	velká tělocvična malá tělocvična
uplatňuje zkušenosti z míčových her v dalších sportech, snaží se řídit sportovní utkání svých vrstevníků	Sportovní hry - odbíjená,košíková,kopaná,vybíjená	EGS – Evropa a svět nás zajímá MKV – lidské vztahy, kulturní diference	
vyzkouší si rychlý a bezpečný pohyb na bruslích všemi směry, osvojené dovednosti uplatní i při hře LH	Bruslení- LH hra	EV – vztah člověka k prostředí	V přírodě dle možností

Výstup	*Učivo*	*Průřezová témata* *Mezipředm. vztahy*	*Poznámky*
aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu	Význam pohybu pro zdraví Hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech	MV – interpretace vztahu mediálních sdělení a Z, D, Př	

Projekty, kursy: Lyžování-týdenní lyžařský výcvik

Ročník: 8.

Výstup	***Učivo***	***Průřezová témata*** ***Mezipředm. vztahy***	***Poznámky***
při vytrvalosti dovede uplatnit i vůli zvládá techniku nízkého startu získané dovednosti může uplatnit jako reprezentant školy snaží se zvládnout podle možností některou z gymnastických disciplín dokáže zvládnout obtížný prvek s dopomocí při cvičení uplatní svůj fyzický fond uplatňuje zkušenosti z míčových her v dalších sportech, snaží se řídit sportovní utkání svých vrstevníků vyzkouší si rychlý a bezpečný pohyb na bruslích všemi směry, osvojené dovednosti uplatní i při hře LH	Atletika Běh vytrvalostní Běh na 50m Skok daleký Skok z místa Skok vysoký-hala Vrh koulí-zlepšování techniky Gymnastika Akrobacie - kotouly, stoj na rukou Hrazda-výmyk a podmet Kruhy- houpání se seskoky, vzpor vismo, kotoul vpřed a vzad Švédská bedna našíř-kotoul Šplh Koza-roznožka a skrčka Sportovní hry - odbíjená, košíková, kopaná Bruslení- LH hra	OSV – rozvoj schopnosti poznávání, sebepoznání a sebepojetí, poznávání lidí, mezilidské vztahy VDO – zásady slušnosti, odpovědnosti, tolerance, angažovaný přístup k druhým – projevovat se v jednání i v řešení problémů samostatně a odpovědně EGS – Evropa a svět nás zajímá MKV – lidské vztahy, kulturní diference EV – vztah člověka k prostředí	víceúčelové hřiště, terén hala tělocvična stadion velká tělocvična malá tělocvična V přírodě dle možností

Výstup	*Učivo*	*Průřezová témata* *Mezipředm. vztahy*	*Poznámky*
aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu	Význam pohybu pro zdraví Posilování jednotlivých svalových partií Hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech	MV – interpretace vztahu mediálních sdělení a Z, D, Př	

Ročník: 9.

Výstup	***Učivo***	***Průřezová témata*** ***Mezipředm. vztahy***	***Poznámky***
při vytrvalosti dovede uplatnit i vůli zvládá techniku nízkého startu získané dovednosti může uplatnit jako reprezentant školy	Atletika Běh vytrvalostní Běh na 50m Skok daleký Skok z místa Skok vysoký-hala Vrh koulí-zlepšování techniky	OSV – rozvoj schopnosti poznávání, sebepoznání a sebepojetí, poznávání lidí, mezilidské vztahy	terén stadion LA překážky
snaží se zvládnout podle možností některou z gymnastických disciplín dokáže zvládnout obtížný prvek s dopomocí při cvičení uplatní svůj fyzický fond	Gymnastika Akrobacie - kotouly,stoj na rukou Hrazda-výmyk a podmet Kruhy- houpání se seskoky, vzpor vismo,kotoul vpřed a vzad Švédská bedna našíř-kotoul Šplh Koza-roznožka a skrčka	VDO – zásady slušnosti, odpovědnosti, tolerance, angažovaný přístup k druhým – projevovat se v jednání i v řešení problémů samostatně a odpovědně EGS – Evropa a svět nás zajímá	tělocvičny, hřiště
uplatňuje zkušenosti z míčových her v dalších sportech, snaží se řídit sportovní utkání svých vrstevníků	Sportovní hry – odbíjená0, košíková, kopaná	MKV – lidské vztahy, kulturní diference	příroda
vyzkouší si rychlý a bezpečný pohyb na bruslích všemi směry, osvojené dovednosti uplatní i při hře LH	Bruslení - LH hra	EV – vztah člověka k prostředí	stadion LH

Výstup	*Učivo*	*Průřezová témata* *Mezipředm. vztahy*	*Poznámky*
aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu	Význam pohybu pro zdraví Posilování jednotlivých svalových partií Hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech	MV – interpretace vztahu mediálních sdělení a Z, D, Př	

Vzdělávací oblast: Člověk a zdraví

Vyučovací předmět: Tělesná výchova - dívky

Ročník: 6.

Výstup	***Učivo***	***Průřezová témata, Mezipředm. vztahy***	***Poznámky***
při vytrvalosti dovede uplatnit i vůli zvládá techniku nízkého startu získané dovednosti může uplatnit jako reprezentant školy	Atletika Běh vytrvalostní Běh na 50m Skok daleký Skok z místa Skok vysoký-hala Vrh koulí-zlepšování techniky	OSV – rozvoj schopnosti poznávání, sebepoznání a sebepojetí, poznávání lidí, mezilidské vztahy	víceúčelové hřiště, terén hala tělocvična stadion
snaží se zvládnout podle možností některou z gymnastických disciplín	Gymnastika Akrobacie - kotouly, stoj na lopatkách a na hlavě Hrazda - vzpor a podmet Kruhy - houpání se seskoky	VDO – zásady slušnosti, odpovědnosti, tolerance, angažovaný přístup k druhým – projevovat se v jednání i v řešení	
dokáže zvládnout obtížný prvek s dopomocí při cvičení uplatní svůj fyzický fond	Švédská bedna našíř - kotoul Šplh	problémů samostatně a odpovědně	velká tělocvična malá tělocvična
na hudbu dokáže zatančit základní kroky vybraných tanců	Tanec - základní kroky jednoduchých tanců (valčík, polka, jive,cha-cha, mambo..)	EGS – Evropa a svět nás zajímá	
uplatňuje získané zkušenosti při posilování a protahování těla	Cvičení na balančním míči	MKV – lidské vztahy, kulturní diference	
uplatňuje zkušenosti z míčových her v dalších sportech, snaží se řídit sportovní utkání svých vrstevníků	Sportovní hry - odbíjená, košíková, kopaná, vybíjená	EV – vztah člověka k prostředí	V přírodě dle možností

Výstup	*Učivo*	*Průřezová témata, Mezipředm. vztahy*	*Poznámky*
vyzkouší si rychlý a bezpečný pohyb na bruslích všemi směry, osvojené dovednosti uplatní i při hře LH aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu	Bruslení - LH hra Význam pohybu pro zdraví Hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech	MV – interpretace vztahu mediálních sdělení a Z, D, Př	

Ročník: 7.

Výstup	*Učivo*	*Průřezová témata* *Mezipředm. vztahy*	*Poznámky*
při vytrvalosti dovede uplatnit i vůli zvládá techniku nízkého startu získané dovednosti může uplatnit jako reprezentant školy	Atletika Běh vytrvalostní Běh na 50m Skok daleký Skok z místa Skok vysoký-hala Vrh koulí - zlepšování techniky	OSV – rozvoj schopnosti poznávání, sebepoznání a sebepojetí, poznávání lidí, mezilidské vztahy	víceúčelové hřiště, terén hala tělocvična
snaží se zvládnout podle možností některou z gymnastických disciplín	Gymnastika Akrobacie - kotouly, stoj na lopatkách a na hlavě Hrazda - vzpor a podmet Kruhy - houpání se seskoky	VDO – zásady slušnosti, odpovědnosti, tolerance, angažovaný přístup k druhým – projevovat se v jednání i v řešení	stadion
dokáže zvládnout obtížný prvek s dopomocí při cvičení uplatní svůj fyzický fond	Švédská bedna našíř-kotoul Šplh	problémů samostatně a odpovědně	velká tělocvična malá tělocvična
na hudbu dokáže zatančit základní kroky vybraných tanců	Tanec-základní kroky jednoduchých tanců (valčík, polka, jive, cha-cha, mambo..)	EGS – Evropa a svět nás zajímá	
uplatňuje získané zkušenosti při posilování a protahování těla	Cvičení na balančním míči	MKV – lidské vztahy, kulturní diference	
uplatňuje zkušenosti z míčových her v dalších sportech, snaží se řídit sportovní utkání svých vrstevníků	Sportovní hry - odbíjená, košíková, kopaná, vybíjená	EV – vztah člověka k prostředí	V přírodě dle možností

Výstup	*Učivo*	*Průřezová témata* *Mezipředm. vztahy*	*Poznámky*
vyzkouší si rychlý a bezpečný pohyb na bruslích všemi směry, osvojené dovednosti uplatní i při hře LH aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu	Bruslení - LH hra Význam pohybu pro zdraví Hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech	MV – interpretace vztahu mediálních sdělení a Z, D, Př	

Projekty, kursy: Lyžování-týdenní lyžařský výcvik

Ročník: 8.

Výstup	*Učivo*	*Průřezová témata* *Mezipředm. vztahy*	*Poznámky*
při vytrvalosti dovede uplatnit i vůli zvládá techniku nízkého startu získané dovednosti může uplatnit jako reprezentant školy snaží se zvládnout podle možností některou z gymnastických disciplín dokáže zvládnout obtížný prvek s dopomocí při cvičení uplatní svůj fyzický fond podle hudebního doprovodu zvládá jednoduché krokové sestavy seznámí se s jiným způsobem posilování pokusí se vyjádřit pocity z hudby tělem	Atletika Běh vytrvalostní Běh na 50m Skok daleký Skok z místa Skok vysoký-hala Vrh koulí - zlepšování techniky Gymnastika Akrobacie - kotouly, stoj na rukou Hrazda - výmyk a podmet Kruhy - houpání se seskoky, vzpor vismo, kotoul vpřed a vzad Švédská bedna našíř - kotoul Šplh Koza - roznožka a skrčka Aerobic Kalanetika - posilovací cvičení Tanec - vyjádření pocitů pohybem Cvičení na balančním míči	OSV – rozvoj schopnosti poznávání, sebepoznání a sebepojetí, poznávání lidí, mezilidské vztahy VDO – zásady slušnosti, odpovědnosti, tolerance, angažovaný přístup k druhým – projevovat se v jednání i v řešení problémů samostatně a odpovědně EGS – Evropa a svět nás zajímá MKV – lidské vztahy, kulturní diference EV – vztah člověka k prostředí	víceúčelové hřiště, terén hala tělocvična stadion velká tělocvična malá tělocvična V přírodě dle možností

Výstup	*Učivo*	*Průřezová témata* *Mezipředm. vztahy*	*Poznámky*
pomocí balančního míče zkouší posílit a protahovat jednotlivé tělesné partie uplatňuje zkušenosti z míčových her v dalších sportech, snaží se řídit sportovní utkání svých vrstevníků vyzkouší si rychlý a bezpečný pohyb na bruslích všemi směry, osvojené dovednosti uplatní i při hře LH aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu	Sportovní hry - odbíjená, košíková, kopaná Bruslení - LH hra Význam pohybu pro zdraví Posilování jednotlivých svalových partií Hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech	MV – interpretace vztahu mediálních sdělení Z, D, Př	

Ročník: 9.

Výstup	***Učivo***	***Průřezová témata*** ***Mezipředm. vztahy***	***Poznámky***
při vytrvalosti dovede uplatnit i vůli zvládá techniku nízkého startu získané dovednosti může uplatnit jako reprezentant školy snaží se zvládnout podle možností některou z gymnastických disciplín dokáže zvládnout obtížný prvek s dopomocí při cvičení uplatní svůj fyzický fond podle hudebního doprovodu zvládá jednoduché krokové sestavy seznámí se s jiným způsobem posilování pokusí se vyjádřit pocity z hudby tělem	Atletika Běh vytrvalostní Běh na 50m Skok daleký Skok z místa Skok vysoký-hala Vrh koulí - zlepšování techniky Gymnastika Akrobacie - kotouly, stoj na rukou Hrazda - výmyk a podmet Kruhy - houpání se seskoky, vzpor vismo, kotoul vpřed a vzad Švédská bedna našíř - kotoul Šplh Koza - roznožka a skrčka Aerobic Kalanetika - posilovací cvičení Tanec-vyjádření pocitů pohybem Cvičení na balančním míči	OSV – rozvoj schopnosti poznávání, sebepoznání a sebepojetí, poznávání lidí, mezilidské vztahy VDO – zásady slušnosti, odpovědnosti, tolerance, angažovaný přístup k druhým – projevovat se v jednání i v řešení problémů samostatně a odpovědně EGS – Evropa a svět nás zajímá MKV – lidské vztahy, kulturní diference EV – vztah člověka k prostředí	víceúčelové hřiště, terén hala tělocvična stadion velká tělocvična malá tělocvična V přírodě dle možností

Výstup	*Učivo*	*Průřezová témata* *Mezipředm. vztahy*	*Poznámky*
pomocí balančního míče zkouší posílit a protahovat jednotlivé tělesné partie uplatňuje zkušenosti z míčových her v dalších sportech, snaží se řídit sportovní utkání svých vrstevníků vyzkouší si rychlý a bezpečný pohyb na bruslích všemi směry, osvojené dovednosti uplatní i při hře LH aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu	Sportovní hry – odbíjená, košíková, kopaná Bruslení - LH hra Význam pohybu pro zdraví Posilování jednotlivých svalových partií Hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech	MV – interpretace vztahu mediálních sdělení a Z, D, Př	

5. 8. 2. VÝCHOVA KE ZDRAVÍ

KOMPETENCE K UČENÍ

Na úrovni školy

Všichni učitelé dané školy (budou):

- využívat pozitivní motivaci jako jeden ze základních postupů pro utváření trvalého zájmu o učení;
- umožňovat žákům hodnotit svou činnost, výsledky své práce a vlastní pokrok; navozovat situace pro sebehodnocení žáků.

Na úrovni vyučovacího předmětu

Všichni učitelé daného vyučovacího předmětu budou:

- předkládat žákům dostatek informačních zdrojů k problematice zdraví;
- vytvářet pro žáky příležitosti k jejich zpracování a vyhodnocení;
- uplatňovat ve výuce aktivizující metody, které žákům přiblíží problematiku zdraví z různých pohledů a vybaví je sociálními dovednostmi pro zdravý a bezpečný život.

Žák na úrovni osvojování kompetence k učení dovede:

- vyhledávat, třídit, zpracovávat a vyhodnocovat informace o podpoře a ochraně zdraví a podle svých individuálních schopností je uplatňovat v praktickém životě.

Charakteristika dovedností (viz Žák na úrovni ...) není pro zpracovatele učebních osnov daného vyučovacího předmětu závazná. Záměrem je ukázat na několika příkladech, jak výchovné a vzdělávací strategie u žáků přispívají k utváření jednotlivých klíčových kompetencí.

Dále jsou uváděny příklady vymezení výchovných a vzdělávacích strategií pro jednotlivé kompetence na úrovni vyučovacího předmětu.

Kompetence k řešení problémů

Všichni učitelé daného vyučovacího předmětu budou:

- předkládat žákům náměty k samostatnému uvažování a řešení problémů, problémové nebo krizové situace;
- aktivizovat žáky k uvažování o problému a jeho možném řešení prostřednictvím specifických metod a forem práce (dialog, brainstorming, kooperace, kritické myšlení aj.);
- vybízet žáky k porovnávání názorů, mediálních tvrzení a vlastních zkušeností se zdravím, k vyhodnocování a vyvozování závěrů v rovině chování, rozhodování a jednání v různých životních situacích.

Žák na úrovni osvojování kompetence k řešení problémů dovede:

- analyzovat dílčí problémy v oblasti péče o zdraví;
- hledat řešení k problémům souvisejícím s fyzickým a psychosociálním zdravím a vyvozovat z nich závěry pro svoje chování, jednání a rozhodování.

Kompetence komunikativní

Všichni učitelé daného vyučovacího předmětu budou:

- vytvářet pro žáky příležitosti k formulování a obhajování vlastních myšlenky a názorů na problematiku zdraví;
- vytvářet žákům podmínky pro uplatňování osvojených modelů komunikativních dovedností při kooperaci s vrstevníky, při řešení problémových a krizových situací, při kontaktu s poradenskými centry;
- uplatňovat ve výuce efektivní strategie k osvojení specifických dovedností komunikační obrany proti agresi a manipulaci.

Žák na úrovni osvojování kompetence komunikativní dovede:

- uplatňovat osvojené modely komunikativních dovedností při kooperaci s vrstevníky (srozumitelně a kulturně komunikovat ve skupině, aktivně naslouchat, nalézat společná řešení, hledat kompromis) a okolím;
- řešit modelové problémové a krizové situace (asertivní komunikace, dovednost komunikační obrany proti bezohlednosti, agresi a manipulaci).

Kompetence digitální

Žák na úrovni osvojování kompetence digitální:

- ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhoduje, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít
- získává, vyhledává, kriticky posuzuje a sdílí data, informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu

Vzdělávací oblast: Člověk a zdraví
Vyučovací předmět: Výchova ke zdraví
Ročník: 6.

Výstup	*Učivo*	*Průřezová témata* *Mezipředm. vztahy*	*Poznámky*
Žák: - -uvede příklady pozitivních a negativních vlivů na člověka, na jeho zdraví a způsob života Žák: - rozlišuje užší i širší příbuzenské vztahy - popíše základní funkce rodiny - zná rozdělení rolí v rodině, vysvětlí jejich význam - přiměřeně se chová ke starším lidem a k mladším dětem	**Sexuální výchova** **Co víme o zdraví?** - zdraví, zdravý způsob života - faktory ovlivňující zdravotní stav - vlastnosti organismu zděděné po předcích - příklady negativních vlivů: - nízká pohybová aktivita, nevhodné stravování, kouření, pití alkoholu, zneužívání drog, - vliv životního prostředí na zdraví (ovzduší, voda, půda, hluk, záření) - zdravotní péče preventivní a léčebná **Sexuální výchova** **Já a moji blízcí** - já jako zdroj informací o sobě - sebepoznávání a sebepojetí - moje vztahy k druhým lidem - můj domov, moje rodina - naše třída - vzájemné poznávání ve skupině - pozorování a aktivní naslouchání	OSV - rozvoj schopností poznávání - utváření praktických životních dovedností EV - vztah člověka k prostředí - poznávání základních podmínek života a možností jejich ohrožování - komunikace o problémech životního prostředí - lidské aktivity a životní prostředí MV	

Výstup	*Učivo*	*Průřezová témata* *Mezipředm. vztahy*	*Poznámky*
- projevuje úctu k rodinným tradicím a zvyklostem - uvede konkrétní příklady pravého kamarádství - respektuje přijatá pravidla soutěží mezi vrstevníky - k opačnému pohlaví se chová kultivovaně Žák: - komunikuje s lékařem o svých zdravotních potížích - ovládá pravidla bezpečného a ohleduplného chování chodce v silničním provozu a řídí se jimi	- pravidla soužití v komunitě - třídní smlouva - spolupráce a kooperace **Sexuální výchova** **Péče o zdraví** - běžné nemoci a jejich příznaky - infekční nemoci - cesty přenosu - ochrana před nemocemi - okolnosti vzniku úrazu - jak se chránit před úrazem - zásady první pomoci, domácí lékárnička - péče při nemoci v rodině, užívání a ukládání léků **Dopravní výchova** **Na chodníku** -pravidla bezpečného a ohleduplného chování na chodníku	-média jako zdroj informací o vlivech působících na zdraví **OSV** - sebepoznávání:moje tělo, psychika, co o sobě vím - vzájemné poznávání se ve třídě,rozvoj pozornosti vůči odlišnostem - péče o dobré vztahy, chování podporující dobré vztahy, pohled na svět očima druhého - rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci **VDO** - škola jako model otevřeného partnerství - demokratická atmosféra ve škole - zapojení žáků do třídní samosprávy	

Výstup	*Učivo*	*Průřezová témata* *Mezipředm. vztahy*	*Poznámky*
- chová se bezpečně v dopravních prostředcích a na zastávkách (v modelových situacích a při akcích školy) - dodržuje povinnosti spolujezdce v autě – zejména poutání - rozlišuje další dopravní značky a jejich význam - posoudí situaci i z pohledu ostatních účastníků silničního provozu - vysvětlí bezpečné chování, zejména z pohledu chodce	-vztahy mezi účastníky silničního provozu **Chodec a cyklista na silnici** -pravidla bezpečného a ohleduplného chování při pohybu na silnici (chůze jednotlivce po silnici a ve skupině, pravidla pohybu na silnici za snížené viditelnosti) -odpovědnost cyklisty a vztahy mezi účastníky silničního provozu **Volný čas a sportovní aktivity** -volnočasové aktivity související se silničním provozem (vhodné lokality k uskutečnění takových aktivit; konkretizace podle lokality ZŠ a obce) **Přecházení křižovatky** -pravidla překonání ve městě i mimo něj (překonávání různých křižovatek, křižovatka řízená příslušníkem policie) **Cesta dopravními prostředky**	- úcta k zákonu (třídní smlouva, práva a povinnosti) **MKV** - jedinečnost každého člověka - respektování zvláštností druhých lidí (etnik) - tolerantní vztahy a rozvoj spolupráce s jinými lidmi	

Výstup	*Učivo*	*Průřezová témata* *Mezipředm. vztahy*	*Poznámky*
	-pravidla bezpečnosti při cestování dopravními prostředky (pravidla při jízdě autem, zádržné systémy, vztahy mezi cestujícími a účastníky hromadné dopravy) **Dopravní značky** -Odpovídající značky pro jednotlivá témata **Prolínající téma – deník správného chodce** Deník správného chodce – etická stránka chování v silničním provozu		

Vzdělávací oblast: Člověk a zdraví
Vyučovací předmět: Výchova ke zdraví 8. ročník

Výstup	Učivo	*Průřezová témata* *Mezipředm. vztahy*	Poznámky
- popisuje mimoř. situace - rozumí integrovanému záchrannému systému - shrnuje zásady ochrany člověka za mimořádných situací - vytváří zásady kolektivní ochrany obyvatelstva - označuje potenciální nebezpečí - popisuje zásady chování po vyhlášení mimoř. situace - seřazuje zásady chování po vyhlášení evakuace využívá z hlediska osobního bezpečí	**Mimořádné situace** - charakterizuje mimořádné situace - tísňová volání - potenciální nebezpečí - varovný signál a chování po jeho vyhlášení - evakuace - improvizovaná ochrana - havárie s únikem nebezpečné látky	VDO – v samostatném a odpovědném řešení problémů - angažovaný přístup k druhým - zásady slušnosti, tolerance, odpov. chování OSV – obecné modely řešení problémů - zvládání rozhodovacích situací - poznávání sebe a lidí a jednání ve specifických rolích a situacích MKV – schopnost zapamatovat si podstatná fakta, pojmy, vědomosti, zařazovat je do systému - učí objevovat vzájemné vztahy a příčiny společens. jevů - schopnost zapojovat se do diskuse, vyhodnocovat průběh diskuse EGS – osvojování evropských	Výstupy

- pravidla dopravní výchovy - svých znalostí, jak se chovat v dopravě - vysvětlí souvislosti celkového chováním člověka, sounáležitosti a spolupráce v dopravních situacích pro uchování zdraví a života svojí osoby i druhých - aktivně se zapojuje do činností podporujících snižování rizik a nehodovosti v dopravě - charakterizuje souvislost mezi jednáním a charakterovými vlastnostmi osobnosti - vymezí propojení mezi daným tématem a dalšími oblastmi života	**Dopravní výchova** Etika v silničním provozu **Chodec** -role chodce v silničním provozu (odpovědnost chodce a jeho chování, vztahy chodce k ostatním účastníkům silničního provozu) -přestupky chodců a ukázka legislativy **Cyklista** -role cyklisty v silničním provozu (odpovědnost cyklisty a jeho chování, vztahy cyklisty k ostatním účastníkům silničního provozu) -přestupky cyklistů a ukázka legislativy **Dopravní značky** -odpovídající značky pro jednotlivá témata	hodnot, svoboda lidské vůle, humanismus, morálka, osobní zodpovědnost, kritické myšlení, tvořivá lidská aktivita Projekt „Den dopravy“ OSV – učit dovednostem seberegulace, učit sociálním dovednostem, utvářet postoje a hodnotové orientace optimální pro zvládání „ provozu „ každodenní existence v jejich běžných i náročnějších formách VDO – zásady slušnosti, odpovědnosti, tolerance, angažovaný přístup k druhým - projevovat se v jednání i v řešení problémů samostatně	Spolupráce s Policií ČR

- rozlišuje choroby běžné, infekční, civilizační aktivně se proti nim brání - vyhledá v případě potřeby lékaře a popíše své zdrav. problémy - uplatňuje základní zásady pro užívání a ukládání léků - uplatňuje osobní a intimní hygienu s ohledem na zdravotní hlediska a ohleduplné mezilidské vztahy - zařazuje do svého denního režimu aktivní pohyb, otužování a relaxaci - zná techniky pro zvládání stresu rozlišuje mezi závažnými a méně závažnými	**Prolínající téma – deník správného chodce a cyklisty** Přístup veřejnosti k bezpečnosti v silničním provozu – etická stránka chování v silničním provozu **Sexuální výchova** **Péče o zdraví** **Výživa a zdraví** - ochrana před nemocemi a odpovědnost za své zdraví i zdraví jiných - preventivní a lékařská péče - vliv životních podmínek a životního stylu na zdraví, vznik civilizačních nemocí - odolávání stresu - základní postupy 1. pomoci, obvazová technika - 1.pomoc v improvizovaných podmínkách - přivolání lékaře - poruchy příjmu potravy - mentální anorexie, bulimie - výživa a civilizační nemoci - zásady zdravé výživy		

5.9 ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE

Charakteristika vzdělávací oblasti

Oblast Člověk a svět práce postihuje široké spektrum pracovních činností a technologií, vede žáky k získání základních uživatelských dovedností v různých oborech lidské činnosti a přispívá k vytváření životní a profesní orientace žáků.

Koncepce vzdělávací oblasti Člověk a svět práce vychází z konkrétních životních situací, v nichž žáci přicházejí do přímého kontaktu s lidskou činností a technikou v jejich rozmanitých podobách a širších souvislostech.

Vzdělávací oblast Člověk a svět práce se cíleně zaměřuje na praktické pracovní dovednosti a návyky a doplňuje celé základní vzdělávání o důležitou složku nezbytnou pro uplatnění člověka v dalším životě a ve společnosti. Tím se odlišuje od ostatních vzdělávacích oblastí a je jejich určitou protiváhou. Je založena na tvůrčí myšlenkové spoluúčasti žáků.

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Člověk a svět práce je rozdělen na 1. stupni na čtyři tematické okruhy *Práce s drobným materiálem, Konstrukční činnosti, Pěstitelské práce, Příprava pokrmů*, které jsou pro školu povinné. Na 2. stupni je rozdělen na osm tematických okruhů *Práce s technickými materiály, Design a konstruování, Pěstitelské práce a chovatelství, Provoz a údržba domácnosti, Příprava pokrmů, Práce s laboratorní technikou, Využití digitálních technologií, Svět práce*. Tematické okruhy na 2. stupni tvoří nabídku, z níž tematický okruh *Svět práce* je povinný, a z ostatních školy vybírají podle svých podmínek a pedagogických záměrů minimálně jeden další okruh. Vybrané tematické okruhy je nutné realizovat v plném rozsahu.

Tematický okruh *Svět práce* je povinný pro všechny žáky v plném rozsahu a vzhledem k jeho zaměření na výběr budoucího povolání je vhodné jej řadit do nejvyšších ročníků 2. stupně.

Vzdělávací obsah je realizován na 1. i 2. stupni vzdělávání a je určen všem žákům (tedy chlapcům i dívkám bez rozdílu). Žáci se učí pracovat s různými materiály a osvojují si základní pracovní dovednosti a návyky. Učí se plánovat, organizovat a hodnotit pracovní činnost samostatně i v týmu. Ve všech tematických okruzích jsou žáci soustavně vedeni k dodržování zásad bezpečnosti a hygieny při práci. V závislosti na věku žáků se postupně buduje systém, který žákům poskytuje důležité informace ze sféry výkonu práce a pomáhá jim při odpovědném rozhodování o dalším profesním zaměření. Proto je vhodné zařazovat do vzdělávání žáků co největší počet tematických okruhů.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v této vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků tím, že vede žáky k:

- pozitivnímu vztahu k práci a k odpovědnosti za kvalitu svých i společných výsledků práce
- osvojení základních pracovních dovedností a návyků z různých pracovních oblastí, k organizaci a plánování práce a k používání vhodných nástrojů, nářadí a pomůcek při práci i v běžném životě
- vytrvalosti a soustavnosti při plnění zadaných úkolů, k uplatňování tvořivosti a vlastních nápadů při pracovní činnosti a k vynakládání úsilí na dosažení kvalitního výsledku
- poznání, že technika jako významná součást lidské kultury je vždy úzce spojena s pracovní činností člověka

- autentickému a objektivnímu poznávání okolního světa, k potřebné sebedůvěře, k novému postoji a hodnotám ve vztahu k práci člověka, technice a životnímu prostředí
- chápání práce a pracovní činnosti jako příležitosti k seberealizaci, sebeaktualizaci a k rozvíjení podnikatelského myšlení
- orientaci v různých oborech lidské činnosti, formách fyzické a duševní práce a osvojení potřebných poznatků a dovedností významných pro možnost uplatnění, pro volbu vlastního profesního zaměření a pro další životní a profesní orientaci

5. 9. 1. Pracovní činnosti

Charakteristika vyučovacího předmětu – 1. stupeň
Obsahové, časové a organizační vymezení

Předmět pracovní činnosti se vyučuje v 1. až 5. ročníku po jedné hodině týdně. Žáci se v něm učí pracovat s různými materiály a osvojují si základní pracovní dovednosti a návyky. Učí se plánovat, organizovat a hodnotit pracovní činnost samostatně i v týmu.

Pracovní činnosti patří do vzdělávacího oboru Člověk a svět práce, který je na 1. stupni rozdělen do čtyř tematických okruhů:

1. Práce s drobným materiálem a papírem

- vytváření předmětů z tradičních i netradičních materiálů, poznávání jejich vlastností
- funkce a využití pracovních pomůcek a materiálů
- jednoduché pracovní postupy a organizace práce
- lidové zvyky, tradice a řemesla

2. Konstrukční činnosti

- práce se stavebnicemi (plošné, prostorové, konstrukční)
- sestavování modelů
- práce s návodem, předlohou, jednoduchým náčrtem

3. Pěstitelské práce

- základní podmínky pro pěstování rostlin
- péče o nenáročné rostliny
- pěstování rostlin ze semen
- pozorování přírody, zaznamenávání a hodnocení výsledků pozorování

4. Příprava pokrmů

- pravidla správného stolování
- příprava tabule pro jednoduché stolování

Ve všech tematických okruzích jsou žáci soustavně vedeni k dodržování zásad bezpečnosti a hygieny při práci.

Předmětem prolínají průřezová témata, zejména Osobnostní a sociální výchova a Výchova demokratického občana (zodpovědnost každého jedince za své zdraví, spolupráce a pomoc při práci), Environmentální výchova (podmínky života, vztah k životnímu prostředí)

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- žáci si osvojují základní pracovní dovednosti a návyky z různých pracovních oblastí, učí se používat vhodné nástroje, nářadí a pomůcky při práci i v běžném životě
- učitel umožňuje žákům používat různé materiály, vhodné nástroje a nářadí
- učitel pozoruje pokrok u všech žáků

Kompetence k řešení problémů

- učitel zadává úkoly způsobem, který umožňuje volbu různých postupů
- žáci promýšlejí pracovní postupy při plnění zadaných úkolů
- učitel se snaží rozvíjet u žáků tvořivost, vede je k uplatňování vlastních nápadů

Kompetence komunikativní

- žáci si rozšiřují slovní zásobu v oblasti pracovních nástrojů, nářadí a pomůcek, učí se popsat postup práce
- učitel vede žáky k užívání správné terminologie

Kompetence sociální a personální

- učitel vede žáky ke spolupráci a vzájemné pomoci
- žáci pracují ve skupině, vytvářejí společné práce, při kterých se učí spolupracovat a respektovat nápady druhých, společně se snaží o dosažení kvalitního výsledku

Kompetence občanské

- učitel vytváří u žáků pozitivní vztah k práci a vede je k odpovědnosti za kvalitu svých i společných výsledků práce
- učitel umožňuje žákům, aby na základě jasných kritérií hodnotili své činnosti nebo výsledky
- učitel umožňuje každému žákovi zažít úspěch

Kompetence pracovní

- učitel vede žáky k dodržování obecných pravidel bezpečnosti a hygieny včetně používání ochranných pracovních prostředků
- učitel vede žáky ke správným způsobům užití materiálu a pracovních nástrojů

- učitel zohledňuje rozdíly v pracovním tempu jednotlivých žáků a podle potřeby žákům v činnostech pomáhá
- žáci správně a zodpovědně zachází s pracovními pomůckami

Kompetence digitální

- ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhoduje, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít
- využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce

Vzdělávací oblast: Člověk a svět práce
Vyučovací předmět - Pracovní činnosti

Ročník: 1.

Výstup	*Učivo*	*Průřezová témata*	*Poznámky*
Dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce Udržuje pořádek na pracovním místě Vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů Pracuje podle slovního návodu a podle předlohy Zvládá jednoduché dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi Pečuje o nenáročné pokojové rostliny Provádí jednoduché pokusy a pozorování, zaznamenává výsledky	Hygiena práce, BOZP v pracovních činnostech Pracovní pomůcky: nůžky, lepidlo, podložka Práce s různými materiály: papír, modelovací hmota, přírodní materiál, špejle, krabičky, hadříky, vlna, šňůrky Vlastnosti materiálů a jejich využití v praxi Jednoduché postupy: stříhání, lepení, překládání, ohýbání, trhání, obkreslování šablony, tvarování, hnětení, válení, navlékání Sestavování modelů podle předlohy i podle představy z jednoduchých stavebnic (plošné, prostorové kompozice ze stavebnicových prvků) Zalévání, kypření, otírání listů, rosení Klíčivost hrachu, fazole, stavba rostliny	Environmentální výchova - vztah člověka a prostředí (šetření papírem, význam rostlin pro život člověka, estetika prostředí, hospodaření s potravinami) Osobnostní a sociální výchova - osobnostní rozvoj (kreativita – pružnost nápadů, originality, psychohygiena – organizace času)	

Výstup	*Učivo*	*Průřezová témata*	*Poznámky*
Připraví tabuli pro jednoduché stolování Vysvětlí, jak se lidé chovají při stolování Samostatně připraví jednoduché pohoštění	Jednoduché prostírání, použití talířů, příborů Společenské chování při stolování Výrobek studené kuchyně – použití surovin, nádobí		

Vzdělávací oblast: Člověk a svět práce

Vyučovací předmět: Pracovní činnosti

Ročník: 2.

Výstup	***Učivo***	***Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy***	***Poznámky***
Mačká, trhá, lepí, stříhá, vystřihuje, překládá a skládá papír vytváří jednoduché prostorové tvary z papíru	práce s drobným materiálem - papír, karton	VDO - Občanská společnost a škola - dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne nebo zajistí první pomoc při úrazu (dle svých schopností a možností)	
navléká, aranžuje, dotváří, opracovává a třídí při sběru přírodní materiál pracuje podle slovního návodu nebo předlohy	práce s drobným materiálem - přírodniny		
navléká jehlu, dělá uzel, stříhá textil učí se zadní steh přišívá knoflíky	práce s drobným materiálem - textil		nácvik zadního stehu na čtvrtce
slepuje textilii, vyrobí jednoduchý textilní výrobek			textilní koláž
sestavuje stavebnicové prvky montuje a demontuje stavebnici	konstrukční činnosti		kolektivní práce
pečuje o pokojové květiny - otírání listů, zalévání, kypření, seje semena provádí pozorování a zhodnotí výsledky pozorování	pěstitelské práce	EV - Základní podmínky života	zasetí velikonočního osení
chová se vhodně při stolování	příprava pokrmů		

Výstup	*Učivo*	*Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy*	*Poznámky*
připraví tabuli pro jednoduché stolování připraví jednoduchý pokrm (studená kuchyně)			vánoční posezení práce ve skupinách

Vzdělávací oblast: Člověk a svět práce
Vyučovací předmět: Pracovní činnosti

Ročník: 3.

Výstup	*Učivo*	*Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy*	*Poznámky*
mačká, trhá, lepí, polepuje, stříhá, vystřihuje, překládá a skládá papír vytváří jednoduché prostorové tvary z papíru	Práce s drobným materiálem - vlastnosti materiálů, funkce a využití pracovních pomůcek a nástrojů, jednoduché pracovní postupy, využití tradic a lidových zvyků. - papír a karton	MKV - lidské vztahy - etnický původ	Při každé činnosti udržuje pořádek na pracovním místě, dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úraze.
navléká, aranžuje, dotváří, opracovává a třídí při sběru přírodní materiál pracuje podle slovního návodu nebo předlohy	- přírodniny	Vv , prvouka	
navléká jehlu, dělá uzel, stříhá textil učí se zadní steh přišívá knoflíky slepuje textilii, vyrobí jednoduchý textilní výrobek	- textil	EV - vztah člověka k ŽP	nácvik zadního stehu na čtvrtce textilní koláž
sestavuje stavebnicové prvky montuje a demontuje stavebnici	Konstrukční činnosti - práce se stavebnicemi.		kolektivní práce
pečuje o pokojové květiny - otírání listů, zalévání, kypření,			zasetí velikonočního osení

Výstup	*Učivo*	*Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy*	*Poznámky*
seje semena provádí pozorování a zhodnotí výsledky pozorování	Pěstitelské práce - základní podmínky pro pěstování rostlin (i pokojových), pěstování ze semen v místnosti.		
orientuje se v základním vybavení kuchyně chová se vhodně při stolování připraví tabuli pro jednoduché stolování připraví jednoduchý pokrm (studená kuchyně) udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch	Příprava pokrmů - základní vybavení kuchyně, výběr a nákup potravin, jednoduchá úprava stolu, pravidla správného stolování.	EGS - Evropa a svět nás zajímá	vánoční besídka práce ve skupinách

Nabídka pro další činnosti: práce s pedigem

Vzdělávací oblast: Člověk a svět práce

Vyučovací předmět: Pracovní činnosti

Ročník: 4.

Výstup	*Učivo*	*Průřezová témata,mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy*	*Poznámky*
vytváří prostorové konstrukce seznámí se se základy aranžování a využití přírodnin seznámí se při činnosti s různým materiálem s prvky lidových tradic udržuje pořádek na pracovním místě použije steh přední, zadní, ozdobný udržuje pořádek na svém pracovním místě, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu	Práce s drobným materiálem- vlastnosti materiálu, funkce a využití pracovních pomůcek a nástrojů, jednoduché pracovní postupy, využití tradic a lidových zvyků - papír a karton - přírodniny - textil Konstrukční činnosti	kolektivní práce MKV - lidské vztahy -etnický původ Vv, přírodověda EV - vztah člověka k prostředí dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu (dle	

Výstup	*Učivo*	*Průřezová témata,mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy*	*Poznámky*
montuje a demontuje stavebnici, dovede sestavovat složitější stavebnicové prvky - pracuje podle slovního návodu, předlohy dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu pečuje o pokojové květiny rozliší setí a sázení seznamuje se s množením rostlin odnožemi a řízkováním zvolí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a nářadí ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové a jiné rostliny dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu orientuje se v základním vybavení kuchyně seznámí se s přípravou jednoduchých pokrmů studené kuchyně používá pravidla správného stolování a společenského chování dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch	- práce se stavebnicemi - plošnými, konstrukčními, prostorovými - práce s návodem Pěstitelské činnosti - základní podmínky pro pěstování rostlin, pěstování pokojových rostlin, pěstování rostlin ze semen v místnosti Příprava pokrmů – základní vybavení kuchyně, výběr a nákup potravin, jednoduchá úprava stolu, pravidla správného stolování	svých schopností a možností) Vv EGS-Evropa a svět nás zajímá	

Nabídka pro další činnosti: práce se dřevem - vypalování do dřeva, konstrukce ze špejlí
práce s kovem - tvarování kovových fólií a drátů, rytí, vyhlazování

Vzdělávací oblast: Člověk a svět práce

Vyučovací předmět: Pracovní činnosti

Ročník: 5.

Výstup	*Učivo*	*Průřezová témata,mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy*	*Poznámky*
vyřezává, děruje, polepuje, tapetuje vytváří prostorové konstrukce	Práce s drobným materiálem - vlastnosti materiálu, funkce a využití pracovních pomůcek a nástrojů, jednoduché pracovní postupy, využití tradic a lidových zvyků - práce s papírem a kartonem	kolektivní práce	
seznámí se se základy aranžování a využití přírodnin seznámí se při činnosti s různým materiálem s prvky lidových tradic	- práce s přírodninami	MKV - lidské vztahy -etnický původ	
zvládne různé druhy stehu - přední, zadní, ozdobný háčkuje řetízek	- práce s textilem		
udržuje pořádek na pracovním místě, dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu		EV - vztah člověka k prostředí - dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první	
montuje a demontuje stavebnici sestaví složitější stavebnicové prvky	Konstrukční činnosti - práce se stavebnicí		

Výstup	*Učivo*	*Průřezová témata,mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy*	*Poznámky*
pracuje podle slovního návodu, předlohy nebo jednoduchého schématu dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu	(plošnými, konstrukčními, prostorovými) - práce s návodem - práce s předlohou a s jednoduchým náčrtem	pomoc při úrazu (dle svých schopností a možností) Vv	
pečuje o pokojové květiny seznámí se s rostlinami jedovatými a dalšími rostlinami ohrožujícími zdraví vede pěstitelské pokusy a pozorování zvolí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a nářadí dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu	Pěstitelské činnosti - základní podmínky pro pěstování rostlin, pěstování pokojových rostlin, pěstování rostlin ze semen v místnosti		
orientuje se v základním vybavení kuchyně připravuje jednoduché pokrmy studené i teplé kuchyně dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch	Příprava pokrmů –základní vybavení kuchyně, výběr a nákup potravin, jednoduchá úprava stolu, pravidla správného stolování	EGS-Evropa a svět nás zajímá	

Nabídka pro další činnosti: práce se dřevem - vypalování do dřeva, konstrukce ze špejlí
práce s kovem - tvarování kovových fólií a drátů, rytí, vyhlazování

Charakteristika vyučovacího předmětu – 2. stupeň

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět pracovní činnosti se vyučuje jako samostatný předmět v 6., 7., 8. a 9. roč.
Časová dotace v učebním plánu je 1 vyuč. hodina týdně.
Vzdělávání v pracovních činnostech směřuje k:

- získání základních pracovních dovedností a návyků z různých pracovních oblastí, při ručním opracování materiálu, činnostech v domácnosti, vedení domácnosti apod.
- osvojování správné volby a používání vhodných nástrojů, nářadí a pomůcek při prácí, osvojení si práce s dostupnou mechanizací a technikou, včetně techniky výpočetní, a to v základní uživatelské úrovni
- osvojení a uplatňování zásad bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, hygieny práce, základů organizace a plánování práce a technologické kázně
- získání pozitivního vztahu k práci a odpovědného a tvořivého postoje k vlastní činnosti a její kvalitě
- získávání orientace v různých oborech lidské činnosti, formách fyzické a duševní práce a osvojení potřebných poznatků a dovedností významných pro volbu vlastního profesního zaměření a pro další životní a profesní orientaci
- seznámení s historií významných a zajímavých vynálezů technického pokroku pro poznání a pochopení kontinuity vývoje technické vyspělosti a ekonomických podmínek života společnosti
- poznání vybraných technologických výrobních postupů, materiálů a jejich užitných vlastností, surovin a plodin a osvojení si jednoduchých pracovních postupů pro běžný život

V předmětu pracovní činnosti se prolínají průřezová témata:
Výchova demokratického občana – zásady slušnosti, tolerance a odpovědného jednání, řešení problémů samostatně a odpovědně, společně komunikovat, podporovat aktivitu a kooperovat.

Osobnostní a sociální výchova – orientovat se v sobě samém, rozvíjet dovednosti a schopnosti, dobré vztahy k sobě samému, k dalším lidem a k dalším složkám životního prostředí

Environmentální výchova – pozorovat a popisovat okolní prostředí, získávat informace o ekologické problematice, získané poznatky kriticky zvažovat a domýšlet možné důsledky, provádět konkrétní pracovní aktivity ve prospěch životního prostředí, péče o zeleň, třídění odpadů, zlepšování okolního prostředí

Mediální výchova – schopnost zpracovat, vyhodnotit a využít podněty, které přicházejí z médií, tisk, rozhlas, televize, internet

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – zavést evropskou dimenzi, evropský rozměr do vzdělávání jako prostředek mezinárodní a multikulturní orientace, rozvíjet vědomí evropské identity při respektování identity národní

Interkulturní výchova – zlepšovat klima třídy a školy, harmonizovat mezilidské vztahy, Zlepšovat vztahy žák-žák, žák-učitel, učitel- rodič.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Žák - poznává smysl a cíl učení

- má pozitivní vztah k učení prostřednictví zadávaných úkolů v rámci výuky
- umí posoudit vlastní pokrok

- kriticky zhodnotí výsledky své práce a diskutuje o nich

Učitel - zadává úkoly, které umožní volbu různých postupů
- vede žáky aby v hodinách pracovali s odbornou literaturou
- pozoruje pokrok u všech žáků v hodině

Kompetence k řešení problémů

Žák - promýšlí pracovní postupy praktických cvičení
- při řešení se učí chápat, že se při práci budou setkávat s problémy, které nemají jen jedno správní řešení
- poznatky aplikuje v praxi

Učitel – se zajímá o náměty
- klade otevřené otázky

Kompetence komunikativní

Žák - se učí správnému technologickému postupu při práci
- při komunikaci používá správné technické názvosloví
- využívá informační zdroje k získání nových poznatků

Učitel – zadává úkoly při kterých žáci spolupracují
- vede žáky, aby na sebe brali ohledy

Kompetence sociální a personální

Žáci - pracují ve skupinách
- spolupracují při řešení problémů
- přispívají k diskusi a respektují názory jiných
- učí se věcně argumentovat

Učitel – podle potřeby pomáhá žákům
- každému žákovi umožňuje zažít úspěch
- dodává žáků sebedůvěru

Kompetence občanské

Žáci - respektují pravidla při práci
- dokáží přivolat pomoc při zranění
- chápou základní ekologické souvislosti, chrání a oceňují naše kulturní tradice a historické dědictví
- projevují pozitivní postoj k uměleckým dílům

Učitel – vyžaduje dodržování pravidel slušného chování
- dodává žákům sebedůvěru

Kompetence pracovní

Žák - dodržuje bezpečnostní a hygienická pravidla při práci
- používá bezpečně a účinně nástroje, vybavení, materiály
- dodržuje technologický postup a pravidla, plní povinnosti, myslí na ochranu svého zdraví a zdraví druhých
- dbá na ochranu životního prostředí
- své znalosti využívá v běžné praxi.

Učitel - vede žáky ke správným způsobům užití materiálů a nástrojů
- pozoruje pokrok při práci v hodině
- jasnými pokyny směřuje činnosti ke stanovenému cíli

- hodnotí žáky způsobem, který jim umožňuje vnímat vlastní pokrok

Kompetence digitální

- ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhoduje, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít
- získává, vyhledává, kriticky posuzuje a sdílí data, informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu
- využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce

Vzdělávací oblast: Člověk a svět práce
Vyučovací předmět: Pracovní činnosti
Ročník: 6. – 7.

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ VÝSTUPY Žák:	UČIVO	*Průřezová témata*
Pěstitelské práce, chovatelství • pěstuje a využívá květiny pro výzdobu • používá vhodné pracovní pomůcky a provádí jejich údržbu • dodržuje technickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu, včetně úrazu způsobeného zvířaty • volí vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin • prokáže základní znalosti chovu drobných zvířat a zásad bezpečného kontaktu se zvířaty	• provádí jednoduché pěstitelské činnosti • používá vhodné pracovní postupy a pomůcky pro pěstování rostlin • využívá a pěstuje květiny pro výzdobu • dodržuje zásady bezpečnosti práce • uvede příklady ovocných rostlin, vysvětlí způsob pěstování vybraných druhů • uvede příklady zeleniny, vysvětlí způsob pěstování vybraných druhů • uvede příklady léčivých rostlin, jejich využití v praxi • dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce	**základní podmínky pro pěstování** - půda její zpracování - výživa rostlin - ochrana rostlin a půdy **okrasné rostliny** - základy ošetřování pokojových květin - pěstování vybraných okrasných dřevin a květin - květiny v exteriéru a interiétu - řez, jednoduchá vazba, úprava květin **zelenina** - osivo, sadba, výpěstky - podmínky a zásady pěstování - pěstování vybraných druhů zeleniny **léčivé rostliny, koření** - pěstování vybrané rostliny - rostliny a zdraví člověka - léčivé účinky rostlin, rostliny jedovaté - rostliny jako drogy a jejich zneužívání - alergie	**OSV** **mezilidské vztahy** - přispívá k utváření mezilidských vztahů ve třídě i mimo ni **kooperace a kompetice** - utváří a rozvíjí základní dovednosti pro spolupráci **EVM** **Základní podmínky života** - je tolerantní a ohleduplný k životnímu prostředí **lidské aktivity, problémy životního prostředí** - používá hospodárně materiál **MV** **vnímání autora mediálního sdělení** - využívá potenciál médií jako zdroje informací

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ VÝSTUPY Žák:	UČIVO	*Průřezová témata*
Práce s technickými materiály • provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň • řeší jednoduché úkoly s vhodným výběrem materiálů, pracovních nástrojů a nářadí • organizuje a plánuje svoji pracovní činnost	**Práce s technickými materiály** • zvládá základní postupy při opracování dřeva, kovů a plastů • má představu o způsobu výroby železa, oceli a některých barevných kovů, polotovarů hutní výroby • zná princip výroby a zpracování plastických hmot • využívá jejich vlastností • na výrobu daného výrobku zvolí vhodný materiál • připraví si příslušné pracovní nástroje a nářadí • používá vhodné pracovní postupy • promyslí s pracovní postup • zvolí a použije pracovní nářadí	**chovatelství** - chov zvířat v domácnosti - podmínky chovu, hygiena a bezpečnost chovu - kontakt se známými a neznámými zvířaty **<u>Práce s technickými materiály</u>** - měření, broušení a vrtání - těžba dřeva, vzácné dřeviny - výroba železa a oceli - těžba a zpracování barevných kovů - umělé hmoty – výroba a vlastnosti - další využití plastů a jejich recyklace - zpracování dřeva - zpracování kovů - zpracování plastů - pracovní postupy při zhotovení výrobků ze dřeva, kovů, plastů - vlastnosti materiálů - jednoduché druhy pracovního nářadí a způsob jejich použití - pracovní postupy zhotovení výrobku - jednoduché pracovní postupy a operace	

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ VÝSTUPY Žák:	UČIVO	*Průřezová témata*
• užívá technickou dokumentaci, připraví si vlastní jednoduchý náčrt výrobku	• načrtne jednoduchý náčrt výrobku • podle představy vytvoří technický výkres • porozumí technickému výkresu • podle výkresu vyrobí šablonu, kterou použije k výrobě výrobku • vyrobí jednotlivé části výrobku • je schopen z jednotlivých částí sestavit celý výrobek	- pracovní pomůcky, nářadí a nástroje pro ruční opracování - technické zobrazování - pravoúhlé zobrazování - technický výkres - výroba podle šablony - kompletace výrobku - organizace a bezpečnost práce - první pomoc	
• dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci s nástroji a nářadím, poskytne první pomoc při úrazu	• seznámí se s řádem učebny, s bezpečností a hygienou práce • zná zásady poskytování první pomoci při úrazu • udržuje pořádek na svém pracovišti i v okolí		
Příprava pokrmů • používá základní kuchyňský inventář a bezpečně obsahuje základní spotřebiče • připraví jednoduché pokrmy v souladu se zásadami zdravé výživy • dodržuje základní principy stolování, společenského chování a obsluhy u stolu ve společnosti • dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazech v kuchyni	• orientuje se v základním vybavení • dodržuje bezpečnost práce s domácími spotřebiči • je schopen poskytnout první pomoc při úrazech vzniklých v kuchyni • připraví jednoduché pokrmy splňující zásady zdravé výživy • zná zásady přípravy pokrmů za studena	**kuchyně** - základní vybavení - udržování pořádku a čistoty - bezpečnost a hygiena provozu **příprava pokrmů** - výběr, nákup, skladování potravin, sestavování jídelníčku - příprava pokrmu za studena	

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ VÝSTUPY Žák:	UČIVO	*Průřezová témata*
	• dokáže ve skupině naplánovat pokrm a správně vybrat a nakoupit potřebné potraviny • dodržuje základní principy stolování a společenského chování	- základní způsoby tepelné úpravy - základní postupy při přípravě pokrmů a nápojů **potraviny** - výběr, nákup, skladování - skupiny potravin - sestavování jídelníčku **úprava stolu a stolování** - jednoduché stolování - obsluha a chování u stolu - slavnostní stolování v rodině - zdobné prvky a květiny na stole	
Provoz a údržba domácnosti • ovládá jednoduché pracovní postupy při základních činnostech v domácnosti a orientuje se v návodech k obsluze běžných domácích spotřebičů • provádí jednoduché operace platebního styku a domácího účetnictví	• je schopen jednoduchých pracovních postupů při základních činnostech • pomocí návodu objasní funkci domácího spotřebiče • provádí jednoduché platební operace a vede domácí účetnictví	**provoz a údržba domácnosti** - údržba oděvů a textilií - úklid domácnosti - postupy, prostředky a jejich dopad na životní prostředí - odpad a jeho ekologická likvidace - spotřebiče v domácnosti	

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ VÝSTUPY Žák:	UČIVO	*Průřezová témata*
		finance - rozpočet, příjmy, výdaje, platby, úspory - hotovostní a bezhotovostní platební styk, ekonomika domácnosti	

Vzdělávací oblast: Člověk a svět práce

Vyučovací předmět: Pracovní činnosti

Ročník: 8. - 9.

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ VÝSTUPY Žák:	UČIVO	*Průřezová témata*
Provoz a údržba domácnosti • správně zachází s pomůckami, nástroji, nářadím a zařízením včetně údržby, provádí drobnou domácí údržbu • dodržuje základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy a poskytuje první pomoc při úrazu, včetně úrazu elektrickým proudem	• elektrická instalace v domácnosti, elektrické spotřebiče, elektronika • sdělovací technika, funkce, ovládání a užití, ochrana, údržba • bezpečnost a ekonomika provozu domácnosti, nebezpečí úrazu elektrickým proudem	**elektronika a domácnost** - elektrická instalace - elektrické spotřebiče - elektronka - sdělovací technika, funkce, ovládání a užití - ochrana, údržba, bezpečnost a ekonomika provozu - nebezpečí úrazu elektrickým proudem	**OSV** **mezilidské vztahy** - přispívá k utváření mezilidských vztahů ve třídě i mimo ni **kooperace a kompetice** - utváří a rozvíjí základní dovednosti pro spolupráci **kreativita** - rozvíjí rysy kreativity při řešení praktických a teoretických úkolů
Příprava pokrmů • používá základní kuchyňský inventář a bezpečně obsluhuje základní spotřebiče • příprava jednoduché pokrmy v souladu se zásadami zdravé výživy	**Příprava pokrmů** • orientuje se na základní vybavení kuchyně • seznámí se s činností některých pomůcek v kuchyni • při používání elektrických přístrojů dodržuje zásady bezpečnosti při práci s elektrickými zařízeními • navrhuje jídelníček • vytvoří si představy o zdravé výživě člověka • vysvětlí pojem racionální výživa	**<u>Příprava pokrmů</u>** - zařízení kuchyňského pracoviště - základní kuchyňský inventář - zásady pro sestavování jídelníčku - výživa člověka a jejich složky - alternativní složky výživy - studená kuchyně - výběr, nákup, skladování potravin - předběžná úprava základních potravin	

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ VÝSTUPY Žák:	UČIVO	*Průřezová témata*
• dodržuje základní principy stolování, společenského chování a obsluhy u stolu ve společnosti • dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazech v kuchyni **Svět práce** • orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí • posoudí své možnosti při rozhodování o volbě vhodného povolání a profesní přípravy • využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného vzdělávání • využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného vzdělávání	• vyjmenuje alternativní výživové směry • najde recept, podle kterého pokrm připraví • vybere, nakoupí a skladuje potraviny pro konkrétní jídlo • má představu o základních činnostech při přípravě jídla • je informován o důležitosti zastoupení ovoce a zeleniny v jídelníčku • manipuluje s tepelnými spotřebiči • dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování • dodržuje bezpečnost a hygienu při práci • dokáže se správně zachovat při úrazu v kuchyni **Svět práce** • orientuje se v náplni vybraných profesí posoudí své možnosti při volbě vhodného povolání	- tepelná úprava pokrmů - pokrmy živočišného původu - pochutiny, polotovary, zmrazené potraviny - zásady správného stolování - prostírání - společenské chování - rodinný stůl - bezpečnost provozu - zásady pro práci v kuchyni - první pomoc při úrazech v kuchyni **<u>Svět práce</u>** **trh práce** - povolání lidí - druhy pracovišť, pracovních prostředků, pracovních činností - požadavky kvalifikační, zdravotní a osobní - rovnost příležitostí na trhu práce **volba profesní orientace** - základní principy a vlivy - sebepoznávání, osobní zájmy a cíle	

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ VÝSTUPY Žák:	UČIVO	*Průřezová témata*
prokáže v modelových situacích schopnost prezentace své osoby při vstupu na trh práce • prokáže v modelových situacích schopnost prezentace své osoby při vstupu na trh		- tělesný a zdravotní stav - osobní vlastnosti a schopnosti - sebehodnocení - informační základna provolbu povolání, práce s profesními informacemi a využívání poradenských služeb **podnikání** - druhy a struktura organizací - nejčastější formy podnikání - drobné a soukromé podnikání **možnosti vzdělávání** - náplň učebních a studijních, přijímací řízení oborů informace a poradenské služby	

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ VÝSTUPY Žák:	UČIVO	*Průřezová témata*
		zaměstnání - pracovní příležitosti v obci - způsoby hledání zaměstnání, psaní životopisu, pohovor u zaměstnavatele	

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ VÝSTUPY Žák:	UČIVO	*Průřezová témata*
		- problémy nezaměstnanosti, úřady práce - práva a povinnosti zaměstnanců a zaměstnavatelů	
Design a konstruování • sestaví podle návodu, náčrtu, plánu, jednoduchého programu daný model • navrhne a sestaví jednoduché konstrukční prvky a ověří a porovná jejich funkčnosti, nosnost, stabilitu aj. • provádí montáž, demontáž a údržbu jednoduchých předmětů a zařízení • dodržuje zásady bezpečnosti a hygieny práce a bezpečnostní předpisy, poskytne první pomoc při úrazu	**Design a konstruování** • vybere si jednoduchý model k sestavení • připraví si pracovní pomůcky • upraví si jednotlivé díly modelu • připraví si jednoduchý prvek • zhodnotí jeho funkčnost • narýsuje jeho plánek • prakticky ověří požadovanou funkčnost • provádí základní údržbu jízdního kola • dokáže demontovat a namontovat např. kola, řetěz,….. • umí si upravit výšku sedadla • z kola sundá plášť a duši a najde defekt a zalepí jej	**<u>Design a konstruování</u>** - návod, předloha, náčrt, plán, schéma a jednoduchý program - vytvoření jednoduchého plánu - výběr vhodných pracovních pomůcek - praktické zhotovení a ověření funkčnosti - montáž a demontáž jízdního kola - používání sad na opravy menších defektů - bezpečnost a hygiena práce - dodržování předpisů a norem	

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	DÍLČÍ VÝSTUPY Žák:	UČIVO	*Průřezová témata*
	• při práci dodržuje bezpečnostní pravidla • při používání lepidel s těkavými látkami pracuje ve větrané místnosti		

Využití digitálních technologií • ovládá základní funkce digitálních technologií, diagnostikuje a odstraňuje základní problémy při provozu digitální techniky • propojuje vzájemně jednotlivá digitální zařízení • pracuje uživatelským způsobem s mobilními technologiemi-cestování, obchod, vzdělávání, zábava	**Využití digitálních technologií** • ovládá základní funkce digitálních technologií • orientuje se v propojování jednotlivých technologických zařízeních • pracuje s mobilními technologiemi • umí ošetřit digitální techniku a chrání ji před poškozením	**<u>Využití digitálních technologií</u>** - počítač a periferní zařízení, digitální fotoaparát, videokamera, PDA, CD a DVD přehrávače, e-Kniha, mobilní telefon **digitální technologie** - bezdrátové technologie (USB, Bluetooth, WIFI, GPRS, GMS, norma IEEE 802.11b), navigační technologie, konvergence technologií, multiplexování	

• ošetřuje digitální techniku a chrání ji před poškozením • dodržuje základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy při práci s digitální technikou a poskytne první pomoc při úrazu	• při práci dodržuje bezpečnostní pravidla	**počítačové programy pro zpracovávání hlasových a grafických informací** - úpravy, archivace, střih, operační systémy, . - vzájekomunikace zařízení (synchronizace PDA a P|C) **mobilní služby** - operátoři, tarify **<u>Práce s laboratorní technikou</u>** - základní laboratorní postupy a metody - základní laboratorní přístroje, zařízení a pomůcky	
Práce s laboratorní technikou • vybere a prakticky využívá vhodné pracovní postupy, přístroje, zařízení a pomůcky pro konání konkrétních pozorování, měření a experimentů • zpracuje protokol o cíli, průběhu a výsledcích své experimentální práce a zformuluje v něm závěry, k nimž dospěl • vyhledá v dostupných informačních zdrojích všechny podklady, jež mu co nejlépe pomohou provést danou experimentální práci • dodržuje pravidla bezpečné práce a ochrany životního prostředí při experimentální práci	**Práce s laboratorní technikou** • vybere a prakticky využívá vhodné pracovní postupy, přístroje, zařízení a pomůcky pro konání konkrétních pozorování, měření a experimentů • zpracuje protokol o cíli, průběhu a výsledcích své experimentální práce a • vyhledá v dostupných informačních zdrojích všechny podklady, jež mu co nejlépe pomohou provést danou • dodržuje pravidla bezpečné práce a ochrany životního prostředí při experimentální práci		

• poskytuje první pomoc při úrazu v laboratoři **Pěstitelské práce, chovatelství** • **pěstuje a využívá květiny pro výzdobu** • používá vhodné pracovní pomůcky a provádí jejich údržbu • dodržuje technickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu, včetně úrazu způsobeného zvířaty • volí vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin • prokáže základní znalosti chovu drobných zvířat a zásad bezpečného kontaktu se zvířaty	• poskytuje první pomoc při úrazu v laboratoři **Pěstitelské práce, chovatelství** • provádí jednoduché pěstitelské činnosti • používá vhodné pracovní postupy a pomůcky pro pěstování rostlin • využívá a pěstuje květiny pro výzdobu • dodržuje zásady bezpečnosti práce • uvede příklady ovocných rostlin, vysvětlí způsob pěstování vybraných druhů • uvede příklady zeleniny, vysvětlí způsob pěstování vybraných druhů • uvede příklady léčivých rostlin, jejich využití v praxi • dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce	**<u>Pěstitelské práce, chovatelství</u>** **základní podmínky pro pěstování** - půda její zpracování - výživa rostlin - ochrana rostlin a půdy **okrasné rostliny** - základy ošetřování pokojových květin - pěstování vybraných okrasných dřevin a květin - květiny v exteriéru a interiétu - řez, jednoduchá vazba, úprava květin **zelenina** - osivo, sadba, výpěstky - podmínky a zásady pěstování - pěstování vybraných druhů zeleniny **léčivé rostliny, koření** - pěstování vybrané rostliny - rostliny a zdraví člověka - léčivé účinky rostlin, rostliny jedovaté - rostliny jako drogy a jejich zneužívání - alergie	

6. Hodnocení výsledků vzdělávání žáků

6.1. Pravidla pro hodnocení žáků

Právní vymezení:
zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním a středním vzdělávání (školský zákon)
vyhláška č. 48/2005 Sb., o základním vzdělávání

Hodnocení výsledků vzdělávání žáků
§51 školského zákona

(1) Každé pololetí se vydává žákovi vysvědčení, za první pololetí lze místo vysvědčení vydat žákovi výpis z vysvědčení.
(2) Hodnocení výsledků vzdělávání žáka na vysvědčení je vyjádřeno klasifikačním stupněm (dále jen „klasifikace), slovně nebo kombinací obou způsobů. O způsobu hodnocení rozhoduje ředitel školy se souhlasem školské rady
(3) Škola převede slovní hodnocení do klasifikace nebo klasifikaci do slovního hodnocení v případě přestupu žáka na školu, která hodnotí odlišným způsobem, a to na žádost této školy nebo zákonného zástupce žáka. Škola, která hodnotí slovně, převede pro účely přijímacího řízení ke střednímu vzdělávání slovní hodnocení do klasifikace.
(4) U žáka s vývojovou poruchou učení rozhodne ředitel školy o použití slovního hodnocení na základě žádosti zákonného zástupce žáka. Výsledky vzdělávání žáka v základní škole speciální se hodnotí slovně.
(5) V posledním roce plnění povinné školní docházky vydá škola žákovi výstupní hodnocení o tom, jak žák dosáhl cílů vzdělávání stanovených v § 44. V pátém a sedmém ročníku základního vzdělávání vydá škola výstupní hodnocení žákovi, který se hlásí k přijetí ke vzdělávání ve střední škole.

Základní vzdělávání vede k tomu, aby si žáci osvojili potřebné strategie učení a na jejich základě byli motivováni k celoživotnímu učení, aby se učili tvořivě myslet a řešit přiměřené problémy, účinně komunikovat a spolupracovat, chránit své fyzické i duševní zdraví, vytvořené hodnoty a životní prostředí, být ohleduplní a tolerantní k jiným lidem, k odlišným kulturním a duchovním hodnotám, poznávat své schopnosti a reálné možnosti a uplatňovat je spolu s osvojenými vědomostmi a dovednostmi při rozhodování o své další životní dráze a svém profesním uplatnění (školský zákon § 44).
Učitelé školy přistupují k průběžnému hodnocení vzdělávacích činností žáka s vědomím motivační funkce hodnocení a jeho formativní funkce. Jako přirozenou součást hodnocení rozvíjejí sebehodnocení a vzájemné hodnocení. V hodnocení výsledků vzdělávání berou na zřetel úroveň dosažení cílů základního vzdělávání, jak jsou uvedeny ve školském zákoně, rámcovém a školním vzdělávacím programu.

1. STUPNĚ KLASIFIKACE A HODNOCENÍ

(1) Prospěch žáka v jednotlivých vyučovacích předmětech je klasifikován těmito stupni

1 – výborný
2 – chvalitebný
3 – dobrý
4 – dostatečný
5 – nedostatečný

Při hodnocení žáka na prvním stupni se použije pro zápis stupně hodnocení číslice, na druhém stupni se použije slovní označení stupně hodnocení

(2) Chování žáka je klasifikováno těmito stupni

1 – velmi dobré
2 – uspokojivé
3 – neuspokojivé

(3) Celkové hodnocení žáka na vysvědčení se vyjadřuje stupni

a) prospěl(a) s vyznamenáním
b) prospěl(a)
c) neprospěl(a)
d) nehodnocen(a)

Žák je hodnocen stupněm

a) **prospěl(a) s vyznamenáním**, není-li v žádném z povinných předmětů stanovených ŠVP hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu horším než 2 – chvalitebný, průměr stupňů prospěchu ze všech povinných předmětů stanovených ŠVP není vyšší než 1,5 a jeho chování je hodnoceno stupněm velmi dobré,

b) **prospěl(a)**, není-li v žádném z povinných předmětů stanovených ŠVP hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu 5 – nedostatečný nebo odpovídajícím slovním hodnocením,

c) **neprospěl(a)**, je-li v některém z povinných předmětů stanovených ŠVP hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu 5 – nedostatečný nebo odpovídajícím slovním hodnocením nebo není-li z něho hodnocen na konci druhého pololetí,

d) **nehodnocen(a)**, není-li možné žáka hodnotit některého z povinných předmětů stanovených ŠVP na konci prvního pololetí.

Do vyššího ročníku postoupí žák, který na koci druhého pololetí prospěl ze všech povinných předmětů stanovených ŠVP s výjimkou předmětů výchovného zaměření stanovených RVP ZV a předmětů, z nichž byl uvolněn, pokud mu nebylo povoleno opakování ročníku.
Do vyššího ročníku postoupí i žák prvního stupně základní školy, který již v rámci prvního stupně opakoval ročník, a žák druhého stupně základní školy, který již v rámci druhého stupně opakoval ročník, a to bez ohledu na prospěch tohoto žáka.

(4) Výsledky práce v zájmových útvarech organizovaných školou se v případě použití klasifikace hodnotí na vysvědčení stupni:

a) pracoval(a) úspěšně
b) pracoval(a)

2. ZÍSKÁVÁNÍ PODKLADŮ PRO HODNOCENÍ A KLASIFIKACI

(1) Podklady pro hodnocení klasifikaci výchovně vzdělávacích výsledků a chování žáka získává učitel zejména těmito metodami, formami a prostředky:
   a) soustavným diagnostickým pozorováním žáka
   b) soustavným sledováním výkonů žáka a jeho připraveností na vyučování
   c) různými druhy zkoušek (písemné, ústní, grafické, pohybové, praktické), didaktickými testy
   d) kontrolními písemnými pracemi a praktickými zkouškami
   e) analýzou výsledků činnosti žáka
   f) konzultacemi s ostatními učiteli a podle potřeby i s pracovníky PPP a zdravotnických služeb, zejména u žáků se specifickými vzdělávacími potřebami
   g) rozhovory se žákem a zákonnými zástupci žáka

(2) Učitel si počíná tak, aby klasifikoval žáka ze všech aspektů vzdělávacích činnosti v daném předmětu. Kvalita i kvantita klasifikace (hodnocení) vytváří předpoklad objektivního posouzení vzdělávání žáka.

(3) Učitel oznamuje žákovi výsledek každé klasifikace a poukazuje na klady a nedostatky hodnocených projevů, výkonů, výtvorů. Při ústním zkoušení oznámí učitel žákovi výsledek hodnocení okamžitě. Výsledky hodnocení písemných zkoušek a prací a praktických činnosti oznámí žákovi nejpozději do 14 dnů.

(4) Kontrolní písemné práce a další druhy zkoušek rozvrhne učitel rovnoměrně na celý školní rok, aby se nadměrně nenahromadily v určitých obdobích. Termín kontrolní práce prokonzultuje učitel s třídním učitelem. Koordinaci zabezpečuje třídní učitel.

(5) V jednom dni mohou žáci konat jen jednu zkoušku uvedeného charakteru.

(6) Učitel je povinen vést soustavnou evidenci o každé klasifikaci žáka a bez prodlení ji sdělovat prostřednictvím žákovské knížky zákonným zástupcům.

3. ZÁSADY KLASIFIKACE A HODNOCENÍ

Z § 14 vyhlášky o základním vzdělávání
Hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání a chování žáků je: jednoznačné, srozumitelné, srovnatelné s předem stanovenými kritérii, věcné, všestranné.
Hodnocení vychází z posouzení míry dosažení očekávaných výstupů formulovaných v učebních osnovách jednotlivých předmětů ŠVP.
Hodnocení je pedagogicky zdůvodněné, odborně správné a doložitelné.

Prospěch

(1) Při hodnocení a při průběžné i celkové klasifikaci pedagogický pracovník (dále jen "učitel") uplatňuje přiměřenou náročnost, objektivitu a pedagogický takt vůči žákovi. V případě negativního hodnocení poskytne žákovi možnost pro dosažení úspěšnějšího hodnocení.

(2) Při celkové klasifikací přihlíží učitel k věkovým zvláštnostem žáka i k tomu, že žák mohl v průběhu klasifikačního období zakolísat v učebních výkonech pro určitou indispozici. Hodnotí se kvalita práce a učební výsledky, jichž žák dosáhl za celé klasifikační období. Stupeň prospěchu se neurčuje na základě průměru z klasifikace za příslušné období.

(3) Učitel bere při klasifikaci zřetel na zaměření a cíle skupin předmětů s převahou teoretického zaměření, předmětů s převahou praktických činností a předmětů s převahou výchovného a uměleckého zaměření.

(4) Žáci jsou klasifikováni ve všech vyučovacích předmětech uvedených v učebním plánu příslušného ročníku.
(5) Hodnocení určí učitel, který vyučuje příslušnému předmětu. V předmětu, ve kterém vyučuje více vyučujících, určí výsledné hodnocení za klasifikační období příslušní učitelé po vzájemné dohodě.
(6) Případy problémů a skutečnosti hodných zvláštního zřetele ve vzdělávání žáků se projednávají v pedagogické radě, a to zejména v obdobích 1. a 3. čtvrtletí.
(7) Na konci klasifikačního období, v termínu, který určí ředitel školy, nejpozději však 48 hodin před jednáním pedagogické rady o klasifikaci, předkládají učitelé výsledky celkové klasifikace k provedení analýzy výsledků vzdělávání a připraví návrhy na umožnění opravných zkoušek, na klasifikaci v náhradním termínu apod.
(8) Kritéria pro jednotlivé klasifikační stupně jsou formulována především pro celkovou klasifikaci. Učitel však nepřeceňuje žádné z uvedených kritérií, posuzuje žákovy výkony komplexně, v souladu se specifikou předmětu.

Chování

(1) Klasifikaci chování žáků navrhuje třídní učitel po projednání s učiteli, kteří ve třídě vyučují, a s ostatními učiteli. Rozhoduje o ní ředitel po projednání v pedagogické radě.
(2) Kritériem pro klasifikaci chování je dodržování pravidel chování (školní řád) během klasifikačního období.
(3) Při klasifikaci chování se přihlíží k věku, morální a rozumové vyspělosti žáka: k účinnosti předešlých kázeňských opatření.
(4) Škola hodnotí a klasifikuje žáky za jejich chování v době vyučování. Porušil-li žák mimo vyučování zásadním způsobem pravidla společenského a lidského chování, zaujmou učitelé vůči takovému chování etický postoj a využijí žákova pochybení k pedagogickému působení na žáka, případně na další žáky. Pedagogové se v tomto smyslu nezříkají povinnosti podporovat rodinu ve výchově k vytváření návyků a postojů, které vedou ke společensky hodnotnému chování.

Slovní hodnocení

(1) O použití slovního hodnocení nebo kombinaci slovního hodnocení a klasifikace rozhoduje ředitel školy.
(2) Výsledky vzdělávání žáka v jednotlivých povinných a nepovinných předmětech stanovených ŠVP a chování žáka ve škole a na akcích pořádaných školou jsou v případě použití slovního hodnocení popsány tak, aby byla zřejmá úroveň vzdělání žáka, které dosáhl zejména ve vztahu k očekávaným výstupům formulovaným v učebních osnovách jednotlivých předmětů ŠVP , k jeho vzdělávacím a osobnostním předpokladům a k věku žáka. Slovní hodnocení zahrnuje posouzení výsledků vzdělávání žáka v jejich vývoji, ohodnocení píle žáka a jeho přístupu ke vzdělávání i v souvislostech, které ovlivňují jeho výkon, a naznačení dalšího rozvoje žáka. Obsahuje také zdůvodnění hodnocení a doporučení, jak předcházet případným neúspěchům žáka a jak je překonávat.
(3) Při slovním hodnocení se postupuje obdobně podle čl.6 „ Klasifikace ve vyučovacích předmětech.“ a zde uvedených zásad a pravidel pro klasifikaci.

Zásady a pravidla pro sebehodnocení žáků

(1) Sebehodnocení je přirozenou součástí procesu hodnocení.
(2) Žáci jsou navykáni na situace, kdy hodnocení pedagogem, skupinou či jiným žákem bude předcházet sebehodnocení, s nímž bude vnější hodnocení konfrontováno.

(3) Sebehodnocení žáka s argumentací zpravidla předchází hodnocení pedagogem s argumentací.
(4) Pedagog vede žáka k dovednosti sebe hodnotit ve smyslu jeho zdravého sociálního a psychického rozvoje.

4. KRITÉRIA PRO JEDNOTLIVÉ STUPNĚ KLASIFIKACE CHOVÁNÍ

Stupeň 1 (velmi dobré)
Žák dodržuje pravidla chování a ustanovení školního řádu. V jeho chování je zřetelná slušnost, respektování ostatních, takt, zdvořilost, ohleduplnost. Ojediněle se dopouští drobných přestupků proti pravidlům školního řádu a požadovaného chování.

Stupeň 2 (uspokojivé)
Žák se opakovaně dopustí méně závažných přestupků proti školnímu řádu nebo pravidlům chování. Případně se dopustí závažnějšího přestupku. Žák je však přístupný výchovnému působení ze strany školy a projevuje snahu své chyby napravit.

Stupeň 3 (méně uspokojivé)
Žák se dopustí závažného přestupku proti školnímu řádu nebo pravidlům chování. Svým chováním a jednáním negativně ovlivňuje soužití ve třídě nebo škole.

5. VÝCHOVNÁ OPATŘENÍ

Pochvaly

Ředitel školy může na základě vlastního rozhodnutí nebo na základě podnětu jiné právnické či fyzické osoby žákovi po projednání v pedagogické radě udělí pochvalu nebo jiné ocenění za mimořádný projev lidskosti, občanské nebo školní iniciativy, záslužný nebo statečný čin nebo za dlouhodobou úspěšnou práci.

Třídní učitel může na základě vlastního rozhodnutí nebo na základě podnětu ostatních vyučujících žákovi po projednání s ředitelem školy udělit pochvalu nebo jiné ocenění za výrazný projev školní iniciativy nebo za déletrvající úspěšnou práci.

Napomenutí a důtky

- Při porušení povinností stanovených školním řádem lze podle závažnosti tohoto porušení žákovi uložit:
  - napomenutí třídního učitele
  - důtku třídního učitele
  - důtku ředitele školy
- Třídní učitel neprodleně oznámí řediteli školy uložení důtky třídního učitele. Důtku ředitele školy lze žákovi uložit po projednání v pedagogické radě.

Další informace k výchovným opatřením
(1) Ředitel školy nebo třídní učitel neprodleně oznámí udělení pochvaly a jiného ocenění nebo uložení napomenutí nebo důtky a jeho důvody prokazatelným způsobem žákovi a jeho zákonnému zástupci.
(2) Udělení pochvaly a jiného ocenění a uložení napomenutí nebo důtky se zaznamená do dokumentace školy (školní matriky). Udělení pochvaly a jiného ocenění z výše uvedených důvodů se zaznamená na vysvědčení za pololetí, v němž bylo uděleno.
(3) Za jeden přestupek se uděluje žákovi pouze jedno opatření k posílení kázně.

6. KLASIFIKACE VE VUČOVACÍCH PŘEDMĚTECH

Při klasifikaci výsledků vzdělávání se hodnotí zejména:

1) kvalita výsledků vzdělávání
2) píle žáka a jeho přístup ke vzdělávání i v souvislostech, které ovlivňují jeho výkon
3) ucelenost, přesnost a trvalost osvojení požadovaných poznatků, faktů, pojmů, definic, zákonitostí a vztahů
4) kvalita a rozsah získaných dovedností vykonávat požadované intelektuální a motorické činnosti
5) uplatňovat osvojené poznatky a dovednosti při řešení teoretických a praktických úkolů, při výkladu a hodnocení společenských a přírodních jevů a zákonitostí a jiných činnostech
6) schopnost nalézat, třídit a interpretovat informace, včetně dovednosti využívání ICT
7) kvalita myšlení, především jeho samostatnost, tvořivost, originalita
8) přesnost, výstižnost a odborná i jazyková správnost ústního a písemného projevu
9) osvojení účinných metod samostatného studia
10) osvojení dovednosti účinně spolupracovat

Hodnotící stupnice – orientační hodnoty			
100-90%	Prakticky bezchybný stav	Vynikající, příkladný, bezvadný, výborný	1
89-70%	Převládá pozitivní zjištění, dílčí chyby	Velmi dobrý, nadprůměrný, chvalitebný	2
69-40%	Pozitivní a negativní v rovnováze	Průměrný, dobrý	3
39-15%	Převaha negativních zjištění, výrazné chyby	Podprůměrný, citelně slabá místa, dostatečný	4
pod15%	Zásadní nedostatky	Nevyhovující stav, nedostatečný	5

Stupeň 1 (výborný)
Žák ovládá požadované poznatky, fakta, pojmy, definice a zákonitosti uceleně, přesně a úplně a chápe vztahy mezi nimi. Samostatně a tvořivě uplatňuje osvojené poznatky a dovednosti při řešení teoretických a praktických úkolů, při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí. Pohotově vykonává požadované intelektuální a motorické činnosti. Účelně si organizuje vlastní práci. Myslí logicky správně, zřetelně se u něho projevuje samostatnost, originalita a tvořivost. Jeho ústní a písemný projev je správný, přesný a výstižný. Grafický projev je přesný a estetický. Výsledky jeho činnosti jsou kvalitní, pouze s menšími nedostatky. Dokáže pracovat s informacemi a spolupracovat s ostatními. Je schopen samostatně studovat vhodné texty – dokáže se učit.

Stupeň 2 (chvalitebný)
Žák ovládá požadované poznatky, fakta, pojmy, definice a zákonitosti v podstatě uceleně, přesně a úplně. Pohotově vykonává požadované intelektuální a motorické činnosti. Samostatně a produktivně nebo podle menších podnětů učitele uplatňuje osvojené poznatky a dovednosti při řešení teoretických a praktických úkolů, při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí. Myslí správně, v jeho myšlení se projevuje logika a tvořivost, někdy originalita. Ústní a písemný projev mívá menší nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. Kvalita výsledků činnosti je zpravidla bez podstatných nedostatků. Grafický projev je estetický, bez větších nepřesností. Je schopen samostatně nebo s menší pomocí studovat vhodné texty. Při práci s informacemi má drobné problémy, zvláště v jejich zpracování a uplatnění. Při spolupráci s ostatními vyžaduje pouze drobnou podporu nebo pomoc.

Stupeň 3 (dobrý)
Žák má v ucelenosti, přesnosti a úplnosti osvojení požadovaných poznatků, faktů, pojmů, definic a zákonitostí nepodstatné mezery. Při vykonávání požadovaných intelektuálních a motorických činností projevuje nedostatky. Má problémy s organizací vlastní práce. Podstatnější nepřesnosti a chyby dovede za pomoci učitele korigovat. V uplatňování osvojených poznatků a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se dopouští chyb. Uplatňuje poznatky a prování hodnocení jevů a zákonitostí podle podnětů učitele. Jeho myšlení je vcelku správné, ale málo tvořivé, neoriginální, v jeho logice se vyskytují chyby. V ústním a písemném projevu má nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. V kvalitě výsledků jeho činnosti se projevují častější nedostatky, grafický projev je méně estetický a má menší nedostatky. Je schopen samostatně studovat podle návodu učitele. Při práci s informacemi má častější problémy, jak při jejich zisku a třídění, ale zvláště v jejich zpracování a uplatnění. Při spolupráci s ostatními vyžaduje podporu nebo pomoc.

Stupeň 4 (dostatečný)
Žák má v ucelenosti, přesnosti a úplnosti osvojení požadovaný poznatků závažné mezery. Při provádění požadovaných intelektuálních a motorických činností je málo pohotový a má větší nedostatky. V uplatňování osvojených poznatků a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se vyskytují závažné chyby. Nedokáže si samostatně zorganizovat vlastní práci, vyžaduje výraznou pomoc učitele. Při využívání poznatků pro výklad a hodnocení jevů je nesamostatný. V logice myšlení se vyskytují závažné chyby, myšlení není tvořivé. Jeho ústní a písemný projev má vážné nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. V kvalitě výsledků jeho činnosti a v grafickém projevu se projevují nedostatky, grafický projev je máslo estetický. Závažné nedostatky a chyby dovede žák s pomocí učitele opravit. Při samostatném studiu má velké těžkosti. Při práci s informacemi má zásadní problémy, často je nedovede zpracovat. Při spolupráci s ostatními vyžaduje výraznou podporu nebo pomoc ostatních.

Stupeň 5 (nedostatečný)
Žák si požadované poznatky neosvojil uceleně, přesně a úplně, má v nich závažné a značné mezery. Jeho dovednost vykonávat požadované intelektuální a motorické činnosti má velmi podstatné nedostatky. V uplatňování osvojených vědomostí a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se vyskytují závažné chyby. Při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí nedovede své vědomosti uplatnit ani s podněty učitele. Neprojevuje samostatnost v myšlení, vyskytují se u něho častě logické nedostatky. V ústním a písemném projevu má závažné nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. Kvalita výsledků jeho činnosti a grafický projev mají vážné nedostatky. Závažné nedostatky a chyby nedovede opravit ani s pomocí učitele. Nedovede samostatně studovat. Nedovede pracovat s informacemi, a to i při jejich vyhledávání. Nedokáže spolupracovat s ostatními i přes jejich pomoc a podporu.

7. HODNOCENÍ VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI

Žáci se speciálními vzdělávacími potřebami mají právo na vzdělávání, jehož obsah, formy a metody odpovídají jejich vzdělávacím potřebám a možnostem, na vytvoření nezbytných podmínek, které toto vzdělávání umožní a na poradenskou pomoc školy a školského poradenského zařízení. Pro žáky se zdravotním postižením a zdravotním znevýhodněním se při přijímání ke vzdělávání a při jeho ukončování stanoví vhodné podmínky odpovídající

jejich potřebám. Při hodnocení žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami se přihlíží k povaze postižení nebo znevýhodnění.

8. VÝSTUPNÍ HODNOCENÍ

(1) Hlavním obsahem výstupního hodnocení je vyjádření o dosažené výstupní úrovni vzdělání ve struktuře vymezené RVP ZV.
Dále výstupní hodnocení žáka obsahuje vyjádření o:
- možnostech žáka a jeho nadání
- předpokladech pro další vzdělávání nebo pro uplatnění žáka
- chování žáka v průběhu povinné školní docházky
- dalších významných skutečnostech ve vzdělávání žáka

(2) Výstupní hodnocení se vydává žákovi na konci prvního pololetí školního roku, v němž splní povinnou školní docházku. Výstupní hodnocení se vydává žákovi na konci prvního pololetí také v pátém a sedmém ročníku, jestliže se hlásí k přijetí ke vzdělávání ve střední škole. V případě podání přihlášky k přijetí do oboru vzdělání, v němž je jako součást přijímacího řízení stanovena RVP talentová zkouška, je žákovi vydáno výstupní hodnocení do 30. října.

9. KOMISIONÁLNÍ A OPRAVNÉ ZKOUŠKY

(1) Komisi pro komisionální přezkoušení a opravné zkoušky (dále jen „přezkoušení“) jmenuje ředitel školy. V případě, že je vyučujícím daného předmětu ředitel školy, jmenuje komisi krajský úřad.

(2) Komise je tříčlenná a tvoří ji:
   a. předseda, kterým je ředitel školy, popřípadě jím pověřený učitel
   b. zkoušející učitel, jímž je vyučující daného předmětu ve třídě, v níž je žák zařazen, popřípadě jiný vyučující daného předmětu
   c. přísedící, kterým je jiný vyučující daného předmětu nebo předmětu stejné vzdělávací oblasti stanovené RVP ZV

(3) Výsledek přezkoušení stanoví komise hlasováním. Výsledek přezkoušení se vyjádří slovním hodnocením nebo stupněm prospěchu. Výsledek přezkoušení již nelze napadnout novou žádostí o přezkoušení.

(4) Ředitel školy sdělí výsledek přezkoušení prokazatelným způsobem žákovi a zákonnému zástupci žáka. V případě změny hodnocení na konci prvního nebo druhého pololetí se žákovi vydá nové vysvědčení.

(5) O přezkoušení se pořizuje protokol, který se stává součástí dokumentace školy.

(6) Žák může v jednom dni vykonat přezkoušení pouze z jednoho předmětu. Není-li možné žáka ze závažných důvodů ve stanoveném termínu přezkoušet, stanoví orgán jmenující komisi náhradní termín přezkoušení.

(7) Konkrétní obsah a rozsah přezkoušení stanoví ředitel školy v souladu se ŠVP.

10. INFORMOVÁNÍ ZÁKONNÝCH ZÁSTUPCŮ ŽÁKA O VÝSLEDCÍCH VZDĚLÁVÁNÍ

1) Učitelé jednotlivých předmětů informují obvyklým způsobem (prostřednictvím žákovské knížky, resp. deníčků), třídní učitel tříd 2. stupně jedenkrát měsíčně kontroluje žákovské knížky, třídní učitelé 1. stupně průběžně.
2) Učitelé jednotlivých předmětů informují zákonné zástupce na třídních schůzkách, případně v konzultační hodiny nebo jiných příležitostech z rozhodnutí ředitele školy.
3) Třídní učitel, nebo učitel tehdy, jestliže o to zákonní zástupci žáka požádají.

4) Třídní učitel v případě mimořádného zhoršení prospěchu nebo chování, bezprostředně prokazatelným způsobem s vědomím ředitelky školy.

11. DALŠÍ USTANOVENÍ

Při hodnocení žáků, kteří nejsou občany ČR a plní v ČR povinnou školní docházku, se dosažená úroveň znalosti českého jazyka považuje za závažnou souvislost, která ovlivňuje výkon žáka. Při hodnocení těchto žáků ze vzdělávacího obsahu vzdělávacího oboru Český jazyk a literatura určeného Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání se na konci tří po sobě jdoucích pololetí po zahájení docházky do školy v ČR vždy považuje dosažená úroveň znalosti českého jazyka za závažnou souvislost, která ovlivňuje výkon žáka.

Obsah:

1. Identifikační údaje *1*

1.1. Název ŠVP *1*

1.2. Údaje o škole *1*

1.3. Zřizovatel *2*

1.4. Platnost *2*

2. Charakteristika školy *3*

2.1. Základní informace *3*

2.2. Charakteristika pedagogického sboru *3*

2.3. Dlouhodobé projekty *4*

2.4. Spolupráce se zákonnými zástupci *4*

2.5. Školní družina *5*

3. Charakteristika ŠVP *6*

3.1. Zaměření *6*

3.2. Strategie *7*

3.3. Zabezpečení výuky žáků se spec. vzděl. potřebami *12*

3.4. Práce s nadanými žáky *13*

3.5. Průřezová témata *15*

4. Učební plán *20*

5. Vzdělávací oblasti *23*

5.1. Jazyk a jazyková komunikace *23*

5.1.1. Český jazyk a literatura *27*

5.1.2. Anglický jazyk *59*

5.1.3. Druhy cizí jazyk – německý *91*

5.2. Matematika a její aplikace *97*

5.2.1. Matematika *99*

5.3. Informatika *139*

5.4. Člověk a jeho svět *170*

5.4.1. Prvouka *175*

Přírodověda *193*

Vlastivěda *206*

5.5. Člověk a společnost *217*

5.5.1. Dějepis 219
5.5.2. Občanská výchova 237
5.5.3. Finanční gramotnost 252
5.6. Člověk a příroda 255
5.6.1. Fyzika 257
5.6.2. Chemie 276
5.6.3. Přírodopis 294
5.6.4. Zeměpis 314
5.6.5. Ekologie 329
5.7. Umění a kultura 335
5.7.1. Hudební výchova 337
5.7.2. Výtvarná výchova 364
5.8. Člověk a zdraví 386
5.8.1. Tělesná výchova 388
5.8.2. Výchova ke zdraví 424
5.9. Člověk a svět práce 433
5.9.1. Pracovní činnosti 434
6. Hodnocení výsledku vzdělávání žáků 462